İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ ve KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
KAMU YÖNETİMİ BİLİM DALI

TÜRKİYE'DE SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİ: EĞİTİM-İSTİHDAM İLİŞKİSİNE İLİŞKİN BİR İNCELEME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Aydın AKPINAR

Ekim-2017

İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ ve KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
KAMU YÖNETİMİ BİLİM DALI

TÜRKİYE'DE SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİ: EĞİTİM-İSTİHDAM İLİŞKİSİNE İLİŞKİN BİR İNCELEME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Aydın AKPINAR

Tez Danışmanı:
Yrd. Doç. Dr. İdil TUNÇER KILAVUZ

Ekim-2017

ONAY

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yüksek Lisans öğrencisi olan Aydın Akpınar'ın hazırladığı ve jüri önünde savunduğu "Türkiye'de Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Eğitimi: Eğitim-İstihdam İlişkisine İlişkin Bir İnceleme" başlıklı tez başarılı kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ	**İMZA**
Tez Danışmanı:	
[Yrd. Doç. Dr. İdil TUNÇER KILAVUZ]	.....
Kurumu: İstanbul Medeniyet Üniversitesi	
Üyeler:	
[Prof. Dr. Hamza ATEŞ]	.....
Kurumu: İstanbul Medeniyet Üniversitesi	
[Doç. Dr. Aynur ATMACA CAN]	.....
Kurumu: Marmara Üniversitesi	

Tez Savunma Tarihi: 6 Ekim 2017

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırladığım bu Yüksek Lisans tezinin bizzat tarafımdan ve kendi sözcüklerimle yazılmış orijinal bir çalışma olduğunu ve bu tezde;

1- Çeşitli yazarların çalışmalarından faydalandığımda bu çalışmaların ilgili bölümlerini doğru ve net biçimde göstererek yazarlara açık biçimde atıfta bulunduğumu;

2- Yazdığım metinlerin tamamı ya da sadece bir kısmı, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmışsa bunu da açıkça ifade ederek gösterdiğimi;

3- Alıntılanan başkalarına ait tüm verileri (tablo, grafik, şekil vb. de dahil olmak üzere) atıflarla belirttiğimi;

4- Başka yazarların kendi kelimeleriyle alıntıladığım metinlerini kaynak göstererek atıfta bulunduğum gibi, yine başka yazarlara ait olup fakat kendi sözcüklerimle ifade ettiğim hususları da istisnasız olarak kaynak göstererek belirttiğimi,

beyan ve bu etik ilkeleri ihlal etmiş olmam halinde bütün sonuçlarına katlanacağımı kabul ederim.

Aydın Akpınar

TEŞEKKÜR

Hem öğrencilik hayatımda hem de akademik kariyerimde edindirmiş olduğu disiplinle ufkumu genişleten, entelektüel düşünme becerisini edinmemde katkısı büyük olan aynı zamanda tez danışman hocam değerli Yrd. Doç. Dr. İdil TUNÇER KILAVUZ' a sabrından ve hoşgörüsünden dolayı,

Akademik hayatımın ve eğitimimin başından bugüne kadar hiçbir desteğini esirgemeyen ve dışarıdan verdiği tavsiyelerle tez çalışmamı zenginleştiren sayın hocam Prof. Dr. Hamza ATEŞ' e,

Eğitim hayatımın diğer tüm aşamalarında emeği olan kıymetli hocalarıma ve arkadaşlarıma, bugünlere gelmemdeki en büyük paya sahip olan en başta Annem ve Babam olmak üzere tüm aileme ve dostlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Ekim, 2017

Aydın Akpınar

İÇİNDEKİLER TABLOSU

ONAY ..... **i**

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI ..... **iii**

TEŞEKKÜR ..... **v**

KISALTMA DİZİNİ ..... **xii**

TABLOLAR LİSTESİ ..... **xiv**

ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **xvi**

GRAFİK LİSTESİ ..... **xvii**

ÖZET ..... **xx**

ABSTRACT ..... **xxi**

GİRİŞ **1**

TÜRKİYE'DE KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİ ÜZERİNE YAPILMIŞ ÇALIŞMALAR **4**

1. BÖLÜM **15**

1. KAMU YÖNETİMİ VE EĞİTİMİ **15**

1.1. Yönetim Kavramı **15**

1.2. Kamu Yönetimi Kavramı **16**

1.3. Yönetim Biliminin Doğuşu ve Avrupa'da Yönetim Bilimi **16**

1.4. Kamu Yönetimi Disiplini ve Amerika Birleşik Devletleri'nde Yönetim **18**

1.5. Türkiye'de Yönetim, Kamu Yönetimi ve Eğitimi **22**

1.6. Türkiye'de Kamu Yönetimi Eğitiminin Kurumsal Olarak Gelişimi **25**

1.6.1. Öğretim Üyesi ve Elemanları Sayısındaki Değişim 31

1.6.2. Öğrenci Sayısındaki Değişim 33

1.7. Türkiye'de Üniversitelerin Mevcut Kurumsal Durumu **39**

1.8. GENEL DEĞERLENDİRME **48**

2. BÖLÜM **50**

2. KY ve SBKY BÖLÜMLERİNİN GÜNCEL MÜFREDAT ANALİZİ **50**

2.1. YÖK'ün KURULUŞU ve SANDARTLAŞMA **51**

2.2. BOLOGNA SÜRECİ 51
2.3. DETAYLI MÜFREDAT ANALİZLERİ 53
2.3.1. SBKY DEVLET ÜNİVERSİTELERİ 53
2.3.1.1. Genel Dağılım 53
2.3.1.2. Anabilim Dalına Göre Dağılım 57
2.3.1.3. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Dağılımı 58
2.3.2. SBKY VAKIF ÜNİVERSİTELERİ 58
2.3.2.1. Genel Dağılım 59
2.3.2.2. Anabilim Dalına Göre Dağılım 62
2.3.2.3. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Dağılımı 63
2.3.3. KY DEVLET VE VAKIF ÜNİVERSİTELERİ 63
2.3.3.1. Genel Dağılım 64
2.3.3.2. Anabilim Dalına Göre Dağılım 66
2.3.3.3. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Dağılımı 67
2.4. MÜFREDATLAR HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME 68
2.5. SİYASET BİLİMİNE DOĞRU EVRİL(EME)ME 72
2.6. MÜFREDATLARI ETKİLEYEN DURUMLAR 75
2.6.1. Akademik Kadro Etkisi 75
2.6.2. Anabilim Dalı Etkisi 76
2.6.3. Akademik Birim Yöneticilerinin Etkisi 77
2.6.4. Fakülte Etkisi 77
2.6.5. Fiziki Şartlar 78
2.7. GENEL DEĞERLENDİRME 78
3. BÖLÜM 80
3. DÜNYADA KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİ 80
3.1. Amerika Birleşik Devletleri 81
3.1.1. Örnek 1: University of South Florida 81
3.1.2. Örnek 2: The University of Texas at San Antanio 82
3.1.3. Örnek 3: San Diego State University 83
3.1.4. Örnek 4: University of Kansas 84
3.1.5. Örnek 5: Florida International University 85
3.2. Avustralya 86
3.2.1. Örnek 6: University of Canberra 86
3.3. Çin Halk Cumhuriyeti 87
3.4. Hong Kong 87

3.4.1. Örnek 7: City University of Hong Kong 88
3.5. Birleşik Krallık 88
3.5.1. Örnek 8: The London School of Economic and Political Science 88
3.6. Kanada 89
3.6.1. Örnek 9: Concordia University 90
3.6.2. Örnek 10-11: York University 90
3.6.3. Örnek 12-13: Ottowa University 91
3.7. Polonya 92
3.7.1. Örnek 14: Leck Kaczynski National School of Public Administration 92
3.8. Yeni Zelanda 92
3.9. Örnek 15: University of Cantenbury Christ Church 93
3.10 YURTDIŞINDAKİ KAMU YÖNETİMİ PROGRAMLARI ÜZERİNDEN GENEL BİR DEĞERLENDİRME 93
4. BÖLÜM 97
4. KAMU YÖNETİMİ MEZUNLARININ İSTİHDAM ALANLARI 97
4.1. Kamu Sektörü 99
4.1.1. KPSS A Grubu Sınav Alanlarına Yönelik Meslek Örnekleri 100
4.1.2. Kaymakamlık Sınavı 109
4.1.3. İdari Hakimlik Sınavı 110
4.1.4. Göç İdaresi ve Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı (KDMG) 111
4.2. Üniversiteler 113
4.2.1. Araştırma Görevlisi 114
4.2.2. Öğretim Görevlisi 115
4.2.3. Üniversitelerde İstihdam Alanlarına Girişte Gerekli Skorlar ve Sınavlar 116
4.2.3.1. Akademik Lisans ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı (ALES) 116
4.2.3.2. Yabancı Dil Sınav(ları)ı 117
4.2.3.3. Lisans Mezuniyet Notu 118
4.3. Kamu Dışı veya Kamu Ortaklığı Bulunan Sektörler 118
4.3.1. Kamu Ortaklığı Bulunan Özel Sektör: Türk Hava Yolları Örneği 118
4.3.2. Kamu Ortaklığı Bulunan Bankalar: Vakıfbank ve Ziraatbank Örneği 119
4.3.3. Belediye Birlikleri ve Kalkınma Ajansları 119
4.3.4. Kamu Dışı ve Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlar 120
4.4. GENEL DEĞERLENDİRME 120
5. BÖLÜM 122
5. ALAN ARAŞTIRMASI: ELİT MÜLAKATLAR 122

5.1. Elit Mülakatlar 122
5.2. Araştırmanın Amacı 123
5.3. Araştırmanın Kapsamı ve Evreni 123
5.4. Yapılan Görüşmeler 123
5.4.1. Kişi A 124
5.4.2. Kişi B 125
5.4.3. Kişi C 126
5.4.4. Kişi D 126
5.4.5. Kişi E 127
5.4.6. Kişi F 128
5.4.7. Kişi G 128
5.4.8. Kişi H 129
5.4.9. Kişi I 130
5.4.10. Kişi J 130
5.4.11. Kişi K 131
5.4.12. Kişi L 131
5.4.13. Kişi M 132
5.4.14. Kişi N 133
5.4.15. Kişi O 133
5.5. Bulgular 134
5.5.1. Teorik-Pratik Eğilimli Eğitim Tartışması 135
5.5.2. Bölüm Derslerinin ve Misyonunun Mesleğe Giriş Sınavlarına Etkisi 136
5.5.3. Uygulamaya Yönelik Eksiklikler 137
5.5.4. Yabancı Dil Sorunsalı 137
5.5.5. Öğretim Üyelerinin Yeterliliği 138
5.5.6. Ders Kaynaklarının Özgünlüğü 139
5.5.7. 'Usul Esastan Önce Gelir' İlkesinin Eğitime Yansıması 139
5.5.8. Metodolojiye Yönelik Derslerin Eksikliği 139
5.5.9. Kişisel Gelişime Yönelik Eksiklikler 140
5.5.10. Yükseköğretim Sistemine Özgü Problemler 140

SONUÇ 141

KAYNAKÇA 145

KİTAP, MAKALE, BİLDİRİ ve TEZ KAYNAKLARI 145
İNTERNET KAYNAKLARI 151
VERİ SETİ OLUŞTURULURKEN YARARLANILAN İNTERNET KAYNAKLARI 154

EK-1. Devlet Üniversiteleri Bünyesinde Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümleri Müfredat Analizi **159**

EK-2. Vakıf Üniversiteleri Bünyesinde Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümleri Müfredat Analizi **160**

EK-3. Devlet ve Vakıf Üniversiteleri Bünyesinde Kamu Yönetimi Bölümleri Müfredat Analizi **161**

EK-4. Devlet ve Vakıf Üniversiteleri Bünyesinde Kamu Yönetimi Bölümleri Müfredat Analizi **162**

EK-4. Devlet ve Vakıf Üniversiteleri Bünyesinde Kamu Yönetimi Bölümleri Müfredat Analizi (Devamı) **163**

ÖZGEÇMİŞ 164

KISALTMA DİZİNİ

ABD : Anabilim Dalı
AİİT : Atatürk İlke ve İnkılapları Tarihi
AKTS : Avrupa Kredi Transfer Sistemi
Arş. Gör. : Araştırma Görevlisi
BDDK : Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
ÇEKO : Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri
Doç. : Doçent
ENA : École National d'Administration
EPDK : Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
GİB : Gelir İdaresi Başkanlığı
İMMİB : İstanbul Maden ve Metaller İhracatçılar Birlikleri
KAYFOR : Kamu Yönetimi Forumu
KPSS : Kamu Personeli Seçme Sınavı
KY : Kamu Yönetimi
MB : Maliye Bakanlığı
MEB : Millî Eğitim Bakanlığı
MSB : Millî Savunma Bakanlığı
ÖABT : Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi
Öğr. Gör. : Öğretim Görevlisi
ÖSYM : Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
Prof. : Profesör
SBF : Siyasal Bilgiler Fakültesi
SBKY : Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
SGK : Sosyal Güvenlik Kurumu
SPK : Sermaye Piyasası Kurulu
THE : The Higher Education
YAYKUR : Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu

Yrd. Doç. **:** Yardımcı Doçent Doktor

YÖK **:** Yüksek Öğretim Kurumu

ZB **:** Zeytinburnu Belediyesi

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Türkiye'de Kronolojik Olarak Kamu Yönetimi Eğitimi Üzerine Yapılmış Çalışmalar 12
Tablo 2. 1950-90 Yılları Arası Kamu Yönetimi Bölümü Bulunduran Üniversiteler, Türleri, Kuruluş Tarihi ve Mevcut Durumu 28
Tablo 3. Üniversite Türleri ve Sayıları 39
Tablo 4. Bünyesinde KY veya SBKY Bölümü Bulunduran Fakülte Sayısı ve Türü 40
Tablo 5. Türkiye'de KY ve SBKY Bölümü Sayısı 41
Tablo 6. Devlet Üniversiteleri'nde Bulunan KY ve SBKY Bölümlerinin Niteliği .. 41
Tablo 7. Öğretim Dili Türkçe Olmayan KY ve SBKY Bölümleri 42
Tablo 8. Bölümde Eğitim-Öğretim Gören Güncel Öğrenci Sayısı 42
Tablo 9. KY ve SBKY Bölümlerinin Anabilim Dallarına Göre Akademisyen Sayısı 47
Tablo 10. Devlet Üniversitelerinde SBKY Bölümlerinin Genel Müfredat Analizi .. 54
Tablo 11. Devlet Üniversitelerinde SBKY Bölümlerinin Genel Müfredat Analizi .. 60
Tablo 12. Devlet Üniversitelerinde SBKY Bölümlerinin Genel Müfredat Analizi .. 65
Tablo 13. 1966 Yılına Ait Siyasal Bilgiler Fakültesi Müfredatı 69
Tablo 14. 2013 Yılında SBKY ve KY Müfredatları Üzerine Yapılmış Bir İnceleme 70
Tablo 15. Öğretim Görevlisi Sayısı Aralığı ve Sayıları 75
Tablo 16. 'Temel Bilgi Teknolojileri' Dersinin Müfredatlardaki Yeri 78
Tablo 17. KPSS A Grubu Başlıca Kariyer Meslekleri 100
Tablo 18. KPSS A Kadrolarına Yönelik Gelen Son 11 İlan 103
Tablo 19. Örnek Olarak Ele Alınan Kadroların Kurum Sınavlarının Konu Dağılımı 104
Tablo 20. KPSS A Grubu Sınav Soruları Konu Dağılım 106
Tablo 21. KPSS Puan Türleri ve Ağırlıkları 107

Tablo 22. Üniversite İstihdam Alanlarına Girişte Gerekli Skorlar ve Ağırlıkları... 116
Tablo 23. Elit Mülakat Metodu ile Yapılan Görüşmelerin Kategorileri 124

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1. Türkiye'de Kamu Yönetimi Öğretim İçeriğinin Değişimi 74

Şekil 2. Word Cloud: Dünyada Kamu Yönetimi Bölümü Örneklerinin Müfredat Analizi 95

Şekil 3. KY ve SBKY Mezunlarının İstihdam Seçenekleri..... 98

Şekil 4. KY ve SBKY Mezunlarının İstihdam Seçeneklerinin Temel Alanları 99

GRAFİK LİSTESİ

Sayfa

Grafik 1. Kurulan KY ve SBKY Bölümlerinin Yıllara Göre Sayısı 30
Grafik 2. KY ve SBKY Bölümlerindeki Öğretim Üyesi ve Elemanı Sayısı (Dönemsel Olarak)..... 31
Grafik 3. Türkiye Geneli ve KY ve SBKY Bölümlerindeki Öğretim Üyesi ve Elemanları Sayılarında Dönemsel Olarak Yüzdesel Değişim..... 32
Grafik 4. Türkiye'de Lisans Programlarında Görevli Öğretim Elemanlarının Sayısı 33
Grafik 5. Türkiye Genelinde Lisans Öğrenci Sayısındaki Durum..... 34
Grafik 6. KY ve SBKY Bölümlerinde Lisans Düzeyinde Öğrenim Gören Öğrenci Sayısı (Dönemsel Olarak)..... 35
Grafik 7. KY ve SBKY Bölümlerindeki Toplam Lisans Öğrencilerinin Üniversitelerdeki Toplam Lisans Öğrencilerinin İçindeki Payı (Dönemsel Olarak)..... 35
Grafik 8. Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı (Dönemsel Olarak)..... 36
Grafik 9. OECD Ülkeleri, Türkiye Geneli ve KY ve SBKY Bölümlerinde Akademisyen Başına Düşen Öğrenci Sayısı 37
Grafik 10. Bölümlerdeki Toplam Öğretim Elemanlarının Üniversitelerdeki Toplam Öğretim Elemanları İçindeki Payı (Dönemsel Olarak) 38
Grafik 11. Anabilim Dallarına Ulaşılan Akademisyenlerin Anabilim Dalına Göre Dağılımı..... 43
Grafik 12. Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Akademisyenlerin Unvanlarına Göre Sayıları..... 44
Grafik 13. Akademisyenlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı 45
Grafik 14. Devlet Üniversitelerindeki SBKY Bölümlerinde Derslerin Yüzdesel Dağılımı (Anabilim Dalı Dersleri ve Fakülte Bölüm Dersleri Özelinde) 56
Grafik 15. Anabilim Dallarına Göre Derslerin Dağılımı..... 57

Grafik 16. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Alanlarına Göre Derslerin Dağılımı. 58
Grafik 17. Devlet Üniversitelerindeki SBKY Bölümlerinde Derslerin Yüzdesel Dağılımı (Anabilim Dalı Dersleri ve Fakülte Bölüm Dersleri Özelinde) 61
Grafik 18. Anabilim Dalına Göre Dağılım 62
Grafik 19. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Alanlarına Göre Derslerin Dağılımı. 63
Grafik 20. Devlet Üniversitelerindeki SBKY Bölümlerinde Derslerin Yüzdesel Dağılımı (Anabilim Dalı Dersleri ve Fakülte Bölüm Dersleri Özelinde) 66
Grafik 21. Anabilim Dalına Göre Dağılım 67
Grafik 22. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Alanlarına Göre Derslerin Dağılımı. 68
Grafik 23. Bölüm ve Üniversite Türlerine Göre Müfredatlar Ders Sınıflarının Karşılaştırmalı Olarak Yüzdesel Dağılımı 71
Grafik 24. Bölümlerdeki Müfredatların ve Öğretim Görevlilerinin Anabilim Dallarına Göre Karşılaştırması 76
Grafik 25. Güncel KPSS Puan Türlerinde Ağırlığı Bulunan Puan Türü Sayısı 109

ÖZET

Kamu yönetimi, sosyal bilimler alanında toplumu yakından ilgilendiren pek çok disiplini bir araya getiren akademik ve mesleki bir disiplindir. Ülkemizde yarım asrı aşkın süredir varlık gösteren ve kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde önemli bir role sahip olan çağdaş kamu yönetimi disiplininin eğitimi bu noktada oldukça önem arz etmektedir.

Bu çalışmanın amacı ülkemizdeki Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ve Kamu Yönetimi bölümlerinin kamu yönetimi istihdam alanlarının ihtiyacını ne ölçüde karşıladığını tespit etmektir. Çalışmanın hipotezi eğitim aşaması, mesleğe giriş ve görev aşamalarında karşılaşılan üç sorun üzerinden şekillenmiştir. Çalışmada SBKY ve KY bölüm müfredatlarının alanın ihtiyacına göre değil diğer yapısal etkenlere göre şekillendiği, mesleğe giriş sırasında alana ait yapılan sınavlarda adayları başarılı kılacak yeterli seviyeye ulaştırmadığı ve mezuniyet sonrası ve göreve başladıktan sonra hayatına her anlamda hazır öğrenciler yetiştirmekte zorlandığı hipotezleri test edilmeye çalışılmıştır.

Çalışmada öncelikle Kamu Yönetimi kavramı, dünyada ve Türkiye'de Kamu Yönetimi disiplini ve öğretimi ve Türkiye'de kurumsal olarak gelişimi incelenmiştir. Ardından Kamu Yönetimi öğretimi / eğitimi yapan devlet ve vakıf üniversitesi bünyesindeki 110 bölümün ders içerikleri ve rakamsal verileri istatistiksel olarak ve veri setleri halinde incelenip yurtdışı örnekleriyle karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Son olarak SBKY ve KY bölümlerine ait potansiyel istihdam alanları ortaya konularak bu bölümlerden mezun, halen kamu kurumlarında görev yapan veya öğretici konumunda olan uzman kişilerle *elit mülakat* metodu ile yapılan görüşmelerden bilgi ve öneriler aktarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Yönetimi, Kamu Yönetimi Eğitimi, Kamu Yönetimi Ders Programları, Kamu Yönetimi İstihdam Alanları

ABSTRACT

Public administration is an academic and professional discipline that brings many disciplines together that are closely related to society in the field of social sciences. In our country, education of modern public administration discipline which has existed for over half a century has significant role in indicating the fulfillment of the public service.

The aim of this study is to determine that how Political Science and Public Administration and Public Administration departments meet the needs of the public administration employment fields in our country. The hypothesis of this study is shaped by three problems: such as education phase, employment phase and working phase. The study attempted to test the hypothesis that the Political Science and Public Administration and Public Administration curricula were shaped not according to the needs of the field but according to other structural factors, the examinations made during the entrance to the profession did not bring the candidates to a satisfactory level and after commencement a job they had difficulty in cultivate prepared students in every sense of life after graduation.

In the study, firstly the concept of Public Administration, public administration discipline, education in the world and Turkey, and its institutional development in Turkey have been examined. Then 110 courses in public and private universities are evaluated statistically and in data sets, and compared with international cases. Finally, while potential employment areas of Political Science and Public Administration and Public Administration departments had presented, this study had transferred informations and suggestions by elit interviewing method that contucted people from graduates from these departments, still working in public sector or academicians.

Key Words: Public Administration, Public Administration Education, Public Administration Course Programs, Public Administration Employment Area

GİRİŞ

Kamu hizmeti, devletin asli görevlerinin başında gelen faaliyetlerden biridir. Bu hizmet mümkün olduğunca etkin, verimli ve vatandaşın memnuniyetini maksimize edecek şekilde gerçekleştirilmeye çalışılır. Bu noktada kamu hizmetinin en önemli sermayesi olan nitelikli personel istihdamı oldukça önemli bir yere sahiptir. Kamu hizmetinde nitelikli personel istihdamının böyle önemli bir yere sahip olması, kamu hizmeti adına personel yetiştirilmesini de devletin önde gelen görevlerinden biri arasında olmasını sağlamıştır.

Devlet olgusunun olgunlaşmasından günümüze kadar geçen süre içerisinde kamu personeli yetiştirme ihtiyacını gidermek amacıyla Türkiye tarihinde ve dünyada birçok eğitim kurumu oluşturulmuştur. Bu kurumlar adına önemli gelişmeleri Türkiye için Osmanlı'da Enderun Mektebi ve Bab-ı Ali Mektebi, Cumhuriyetten sonra ise Siyasal Bilgiler Okulu ve günümüz kurumları ana hatlarıyla oluşturmaktadır. Dünyada ise Woodrow Wilson tarafında kaleme alınan 'Yönetimin İncelenmesi' adlı makale bir mihenk taşı niteliğindedir. ABD'de yaşanan bu gelişme ile dünyada kamu yönetimi ve yönetim bilimi adına günümüzdeki gelişmelerin tohumu atılmıştır. Böylece 1950'li yılar itibariyle dünyada ve Türkiye'de artık çağdaş kamu yönetimi egemen olmaya başlamıştır.

Günümüzde Türkiye'nin altı asırı aşkın kamu yönetimi ve yarım asırı aşkın çağdaş kamu yönetimi eğitimine sahip olmasına rağmen devlet yönetimi ve kamu hizmetlerinin yerine getirilmesi noktasında beklenen seviyede bulunmadığı aşikardır. Gelişmekte olan bir ülke niteliğine sahip Türkiye'nin hem gelişmiş ülke statüsüne ulaşmak hem de ulusal ve uluslararası seviyede etkin bir ülke olmak için siyaset, sosyoloji, ekonomi, hukuk gibi önemli alanların kesiştiği bir noktada bulunan 'kamu yönetimi' disiplinini güçlendirmesi gerekir. Bu ise büyük ölçüde nitelikli personel ile, nitelikli personel ise kaliteli bir eğitimle sağlanabilir.

'Türkiye'de Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Eğitimi: Eğitimin İstihdam Alanlarının İhtiyacını Ne Ölçüde Karşıladığına Dair Bir İnceleme' adlı bu tezin amacı

Türkiye'de Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ve Kamu Yönetimi bölüm müfredatlarının, bu bölüme ait mevcut ve potansiyel istihdam alanlarının (kamu sektörü, özel sektör ve akademi) eğitim ihtiyacını ne ölçüde karşıladığını ortaya koymaktır. Türkiye'de Kamu Yönetimi -son yıllarda özellikle Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi- eğitiminin tarihi ve günümüzde Kamu Yönetimi eğitimi, dünyada Kamu Yönetimi eğitimi ve istihdam alanlarındaki Kamu Yönetimi mezunlarının görüşlerinin değerlendirilmesiyle Türkiye'de Kamu Yönetimi eğitiminin istihdam alanlarının ihtiyacını karşılayabilip karşılayamadığı tespit edilmeye çalışılacaktır.

Bu çalışma Türkiye'deki Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ve Kamu Yönetimi bölümlerinin alanın ihtiyacını ne ölçüde karşıladığını üç aşamada ve bu üç aşamada doğan sorular üzerinden doğan hipotezler ve bu hipotezlere ait alt hipotezler çerçevesinde şekillenmiş bulunmaktadır. Bu üç aşama eğitim dönemi, işe giriş dönemi ve görev dönemidir. Bu dönemlere ait hipotezler de şu şekildedir:

H_1: SBKY ve KY bölümleri tamamen alanın ve disiplinin ihtiyacına göre değil kısmen üniversitenin, fakültenin olanaklarına ve/veya bölümün akademik kadrosuna göre şekillenmektedir.

> **$H_{1.1}$**: SBKY ve KY bölümleri müfredatları itibariyle yurtdışı örneklerinden daha yoğun ve geniş yelpazeye sahip bir programa sahiptir.

H_2: SBKY ve KY bölümlerinden mezun olan öğrenciler müfredat planları itibariyle mezuniyet sonrası alana ait sınavlara yönelik yeterli eğitim alamamaktadır.

> **$H_{2.1}$**: SBKY ve KY bölümlerinde yeterli seviyede 'yabancı dil' dersi bulunmamaktadır.
>
> **$H_{2.2}$**: SBKY ve KY bölüm müfredatları alana ait sınavlardaki konular noktasında nitelik ve nicelik olarak yetersizdir.

H_3: SBKY ve KY bölümlerinden mezun olduktan sonra görev yaptığı alanın gerektirdiği yeterliliklere ve yetkinliğe sahip bireyler yetiştirememektedir.

Bu tez, yukarıdaki bilgiler ve hipotezler çerçevesinde 5 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, kamu yönetimine ait kavramsal çerçeve yer verdikten sonra yönetim bilimi ve kamu yönetimi disiplinlerinin doğuşu ele alınmıştır. Bu disiplin ve disipline ait eğitim Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa ve Türkiye

özelinde disipline yön vermiş önemli eserler ve görüşler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Daha sonra Türkiye'de SBKY ve KY bölümlerinin kurumsal olarak gelişimine, bölüm, akademisyen, öğrenci ve öğrenci başına düşen akademisyen sayısı gibi sayısal verilerle zenginleştirilerek yer verilmiştir. Bölümün devam eden kısmında Türkiye'deki üniversitelerin, bu üniversitelerde bulunan SBKY ve KY bölümlerinin bulunduğu fakültelerin mevcut kurumsal durumu analiz etmektedir. Bu bölümlerdeki görev alan öğretim elemanı sayısı, öğrenci sayısı, anabilim dalına göre akademisyen sayısı gibi veriler paylaşılmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde çalışmayı özgün kılan bölümlerinden biri olan Türkiye'de SBKY ve KY bölümlerinin ulaşılabilen tüm müfredatlarının analizi yapılmıştır. Bu kapsamda müfredatlar devlet üniversitelerinde SBKY, vakıf üniversitelerinde SBKY ve devlet ve vakıf üniversitelerinde KY bölümü olmak üzere üç sınıf altında incelenmiştir. Bu analiz sonucu müfredatların siyaset bilimi-kamu yönetimi ağırlığı, yabancı dile ayrılan ders sayısı, anabilim dalına göre derslerin dağılımı, KPSS'ye hitap eden dersler, fakülte dersleri gibi ayrımlarla incelenmiştir. Yine bu bölümde hem bölüm isimleri hem ders içerikleri bakımından siyaset bilimine kayma, siyaset bilimine evril(eme)me başlığı altında tartışılmıştır.

Çalışmanın üçüncü bölümünde, kamu yönetimi disiplinine ait eğitimin dünya örnekleri incelenmiştir. Bu bölümde ele alınan dünyanın çeşitli yerlerindeki üniversitelerin bünyelerinde 15 kamu yönetimi bölümünün eğitim süresi, program yapısı ve müfredat içeriği incelenerek, Türkiye ile karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılacak, Türkiye'deki mevcut eğitimin ne durumda olduğu ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Çalışmanın dördüncü bölümünde, SBKY ve KY bölümlerine hitap eden başlıca alanlar ve mesleklerle ilgili bilgiler paylaşılmış, bu mesleklere girişte gerekli yeterlikler tespit edilmeye çalışılmıştır. Ardından çalışmanın beşinci bölümünü oluşturan elit mülakat türü, alan araştırması, amacı, kapsamı, sınırlılıkları ve araştırması sonucu elde edilen bulgular paylaşılmış, çalışmayı şekillendiren hipotezlerle bağdaştırılmıştır.

TÜRKİYE'DE KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİ ÜZERİNE YAPILMIŞ ÇALIŞMALAR

Literatüre bakıldığında 'kamu yönetimi eğitimi' kamu yönetimi disiplini içerisinde önemli bir yere sahip olduğu için geçmiş yıllardan beri çeşitli makalelerde, bildirilerde, tezlerde, sempozyumlarda, kongrelerde ve çalıştaylarda farklı perspektiflerden ele alınmış bir konudur. Ancak globalleşen dünya, yeni kamu yönetimi anlayışı, eğitim sistemindeki yenilikler, ülke eğitim sistemindeki değişiklikler, öğretim görevlisi sayısındaki değişiklikler, eğitim kurumu sayısındaki değişiklikler, öğrenci sayısındaki artış gibi pek çok değişken bu konunun kısa vadelerde ve geniş kapsamda değerlendirilmesini bir nevi mecbur kılmıştır. Aşağıda çalışmamıza ve çalışmamızın kimi bölümlerine katkı sağlayacak Türkiye'de kamu yönetimi eğitimi üzerine yapılan çalışmalar kronolojik olarak sunulmuştur.

Cemal Mıhçıoğlu Türkiye'de Kamu Yönetimi eğitiminin iyileştirilmesi için en çok emek sarf eden akademisyenlerden biridir. 1972 yılında basılmış olan '*Daha İyi Bir Kamu Hizmeti İçin: Siyasal Bilgiler Fakültesi Üzerine Bir Araştırma'* adlı çalışması oldukça büyük öneme haizdir. Siyasal Bilgiler Fakültesi (SBF) mezunu çalışanları üzerinden yapılan bu araştırmanın amacı SBF'de yetişmiş mezunların istenen düzeye ulaşıp ulaşamadıklarını ve yeni kurulan benzer fakültelerde yetişenlere oranla ne durumda olduklarını ortaya koymaktır. Araştırma SBF mezunlarının başarı durumlarındaki genel eğilimi ve diğer bölümlerle karşılaştırmalı durumu, SBF'nin öğretim programları ve Türkiye'deki memuriyet sınavları hakkında değerlendirmelerde bulunan ve eğitim alanını etkileyen bazı sosyo-ekonomik sorunlara ışık tutan geniş çerçeveli bir bilimsel inceleme yapısındadır. Araştırmanın ana başlıkları şu şekildedir:

1. Araştırmanın Amacı, Yapısı ve Yöntemi
2. Memuriyet Yarışma Sınavlarındaki Başarı
3. SBF Mezunları Üzerinde Bir Değerlendirme

4. SBF'nin Öğretim Düzeni Hakkında Bir Değerlendirme
5. Eğitim Dışı Faaliyetlerin Öğretime Etkisi
6. SBF'lilerin İdeolojik Eğilimleri Üzerine Bir Değerlendirme
7. Memuriyet Yarışma Sınavları Üzerine Bir Değerlendirme
8. Memuriyet Yarışma Sınavlarında Başarı Gösteren SBF Mezunlarının Toplumsal ve Ekonomik Durumu
9. Sınav Kazanan SBF Mezunlarının Orta ve Yüksek Öğrenimlerine İlişkin Bazı Verilerin Değerlendirilmesi

Çalışmanın 4. ve 5. bölümleri çalışmamıza katkı sağlayacak paralel bulgular sunmaktadır. Ancak 45 yıl önce gerçekleştirilmiş bir araştırma olması ve SBF'yi bütüncül olarak ele alması sebebiyle güncellik ve araştırmanın evreni konularında çalışmamızdan ayrılmaktadır.

Cemil Cem, 1973 yılında Amme İdaresi Dergisinde yayımlanan *'Kamu Yönetiminde Lisans Eğitimi'* başlıklı bir makale kaleme almıştır. Bu makalede, dönemin kamu yönetimi lisans programlarının yapısını ve derslerini incelemiştir. İnceleme sonucunda müfredatlarda hukuk, maliye, muhasebe ve iktisat derslerinin ağırlıkta olduğu dikkat çekmektedir. Cem, topluluk önünde konuşma, yabancı dil, personel yönetimi, halkla ilişkiler ve problem çözme gibi dersleri dönemin müfredatlarında olması gerek dersler olarak değerlendirmiştir. Makalenin kaleme alındığı yıllar itibariyle artık kamu yönetiminin çağdaş dünyamızda yerini aldığını ve eğitim-öğretim programlarında ayrı bir bölüm olarak öğretilmeye ihtiyaç duyulduğunu vurgulamıştır. Cem'in kaleme aldığı bu makale kamu yönetimi bölümlerinin geçmişten günümüze müfredatlardaki değişimi anlamak adına oldukça faydalı veriler sunmaktadır.

Turgay Ergun, 1988 yılında *'Kamu Yöneticilerinin Yetiştirilmesi'* başlıklı kitabında Türkiye hariç 32 ülkede kamu yöneticilerinin yetiştirilmesi meselesini ele almıştır. Kıtalar halinde ülkeleri değerlendiren Ergun, kamu yöneticisi yetiştirilen öğretim yapılarını ve uygulamalarını, Türkiye'nin ders çıkarması gereken açılarından değerlendirmiştir. Bu çalışmada memurun başarısının değerlendirilmesi, mesleksel gelişme ve eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi ve kaynak sağlama konularında

tavsiyelerde bulunulmuştur. Bunun yanı sıra Türkiye'de kamu yöneticisi yetiştirilmesi konusunun sistemli bir biçimde ele alınması ve düzenlenmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

1992 yılında yayımlanmış Mustafa Lütfi Şen tarafından yazılmış *Türk Kamu Yönetiminde Eğitim-İstihdam İlişkisi* adlı yüksek lisans tezi içerdiği alan araştırması ile çalışmamıza paralel bir niteliğe sahiptir. Tezde, eğitim-istihdam ilişkisinin kuramsal esasları ve personel sistemleri ve Türkiye'de kamu personelinin eğitilmesi ve istihdamına yönelik yasal kurumsal çerçevesine yer verildikten sonra İzmir ölçeğinde bir anket çalışması paylaşılmıştır. İzmir ölçeğinde birçok kamu kurumundan 465 kişinin katıldığı ankette kamu yöneticilerinin eğitimi ile yer aldığı istihdam alanının ilişkili olmadığı tespit edilmiştir. Anket dahilinde öğrenim durumu, mezun olunan bölüm ve çalışma yılı gibi bir ayrıma gidilmemiştir. Çalışmada kamu yönetimi eğitiminin önemi vurgulanmış, kamu yöneticilerinin kamu yönetimi mezunu olmasının altı çizilmiştir.

Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü tarafından Aralık 1995 yılında gerçekleştirilen *"Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyumu"* dönemin kamu yönetimi öğretimine ilişkin önemli çalışmalar içermektedir. Sempozyumun 'Kamu Yönetimi Öğretimi' grubunda sunulan beş bildirinin ikisi çalışmamızı yakından ilgilendirmektedir. Bunlardan birincisi Prof. Dr. Yahya Kemal Kaya tarafından sunulan "Türkiye'de Kamu Yönetimi Eğitimi" başlıklı çalışmadır. Çalışma içerik bakımından araştırmamızla oldukça paralel bir içeriğe sahiptir. Çalışmada kamu personeli yetiştirilmesinde hem Türkiye hem de dünyadaki gelişmeler ortaya konulduktan sonra dönemin kamu yönetimi eğitimine dair sayısal veriler paylaşılmış ve müfredatları incelenmiştir. Bildiri sonucunda ise öğretim üyesi sayısının yetersizliği, maddi olanaksızlıkların ve yetişen elemanların alanlarında istihdamı sağlayan yasal düzenlemelerin eksikliği üzerinde durulmuş ve günümüz KPSS sınavının yapılması önerilmiştir. Çalışma, döneme ait oldukça faydalı bilgiler sunarken, bugün artık geçerliliğini yitirdiğini belirtmek yanlış olmayacaktır. Örneğin Boğaziçi Üniversitesi'nin Kamu Yönetimi bölümü ve müfredatı üzerinde durulmuştur ancak bugün üniversite bünyesinde bu bölüm mevcut değildir.

Aynı grupta sunulan diğer bir bildiri ise Doç. Dr. Burhan Aykaç tarafından sunulan "Türkiye'de Kamu Yönetimi Eğitiminin Gelişimi" başlıklı çalışmadır. Yine kamu personeli yetiştirilmesinde hem Türkiye hem de dünyadaki gelişmeler ortaya konulduktan sonra yazar 'yönetişim' kavramı üzerinde durmuştur. Yönetişimin tüm toplumda etkili olabilmesi için de üst düzey yöneticilerin yetiştirilmesi ile ilgili düzenlemenin yapılması; kamu yönetimi öğretim programlarının çağdaş bir düzeye getirilmesi; yönetim-siyaset ilişkisinde sağlıklı bir dengenin kurulması ve görülen eğitim ile yapılan iş arasında mutlak bir ilişki kurulması gerekliliği üzerinde durulmuştur. Araştırmanın ana sorularından biri olan eğitim ile uygulamanın uyumluluğu konusunda araştırmamıza yakın bir tarihsel arka plan sunarak faydalı olabilecek bir çalışmadır. Uğur Ömürgönülşen tarafından 2010 yılında yazılan *"Türkiye'de Lisans Düzeyi Kamu Yönetimi Öğretiminde Yakın Dönemde Yaşanan Gelişmeler: Mevcut Durum, Sorun Alanları ve Gelişme Eğilimleri"* adlı çalışma yine bulunduğu dönem itibariyle faydalı istatistikler sunmaktadır. Benzer çalışmalardan farklı olarak yayın ve ders materyalindeki gelişmeleri de ortaya koyan Ömürgönülşen, kamu yönetimi eğitiminin eğilimlerini ve araştırmamızda da yer vereceğimiz Siyaset Biliminin Kamu Yönetimine dahil olması tartışmasına kısaca yer vermiştir.

Hacettepe Üniversitesi Öğretim üyesi Prof. Dr. Uğur Ömürgönülşen Türkiye'de kamu yönetimi öğretimiyle ilgili çalışma yapan akademisyenlerin başında gelmektedir. II. Kamu Yönetimi Forumunda (KAYFOR) sunulan ve kitap bölümü olarak basılan *'Dünyada Kamu Yönetimindeki Dönüşümün Türkiye'deki Lisans Düzeyi Kamu Yönetimi Öğretimine Yansımaları'*, *'Türkiye'de Lisans Düzeyinde Kamu Yönetimi Öğretiminin Kurumsal Gelişimi ve Sorunları'*, ve '*Türkiye'de Lisans Düzeyi Kamu Yönetimi Öğretiminde Yakın Dönemde Yaşanan Gelişmeler: Mevcut Durum, Sorun Alanları ve Gelişme Eğilimleri'* adlı çalışmaları yakın dönemdeki kamu yönetimi öğretiminin gelişimine geniş bir ışık tutmaktadır. Ömürgönülşen'in bu konuda yaptığı çalışmaların gözden geçirilmesi ve verilerinin güncellenmesiyle 2010 yılında Ankara Üniversitesi SBF dergisinde yayımlanan '*Türkiye'de Lisans Düzeyi Kamu Yönetimi Öğretiminde Yakın Dönemde Yaşanan Gelişmeler: Mevcut Durum, Sorun Alanları ve Gelişme Eğilimleri'* adlı çalışması kamu yönetimi öğretimi hakkında çarpıcı sonuçlar ortaya koymaktadır.

Ömürgönülşen'in bu çalışmasında özetle kamu yönetimi eğitiminin günden güne azalan etkinliği, müfredatta yer alan derslerin kamu yönetimi mezunlarının çalışma alanlarının ihtiyacını karşılayacak yeterlilikte olmaması, öğretim programlarının melez bir yapıya sahip olması ve giderek siyaset bilimine evirilmesi, çağdaş gelişmeleri yakalamakta ve dönemin değişen ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kaldığı gibi sonuçlar ortaya konulmuştur.

2009 yılında Abdulsemed Yaman tarafından Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo-Televizyon ve Sinema Anabilim Dalı bünyesinde sunulmuş '*Türk Kamu Yönetiminde Yöneticilerin Kamu Yönetimi Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi'* adlı Yüksek Lisans Tezi, Türkiye'de kamu yönetimi eğitimini sorgulayan diğer bir çalışmadır. Esasen 3 bölümden oluşan tezin birinci bölümünde yönetim, yönetici, eğitim ve yetiştirme başlıklarıyla kavramsal çerçeve çizilmiş ve yönetici yetiştirme yöntemlerine yer verilmiştir. İkinci bölümde Türkiye'de yöneticilerin eğitimi ve yetiştirilmesinin tarihsel gelişimi ve Türkiye'de üst düzey yönetici yetiştiren kurumlara yer verilmiş. Üçüncü bölümde ise yapılan alan araştırmasının sonuçları paylaşılmıştır. Çalışmada iki temel hipotez ortaya konulmuştur. Bunlardan birincisi kamu hizmetlerinin verimsizliğinin nedeninin kamu yöneticilerinin gerekli bilgi ve mesleki yeterliliğinin olmaması, ikincisi ise kamu yöneticileri seçilir ve atanırken liyakat ilkelerine yeterince önem verilmemesidir. Çalışmanın evrenini Elâzığ il sınırları içerisinde görev yapan 79 üst düzey yönetici oluşturmaktadır. Çalışma bu 79 üst düzey yöneticiye yöneltilen anket soruları sonucunda tamamlanmıştır. Tüm bu veriler dahilinde çalışmanın sonucu olarak Türkiye'de üst düzey yöneticilerin yeterli ve çalışma alanına uygun eğitim almadığı sonucuna ulaşılmıştır.

2010 yılında Gökhan Adalı tarafından hazırlanan yüksek lisans tezi niteliğinde *"Türkiye'de Kamu Yönetimi Eğitimini Yeniden Düşünmek; Kamu Yönetimi Eğitiminin Günümüz Türkiye'sinde Kamu Kurumlarının Eğitim İhtiyacını Karşılama Durumu"* başlıklı çalışması yine araştırmamızla paralel bir içeriğe sahiptir. Ancak 2010 yılından bu yana artan bölüm sayısı, istatistikleri büyük ölçüde etkilemiştir. Bunun yanı sıra, çalışmada tüm bölümlerin müfredatının incelenmemesi ve genel kanıyı ortaya koymakta yetersiz kalacak kadar az sayıda mülakat ve görüşme yapılması çalışmada

eksikliğe yol açmıştır. Bu araştırmamızda veriler güncellenecek, müfredatlar daha detaylı incelenecek, yapılan görüşme ve mülakat sayısı özel sektör ve akademi eklenerek arttırılmaya çalışılacak ve bu çalışmadan bu yana ciddi bir şekilde artan Kamu Yönetimi bölümlerine eklenen Siyaset Biliminin avantajları ve dezavantajları ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Kahramanmaraş'ta düzenlenen VII. Kamu Yönetimi Forumunda (KAYFOR) Prof. Dr. Emre Bağce tarafından sunulan '*Türkiye'de Lisans Düzeyi Kamu Yönetimi Öğretiminde Yakın Dönemde Yaşanan Gelişmeler: Mevcut Durum, Sorun Alanları ve Gelişme Eğilimleri'* başlıklı bildiri yurtdışında önde gelen üniversitelerin siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümlerinin müfredat yapıları üzerine bir analiz yapmaktadır. Çalışmada yurtdışı örneklerinin daha çok siyaset bilimi etrafında şekillendiği, kamu yönetiminin bu bölümlerde –hepsinde olmamakla beraber- alt bilim dalı olarak mevcut olduğu görülmektedir. Bağce, Türkiye'nin yurtdışında başarılı örnekler ekseninde bir öğretim yapısına ve müfredata geçebileceğini belirtirken, öğrenci ve sorun çözümüne odaklı bir eğitim yapısına geçilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Aynı zamanda ders sayılarının azaltılması gerektiği ve müfredatlarda metodoloji, atölye çalışması, staj ve proje gibi derslerin daha fazla yer alması gerektiği önerileri arasındadır.

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Murat Önder ve Florida State Üniversitesinden Ralph S. Brower tarafından 2013 yılında *Journal of Public Affairs Education* dergisinde yayımlanmış 'Public Administration Theory, Research and Teaching: How Does Turkish Public Administration Differ?' adlı makale Türkiye'de kamu yönetimi eğitimi hakkındaki yazınında önemli bir yere sahiptir. Bu çalışmada Türkiye'de kamu yönetimi programlarında ne okutuluyor ve alanda kimler tarafından ne yazılıyor, hangi konular işleniyor sorusuna yanıt verilmeye çalışılmıştır. Son 20 yılın verileri ile oluşturulan çalışmada Türkiye'de siyaset bilimi ve kamu yönetiminin kamu yönetimi disiplini altında yürütüldüğü, çalışmaların ve yazının Amerikan çalışmaları ve yazını ile paralel olduğu gözlemlenmiş. Bu makalede bizim çalışmamız açısında önemli olan noktası ise Türkiye'de kamu yönetimi lisans programlarının yapısı ve içeriğine ışık tutan bir özelliğe sahip olmasıdır. Çalışmada Türkiye'deki kamu yönetimi programlarının müfredatı incelenmiş ve müfredatlardaki konular ve ağırlıkları yüzdesel olarak sunulmuştur.

Ali Can Gözcü tarafından, 2015 yılında yazılan 'Türkiye'de Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümlerinin Yenilikçilik Açısından Değerlendirilmesi' adlı yüksek lisans tezi Türkiye'deki KY ve SBKY bölümlerini farklı bir perspektiften, yenilikçilik açısından, değerlendirmektedir. Gözcü, ulaşabildiği 71 SBKY ve KY bölümü müfredatlarını incelemiş, yenilikçi uygulama veya yenilikçi ders olarak ifade edilebilecek derslere sahip, 10 bölüme rastlanıldığını belirtmiştir. Bu bölümlerin 7'sinin 2006 yılı sonrası kurulduğu ve 9'unun SBKY bölümü olduğu paylaşılmıştır. Gözcü, tezinde, bölüm müfredatlarında yeni eğilimlerin ve yeni derslerin belirli süreçler çerçevesinde var olduğunu belirtmiştir.

2015 yılında Prof. Dr. Murat Okçu, Prof. Dr. Bekir Parlak ve Dr. Elvettin Akman editörlüğünde '*Kamu Yönetimi Eğitimi: Geçmişten Geleceğe Küresel ve Ulusal Perspektifler'* adlı derleme kitap, dünyada ve Türkiye'de kamu Yönetimi disiplininin ve eğitiminin gelişimini çeşitli perspektiflerden ele almaktadır. Kamu yönetimi eğitimin tarihçesi, dünyada kamu yönetimi öğretimi, Türkiye'de kamu yönetimi eğitimi ve kamu yönetimi eğitiminin geleceği bölümlerinden oluşan kitap, çalışmamızın birinci bölümü ile oldukça paralel, güncel ve çalışmamızı zenginleştirecek türden bir eserdir.

Bu çalışmaların yanı sıra kamu yönetimi eğitimi konusu çalıştay ve sempozyumlarda yer bulmaktadır. Buna örnek olarak 2015 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi SBKY bölümü tarafından düzenlenen 'Kamu Yönetimi Eğitimi Çalıştayı' gösterilebilir. Bunun yanı sıra Van'da 14.sü düzenlenen Kamu Yönetimi Forumu'nda (KAYFOR) ilk oturum kamu yönetimi eğitimine ayrılmış ve alandaki ve akademideki önde gelen hocalar tarafından sunulan bildiriler sunulmuştur.

Kamu Yönetimi Eğitimi Çalıştayı, Türkiye'de KY ve SBKY bölümü öğretim üyeleri ve alanda önemli görevlerde bulunan kamu yöneticilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Lisans Eğitimi ve Ders Müfredatları, Lisansüstü Eğitim ve Ders Müfredatları, Bölüm Yapıları ve Eğitim Biçimleri ve Ders Verme Teknikleri ve Yöntemleri Oturumları ile dört grup halinde gerçekleştirilmiştir. Çalıştay sonunda yayımlanan Özet Sonuç Raporunda KY ve SBKY bölümlerinin kurumsal olarak durum analizi yapılmış, Siyaset Bilimi-Kamu Yönetimi ayrımına, staj programlarının

gerekliliğine, ders kaynaklarının iyileştirilmesine, verimsizlik yaratan yüksek ders saatlerine, yabancı dilde eğitim veren programların yarattığı sıkıntılarına, bölümlerin standartlaştırılmasına ve kamu yönetimi disiplinini oluşturan Siyaset ve Sosyal Bilimler, Yönetim Bilimleri, Kentleşme ve Çevre Sorunları ve Hukuk Bilimleri gibi temel anabilim dallarına ait derslerin müfredatlarda daha fazla yer almasına değinilmiş ve sorunlar için çözüm önerileri sunulmuştur. Çalıştayın özet sonuç raporunda, müfredatların öğrencilerin yeteneklerine uygun ve alana hitap etmesi, ders programları oluşturulurken veya değiştirilirken yaşanan dönüşümler, uluslararası gelişmeler, öğrenci talepleri ve istihdam alanlarının talepleri dikkate alınması, staj uygulamasının teşvik edilmesi ve bölümlerin ayrı ekoller oluşturması gibi öneriler bulunmaktadır.

14. KAYFOR'da ise yukarıda değinilen çalıştayın çıktıları değerlendirilmiş, kamu politikası, çevre ve disiplin içerisindeki yenilikçi derslerin kamu yönetimi öğretimindeki durumu tartışılmış ve KY ve SBKY bölümlerindeki öğretim üyelerinin performansı değerlendirilmiştir. Bunun yanı sıra emekli bir üst düzey mülki idare amiri kamu yönetimi öğretiminin yapısına yönelik değerlendirmelerde bulunmuştur. Oturum son sunumunda ise Akademik Teşvik Puanı uygulaması ve Google Scholar Citations Turkey 5000 listesine göre bölüm akademisyenlerinin Türkiye'deki akademisyenlerin başarı ortalamasının altında kaldığı sonucu paylaşılmıştır. Oturum diğer çıktıları ise müfredatlarda yeterince yeni eğilimlere hitap eden derslerin bulunmadığı ve yöntem konusunda alana yabancı/alana uzak öğrenciler yetiştirildiği şeklinde olmuştur.

Aşağıdaki tabloda Türkiye'de kamu yönetimi eğitimini doğrudan veya dolaylı olarak ele alan çalışmalar kronolojik olarak sunulmuştur. Tabloda görüldüğü üzere kitap, bildiri, makale, sempozyum ve çalıştaylarda olmak üzere kamu yönetimi eğitimi konusu çeşitli düzeylerde ele alınmış ve tartışılmıştır. Tabloda görüldüğü üzere kamu yönetimi eğitimi özellikle 1980'li yıllardan sonra sık aralıklarla ele alınan bir konu olmuştur. 2014 yılından itibaren de Kamu Yönetimi Forumlarında (KAYFOR) eğitim temalı bir oturum düzenlenmektedir."

Tablo 1. Türkiye'de Kronolojik Olarak Kamu Yönetimi Eğitimi Üzerine Yapılmış Çalışmalar

YIL	ÇALIŞMA ADI	ÇALIŞMA TÜRÜ
1972	Daha İyi Bir Kamu Hizmeti İçin: Siyasal Bilgiler Fakültesi Üzerine Bir Araştırma	Kitap
1973	Kamu Yönetiminde Lisans Eğitimi	Makale
1988	Kamu Yöneticilerinin Yetiştirilmesi	Kitap
1992	Türk Kamu Yönetiminde Eğitim-İstihdam İlişkisi	Yüksek Lisans Tezi
1995	Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyumu-Kamu Yönetimi Öğretimi Oturumu	Sempozyum
2004	Dünyada Kamu Yönetimindeki Dönüşümün Türkiye'deki Lisans Düzeyi Kamu Yönetimi Öğretimine Yansımaları	Bildiri
2009	Türk Kamu Yönetiminde Yöneticilerin Kamu Yönetimi Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi	Yüksek Lisans Tezi
2010	Türkiye'de Lisans Düzeyi Kamu Yönetimi Öğretiminde Yakın Dönemde Yaşanan Gelişmeler: Mevcut Durum, Sorun Alanları ve Gelişme Eğilimleri	Makale
2010	Dünyada ve Türkiye'de Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme (Küreselleşme Sürecinde Kamu Yönetiminde Eğitim ve Araştırma)	Bildiri Kitap Bölümü (Forum)
2010	Türkiye'de Kamu Yönetimi Eğitimini Yeniden Düşünmek; Kamu Yönetimi Eğitiminin Günümüz Türkiye'sinde Kamu Kurumlarının Eğitim İhtiyacını Karşılama Durumu	Yüksek Lisans Tezi

2013	Public Administration Theory, Research and Teaching: How Does Turkish Public Administration Differ?	Makale
2015	Kamu Yönetimi Eğitimi: Geçmişten Geleceğe Küresel ve Ulusal Perspektifler	Derleme Kitap
• *Kamu Yönetimi Eğitimi ve Öğretimi Üzerine Bir Çözümleme* • *Olgusal ve Kuramsal Boyutlarıyla Kamu Yönetimi Eğitimi* • *Yükseköğretimde Avrupalılaşma*		I. Kısım
• *Kamu Yönetimi Eğitiminin Tarihsel Kökenleri* • *Enderun'dan Mülkiye'ye Osmanlı İmparatorluğunda Mülki İdarecinin Eğitimi:* • *Ejderha'nın Üç Öğretmni: Çin'de Kamu Yönetimi Eğitiminde Konfüçyus, Mao, Deng'le Bakmak*		II. Kısım
• *Dünyada Kamu Yönetimi Eğitiminin Genel Çerçevesi ve Temel Eğilimler* • *Dünyada Başlıca Kamu Yönetimi Okulları: ENA, ENAP, EKDDA, INAP ve TODAİE Karşılaştırması* • *Fransa'da Kamu Sektöründe Yönetici Yetiştiren Başlıca Kurumlar* • *Amerika Birleşik Devletleri'nde Kamu Yönetimi Eğitimi* • *Birleşik Krallıkta Kamu Yönetimi Eğitimi* • *Dünya'da Kamu Yönetimi Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar*		III. Kısım
• *Türkiye'de Cumhuriyet Sonrası Kamu Yönetimi Eğitimi Gelişimi* • *TODAİE'nin Kamu Yönetimi Eğitimindeki Yeri ve Önemi* • *Türkiye'de Kamu Yönetimi Alanında Düzenlenen Bilimsel Etkinliklerde "Kamu Yönetimi Eğitimi" Teması* • *Kamu Yönetimi Alanında Lisans Ders Kitaplarında Görsel İçerik Analizleri* • *Kamu Yönetimi Lisans Eğitiminde Öğrenci Unsuru ile Alakalı Temel Soru(n)lar Üzerine Karşılaştırmalı Bir Ön-Çalışma*		IV. Kısım
• *Kamu Yönetimi Eğitiminde Kalite ve Akreditasyon* • *Kamu Yönetiminde Etik Eğitiminin Yeri ve Önemi* • *Kamu Yönetimi Eğitiminde Güncel Gelişmeler Dönüşümleri Eğilimler ve Önümüzdeki İşler* • *Kamu Yönetimi Eğitiminde Alternatif Stratejiler*		V. Kısım
2015	Kamu Yönetimi Eğitimi Çalıştayı	Çalıştay
2015	Türkiye'de Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümlerinin Yenilikçilik Açısından Değerlendirilmesi	Yüksek Lisans Tezi
2004 **2017**	II., … XIV. KAYFOR *Kamu Yönetimi Eğitimi Oturumları*	Forum

* Bu tablo 'Kamu Yönetimi Eğitimi' başlıklı kitabın İçindekiler kısmından faydalanılarak oluşturulmuştur.

Yukarıdaki çalışmalar kamu yönetimi eğitiminin literatürde önemli ölçüde ele alındığını, üzerine çalışıldığını göstermektedir. Bu çalışmayı diğer çalışmalardan faklı kılan özgün yönü ise öncelikle güncel verilerden faydalanılarak güncel bir durum analizi yapmış olmasıdır. Günümüzde oldukça dinamik bir yapıya sahip eğitim ve yönetim alanlarını ortak paydada oluşturan bu konunun güncelliği literatür için önemli bir katkıdır. Çalışmayı özgün kılan diğer bir husus çalışmanın alan araştırma sayılabilecek 'elit mülakatlar' bölümünün kamu yönetimi mezunu, kamu yönetimi eğitimi veren veya kamu yönetimi istihdam alanlarında aktif görev yürüten profesyonellerle yapılmış olmasıdır. Doğrudan SBKY ve KY bölümü mezunlarını hedef alarak bu bölüm hakkında daha derin değerlendirmeler ve tespitler yapılması hedeflenmektedir. Çalışmamızın bir bölümünü oluşturan ve daha önce literatürdeki bir kısım çalışmanın belirli bölümlerini oluşturan SBKY ve KY bölümlerinin detaylı ve güncel müfredat analizi çalışmayı özgün kılan diğer bir hususdur. Yurtdışı örneklerinin incelenmesi, kamu yönetimi istihdam alanlarının sistematik bir şekilde paylaşılması ve kamu yönetimi eğitimi içerisinde siyaset biliminin ağırlığının tartışılması çalışmayı zenginleştiren diğer analizlerdir. Nihayetinde bu çalışmanın güncel, doğrudan kamu yönetimi bölümlerinin eğitimine temas eden, derinlemesine analizlerin mevcudiyeti ve hepsinden önemlisi alanın 'elit' kesimi ile yapılan mülakatlara sahip olma niteliği, çalışmayı özgün ve farklı kılmaktadır.

Bu tez, Türkiye'de çeşitli kurumlarda ve mevkilerde görev yapan kamu yöneticilerini değil, SBKY ve KY bölümlerinden mezun olmuş, yetişmiş yöneticileri, uygulayıcıları ve eğitimcileri merkeze alan bir çalışmadır.

1. BÖLÜM

1. KAMU YÖNETİMİ VE EĞİTİMİ

"Hiçbir uygulamalı bilim yoktur ki, bilinmeye ihtiyaç duyulmadan incelensin."

Woodrow Wilson

1.1. Yönetim Kavramı

Arapçadan dilimiz geçmiş 'idare' ve literatürde 'sevk', 'çekip çevirme' ve 'örgüt' gibi çeşitli anlamlar karşılığında kullanılan, ön etmek, yön vermek ediminden oluşan Türkçe bir kelime olarak 'yönetim' kavramı belirli amaç veya amaçları gerçekleştirebilmek için iş birliği içinde yürütülen bir grup faaliyetidir (Eryılmaz, 2014:3; Güler, 2013:20).

Berkley ve Rouse (2004) "Kamu Yönetimi Sanatı" adlı çalışmalarında yönetim kavramını, 'tek başına yerinden kaldırılamayacak bir taşı/kayayı hareket ettirmek için birden fazla kişinin ortak eylemi/iş birliği' örneği ile açıklamaktadır. Birgül Ayman Güler (2013:19) bu örneğin örgütlenme ve yönetim arasındaki farklılığı ortadan kaldırdığını, akılların toplumsal bütünlüklerin yönetimi üzerine odaklanmasını da güçlendirdiğini belirterek, yönetimi genel olarak 'insan topluluklarının iktisadi ve toplumsal örgütlenme tarzı' olarak tanımlar (Güler, 2013:26). Turgay Ergun ise (2004) 'başkaları üzerinde otorite kurma, başkalarına iş yaptırma veya bir grup içinde yer alan kişilerin davranışlarını etkileyerek, onların ortak bir amaç doğrultusunda istenilen sonuçları elde edebilecek biçimde yönlendirilmesi süreci' olarak tanımlayarak yönetimin sevk ve idare yönünün altını çizmiştir.

1.2. Kamu Yönetimi Kavramı

Kamu Yönetiminin (Fransızca: Administration Publique, İngilizce: Public Administration, Eski Türkçe: Amme İdaresi) sözlük anlamı 'devletin amaçlarını gerçekleştirecek biçimde örgütlenmiş insan gücü ve araç-gereç ile bunların yönetimi' olarak tanımlanmaktadır (Kamu Yönetimi Sözlüğü, 1998:133).

Kamu Yönetimi, dar anlamda, toplumun ya da halkın yönetimidir (Güler, 2013:78). Kamu yönetimi, devletin yürütmeyle ilgili yapısını, bunları eylem sistemleri olarak sürdürmek açısından inceleyen bir bilim alanıdır. Geniş anlamda bir tanım yapmak gerekirse, Kamu Yönetimi, bütün bir toplumun iç içe girmiş ve çoğu kere de birbirleriyle çelişen sorunları arasında işleyen, kamu hizmetlerini yürüten bir idari mekanizmadır (Eryılmaz, 2014:9). Sıddık Sami Onar ise kamu yönetimini teknik iktidar olarak nitelendirmektedir. Onar'a göre siyasal iktidarla kamu yönetimini ayıran birinci fark nitelik, ikincisi ise sürekliliktir. Teknik iktidar, devletin süreklilik niteliğini gösterirken siyasal değişmelerden etkilenmediğini belirtir (Onar, 1952 akt. Kamu Yönetimi Sözlüğü, 1998:133).

1.3. Yönetim Biliminin Doğuşu ve Avrupa'da Yönetim Bilimi

Yönetim Bilimi (Administrative Science) kavramı bilim, sanat ve hukuk konularına aidiyet tartışmaları altında 19. yüzyılda sosyal bilimlerin bir anabilim dalı olarak Avrupa'da doğmuştur (Güler, 2013:57). Woodrow Wilson'ın 'İdarenin İncelenmesi (The Study of Administration)' adlı makalesinde *"...bu ilim (yönetim bilimi) doktrini Avrupa'da bulundu."* ifadesi bu durumu destekler niteliktedir (Wilson, 1887:202).

Bu bilim dalının doğuşu 18. yüzyılda Almanya'da (dönemin Prusya'sı) Kameral Bilimler kürsüsünün kurulmasına dayandırılmaktadır. 1723 yılında I. Frederick William tarafından Halle'de kurulan bu kürsünün 1727 yılında Frankfurt'ta ilk örnekleri görülmüş, 1700'lü yılların sonlarına doğru kısmen hukuk ve ağırlıklı olarak ekonomi politiği alanlarının altında gelişim gösterirken 19. yüzyıla kadar yönetim bilimine evrilmiş ve yayılarak gelişmeye devam etmiştir. Kameralizm, iktidarın gücünün arttırmak için geliştirilen devlet yönetimi bilgisi ve tekniği, devletin

devamlılığının nasıl sağlanacağı ve iktidarın yönetsel ayrıcalığının nasıl korunacağı konuları üzerinde durmuştur (Aktel vd., 2015:85; Eryılmaz, 2014:33; Tribe, 2008).

19. yüzyılda yönetim biliminim gelişimine Kıta Avrupa'sında Almanya'dan sonra Fransız yazını katkı vermeye devam etmiştir. 19. yüzyılın ilk çeyreğinde Napolyon'un devleti yeniden yapılandırmak amacıyla Fransız bürokrasisinde gerçekleştirdiği köklü reformlar kamu yönetimini gündem maddesi haline getirmiştir. Bu noktada kamu hukuku, edebiyat ve eğitim gibi farklı alanlarda yayınları bulunan Charles-Jean Bonnin'in çalışmaları ön plana çıkmıştır. Bonnin, 1808 yılında 'Bir İdari Yasanın Önemi ve Gerekliliği Üzerine' adlı bir taslak çalışma ve 1812 yılında taslak çalışmasının geliştirilmiş hali olan 3 ciltlik 'Kamu Yönetimi İlkeleri (Principes d'administration publiqe)' adlı çalışmasını yayımlamıştır. Bu çalışmanın önemi kamu yönetimine yönelik 68 genel ilkenin ayrıntılı biçimde ele alan ve kamu yönetimi ilkelerini sistematik ve kapsamlı bir şekilde sunan ilk kitap olmasıdır. Kitabın diğer bir önemli özelliği ise 'Kamu Yönetimi' kavramını ilk defa kullanmış olmasıdır (Leonard, 1945; Bonnin, 1812; Karasu, 2004). Karasu (2004) Bonnin'in kamu yönetimine ilişkin görüşlerini şu şekilde aktarmıştır.

> *"...hukuk ve diğer toplumsal bilimleri içinde barındıran, dengeleyen, uygulama ağırlıklı bir bilim olan kamu yönetimi, dar kalıplar içinde teknik bir boyuta sıkışmış olarak algılanmamalıdır. ... kamu yönetiminin konusunu, düzen, otorite, kamu gücü, kamu hizmeti başta olmak üzere çok yönlü ve çok aktörlü toplumsal ilişkilerin kamu yararına yönelik olarak kurulmasını sağlayacak yapılar, düzenlemeler ve kamu hizmetlerini yürütecek kamu görevlileri oluşturmaktadır. Bonnin'in kamu yönetimi yaklaşımı, istatistik, maliye, hukuk ve muhasebe gibi farklı disiplinleri içermektedir. Bonnin'e göre bir bilim olan kamu yönetimi, aynı zamanda adalet, dürüstlük, toplumsal sorumluluk, kamu yararı, ortak yarar, kamusal düzen gibi konuları da içermesi nedeniyle normatif niteliktedir."*

Aynı yüzyıl içerisinde yine Fransız yazınında idare hukuku alanında Louis Antonie Macarel'in '*İdare Mahkemeleri'*, '*İdari Yargının Unsurları'* ve '*İdare Hukuku Dersleri*' adlı eserleri ve başta siyaset-yönetim ikiliği olmak üzere kamu yönetiminin temel tartışma alanlarına değinen Alexandre-François Vivien'in 'Yönetsel İncelemeler' adlı 2 ciltlik çalışması kamu yönetimi disiplinini ve yazınını güçlendiren diğer çalışmalar olmuştur (Karasu, 2004:228-229). Bu gelişmelerin yanı

sıra yayımlanan dergiler ve açılan yönetim okulları kamu yönetiminin gelişimine katkı sağlamış diğer etkenler arasındadır.

Bu gelişmeler ardından Yönetimi Bilimi disiplininde idare hukuku gelişim göstermeye başlamış ve Yönetim Bilimi 19. yüzyılın hukuk yaklaşımı altında ezilmiştir (Güler, 2013:57). Bu dönemde yönetim bilimi konularının hukukçular tarafından inceleniyor olması ve disiplinin hukukçular tarafından sahiplenilmiş olmasının nedenlerine yönelik Forsthoff Ernst'in tespitleri Georges Langrod (1970:158) tarafından şu şekilde aktarılmıştır: Öncelikle yönetim bilimi bilimsel bir çalışma olarak değil, pratik iş idaresi teknikleri seviyesinde ele alınmıştır. Bu yüzdendir ki az sayıda olan yönetim bilimi okullarının ömrü kısa olmuştur. Bunun yanı sıra yine bu okulların müfredatlarında modern anlamda bir yönetim bilimi yer almıyordu. Yönetim biliminin gelişmesi lehine olan bütün koşullar tamamen eksikti. Diğer ve en önemli neden, yönetim biliminin çok büyük ve hacimli bir gövdeye sahip olduğu ancak köksüz olduğu tespitidir. Tüm bu sebeplerden dolayı uzun bir dönem yönetim bilimleri, yönetim/idare hukuku altında ele alınmıştır. Her ne kadar Lorenz von Stein "19. yüzyıl yönetim bilimleri çağı olacaktır… yönetim hukukunun kodifikasyonunun da yerini alacaktır" görüşü ile yönetim biliminin tamamen bağımsız bir disiplin olması için çabalasa da bu tahmini gerçekleşmemiştir.

Literatürde genel olarak yönetim biliminin kökenlerinin Avrupa'ya ait olduğuna dair bir uzlaşma vardır. Ancak 20. yüzyılın henüz başında gerçekleşen bir takım ciddi gelişmeler yönetim bilimi disiplininin yeniden ele alınmasına ve Kamu Yönetimi disiplinin bağımsız bir disiplin haline gelmesine neden olmuştur. Bu ciddi gelişmeleri iki başlık altında toplamak gerekirse, birincisi *siyaset-yönetim* bölünmesi, ikincisi ise *kamu-özel işletme* bölünmesidir (Güler, 2013:60). Bu bölünmeler bağımsız bir Kamu Yönetimi disiplinin ve geleneksel yönetim kuramlarının doğmasını, ardından da Yeni Kamu Yönetimi anlayışının ortaya çıkmasını sağlamıştır.

1.4. Kamu Yönetimi Disiplini ve Amerika Birleşik Devletleri'nde Yönetim

Kamu yönetiminin bağımsız bir disiplin haline gelmesi, literatürde geleneksel yönetim kuramlarının doğuşu ile eş değer sayılmaktadır. Geleneksel yönetim kuramları ise ağırlıklı olarak ABD temelli olup yönetimin siyasetten ayrı olarak başlı

başına bir bilim dalı konusu olarak incelenmesi görüşüne bağlı olarak doğmuştur. Bu noktada Woodrow Wilson'ın 1887 yılında kaleme aldığı *Political Science Quarterly* dergisinde yayımlanan 'İdarenin/Yönetimin İncelenmesi (The Study of Administration)' adlı makalesi kamu yönetimi disiplininin miladı olarak kabul edilmektedir. Bu makaleyi önemli kılan noktalardan biri yönetim ve siyasetin ayrı alanlar, yönetimin bir meslek alanı olduğunu vurgulamış olmasıdır. Wilson, makalesinin II. Bölümüne şu cümlelerle başlamaktadır (1887:209):

> *"Yönetim/idare alanı bir iş alanıdır. Siyasetin telaşesinden ve ihtifalinden sıyrılmıştır."*

Kimi yazarlar Wilson siyaset ve yönetimi birbirinden ayıran ilk düşünür olarak nitelerken, kimileri ise Wilson'ın da kamu yönetiminin siyasi bir olgu olduğunu belirttiğini ve bunu makalesinde açıkça dile getirdiğini iddia etmiştir (Eryılmaz, 2014:38). Wilson'ın da makalesinde kullandığı şu ifadeler (1887:210) şu ikinci düşünceyi kanıtlar niteliktedir:

> *"Nasıl ki bir makine imal edilen ürününün parçasıysa, nasıl ki muhasebe toplumsal hayatın bir parçasıysa, idare/yönetim de siyasal hayatın bir parçasıdır."*

Woodrow Wilson'ı takip eden, Frank Goodnow tarafından 1900 yılında '*Siyaset ve İdare/Yönetim* (Politics and Administration)', Leonard D. White tarafından 1926 yılında '*Kamu Yönetimine Giriş* (Introduction to the Study of Public Administration)' ve William F. Willoughby tarafından 1927 yılında '*Kamu Yönetimi İlkeleri* (Principles of Public Administration)' başlıklı eserler Kamu Yönetimi disiplinin diğer önemli ayaklarını oluşturmuştur (Karasu, 2004:225). Bu çalışmalar esas itibariyle yönetimin ve siyasetin birbirinden ayrılması gerektiğini belirtmiştir.

1987 yılında yayımlanan 'Deja Vu: Kamu Yönetiminin Fransız Ataları' başlıklı makalesinde Daniel W. Martin, Fransa'da geliştirilen yönetim bilgisine dikkat çekmektedir. Yazar, makalesinde Amerikan kamu yönetimi disiplini kökenlerinin 19. yüzyılda Fransa'da doğduğunu belirtmekte ve kamu yönetimi disiplininin Amerika Birleşik Devletleri menşeili olduğuna karşı çıkmaktadır. Ayrıca Martin, kamu yönetimi disiplininin Amerikalı yazarlara ait olduğu yaygın görüşünün sebebini

yönetimde siyasallaşma ve birikime sahip çıkılmamış olması olarak açıklamaktadır (Keskin, 2005:2; Karasu, 2004).

Kamu Yönetiminin kendi başına bir alan olduğunu, siyasetten ayrılması gerektiğini ve Kamu Yönetiminin temel ilkelerini ortaya koyan bu çalışmalar Kamu Yönetimi biliminin temelini oluşturan nitelikteki eserlerdir. Bu çalışmalar ardından 'Bilimsel Yönetim İlkeleri ve Anlayışı' üzerine verilen eserler Kamu Yönetimi biliminin güçlenmesini sağlamıştır. Bu eserlerin başında İstanbul doğumlu Fransız bir maden mühendisi olan Henri Fayol'un 1917 yılında yayımlanan 'Genel ve Endüstriyel Yönetim (General and Industrial Management)' adlı kitabı önemli bir yere sahiptir. Fayol bu kitabında sadece örgütü yönetmekle yetinmeyip yönetim sürecini sistemli bir şekilde incelemiş, örgüt fonksiyonunun düşünce ve uygulama temelinde önem kazanmasını sağlayan yol gösterici bir yönetim anlayışı ortaya koymuştur. Fayol, çağdaş yönetim anlayışının temelleri niteliğindeki, yönetimin 14 ilkesinden bahsetmiş ve yönetimin fonksiyonlarını 5 beş temel fonksiyon altında incelemiştir (Fayol, 2005; Şengül, 2007).

Fayol'un yönetim ilkeleri 20 yıl sonra geliştirilerek POSDCoRB denilen evrensel olarak kabul edilen yedi yönetim ilkesi ortaya konulmuştur. POSDCoRB, **P**lanning (Planlama), **O**rganizing (Örgütleme), **S**taffing (Personel Yönetimi), **D**irecting (Yöneltme), **Co**-Ordinating (Koordinasyon), **R**eporting (Raporlama) ve **B**udgeting (Bütçeleme) ilkelerinin baş harflerinden oluşmaktadır. Bu ilkeler dönemin ABD Başkanı Franklin D. Roosevelt'in devlet yönetimi komitesinde hizmet vermiş Luther H. Gulick ve Lyndall Urwick'in editörlüğünü yaptığı 'Yönetim Bilimi Üzerine Notlar (Papers on the Science of Administration) isimli çalışmada sunulmuştur (Chalekian, 2013; Gulick, 1937).

Bilimsel yönetim anlayışının diğer önemli bir temsilcisi Frederick Winslow Taylor'dur. Taylor, 1911 yılında kaleme almış olduğu 'Bilimsel Yönetim İlkeleri (The Principles of Scientific Management)' eseriyle etkinlik ve verimlilik ilkelerini esas alarak tamamen ussal bir şekilde "bir iş en verimli şekilde nasıl yapılır" sorusuna odaklanmıştır. Taylor, yönetimin her aşamasında bilimsel ölçütlerin ve metotların kullanılması gerektiği, eğitime ve gelişime önem verilmesi gerektiği, yönetimin ast ve üst arasında dengeli bir şekilde paylaştırılması ve etkin örgütlenme/organizasyon anlayışına sahiptir. Taylor'un

"Maddi kaynakların tükenişini görüp hissedebilirsiniz. Fakat insanların beceriksizce, verimsiz, yanlış yönlendirilmiş hareketleri arkalarında gözle görülen veya hissedebilen hiçbir şey bırakmazlar."

ifadesi sahip olduğu yönetim felsefesini özetler niteliktedir. Yine günümüzde Toplam Kalite Yönetimi ve İnsan Kaynakları Yönetimi gibi yönetim yaklaşımlarına da yakın olması, Taylor'un görüşlerinin yönetim alanında ne derece önemli olduğunu ispatlar niteliktedir (Taylor, 2005).

Fayol ve Taylor'un yönetim anlayışları değerlendirilirken insana bakış açısı oldukça fazla eleştiri almıştır. Yazarlara göre insan, tüm sosyo-psikolojik etkenler yok sayılarak, ekonomik bir unsur ve yönlendirilmesi gereken bir robot olarak algılanmıştır (Şengül, 2007:271).

Geleneksel yönetim düşüncesinin diğer bir önemli ismi Max Weber'dir. Modern kamu yönetimi literatürü, çağdaş bürokrasileri incelemek için hareket noktası olarak Weber'in bürokrasi modelini tercih etmektedir. Weber, yasal-rasyonel bürokrasi modelinin teorik çerçevesini oluşturmuş ve kamu yönetimine önemli katkılar sağlamıştır. Weber'e göre bürokrasi, iş bölüşümü, otorite hiyerarşisi, yazılı kurallar, yazışmaların ve faaliyetlerin dosyalanması, gayri şahsilik, disipline olmuş bir yapı ve resmi örgütlerden oluşan bir örgüt biçimidir. Bu anlamda bürokrasi rasyonel olmasıyla diğer örgüt biçimlerinden üstündür. Weber'in öngördüğü yapıda patronaj ve kayırma bir örgüt yapısında olamaz, beşerî faktörler dikkate alınmaz, kurallar, istikrar, düzen ve formel kurallar önemlidir. Weber'e göre bu örgüt biçimi yalnızca devlete özgü değildir, özel sektörde de bu örgütlenme yaygındır (Weber, 1986:192-208 akt. Eryılmaz, 2014:37).

Yönetim bilimine önemli katkılar bulunan, bu alana yeni bir eğilim kazandıran diğer bir önemli eser Nobel Ekonomi ödüllü Herbert Simon ve arkadaşları tarafından yazılan 1947 yılında yayımlanan '*Yönetsel Davranış* (Administrative Behaviour)' adlı çalışmadır. Simon kitabında esas olarak iki temel noktayı vurgulamıştır: Öncelikle siyasetle yönetimin birbirinden ayrılamayacağını, sonra da önceki dönemde yönetim ilkeleri olarak belirlenen prensiplerin birbirleriyle çelişme halinde olduğunu ve bunların yönetim faaliyetlerinde ciddi ilkeler niteliği taşımadıklarını vurgulamıştır. Simon, her bir yönetim ilkesinin karşı bir ilkesinin bulunduğunu, böylece her ilkenin

tartışılabileceğini ve bundan dolayı da evrensel ilkelerden söz etmenin mümkün olamayacağını savunmaktadır. Simon yönetim bilimi incelemesinde, sosyal psikoloji ve çağdaş sosyolojinin verilerinden büyük ölçüde yararlanmıştır. Belirtmek istediği ana fikri; bir yönetsel kuruluşun isleyişinin gerçek yönünün o kuruluşta çalışan kişi ve grupların davranışlarının incelenmesiyle ortaya konabileceğidir (Simon vd. 1966 akt. Eryılmaz, 2014:42).

Simon, Yönetsel Davranış kitabını bölümlere ayırarak amaç, süreç, müşteri ve yer esaslarını belli ve açık sayan klasikleri eleştirmektedir. Ona göre klasikler, belirli koşullar altında hangi esasın göz önüne alınması gerektiği konusunda somut bir yol göstermemişlerdir. Bu noktada özellikle Gulick ve Urwick'in geliştirdikleri ilkeler ve Taylor'un Bilimsel Yönetim anlayışı temel eleştiri hedefi olmuştur. Yetki ve sorumluluk dengesine de karşı çıkan Simon, bu görüşte birimlerin birbirlerine olan bağımlılığın ve birimler arasında olması gereken iş birliğinin göz ardı edildiğini savunmaktadır.

Simon'un bu çalışmasıyla yönetim bilimi yazınına en önemli katkısı, görevlerin dağılması ve değerlendirilmesi ve bunların dışında kalan yapısal düzenlemelerle ilgili olarak yeni ölçütler getirmiş olmasıdır. Simon yapının, esas olarak örgütün vermek zorunda olduğu kararlara göre düzenlenmesi gerektiğini ve yapının değerlendirilmesindeki ana ölçütün onun davranışlara etkisi olması gerektiğine işaret etmektedir (Learned ve Sproat, 1972: 21 akt. Özer, 2016:172).

Herbert Simon ve arkadaşları tarafından geleneksel/klasik yönetim bilimi anlayışına getiren eleştiriler alanda kayda değer bir yer edinmiş ve 20. yüzyılın ikinci yarısı itibariyle yönetimde bir paradigma değişikliği yaşanmıştır. Kamu yönetimi 20. yüzyılın ikinci yarısı itibariyle önemli bir akademik çalışma alanı olarak kabul edilmiş, ancak 'siyaset bilimi' ve 'işletme yönetimi' ile yakın ilişkisi küresel gelişmelere ve yeni eğilimlere paralel olarak devam etmiştir (Leblebici, 2004).

1.5. Türkiye'de Yönetim, Kamu Yönetimi ve Eğitimi

Konfüçyüs, Sokrates, Platon, Aristo, Machiaveli gibi isimler ve eserleri (kamu) yönetim düşüncesinin temellerini atmışlardır. Bu isimler ve eserleri devletin daha iyi

işlemesini sağlayacak düzen ve kurumlar üzerinde durmuştur. Türkiye'de de yönetim anlayışı tıpkı dünyada olduğu gibi siyaset ve felsefe temelli eserler ve bu eser sahiplerinin düşünceleri etrafında şekillenmeye başlamıştır. Başarılı bir yönetim geleneğine sahip olan Türk toplumları arasından çıkan birçok isim yönetim üzerine doğrudan veya dolaylı bir şekilde eserler vermiştir. Bu eserlerin başlıcalarını şu şekilde sıralamak mümkündür (Eryılmaz, 2014:63):

- Farabi – El-Medinetü'l Fazıla
- Yusuf Has Hacip – Kutadgu Bilig
- Nizam'ül Mülk – Siyasetname
- Koçi Bey – Koçi Bey Risalesi
- Defterdar Sarı Mehmet Paşa – Devlet Adamlarına Öğütler
- Vezir Lütfi Paşa – Asafname
- Kâtip Çelebi – Bozuklukların Düzeltilmesinde Tutulacak Yollar

Bu eserler yaklaşık 18. yüzyıla kadar Türk toplumlarında iyi bir yönetim ve yönetici nasıl olmalıdır, yönetimde (özellikle askeri ve mali) gelişme nasıl sağlanabilir ve yönetimin kötüye gidişi nasıl durdurulabilir gibi sorular etrafında şekillenmiştir. Modernleşme çalışmalarıyla birlikte yasal-ussal bürokrasiye geçiş arayışları hız kazanmış aynı zamanda kuramsal gelişmeler sağlamak adına eserler verilmeye başlanmıştır. Bu noktada kamu yönetimi disiplinin gelişim tarihi aynı zamanda Türkiye'nin dönüşüm tarihi olma niteliğini kazanmıştır (Yayman, 2012:1).

Devlet yönetimine ilişkin bu eserler ve eser sahiplerinin yanında yönetici yetiştirme konusunda dinsel medrese türü okullardan uzaklaşmış, bir bilim yeri olarak ve kimi yazarlar tarafından dünyanın ilk kamu yönetimi okulu olarak kabul edilen Enderun Mektebi, Türk yönetim tarihinde önemli bir yere sahiptir. Enderun, savaşçı-devlet adamı nitelikleri olan, dine bağlı kişiler yetiştirmekteydi. Okulu bitirenler iyi konuşan, dürüst ve çelebi kimseler olarak devlet yönetimi sistemi içine girmişlerdir (Günay, 2004:51). Enderun Mektebi dönemin Harp Okulu, Üniversitelerin kamu yönetimi bölümleri, hukuk fakülteleri, güzel sanatlar okulları, konservatuar, veteriner ve edebiyat fakültelerinin işlevlerini içeren ve bunların ilk kaynağı olan bir öğretim kurumu olarak kabul ediliyordu (Ergun, 1988:122). Enderun Mektebi'nin yanı sıra Bab-ı Ali Mektebi ve Bab-ı Defterdarı Mektebi gibi devletin memur ihtiyacını karşılamak adına açılmış okullar, Osmanlı İmparatorluğu döneminde kamu görevlisi

yetiştirilmesine yönelik faaliyetlere önem verildiğini göstermektedir. Ancak bu kurumlardaki eğitim ve içeriği günümüz kamu yönetimi disiplini ile paralel olmaması sebebiyle bugünkü anlamda kamu yönetimi öğretiminin başlangıcı Tanzimat dönemi olarak kabul edilmektedir (Aykaç, 2014:60).

Osmanlı İmparatorluğu, batılılaşma ve reform hareketleriyle birlikte devlet ve kamu yönetimi düzenini yürütecek çağdaş yönetim yapısını oluşturmaya yönelik birtakım gelişmeler kaydetmiştir. Bu dönemin de en önemli gelişmesi, günümüz Türkiye'sinin kamu yönetimi disiplininin çekirdeği kabul edilen 1859 yılında kurulan Mülkiye Mektebi olmuştur. Mülkiye Mektebi'nin kamu yönetimi ile doğrudan ilgisi olan Usul-i İdare adlı bir dersinin bulunması, programda hukuk ve genel kültür derslerine yer verilmesi, bunun yanı sıra Mektebin açılışında bürokrasinin önde gelenlerinin bulunması dikkat çekicidir (Aykaç, 2014:60).

Batı'daki eğitim-öğretim kurum ve tekniklerini bünyesinde barındıran Mülkiye Mektebi, yaklaşık bir asır içerisinde Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne evrilmiş ve bu evirilme sürecinde birtakım değişikliklere maruz kalmıştır. 1913 yılında Paris Siyasal Bilgiler Okulu'ndan esinlenerek Mülkiye Mektebi yeniden yapılandırılmış; 'siyasi', 'idari' ve 'mali' olmak üzere uzmanlık bölümleri açılmış, kurumsal anlamda kamu yönetimi bölümü ilk kez kurulmuştur. Mektep, 1936 yılında (kimi kaynaklara göre Atatürk'ün isteğiyle) ismi 'Siyasal Bilgiler Okulu'na dönüştürülerek Ankara'ya nakledilmiş, öğretim süresi 4 yıla çıkarılmıştır. 1950 yılında 'Siyasal Bilgiler Fakültesi' adı ile Ankara Üniversitesine katılan Mektep, programında Şehircilik, Mahalli İdareler ve Türk İdare Teşkilatı Tarihi gibi yeni derslere yer veren, yine de hukuk derslerinin ağırlıklı ve Avrupa anlayışına paralel olduğu, kamu kesiminin yönetici ihtiyacı karşılayan köklü bir Fakülte'ye dönüşmüştür (Ömürgönülşen, 2004:128; Aykaç, 2014:62; Mıhçıoğlu, 1972:9).

Keskin (2005:2), Türkiye'de kamu yönetimi disiplininin inşasında üç önemli aşamaya dikkat çekmektedir. Bunlardan ilki (diğer ikisi çalışmanın sistematik yapısına uygun olarak bir sonraki bölümde değinilecektir) 1951 yılında Dünya Bankası tarafından hazırlanan ve Türkiye'nin 'yönetim bilimi' ile tanışmasına neden olduğu söylenen Baker Raporu'dur. 1949 yılı başlarında Türk hükümeti, Dünya Bankası

(dönemin Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası) ile ilişki kurarak ekonomik bir inceleme yapmak üzere Türkiye'ye bir kurul gönderilmesi talebinde bulunmuş, bu istek sonucu Amerikalı James M. Barker ve beraberinde 15 kişilik bir araştırma grubu görevlendirilmiştir. O yılın sonlarında Türkiye'ye gelerek bir yılı aşan incelemeler sonucu Barker ve ekibi, Türkiye'ye birtakım önerileri sunmuştur. Barker Kurulu raporunun önerileri arasında kamu görevlilerinin görev sırasında yetiştirilmesi konusuna da yer verilmekte, ayrıca Türk üniversitelerinde, yabancı uzmanların görüşleri alınarak, üniversite öğrencilerinin yanı sıra uygulamacıların da gereksinmelerini karşılamak üzere kamu yönetimi ile işletmecilik kürsü ya da bölümlerinin kurulması önerilmekteydi. Diğer yandan da uygulamaya yönelik kamu yönetimi eğitiminin geliştirilmesi yönünde tavsiyeler veriliyordu, bu tavsiyelerin hayata geçirilmesinde yardımcı olmak üzere, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinden akademisyenlerin de aralarında bulunduğu beş kişilik bir grubun bu alanda eğitim görmek için ABD'ye gönderilmesi ilk somut uygulama girişimi olarak kendini göstermiştir (Mıhçıoğlu, 1988:1-8).

1.6. Türkiye'de Kamu Yönetimi Eğitiminin Kurumsal Olarak Gelişimi

Türkiye'de modern anlamda kamu yönetimi disiplininin dünya ile paralel düzeyde bir disiplin olarak ele alınmasının 20. yüzyılın ikinci yarısı ile başladığı, Kamu Yönetimi disiplininin doğuşu ve eğitim-öğretimiyle ilgilenen, bu alanda çalışan ve eser veren akademisyenler tarafından belirtilmektedir. Bu dönem öncesindeki gelişmeler 'Türkiye'de Yönetim, Kamu Yönetimi ve Eğitimi' başlığı altında ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Birleşmiş Milletler Örgütü ile Türk hükümeti arasında imzalanan 5 Eylül 1951 tarihli Teknik Yardım Anlaşması, Türkiye ile Orta Doğu ülkelerindeki kamu görevlilerinin eğitim gereksinmelerini karşılamak üzere bir Enstitü kurulmasını öngörmüş, bu konuda gerekli hazırlıkları yapmak amacıyla Türklerle yabancı uzmanlardan oluşan bir Etüt Grubu kurulmuştur. 8 Temmuz- 6 Eylül 1952 günleri arasında çalışmalarını sonuçlandıran Etüt Grubu'nun raporu sonucu (Mıhçıoğlu, 1988:8) Mart 1953'te Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü'nün (TODAİE) kurulması kamu yönetimi eğitimini adına gerçekleştirilen ilk kurumsal gelişme olarak

kabul edilebilir. Enstitü'nün kurulmasıyla Türkiye'de çağdaş kamu yönetimi öğretimi yabancı öğrenci ve yabancı uzmanlar eşliğinde resmen başlamıştır. İlk ders yaklaşık 250 öğrenciyle birlikte Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde gerçekleştirilmiştir (United Nations Technical Assistance Programme, 1954 akt. Mıhçıoğlu, 1988:10).

Çağdaş kamu yönetimi öğretimi adına ikinci önemli gelişme 1957 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Türkiye'nin ilk Amme İdaresi Kürsüsünün kurulması olmuştur. Bu kürsünün kurulmasındaki ilk girişimler 1953 yılında gerçekleştirilmiş, 1955 yılında öğretim faaliyetlerine başlanmış ve 1957 yılında resmen kurulmuştur. 1967 yılında ise Türkçe ile hızlı bir şekilde özdeşleşerek Amme İdaresi Kürsüsü, Kamu Yönetimi kürsüsü olarak, yine aynı yılda İdari Şube'nin adı Siyaset ve İdare Bilimleri olarak değiştirilmiştir (Mıhçıoğlu, 1988:57-58).

Bu dönemde yaşanan önemli bir gelişme de 1957 yılında kurulan Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) bünyesinde İdari Bilimler Fakültesi'nde Amme İdaresi bölümünün kurulmasıyla yaşanmıştır. Bölümün açılışından itibaren derslerin ağırlıklı olarak Türk akademisyenler tarafından İngilizce olarak verildiği kurum, Kamu yönetimi öğretimini hukuktan ayrı bağımsız bir alan olarak gerçekleştiren yüksek öğretim düzeyindeki ilk kuruluştur. Bölümün programında Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi ve TODAİE'ye göre hukuk derslerinin çok sınırlı olduğu gözlemlenmektedir (Polatoğlu, 2003:66).

Çeşitli burslar aracılığı ile öğrenci de kabul eden TODAİE ulusal bir nitelik kazanırken, ülkede kamu yönetimi öğretiminin, kamu kurum ve kuruluşlarının ilgi odağı haline gelmesini sağlamıştır. TODAİE'de uygulamaya konulan ders programlarında yer alan konularla birlikte, kamu yönetimi çağdaş bir düzeye kavuşmuştur (Mıhçıoğlu, 1988:70). Enstitü, ABD'ye kamu yönetimi alanında eğitim almak üzere akademisyenler göndermiş, alanın kimi uzman akademisyenlerini Türkiye'ye davet etmiştir. Öğretim faaliyetlerinin yanı sıra, pek çok yabancı yazını Türkçe'ye tercüme ederek ve alanın önemli terimlerine Türkçe karşılıklar bulma çabalarıyla ileriki yıllarda Türkiye'de lisans ve yüksek lisans düzeyinde kamu yönetimi öğretiminin kurumsal ve işgücü açılarından gelişmesine katkıda bulunmuştur (Leblebici, 2004:97-98).

Hem TODAİE'nin hem de Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin kurulmasında BM ve ABD kurumlarından ve akademisyenlerinden faydalanılması ve bu kurum ve kişilerle yapılan iş birlikleri Türk kamu yönetimi eğitim-öğretimdeki etkisini hissettirmiştir. TODAİE'nin ve SBF'nin kurulmasıyla beraber kamu yönetimi öğretimi Anglo-Amerikan yaklaşımının etkisinde, idare hukukundan bağımsız bir alan olarak ele alınmaya başlanmıştır (Cem, 1973:80). Bu noktada Cemal Mıhçıoğlu'nun (1988) tespitleri ve kamu yönetiminin tamamen bağımsız bir alan olarak eğitim-öğretim programlarına girmesi için çabası oldukça önemlidir. Şunu da belirtmekte fayda vardır ki, Siyasal Bilgiler Fakültesi ve TODAİE'de yapılan öğretimin büyük kısmı, başta Amerikalı olmak üzere yabancı uzmanlar tarafından ve yabancı kaynaklar kullanılarak yerine getiriliyordu (Kalkışım, 2011). Fakat zaman içerisinde yabancı uzmanların yardımıyla yürütülen dersler, Türk uzmanlar tarafından yürütülmeye başlanmış, Mıhçıoğlu'nun (1972) araştırmasında ortaya koyduğu üzere, dil öğretiminin yetersizliğinden dolayı Ankara Üniversitesi SBF mezunları yüksek bir oranla (%46,78) gördükleri dil eğitimini yeterli bulmadıklarını belirtmektedir.

20. yüzyılın ikinci yarısının ilk on yıllarında Avrupa'da –hukuk dışı-Anglo-Amerikan yaklaşımına sahip bir kamu yönetimi disiplini hâkim olmaya başlamıştır. (Bu gelişmede ABD'nin uluslararası arenada güç kazanması önemli bir etkendir). Başta ABD olmak üzere yurtdışında eğitimlerini tamamlayan ve İngilizceye hâkim olmaya başlayan akademisyenler Türkiye'de de kamu yönetimi olgusuna değişik bir açıdan bakılmasına ve kamu yönetiminin yükseköğretim kurum ve programlarında çeşitlenmesine vesile olmuştur (Güler, 1994:11; Ömürgönülşen, 2004;135). Bu çeşitlilik Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi ve TODAİE, ardından Boğaziçi Üniversitesi (İdari Bilimler Fakültesi), İstanbul Üniversitesi (Siyasal Bilimler Fakültesi) ve Ankara ve İstanbul'da kurulan İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri (İTİA) bünyelerinde açılan Kamu Yönetimi Bölümleri, Yönetim Bilimleri Bölümleri ve Siyasal Bilimler Fakülteleri/Yüksekokulları ile kendisini göstermiştir (Ömürgönülşen, 2004:135-136; 2010:126). Böylelikle 1970'li yıllarda kamu yönetimi alanında öğretim elemanı yetişmeye başlamış, telif ve tercüme çok sayıda eser yayımlanmış ve lisansüstü öğretim gelişmeye başlamıştır. Ancak eğitim-öğretimde keskin çizgilerle kamu yönetimine geçilememiş, hukuki yaklaşımın etkileri devam etmiştir (Cem, 1973; Ömürgönülşen, 2004; Emre, 2012). Kimi akademisyenlere göre

Türk kamu yönetimi aktarmacılıktan kurtulamamış hatta zaman zaman bu aktarma işlevini de aksatmıştır (Yayman, 2012:3).

Tablo 2. 1950-90 Yılları Arası Kamu Yönetimi Bölümü Bulunduran Üniversiteler, Türleri, Kuruluş Tarihi ve Mevcut Durumu

No	Üniversite	Türü	Bölüm Kuruluş Tarihi	Şehir	Mevcut Durum
1	TODAİE*	Devlet	1953	Ankara	-
2	Ankara Üniversitesi	Devlet	1955	Ankara	SBKY
3	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Devlet	1957	Ankara	SBKY
4	İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Fakültesi*	Devlet	1959	İstanbul	-
5	Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi*	Devlet	1969	Ankara	-
6	İstanbul Üniversitesi	Devlet	1979	İstanbul	SBKY
7	Marmara Üniversitesi	Devlet	1981	İstanbul	SBKY
8	Dokuz Eylül Üniversitesi	Devlet	1982	İzmir	KY
9	Boğaziçi Üniversitesi*	Devlet	1982	İstanbul	SBUİ
10	Gazi Üniversitesi	Devlet	1982	Ankara	SBKY
11	Hacettepe Üniversitesi	Devlet	1982	Ankara	SBKY
12	Uludağ Üniversitesi	Devlet	1982	Bursa	SBKY
13	İnönü Üniversitesi	Devlet	1983	Malatya	SBKY
14	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	Vakıf	1987	Ankara	SBKY

*TODAİE bünyesindeki Kamu Yönetimi bölümü 1984 yılında YÖK ile birlikte başlayan standartlaşma sonucu kapatılmış, öğrencileri YÖK'e sevk edilmiştir.

*İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Fakültesi 1982 yılında Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ne bağlanmıştır.

*Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Fakültesi 1982 yılında Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesine bağlanmıştır.

*Boğaziçi Üniversitesi bünyesindeki Kamu Yönetimi bölümü 1990'lı yılların başında Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler adını almıştır.

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Türkiye'de kamu yönetiminin kurumsal olarak gelişmeye başlamasından 30 yıl sonra, 1981 yılında, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu çıkarılmış ve varlığı hala günümüzde devam eden Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) oluşturulmuştur. YÖK ile

beraber mevcut üniversiteler akademi ve enstitülerle birleştirilerek yeni üniversiteler kurulmuş, Kamu Yönetimi eğitimi 'İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi' bünyesinde 'Kamu Yönetimi' bölümü altında verilmeye başlamıştır. Bu dönemde Ankara, İstanbul, İzmir ve Bursa gibi gelişmiş illerde yer alan üniversitelerde de Kamu Yönetimi bölümleri açılmıştır (Ömürgönülşen, 2004:138; 2010:131).

1950-90 yılları arasındaki kamu yönetimi eğitiminin kurumsal yapılanması Tablo.1'de sunulmuştur. Bu yıllar arasında biri vakıf (aynı zamanda Türkiye'nin ilk vakıf üniversitesi olan Bilkent Üniversitesi) olmak üzere 14 üniversitede kamu yönetimi bölümü mevcut iken, günümüzde yalnız 2 tanesi KY, 8'i SBKY olmak üzere 10 üniversite bu alanda eğitim öğretimini sürdürmektedir. Bu bölümlerin 3'ü Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde 7'si İktisadi ve İdari (ve Sosyal) Bilimler Fakültesi bünyesinde bulunmaktadır. Bu bölümlerden bazıları günümüzde varlık göstermemekte olup durumları yukarıda belirtildiği gibidir.

20. yüzyılın son 10 yılına gelindiğinde kamu yönetimi bölümleri Anadolu'da birçok üniversite bünyesinde ve yeni açılan üniversitelerde kurulmaya başlamış, bu dönemde yurt genelinde ciddi bir artış yaşanmıştır. Ömürgönülşen'in de (2004:139) belirttiği gibi Batı'da kamu yönetimi öğretimi göreli olarak azalırken veya döneme uygun olarak programları şekillendirilirken, Türkiye'de büyük ve plansız bir artış yaşamıştır. 1990 yılında sonra yaşanan bu plansız ve büyük artış nedeniyle günümüzde büyük ölçüde korunduğundan dolayı gelişmeler dönemsel ve toplu bir şekilde ileride daha ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

1981 yılında YÖK'le beraber gelen yükseköğretimdeki standartlaşma, yukarıda belirtildiği gibi, Kamu Yönetimi eğitimi ve öğretim alanında da etkisini 20. yüzyılın son çeyreğinde göstermeye başlamıştır. YÖK 1982 yılından itibaren bilgileri toplayıp, T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü işbirliğinde baskıları düzenlenmiş ve yayınlanması görevini üstlenmiştir. Bu noktada ilk olarak 1986-87 yıllarının istatistikleri (1985-86 istatistiklerinde kamu yönetimi bölümüne ait akademisyenlerin verileri mevcut olmadığı için) kullanılacaktır. Bu yıllardan sonra Türkiye Cumhuriyeti tarihinde en çok üniversite kurulan (20 üniversite) 1992 yılının yansımalarını anlamak adına 1993-1994 dönemi istatistikleri; dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından 2008 yılında dile getirilen 'her ile bir üniversite politikası'nın yansımalarını anlamak adına 2009-2010 yıllarındaki istatistikler

değerlendirilecektir. Bu yıllardaki gelişmeleri daha iyi anlamak adına 1993-93 ve 2009-10 yılları arasındaki 2001- 2002 dönemi istatistikleri ve son olarak mevcut son dönemin istatistikleri değerlendirilecektir. Böylece hem ele alınan dönemlerde yaşanan önemli gelişmeler ışığında, hem de 8 yıllık dönemler halinde gelişmeler incelenmiş olacaktır.[1]

Grafik 1. Kurulan KY ve SBKY Bölümlerinin Yıllara Göre Sayısı

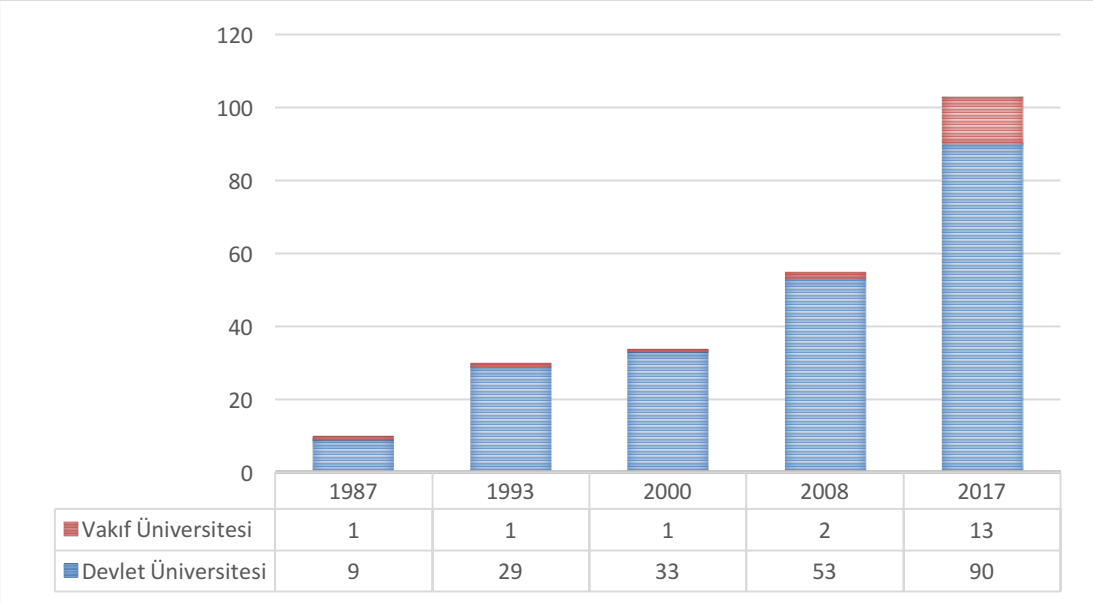

	1987	1993	2000	2008	2017
Vakıf Üniversitesi	1	1	1	2	13
Devlet Üniversitesi	9	29	33	53	90

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Türkiye'de kamu yönetimi disiplininin kurumsal olarak gelişmeye başlamasıyla beraber, artış belirgin bir şekilde gözlemlenmiştir. Grafik.1'e bakıldığında 1987 yılında 10, 1993 yılına gelindiğinde 29, 2000 yılında gelindiğinde 34, 2008 yılına gelindiğinde 55 ve 2017 yılına gelindiğinde ise (biri Açık Öğretim Fakültesi bünyesinde olmak üzere) toplamda 103 adet kamu yönetimi bölümü bulunduğu görülmektedir.

[1] Çalışmanın devam eden kısmında 1986-87 yıllarına ait istatistikler I. Dönem, 1993-1994 yıllarına ait istatistikler II. Dönem, 2001-2002 yıllarına ait istatistikler III. Dönem, 2009-10 yıllarına ait istatistikler IV. Dönem ve 2017 yılına ait istatistikler V. Dönem istatistikleri olarak ele alınacaktır.

1.6.1. Öğretim Üyesi ve Elemanları Sayısındaki Değişim

1983 yılından itibaren yayınlanan Yükseköğretim istatistikleri, 1986-87 öğretim yılı itibariyle Kamu Yönetimi bölümü verilerine ayrıntılı olarak yer vermeye başlamıştır. Bu dönem ile beraber Türkiye'de lisans programlarında görevli öğretim elemanları ve SBKY ve KY bölümlerinde görev yapan öğretim elemanlarının sayılı dönemler halinde Grafik 2 ve Grafik 3'de paylaşılmıştır.

Grafik 2. KY ve SBKY Bölümlerindeki Öğretim Üyesi ve Elemanı Sayısı (Dönemsel Olarak)

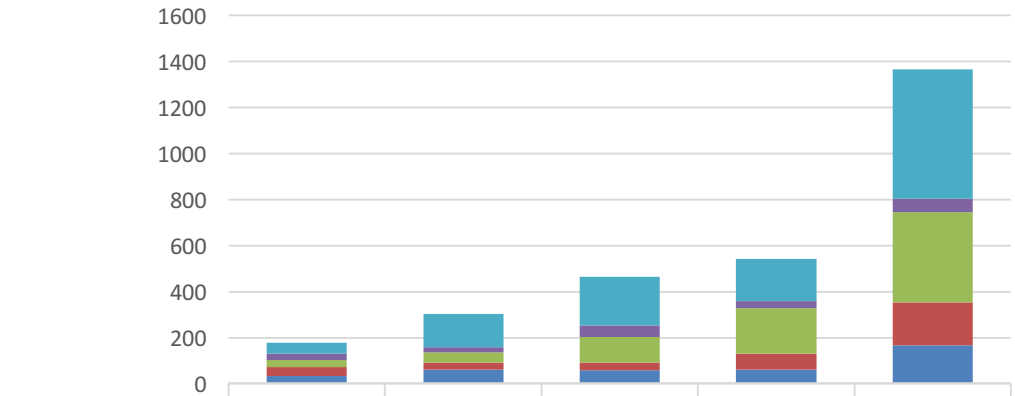

	1986-1987	1993-1994	2001-2002	2009-2010	2017
Araştırma Görevlisi	48	146	213	182	561
Öğretim Görevlisi Okutman/Uzman	27	23	48	32	59
Yardımcı Doçent	32	42	111	196	393
Doçent	37	31	34	71	185
Profesör	34	62	59	60	167

Kaynak: ÖSYM 1987, 1994, 2002 ve 2010; Üniversitelerin Resmî Web Sitelerinden Elde Edilen Veriler (2017)

Veriler incelendiğinde Türkiye genelinde ve SBKY ve KY özelinde öğretim elemanlarının sayısının arttığı gözlemlenmektedir. Bu artış 2001-2002 ve 2009-2010 yılları arasındaki dönemde geçmiş dönemlere göre daha az bir artış gösterse de 2007, 2008 ve 2009 yıllarında kurulan üniversitelerle beraber 2017 yılına gelindiğinde ciddi bir artış yaşandığı görülmektedir. SBKY ve KY özelindeki bu artış Türkiye genelindeki akademisyen sayısıyla I. ve II. Dönem arasında benzerlik olsa da III. ve IV. Dönemde görülmemektedir. Bu durumun birkaç sebebi olabilir. Öncelikle Kamu

Yönetimi disiplini Türkiye yükseköğretim tarihinde göreceli olarak yenidir. Disiplinin olgunlaşması ve yayılması bakımından yakın tarihte bir artış yaşanmış olması normaldir. İkincisi, kamu yönetimi bölüm mezunları akademiye yönelmiş olabilir. Üçüncü, ise 2000 sonrası üniversitelerde kamu yönetimi geçmişe oranla daha fazla yer verilmesidir (Grafik 2).

Grafik 3. Türkiye Geneli ve KY ve SBKY Bölümlerindeki Öğretim Üyesi ve Elemanları Sayılarında Dönemsel Olarak Yüzdesel Değişim

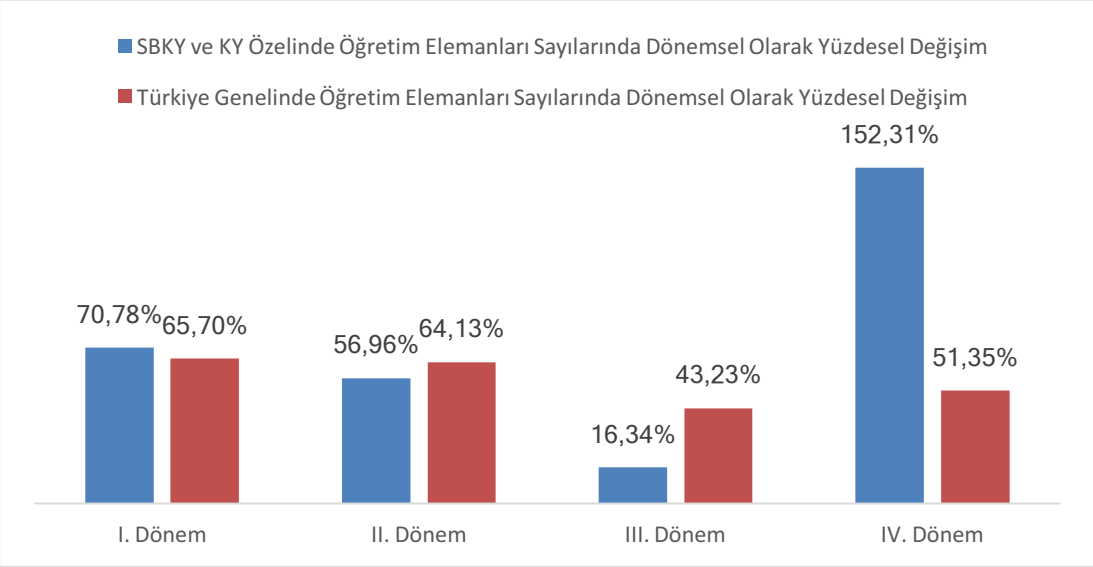

Kaynak: ÖSYM 1987, 1994, 2002 ve 2010; Üniversitelerin Resmî Web Sitelerinden Elde Edilen Veriler (2017)

Grafik 3, Grafik 2'de paylaşılan dönemsel artış yüzdeler halinde yansımasını göstermektedir. III. dönemdeki artışın Türkiye'deki artışın altında kalmasının sebebini İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri ve Siyasal Bilgiler Fakültelerindeki artan bölüm çeşitliliği ve bu bölümlere akademisyen istihdam edilirken kamu yönetimi bölümlerinden yeni açılan bölümlere geçiş yapan akademisyenlerden kaynaklanmaktadır. Grafik 4 de Türkiye'de lisans programlarında görevli öğretim üyeleri ve elemanlarının sayısını ve yukarıdaki dönemlere paralel olarak dönemsel artışını yansıtmaktadır.

Grafik 4. Türkiye'de Lisans Programlarında Görevli Öğretim Elemanlarının Sayısı

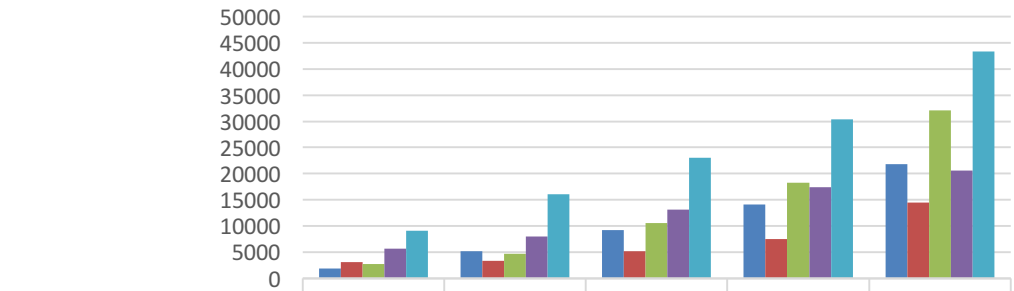

	1986-1987	1993-1994	2001-2002	2009-2010	2015-2016
Profesör	1877	5210	9145	14064	21834
Doçent	3074	3347	5199	7453	14481
Yardımcı Doçent	2668	4637	10590	18215	32130
Öğretim Görevlisi/Okutman/Uzman	5643	8021	13180	17399	20648
Araştırma Görevlisi	9091	16007	22980	30374	43352

Kaynak: ÖSYM 1987, 1994, 2002 ve 2010; Üniversitelerin Resmî Web Sitelerinden Elde Edilen Veriler (2017)

1.6.2. Öğrenci Sayısındaki Değişim

Türkiye'de yükseköğretim kurumlarında lisans düzeyinde öğrenim gören öğrenci sayısı Grafik.5'te sunulmuştur. Ele alınan dönemlerde, ilk dört dönemde ortalama %50 gibi bir artış yaşanırken artan nüfus, artan eğitim imkanları ve Türkiye'nin sosyo-ekonomik olarak ilerlemiş olması nedeniyle son 8 yıllık dönemde neredeyse %100'e ulaşan bir öğrenci sayısı artışı yaşanmış ve 2017 yılı itibariyle lisans seviyesinde eğitim-öğretim gören öğrenci sayısı 2.040.227'ye ulaşmıştır.

Türkiye genelinde ve bölüm özelinde öğrenci sayıları incelendiğinde, 1993-1994 ve 2001-2002 öğretim yıllarında kamu yönetimi bölümü öğrenci sayısındaki azalış dışında artış oranları benzerlik göstermektedir. SBKY ve KY bölümlerindeki bu durum İktisadi ve İdari Bilimlerdeki artan çeşitlilik ile açıklanabilmektedir. 2000'li yıllarla beraber Uluslararası İlişkiler, İktisat, İşletme, Maliye gibi bölümlerin sayısı artmış, SBKY ve KY'deki ağırlık bu bölümlere kaymıştır.

Grafik 5. Türkiye Genelinde Lisans Öğrenci Sayısındaki Durum

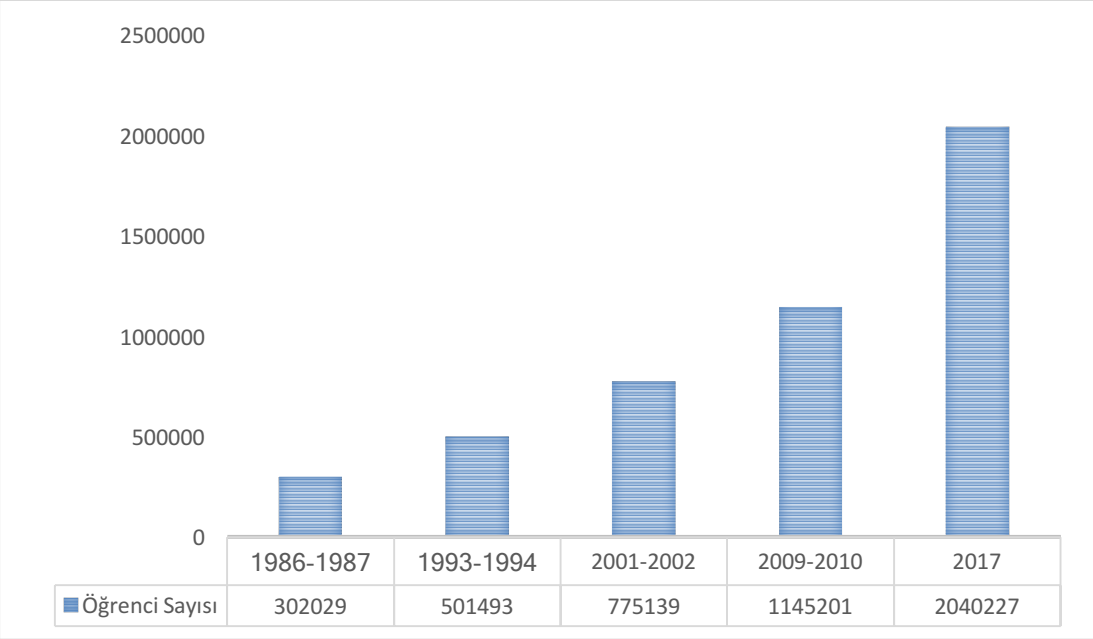

Kaynak: ÖSYM 1987, 1994, 2002 ve 2010; https://yokatlas.yok.gov.tr (2017)

Grafik 5'te yer alan veriler bu durumu onaylar niteliktedir. SBKY ve KY bölümü öğrencileri güncel durumda toplam lisans öğrencileri arasında ortalama %2 gibi bir oranla yer alırken 1993-94 eğitim öğretim döneminde %3,76 olarak gözlemlenmektedir. Yine Grafik 6 incelendiğinde, SBKY ve KY bölümleri öğrencileri içerisindeki SBKY bölümünde okuyan öğrenci sayısı son 7 yıllık dönemde yüksek olmak üzere süreç içerisinde artış göstermiştir. Bu son 7 yıllık dönemdeki artışta yeni açılan bölümlerin SBKY adı altında kurulmasının ve KY bölümlerinin SBKY bölümü olarak isim değiştirmesinin etkisi büyüktür.

Grafik 6, bizlere Türkiye'de kamu yönetimi bölümlerinin SBKY bölümlerine evrilişini öğrenci rakamları üzerinden göstermektedir. Özellikle 2009-10 dönemi ardından SBKY bölümleri ciddi bir artışa geçmiş (Bunun sebebi yeni kurulan bölümlerin SBKY adı altında kurulması ve KY bölümlerinin başına siyaset bilimi ibaresi eklemesidir.) SBKY bölümlerindeki öğrenci sayısı KY bölümlerindeki öğrenci sayısını rakamsal olarak geçmiştir.

Grafik 6. KY ve SBKY Bölümlerinde Lisans Düzeyinde Öğrenim Gören Öğrenci Sayısı (Dönemsel Olarak)

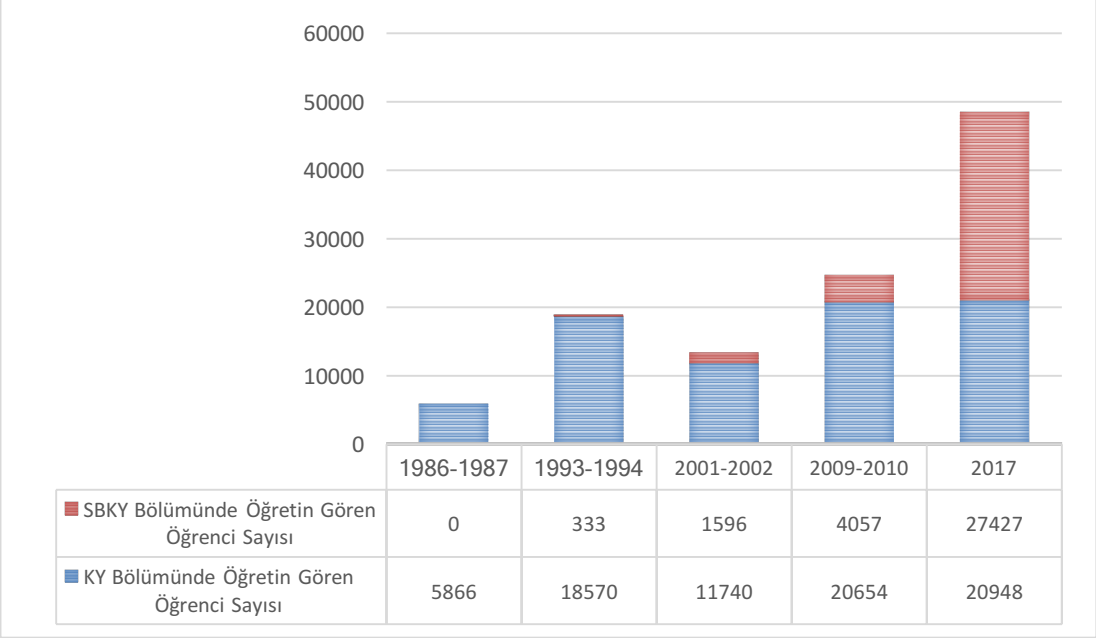

	1986-1987	1993-1994	2001-2002	2009-2010	2017
SBKY Bölümünde Öğretin Gören Öğrenci Sayısı	0	333	1596	4057	27427
KY Bölümünde Öğretin Gören Öğrenci Sayısı	5866	18570	11740	20654	20948

Kaynak: ÖSYM 1987, 1994, 2002 ve 2010; https://yokatlas.yok.gov.tr (2017)

Grafik 7. KY ve SBKY Bölümlerindeki Toplam Lisans Öğrencilerinin Üniversitelerdeki Toplam Lisans Öğrencilerinin İçindeki Payı (Dönemsel Olarak)

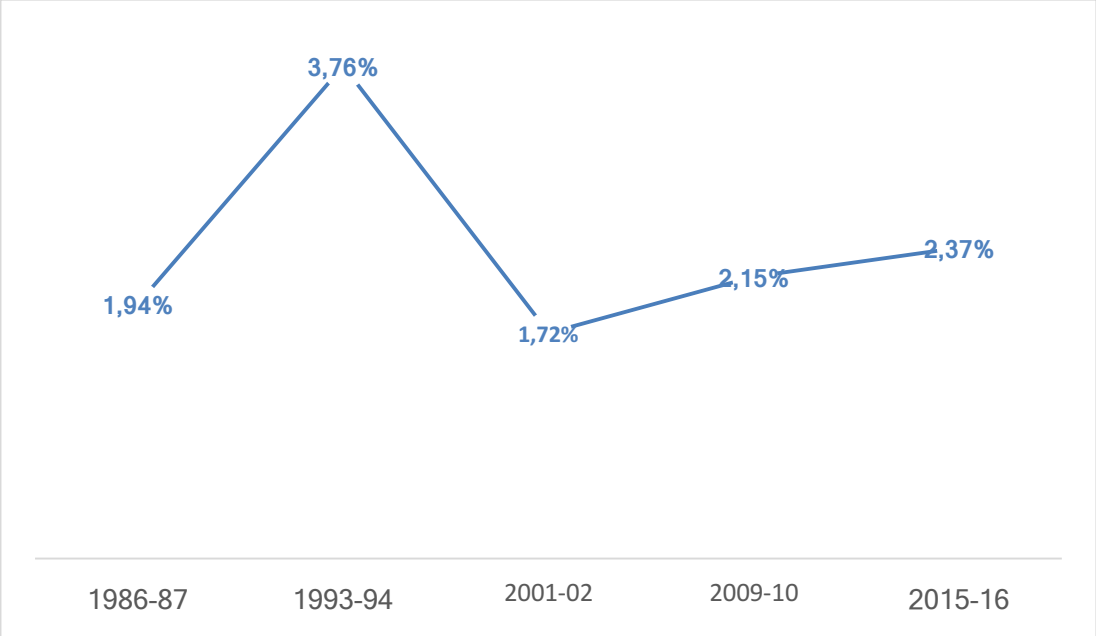

Kaynak: ÖSYM 1987, 1994, 2002 ve 2010; https://yokatlas.yok.gov.tr (2017)

SBKY ve KY bölümlerinin Türkiye'de yükseköğretimdeki durumunu anlamak adına iki sayısal veri önem arz etmektedir. Bunlardan birincisi öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı iken, diğer bölümlerdeki toplam öğretim elemanlarının üniversitelerdeki toplam öğretim elemanları içindeki payıdır (Grafik.6 ve Grafik.7). Öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı, ders verme yeterliliğine sahip Prof., Doç., ve Yrd. Doç. unvanları ve tüm öğretim elemanlarını kapsayan şekilde ele alınmıştır. Dönemlere genel itibariyle bakıldığında, dalgalı bir grafik görülmektedir. Bu dalgalanmanın sebebi Türkiye'de açılan üniversitelerin yıllara göre dağılmayıp belirli dönemlere yığılmış olmasıdır. Öğretim görevlisi ve elemanlarının yetiştirilmesi belirli bir dönemde gerçekleştirilemediği ve üniversiteler gibi fiziki şartlara bağlı olmadığı için 1993-94 yılı döneminde görüldüğü gibi öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı 140 gibi ciddi rakamlara ulaşmıştır. Bu sayı 2001-02 yılları itibariyle azalsa da 2007-08-09 yıllarında açılan üniversiteler ile beraber tekrar yükselmiş, geçen 16 yıllık süreçte günden güne azalmıştır.

Grafik 8. Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı (Dönemsel Olarak)

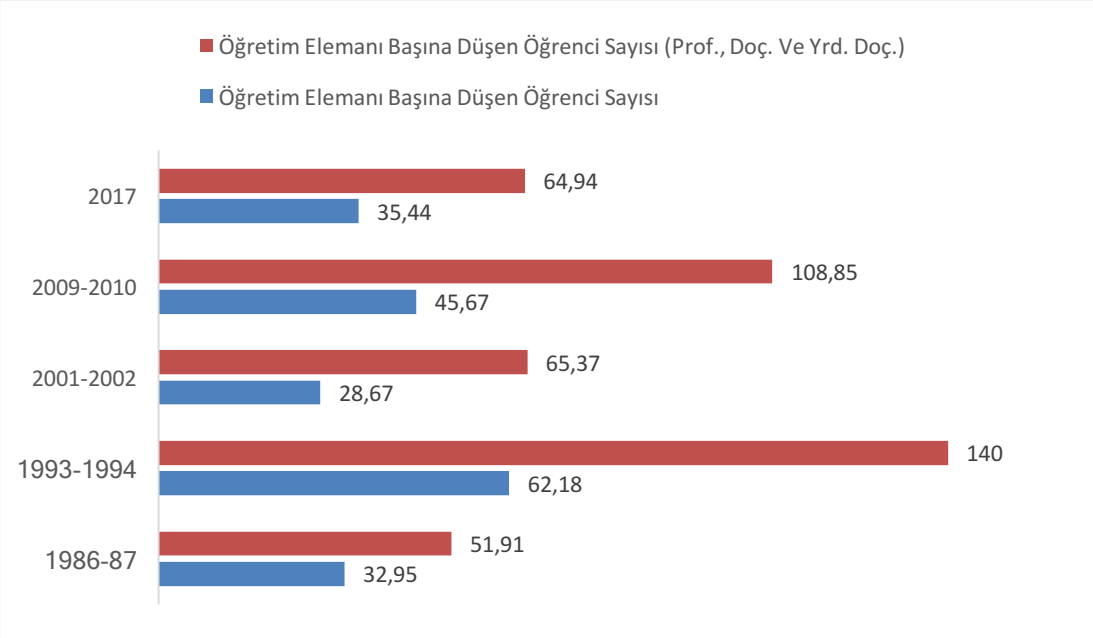

Kaynak: ÖSYM 1987, 1994, 2002 ve 2010; https://yokatlas.yok.gov.tr (2017)

Öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı Türkiye ortalamasına göre iyi bir manzaraya sahipken, OECD ülkelerine bakıldığında iyi durumda olduğu söylenemez

(Grafik 8). Grafik.9'a bakıldığında 2016 yılı itibariyle OECD ülkelerinde akademisyen başına düşen öğrenci sayısı ortalaması 16 iken, Türkiye'de bu rakam 51, KY ve SBKY bölümlerinde ise 35,45'dir.

Grafik 9. OECD Ülkeleri, Türkiye Geneli ve KY ve SBKY Bölümlerinde Akademisyen Başına Düşen Öğrenci Sayısı

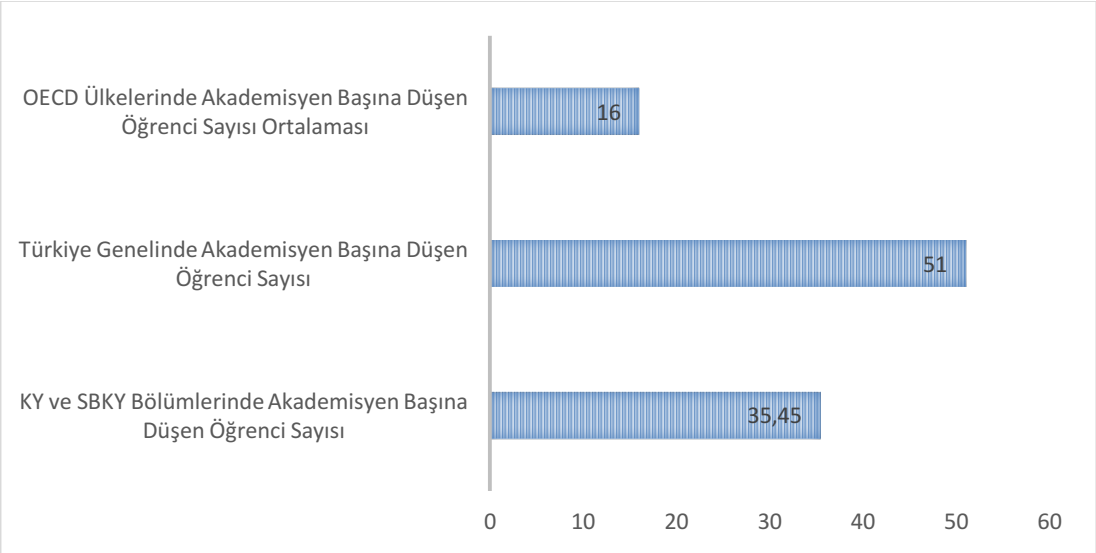

Kaynak: ÖSYM 1987, 1994, 2002 ve 2010; https://yokatlas.yok.gov.tr (2017)

Bölümlerdeki toplam öğretim elemanlarının üniversitelerdeki toplam öğretim elemanları içindeki payı incelendiğinde ise ortalama yüzde %1'lik bir paya sahip olduğu görülmektedir. Yani Türkiye'de lisans eğitimi veren her 100 akademisyenden 1'i KY veya SBKY bölümlerinde görev yapmaktadır. Kamu Yönetimi disiplininin ve eğitiminin Türkiye'de 20. yüzyılın başlamasından dolayı ilk iki döneme bakıldığında ders verme yetkinliğine sahip akademisyenlerin diğer öğretim elemanları içerisindeki payı daha yüksek olduğu görülmektedir ancak bu durum 2000'li yıllarla beraber neredeyse eşit yüzdelerde buluşmuştur. Bu durumun nedeni artan üniversite sayısına paralel olarak artan bölüm ve bölüm öğretim görevlisi sayısı olarak gösterilebilir. Bu değerlendirmelerin yanı sıra dönemden döneme öğretim elemanlarının, öğretim görevlileri ile toplam öğretim elemanlarını içindeki payında aynı oranı yakalamış olması Türkiye'de SBKY ve KY bölümlerinin akademisyen bakımından gelişim kaydettiğini göstermektedir.

Grafik 10. Bölümlerdeki Toplam Öğretim Elemanlarının Üniversitelerdeki Toplam Öğretim Elemanları İçindeki Payı (Dönemsel Olarak)

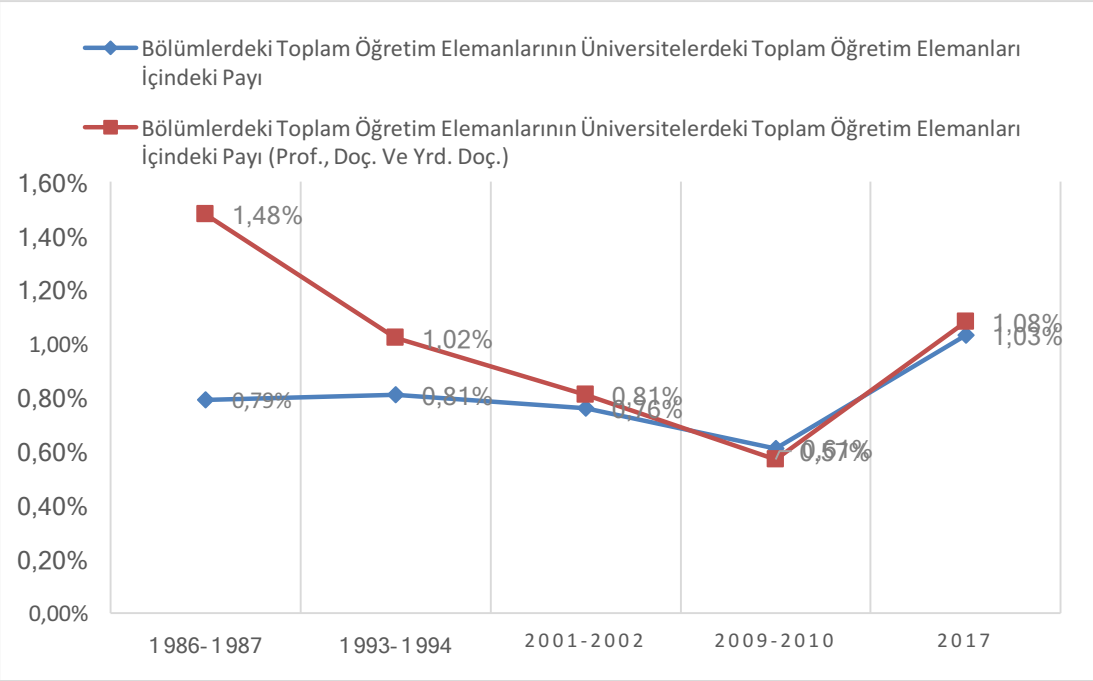

Kaynak: ÖSYM 1987, 1994, 2002 ve 2010; https://yokatlas.yok.gov.tr (2017)

Grafik 10 üzerinden yapılabilecek bir tespit de İİBF ve SBF'lerin çeşitlenen bölümlerine rağmen son dönem itibariyle yükselişe geçmiş olmasıdır. İleride tartışılacağı üzere Türkiye'de artan üniversite sayısı ve YÖK'ün kurulması beraberinde yükseköğretim sisteminde standartlaşmayı getirmiştir. Bu standartlaşma ardından İİBF ve SBF'lerde bölüm çeşitliliği artmış, SBKY ve KY bölümleri akademisyenleri ve öğrencileri diğer bölümlere yayılmıştır.[2]

[2] Bu çeşitlenme günümüzde de devam etmektedir. Pek çok üniversitenin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi bünyesinde Sosyal Hizmetler bölümünün kurulması ve Marmara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi bünyesinde 4 yıllık Yerel Yönetimler bölümünün kurulması bu duruma örnek teşkil etmektedir.

1.7. Türkiye'de Üniversitelerin Mevcut Kurumsal Durumu

1 Ocak 2017 tarihi itibariyle YÖK verilerine göre Türkiye'deki üniversite sayısı 183'tür. Bu üniversitelerin 112'si devlet üniversitesi, 65'i vakıf üniversitesi ve 6'sı vakıf meslek yüksekokuludur (Tablo 3) (YÖK, 2017)[3].

Tablo 3. Üniversite Türleri ve Sayıları

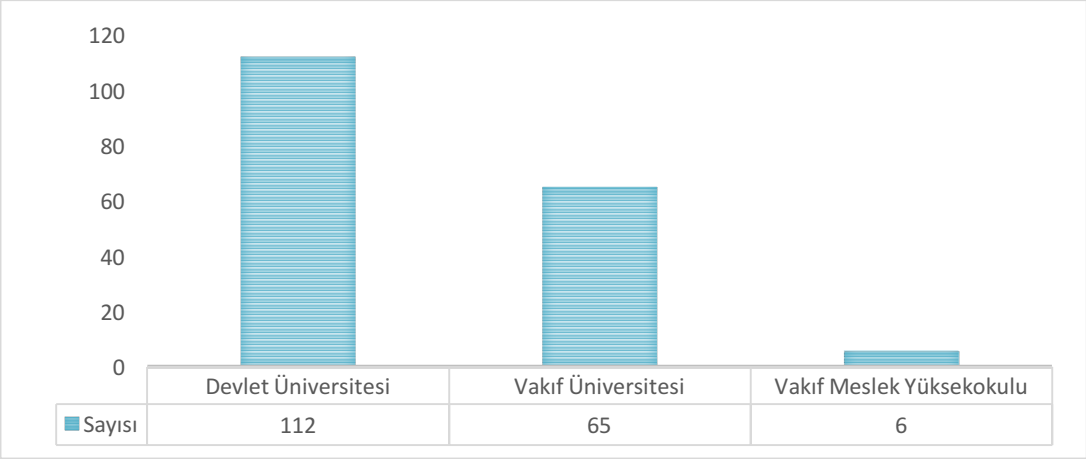

Kaynak: www.yok.gov.tr

Mevcut 183 üniversite bünyesinde, kamuya ve özel kesime üst düzey yönetici yetiştirmeyi amaçlayan, özellikle kaymakam, idari hâkim, uzman ve denetim elemanı ihtiyacının karşılanmasında önemli bir işlevi bulunan Kamu Yönetimi veya Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü bulunduran 100 üniversite, bu üniversitelerin bünyesinde olan 103 adet fakülte mevcuttur (Tablo 4).[4] Bu fakültelerin 83 tanesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF), 8 tanesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, 6

[3] Mevcut rakamlara Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki üniversiteler dâhil edilmemiştir.

[4]Üniversite ile Fakülte sayısındaki farklılığın sebebi Adnan Menderes Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi bünyesindeki iki farklı fakültede KY ve SBKY bölümü bulunmasından kaynaklanmaktadır. Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Söke İşletme Fakültesinde, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde ve İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesinde olmak üzere iki ayrı fakültede KY veya SBKY bölümleri bulunmaktadır.

tanesini İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, 2 tanesini İşletme Fakültesi ve geri kalan 4 tanesini diğer fakülteler oluşturmaktadır.

Tablo 4. Bünyesinde KY veya SBKY Bölümü Bulunduran Fakülte Sayısı ve Türü

No	FAKÜLTE	SAYISI		TOPLAM
		Devlet Üniversitesi	*Vakıf Üniversitesi*	
1	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	78	5	83
2	Siyasal Bilgiler Fakültesi	8	-	8
3	İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	-	6	6
4	İşletme Fakültesi	1	1	2
5	İktisat Fakültesi	1	-	1
6	Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi	1	-	1
7	İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi	-	1	1
8	Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi	1	-	1
8 FARKLI FAKÜLTE		**90**	**13**	**103**

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Bu 103 fakülte bünyesinde ise 106 adet Kamu Yönetimi veya Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü mevcuttur. 36'sı devlet 2'si vakıf üniversitesi bünyesinde olmak üzere 38 Kamu Yönetimi Bölümü, 57'si devlet 11'i vakıf üniversitesi bünyesinde olmak üzere 68 Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü mevcuttur (Tablo.5)[5].

[5] Fakülte ile Bölüm sayısındaki farklılığın sebebi Marmara Üniversitesi'nin Siyasal Bilgiler Fakültesinde biri Fransızca diğeri Türkçe dilinde olmak üzere iki SBKY bölümü bulunması ve Celal Bayar Üniversitesi ve İnönü Üniversiteleri'nin bünyelerinde 'Uzaktan Eğitim' bölümlerini bulundurmalarından kaynaklanmaktadır.

Tablo 5. Türkiye'de KY ve SBKY Bölümü Sayısı

No.	BÖLÜM	SAYISI		TOPLAM
		Devlet Üniversitesi	*Vakıf Üniversitesi*	
1	Kamu Yönetimi	36	2	38
2	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	57	11	68
TOPLAM		**93**	**13**	**106**

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Mevcut üniversitelerde bulunan 106 bölümün 13'ü vakıf üniversitelerinde Ücretli, %25 Burslu, %50 Burslu, %75 Burslu ve Tam Burslu gibi çeşitli formatlarda bulunmaktadır. Vakıf üniversiteleri bünyesinde bulunan bu 13 KY ve SBKY bölümlerinin 12'si aktif olarak eğitim-öğretimini sürdürmektedir. Vakıf üniversiteleri bünyesindeki 13 bölümün yalnızca 1'inde hem teknik-donanımsal hem de öğretim görevlisi eksikliğinden kaynaklanan sebeplerden dolayı eğitim-öğretim aşamasına geçilememiştir. Bu durumdaki devlet üniversitelerinin sayısı 11'i bulmaktadır. Devlet üniversitelerinde bulunan, aktif bir şekilde eğitim-öğretim faaliyetlerini yürüten 82 bölümün 1'i Açık öğretim, 3'ü Uzaktan Eğitim ve 78'i Örgün Öğretim (I. Öğretim) şeklinde eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmektedir. 78 Örgün Öğretim bölümü bulunan bölümlerin 49'unda İkinci Öğretim bölümü de bulunmaktadır (Tablo 6).

Tablo 6. Devlet Üniversiteleri'nde Bulunan KY ve SBKY Bölümlerinin Niteliği

No.	NİTELİĞİ	BÖLÜM		SAYISI
		KY	*SBKY*	
1	Örgün Öğretim (I. Öğretim)	29	49	78
2	İkinci Öğretim	25	24	49
3	Açık Öğretim	1	-	1
4	Uzaktan Eğitim	2	1	3
Ara Toplam		**57**	**74**	**131**
	Öğretim Faaliyeti Göstermeyen	4	7	11
TOPLAM		**61**	**81**	**142**

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Mevcut 106 bölümün 96'sı Türkçe dilinde eğitim-öğretim faaliyetlerine devam ederken 6'sı devlet 4'ü vakıf üniversitesi bünyesinde olmak üzere 10 bölüm Türkçe dışında (İngilizce, Almanca, Fransızca) eğitim öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir (Tablo 7).

Tablo 7. Öğretim Dili Türkçe Olmayan KY ve SBKY Bölümleri

No.	Üniversite	Bölüm	Türü	Öğretim Dili
1	Hacettepe Üniversitesi	SBKY	Devlet	İngilizce
2	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	SBKY	Vakıf	İngilizce
3	İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi	SBKY	Vakıf	İngilizce
4	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	SBKY	Devlet	İngilizce
5	Kadir Has Üniversitesi	SBKY	Vakıf	İngilizce
6	Marmara Üniversitesi	SBKY	Devlet	Fransızca
7	Ortadoğu Teknik Üniversitesi	SBKY	Devlet	İngilizce
8	Türk-Alman Üniversitesi	SBKY	Devlet	Almanca
9	Yeditepe Üniversitesi	KY	Vakıf	İngilizce
10	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	SBKY	Devlet	İngilizce

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

YÖK verilerine göre 27.03.2016 tarihi itibariyle KY ve SBKY bölümlerinde eğitim-öğretim gören öğrenci sayısı şu şekildedir (Tablo 8)[6]:

Tablo 8. Bölümde Eğitim-Öğretim Gören Güncel Öğrenci Sayısı

No.	BÖLÜM	SAYISI			
		Devlet Üniversitesi		Vakıf Üniversitesi	TOPLAM
		Örgün Öğretim	II. Öğretim		
1	Kamu Yönetimi	11206	9353	389	20948
2	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	16282	9417	1728	27427
TOPLAM		**27488**	**18770**	**2117**	**48375**

Kaynak: YÖK, www.yokatlas.gov.tr

[6] Bu verilere Açık Öğretim ve Uzaktan Eğitim bölümleri dahil edilmemiştir.

Tablo 9'da ise 1 Ocak 2017 tarihi itibariyle bölümlerde bulunan akademisyenlere dair sayısal veriler paylaşılmıştır. Toplamda 1365 akademisyenin bulunduğu KY ve SBKY bölümleri çağın gereksinimleri ve eğilimleriyle beraber doğan yeni anabilim dalları dışında dört temel anabilim dalından oluşmaktadır: Hukuk Bilimleri ABD, Siyaset ve Sosyal Bilimler ABD, Kentleşme ve Çevre Sorunları ABD ve Yönetim Bilimleri ABD. Bu anabilim dalları dışında Kamu Politikaları/Politikası ABD, Toplumsal Cinsiyet ABD, Karşılaştırmalı Siyaset ABD, Siyaset Bilimi ABD, Yerel Yönetimler/Mahalli İdareler ABD gibi anabilim dallarının da mevcuttur ve bu anabilim dallarında az da olsa akademisyen görev yapmaktadır. Grafik 11 incelendiğinde en fazla akademisyenin Siyaset ve Sosyal Bilimler ABD'de görev yaptığı görülmektedir. En az akademisyen Hukuk Bilimleri anabilim dalında görev yaparken, diğer anabilim dallarında oldukça az sayıda akademisyenin bulunduğu göze çarpmaktadır.

Grafik 11. Anabilim Dallarına Ulaşılan Akademisyenlerin Anabilim Dalına Göre Dağılımı

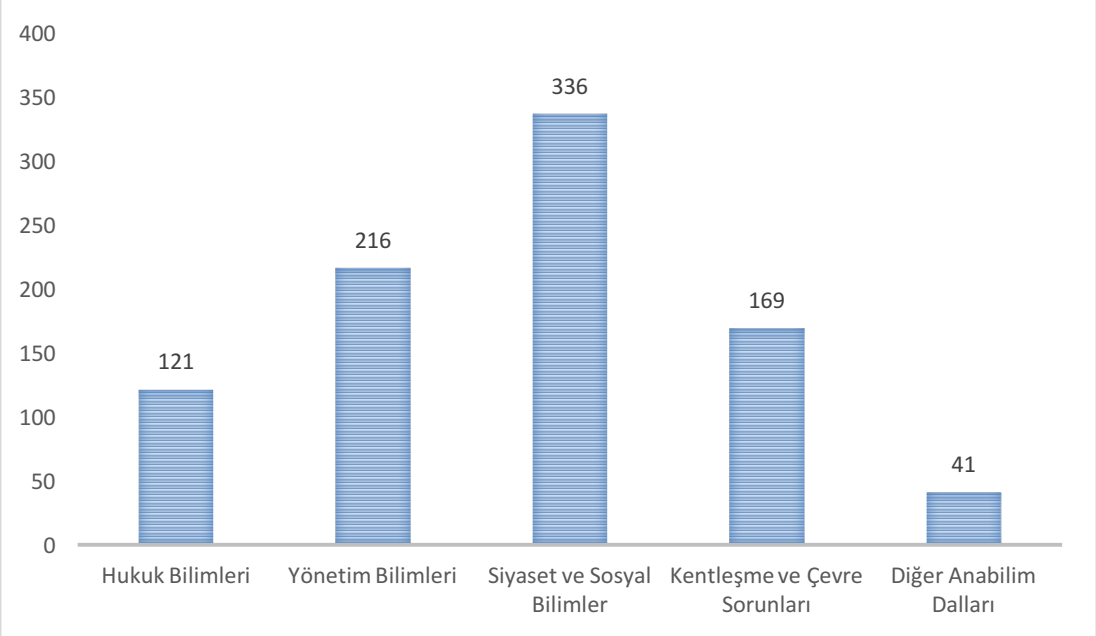

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Bu verileri sunarken şunu mutlaka belirtmek gerekir. Akademisyenler anabilim dallarına göre değerlendirilirken (Siyaset Bilimi ve) Kamu Yönetimi başlığı altında pek çok akademisyen dahil edilmiştir. Bu anabilim dalında değerlendirilen

akademisyenlerin, hangi anabilim dalında görev yaptığı tespit edilemediğinden, bünyesinde görev yaptığı üniversitelerin hangi anabilim dalında görev yaptığını paylaşmadığından veya kimi bölümlerin anabilim dalı ayrımına gitmemesinden dolayı zorunluluktan oluşturulan bir veri olarak sunulmuştur. Bunun yanı sıra kimi vakıf üniversitelerindeki bölümlerde görevli akademisyenlerin unvanları da belirtilmemiştir. Ancak bu sayı çok fazla olmadığından dolayı sonuçlar üzerinde pek etkili olmamıştır. Üniversitelerin veya bölümlerin kendi web sayfalarından faydalanılarak ve ÖSYM'nin güncel olmayan[7] ancak çalışmanın güvenilirliğinin sarsmayan verilerinden faydalanılarak oluşturulmuştur.

Grafik 12. Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Akademisyenlerin Unvanlarına Göre Sayıları

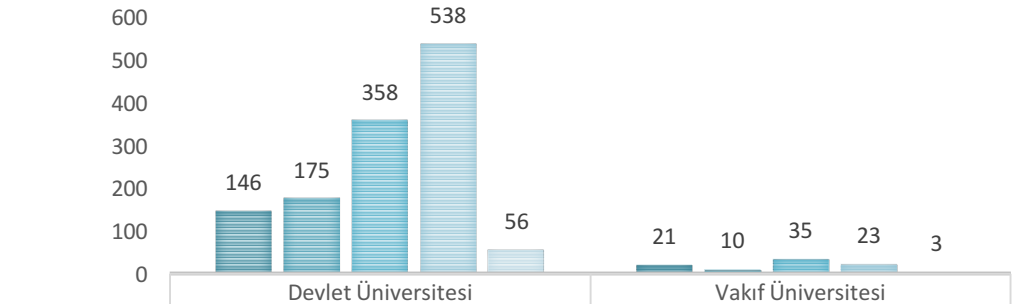

	Devlet Üniversitesi	Vakıf Üniversitesi
Prof. Dr.	146	21
Doç. Dr.	175	10
Yrd. Doç.	358	35
Araş. Gör.	538	23
Öğr. Gör./Dr.	56	3

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Grafik 12'de bölüm akademisyenlerinin unvanlarına dair sayısal veriler paylaşılmıştır. Hem devlet hem de vakıf üniversitelerinde Öğretim Görevlisi kadrosunun tüm öğretim elemanları ve üyeleri içerisinde %4 gibi bir orana, aynı

[7] Bölümlerin kadrolarına giren öğretim görevlileri veya öğretim elemanları bölümün web sayfalarına göreve başladığından itibaren eklenebilirken, ÖSYM verileri yıldan yıla güncellendiği için sene içerisinde göreve başlayan bir akademik elemanın bilgileri ÖSYM verilerinde yer almayabilir. Bu nedenle 'güncel olmayan' ibaresi kullanılmıştır.

zamanda tüm öğretim üyeleri ve görevlileri arasında en az paya sahip olduğu tespit edilmiştir. Diğer unvanlarda ise Araştırma Görevlisi unvanının belirgin bir şekilde önde olduğu görülmektedir. Bu veri, Türkiye'de SBKY ve KY bölümlerinde gelecekte daha yaygın ve kapsamlı bir öğretim üyesi kadrosunun oluşacağı sinyallerini vermektedir. Öğretim üyesi kadrolarında ise sırasıyla Yardımcı Doçent, Doçent ve Profesör unvanları gelmektedir. Unvanın seviyesiyle sayılarının ters orantılı durumu vakıf üniversiteleri özelinde geçerli değildir. Grafik 12'nin sağ sütunu dengesiz bir dağılımın var olduğunu göstermektedir. Bu durumun sebebinin vakıf üniversitelerinin araştırma hedefli değil, öğrenci yetiştirmeye yönelik bir eğitim anlayışına sahip olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Grafik 13. Akademisyenlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

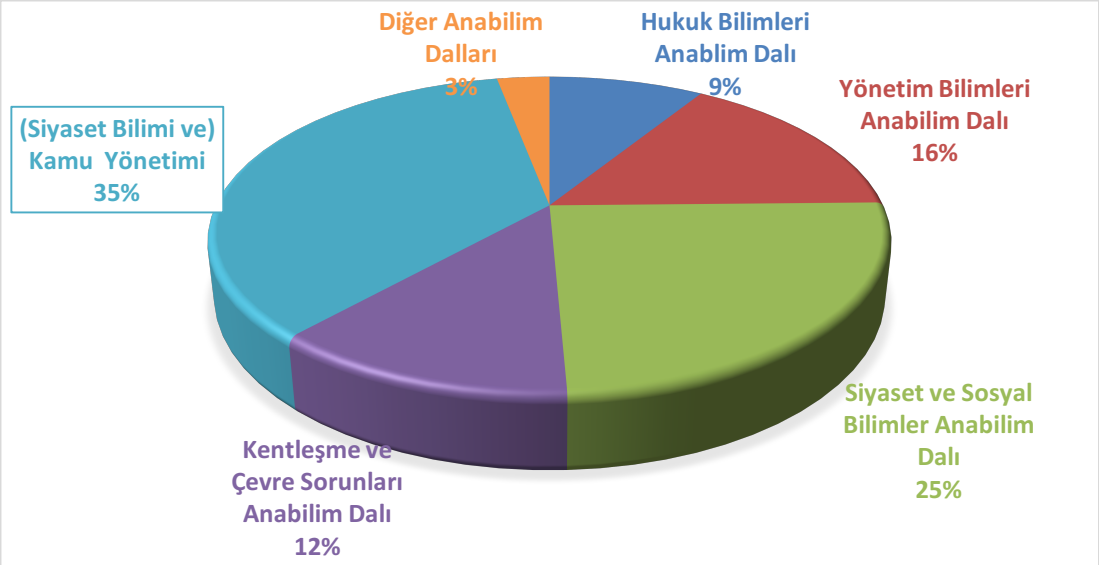

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Grafik 13'de daha önce Grafik 11'de paylaşılan akademisyenlerin anabilim dallarına göre dağılımı yüzdesel verilerle sunulmuştur.

Tablo 8, bölüm akademisyenlerini unvan, anabilim dalı ve üniversite türü bağlamında ayrıntılı olarak sayısal verilerle sunmaktadır. Tabloda dikkat çeken husus vakıf üniversitelerinin anabilim dalı ayrımına gitmemiş olmamasıdır. Diğer bir husus ve tabloya yansıtılmayan kimi vakıf üniversitelerde unvan ayrımına gidilmemiş olmasıdır. Bu noktada ÖSYM verilerine başvurulmuş ve tablo buna göre oluşturulmuştur. Yine tek haneli rakamlarla temsil edilen Diğer Anabilim Dallarına ait

unvanlar bu anabilim dallarının bölüm içerisinde daha yeni yeni yer almaya başladığını gösteren veriler olarak değerlendirilebilir.

Tablo 9. KY ve SBKY Bölümlerinin Anabilim Dallarına Göre Akademisyen Sayısı

ANABİLİM DALI	DEVLET ÜNİVERSİTESİ					VAKIF ÜNİVERSİTESİ					TOPLAM
	Prof	*Doç*	*Yrd. Doç.*	*Arş. Gör.*	*Öğr. Gör. Dr.*	*Prof*	*Doç*	*Yrd. Doç.*	*Arş. Gör.*	*Öğr. Gör. Dr.*	
Hukuk Bilimleri	8	10	43	48	12	-	-	-	-	-	**121**
Kentleşme ve Çevre Sorunları	22	29	42	70	6	-	-	-	-	-	**169**
Siyaset ve Sosyal Bilimler	45	55	98	119	19	-	-	-	-	-	**336**
Yönetim Bilimleri	37	30	61	83	5	-	-	-	-	-	**216**
(Siyaset Bilimi ve) Kamu Yönetimi	25	41	101	209	14	21	10	35	23	3	**482**
Kamu Politikası	2	4	-	2	-	-	-	-	-	-	**8**
Karşılaştırmalı Siyaset	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	**3**
Siyaset Bilimi	1	1	4	1	-	-	-	-	-	-	**7**
Diğer Anabilim Dalları	6	5	7	5	-	-	-	-	-	-	**23**
Sayısı	146	175	358	538	56	21	10	35	23	3	**1365**
TOPLAM	**1273**					**92**					**1365**

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

1.8. GENEL DEĞERLENDİRME

Çalışmamızın yapısı gereği, çalışmamıza zemin hazırlayan teorik bir çerçeveden ziyade kavramsal ve tarihsel bir çerçeve sunulmuştur. Öncelikle yönetim ve kamu yönetimi kavramları açıklanmış ardından bu bilim dalı ve disipline katkı sunun gelişmeler, kişiler ve çalışmalar etrafında şekillendiği ekol altında [8] paylaşılmıştır. Disiplinin tarihsel gelişimi ortaya konulması ardından Türkiye özelinde disiplinin gelişimi incelenmiş ve Türkiye'deki kurumsal gelişimi sayısal veriler eşliğinde sunulmuştur.

Yukarıda belirtildiği gibi 1953 yılında Birleşmiş Milletler desteği ile kamu görevlilerinin eğitim gereksinmelerini karşılamak amacıyla TODAİE'nin kurulması, Türkiye'de kurumsal anlamda kamu yönetimi disiplinin ve eğitiminin başlangıcı olarak sayılabilir. Ardından 1955 yılında Ankara Üniversitesi bünyesinde Amme İdaresi Kürsüsü kurulmuş, bu gelişmeden sonra yıldan yıla çoğunlukla Ankara ve İstanbul'daki üniversiteler olmak üzere, İzmir, Bursa ve Malatya'daki üniversitelerde kamu yönetimi eğitimi hem devlet hem de vakıf üniversitelerinde verilmeye başlamıştır. Kimi bölümlerin kapanması veya isim değiştirmesi ile (bknz. 42. sayfa) 1990 yılında 1'i vakıf üniversitesi olmak üzere 10 üniversite bünyesinde aktif olarak kamu yönetimi eğitimi veriliyordu. Türkiye tarihinde en çok üniversite kurulan 1992 yılından itibaren kamu yönetimi disiplini kurumsal olarak bir artış yaşamıştır. Bu artış, bölüm sayısı, öğretim üyesi ve elemanı sayısı ve öğrenci sayısına yansımış, belirli bir dönem bölümlerin çeşitlenmesinden kaynaklanan azalmaya rağmen günümüze kadar artarak devam etmiştir ve etmektedir. Mevcut durumda Türkiye'de, yaklaşık 50.000 aktif öğrencisiyle 106 SBKY ve KY bölümü eğitim-öğretim faaliyetini devam ettirmektedir.

Yıldan yıla kurumsal ve rakamsal büyümesini sürdüren kamu yönetimi eğitiminde, son yıllarda yeni kurulan bölümlerin SBKY adı altında kurulması ve KY bölümlerinin önüne Siyaset Bilimi ibaresinin eklenmesi dikkat çekmektedir. Bu durum

[8] Burada alana ve disipline etkilerinin daha iyi ortaya konulması amacıyla gelişmeler, kişiler ve çalışmalar kronolojik olarak değil altında şekillendiği ekol etrafında (Amerika Birleşik Devletleri, Kıta Avrupası ve Türkiye) sunulmuştur.

ileride tartışılacağı üzere müfredatların da siyaset bilimine doğru kaydığını göstermektedir.

Diğer yandan artan öğretim üyesi ve elemanı başına düşen öğrenci sayısı, yabancı dilde eğitim veren bölümlerin ve yeni eğilimlerin yansıması olan Kamu Politikası ve Karşılaştırmalı Siyaset gibi Anabilim dallarının sınırlı sayıda kalması Türkiye'de kamu yönetimi eğitiminin kurumsal anlamda revizyona ihtiyacı olduğunu göstermektedir.

2. BÖLÜM

2. KY ve SBKY BÖLÜMLERİNİN GÜNCEL MÜFREDAT ANALİZİ

"Bir şeyi gerçekten bilmek, onu anlatmakla olur."

Sokrates

Çalışmanın bu kısmında, Türkiye'de KY ve SBKY bölümlerinin müfredatlarında hangi derslerin veya hangi alana/disipline ait derslerin bulunduğu, güncel verilerin titizlikle incelenmesi sonucu oluşturulmuştur. Bu kısımda geçmiş yıllarda yapılan çalışmalardan faydalanılarak kamu yönetimi öğretiminin yaklaşık 70 yıllık bir sürede evriminin ne yönde olduğu tespit edilmeye çalışılacaktır.

Müfredatlar iki noktayı vurgulamak adına üç sınıf altında incelenerek sunulmuştur. İlk nokta Türkiye'de KY ve SBKY bölümleri arasında herhangi bir fark olup olmadığını ortaya koymaktır. Bu nedenle Kamu Yönetimi müfredatları ayrı Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümleri ayrı olarak incelenmiştir. İkinci nokta ise devlet üniversitesi ve vakıf üniversitesi ayrımıdır. Devlet üniversiteleri ile vakıf üniversiteleri arasında ders içerikleri noktasında bir farklılık olup olmadığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda SBKY Devlet üniversiteleri, SBKY Vakıf Üniversiteleri ve KY Devlet ve Vakıf Üniversiteleri şeklinde müfredatlar incelenmiştir.

Bu değerlendirmeleri yapmadan önce, müfredatların hem kredi hem de planlaması itibariyle standart bir yapıya kavuşmasındaki etkili iki faktörü ele almak faydalı olacaktır. Bunlardan birincisi YÖK'ün kuruluşu itibariyle başlayan

üniversitelerdeki yapısal standartlaşma, ikincisi ise bir Avrupa Birliği projesi olan Bologna sürecidir.

2.1. YÖK'ün KURULUŞU ve SANDARTLAŞMA

Üniversite reformu olarak nitelendirilen 1981 yılında çıkarılan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu öncesinde Türkiye'de yükseköğretim beş farklı kurum altında yürütülmekteydi (URL_22);

- Üniversiteler,
- Millî Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı akademiler
- Bir kısmı diğer bakanlıklara, çoğu MEB'e bağlı iki yıllık meslek yüksekokulları ve konservatuvarlar,
- MEB'e bağlı üç yıllık eğitim enstitüleri,
- Mektupla öğretim yapan Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu (YAYKUR)

Yukarıda belirtilen 5 farklı kurum, gerek kurum sayısının ve çeşidinin artması gerekse öğrenci sayısının artışı, bunun yanı sıra kurumlar arası eşgüdümlü bir merkezi planlama olmaması sebebiyle dönemin mevcut yükseköğretim sistemi başarısızlık ve yozlaşma sinyalleri vermeye başladığı, yine 1960-80 yılları arası yaşanan ulusal çaptaki siyasi, sosyal ve ekonomik sorunlar kötüye gidiş gerekçeleriyle 1981 yılında reform yürürlüğe konulmuştur (URL_22).

Anayasal bir kuruluş olan YÖK, akademik, kurumsal ve idari yönden yeniden yapılanma süreci başlatmış, bu kanunla birlikte ülkemizdeki tüm yükseköğretim kurumları tek bir çatı altında toplanmıştır. Akademiler üniversitelere, eğitim enstitüleri eğitim fakültelerine dönüştürülmüş, konservatuvarlar ile meslek yüksekokulları üniversitelere bağlanmış ve YAYKUR'un işlevleri Anadolu Üniversitesi'ne devredilerek uzaktan öğretimin ülkemizde yaygınlaşması hızlandırılmıştır (URL_22).

2.2. BOLOGNA SÜRECİ

Bologna Süreci, temelleri 1998 yılında Sorbonne Bildirisi ile atılan, günümüzde 47 ülkenin hiçbir uluslararası veya devletlerarası anlaşmaya bağlı kalmaksızın tamamen kendi özgür iradeleri ve birçok uluslararası kuruluşla beraber başlattıkları ve sürdürdükleri, herhangi bir bağlayıcılığı bulunmayan bir oluşumun

ürünüdür. Bu süreç, 2010 yılı itibariyle bir Avrupa Yükseköğretim Alanı oluşturmayı misyon edinmiş bir reform sürecidir (URL_41).

Oluşturulması hedeflenen Avrupa Yükseköğretim Alanı ile sürece bağlı olan ülke vatandaşları, yükseköğretim veya çalışma maksadı ile Avrupa'yı her tercih edilir bir bölge haline getirilecek, hem de Avrupa içinde kolayca dolaşabilecektir. Bu noktada sürecin gerçekleştirmeyi hedeflediği en temel şey 'üye ülkelerin eğitim sistemlerinin tek tip yükseköğretim sistemi' haline getirilmesidir. Böylelikle üye devletlerin yükseköğretim sistemleri kendilerine özgü farklılıklarını korurken, çeşitlilik ve birlik arasında bir denge sağlanarak uyumlu bir yükseköğretim yapısı oluşturulması planlanmıştır (URL_41).

Ortak bir yükseköğretim alanı yaratmayı hedefleyen bu sürecin ülkeler ve yükseköğretimler arası geçişi kolaylaştırması, buna bağlı olarak öğrenci değişiminin, öğretim görevlisi hareketliliğinin ve istihdamın arttırılması hedeflenmiştir. Bologna Süreci'nin temel hedefleri şu şekildedir:

1. Kolay anlaşılır ve birbirleriyle karşılaştırılabilir yükseköğretim diploma ve/veya dereceleri oluşturmak (Diploma Eki uygulaması),
2. Yükseköğretimde lisans ve yüksek lisans olmak üzere iki aşamalı derece sistemine geçmek,
3. Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS-ECTS) uygulamasına geçilmesi,
4. Öğrenci ve öğretim görevlilerinin hareketliliğini mümkün kılmak ve arttırmak,
5. Yükseköğretimde kalite güvencesi sistemleri ağını oluşturmak ve yaygınlaştırmak,
6. Yükseköğretimin Avrupa boyutunu geliştirmek,
7. Yaşam boyu öğrenimin teşvik edilmesi,[9]
8. Öğrencilerin ve yükseköğretim kurumlarının sürece aktif katılımının sağlanması,
9. Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın cazip kılınması,

2010 yılında Avrupa'da ortak bir yükseköğretim alanı oluşturmayı hedefleyen bu programda, Sorbonne Bildirisinin ardından Avrupa'nın çeşitli yerlerinde ve çeşitli yıllarda konferanslar gerçekleştirilmeye devam edilmiş, yıldan yıla üye ülke sayısı artmış ve yeni hedefler belirlenmiştir (URL_41).

[9] 7., 8. ve 9. maddeler 19 Mayıs 2001'de Prag'da eklenmiştir.

2.3. DETAYLI MÜFREDAT ANALİZLERİ

Çalışmanın bu bölümünde, daha önce belirtildiği gibi Siyaset Biliminin ve vakıf üniversitelerin bölümlere etkisini analiz edebilmek adına SBKY ve KY bölümleri üç kategori altında incelenmiştir. Bunlar devlet üniversiteleri bünyesinde bulunan SBKY bölümleri, vakıf üniversiteleri bünyesinde bulunan SBKY bölümleri ve KY bölümleri şeklindedir.

2.3.1. SBKY DEVLET ÜNİVERSİTELERİ

Mevcut durumda Türkiye'de devlet üniversiteleri bünyesinde 57 adet Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü bulunmaktadır. Bu 57 bölümdeki ders müfredatlarının yapısı incelenmiş ve birtakım tespitlerde bulunulmuştur.

2.3.1.1. Genel Dağılım

Devlet üniversitesi bünyesinde bulunan SBKY bölümlerine ait ulaşılabilen 57 müfredat, özet halinde Tablo 10'da sunulmuştur. Bu tabloda dersler anabilim dalı, bilim dalı veya dersin/derslerin adı altında sınıflandırılarak sunulmuştur. Zorunlu ve seçmeli derslerin sayısı ortalamaları alarak sunulmuş müfredattaki yüzdelikleri ayrı ayrı paylaşılmıştır. Bu bölümlerde ortalama 42,83 zorunlu ders ve 49,80 seçmeli ders bulunmaktadır.

Genel olarak I. Sınıf dersi olan Atatürk İlke ve İnkılapları Tarihi I-II (AİİT), Türk Dili I-II ve Siyasi Tarih ve/veya Uygarlık Tarihi dersleri öğretim programında, zorunlu derslerin yaklaşık %12'sini oluşturmaktadır. Zorunlu Üniversite veya Alan Dersleri olarak niteleyebileceğimiz bu derslerin müfredatlardaki sayısı ortalama 5'e tekabül etmektedir. AİİT ve Türk Dili dersleri az sayıda olsa da kimi üniversitelerde 'uzaktan öğretim' şeklinde öğretimi sürdürülmektedir.

Bölümün Temel Anabilim Dalı Dersleri ve bu sınıfa ek olarak Bölüm Anabilim Dersleri olarak nitelendirilen kimi köklü üniversitelerde anabilim dalı kurulan veya müfredatlarda yer verilen ve daha çok yukarıda incelenen yurtdışı örneklerine paralel nitelikteki Kamu Politikası ve Karşılaştırmalı Siyaset bilim dallarına ait zorunlu dersler 26,17 ders sayısı ortalamasına sahiptir. Bu sınıfa ait derslerin seçmeli derslerdeki sayısı ise 28,46'ya tekabül etmektedir. Bu sınıftaki derslere yüzdesel olarak bakıldığında zorunlu dersler içerindeki oranı %61, seçmeli derslerdeki oranı ise

yaklaşık %57 şeklindedir. Bölüm Temel Anabilim Dersleri sınıflandırılırken iki hususa dikkat edilmiştir. Bunlardan birincisi müfredatlar içindeki Siyaset Biliminin etkisini analiz edebilmek için Siyaset ve sosyal Bilimler anabilim dalına ait dersler Siyaset Bilimi ve Sosyal Bilimler kategorisi altında değerlendirilmiştir. İkinci husus ise hem yeni bir anabilim dalı olarak kurulmaya başlayan hem de Yönetim Bilimi ABD ve Kentleşme ve Çevre Sorunları ABD arasında bir konuma sahip olan Yerel Yönetimler-Mahalli İdareler yine ayrı bir kategori olarak değerlendirilmiştir. Bundan sonraki değerlendirmelerde de bu iki husus dikkate alınacaktır.

Fakülte Bölüm Dersleri ve KPSS'ye Yönelik Dersler olarak nitelendirilen sınıfta, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde öğretilen ve KPSS A meslek grubuna hitap eden sınav konularının yer aldığı anabilim dalları ve bilim dallarına yer verilmiştir. Zorunlu derslerde 7,45 ders sayısı ortalamasına sahip bu dersler seçmeli derslerde 13,06 ders ortalamasına sahiptir. Bu sınıfa ait dersler yüzdelik dilimlerine göre incelendiğinde zorunlu derslerdeki oranı %18, seçmeli derslerdeki oranı ise %25,78 şeklindedir.

Tablo 10. Devlet Üniversitelerinde SBKY Bölümlerinin Genel Müfredat Analizi

DERS SINIFLARI ve DERSLER		ZORUNLU DERSLER		SEÇMELİ DERSLER	
		Ortalama	Yüzdelik	Ortalama	Yüzdelik
I. (II.) Sınıf Zorunlu Üniversite veya Alan Dersleri	Atatürk İlke ve İnkılapları Tarihi	**1,98**	4,62	-	-
	Türk Dili	**1,98**	4,62	-	-
	Siyasi Tarih-Uygarlık Tarihi	**1,02**	2,38	-	-
ARA TOPLAM		**4,98**	11,62	-	-
Bölüm Temel Anabilim Dalı Dersleri	Yönetim Bilimleri	**5,28**	12,32	**10,40**	20,8
	Kentleşme ve Çevre Sorunları	**1,83**	4,27		
	Yerel Yönetimler-Mahalli İdareler	**1,17**	2,73		
	Hukuk Bilimleri	**6,39**	14,91	**3,24**	6,4
	Siyaset Bilimi	**7,61**	17,76	**10,04**	20
	Sosyal Bilimler	**2,89**	6,74	**3,40**	6,8
Bölüm Anabilim Dersleri	Kamu Politikası	**0,26**	0,6	**0,56**	1,2
	Karşılaştırmalı Siyaset	**0,74**	1,72	**0,82**	1,65
ARA TOPLAM		**26,17**	61,05	**28,46**	56,85
Fakülte Bölüm Dersleri veya KPSS'ye	Ekonomi (İktisat)	**3,17**	7,4	**3,87**	7,6
	Maliye	**1,20**	2,8	**2,04**	4
	ÇEKO	**0,28**	0,65	**1,31**	2,6

Yönelik Dersler	Muhasebe	**1,17**	2,73	**0,69**	1,3
	Uluslararası İlişkiler	**1,04**	2,42	**2,71**	5,4
	İstatistik	**0,46**	1,07	**0,24**	0,48
	İşletme	**0,13**	0,3	**2,20**	4,4
ARA TOPLAM		**7,45**	17,37	**13,06**	25,78
Diğer	Temel Bilgi Teknolojileri	**0,78**	1,82	**0,42**	0,8
	Yabancı Dil	**3,04**	7,09	**3,36**	6,7
	Alan Dışı	**0,41**	0,95	**5,60**	10
ARA TOPLAM		**4,23**	9,86	**9,38**	17,5
TOPLAM		**42,83**	**100**	**49,80**	**100**

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Tablo 10'da paylaşılan son sınıfta Temel Bilgi Teknolojileri, Yabancı Dil ve Alan Dışı dersler değerlendirilmiştir. Bu dersler sadece SBKY ve KY mezunları için değil sosyal bilimler alanında büyük öneme haizdir. Temel Bilgi Teknolojileri dersi hem zorunlu hem de seçmeli derslerde sayı ortalaması olarak 1'in altında olması bu dersin zorunlu veya seçmeli bir ders olarak tüm dersler arasında 1 ders olarak müfredatta yer aldığını göstermektedir. Yine alan dışı dersler zorunlu dersler içerinde yaklaşık %1 iken seçmeli dersler içerinde %10'luk bir dilime sahiptir.

Derslerin genel dağılımı incelenirken ele alınması gereken önemli hususlardan bir tanesi Yabancı Dil derslerinin müfredatta ne ölçüde yer aldığıdır. Ortalama 43 zorunlu ders bulunan müfredatlarda yabancı dil ders ortalaması yalnızca 3'dür. Müfredatların %70'den fazlasında 2 veya daha az yabancı dil dersi bulunmaktadır. Seçmeli dersler arasında da aynı ortalamaya tekabül etmektedir. 2015 yılı itibariyle zorunlu yabancı dil hazırlık eğitiminin de kaldırılmasıyla beraber ileride de inceleneceği üzere kamu ve özel sektör istihdam alanlarının başlıca şartlarından birinin yeterli seviyede yabancı dil bilmek olması, yabancı dil derslerinin daha fazla önem kazandığı durumda, bu denli az sayıda yabancı dil dersinin bulunması, küreselleşen ve yenilikçiliği mecbur kılan dünyaya uyum sağlama açısından büyük eksiklik yaratmaktadır.

Devlet üniversiteleri bünyesindeki SBKY bölümleri incelendiğinde müfredatın %61'ini bölüm anabilim dalı derslerinin, %17,37'si ise Fakülte Bölüm Derslerinin oluşturduğu görülmektedir. Bunun dışında kalan %39'luk kısım üniversite zorunlu dersler, fakülte bölüm dersleri, yabancı dil gibi derslerden oluşmaktadır. Bölüm

anabilim dersleri ve fakülte bölüm dersleri ayrı bir yüzdelik içerisinde incelendiğinde müfredatta en fazla Siyaset Bilimine ait derslerin yer aldığına ulaşılmıştır. Siyaset bilimini takip eden diğer alan ise, ileride paylaşılacağı üzere geçmiş yıllarda müfredatlarda en fazla ağırlığa sahip, Hukuk yer almaktadır.

Grafik 14. Devlet Üniversitelerindeki SBKY Bölümlerinde Derslerin Yüzdesel Dağılımı (Anabilim Dalı Dersleri ve Fakülte Bölüm Dersleri Özelinde)

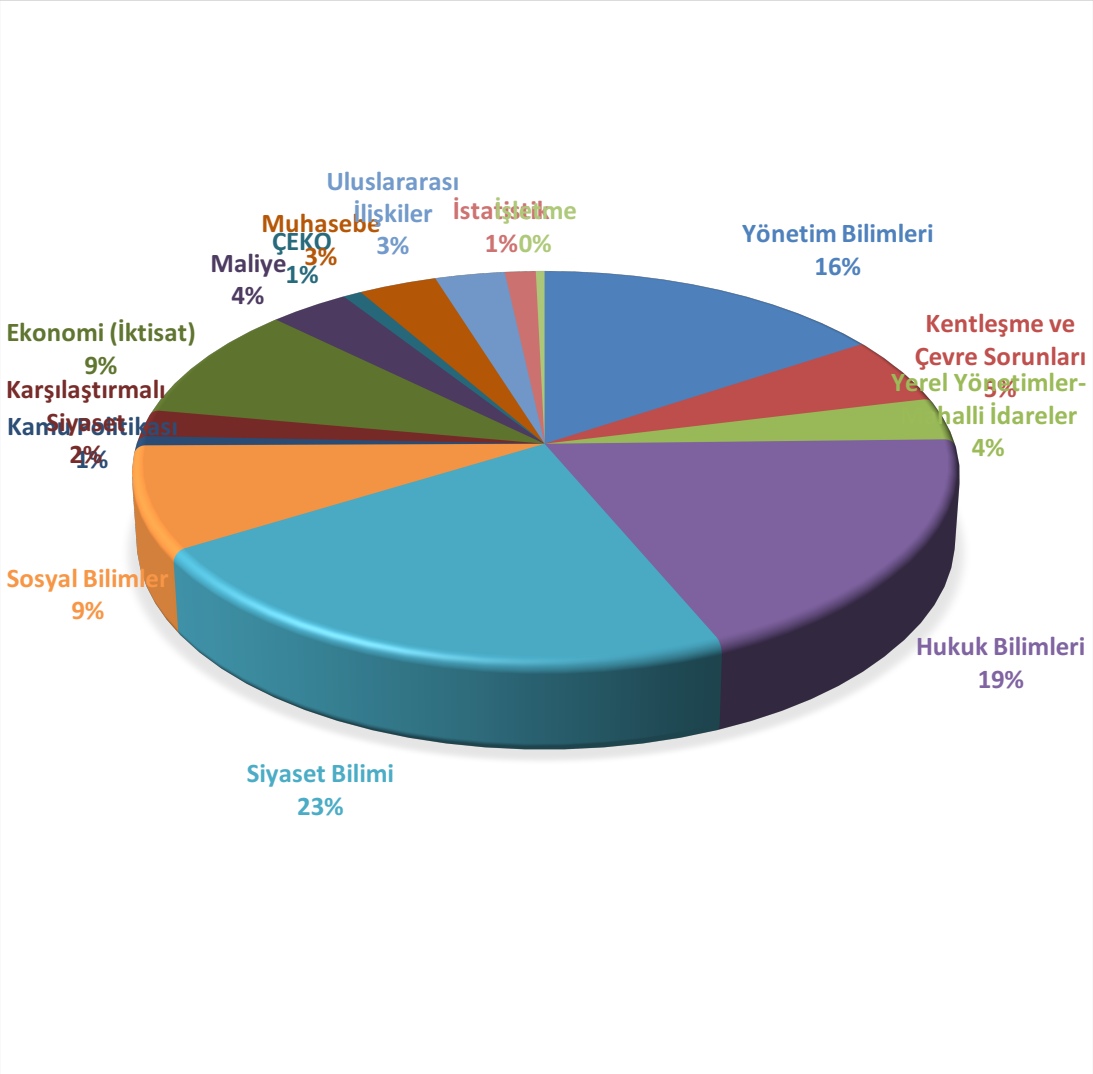

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Müfredatın genel olarak zorunlu derslerine bakıldığında, Hukuk Bilimleri anabilim dalını da dâhil edersek %30'luk bir kısmın KPSS'ye yönelik derslere[10] ait olduğu tespit edilmiştir. Yine seçmeli dersler ele alındığında bu oranın %30'larda olduğu saptanmıştır.

2.3.1.2. Anabilim Dalına Göre Dağılım

Grafik 15 incelendiğinde Siyaset ve Sosyal Bilimler anabilim dalına ait derslerin diğer anabilim dalı derslerine göre belirgin bir şekilde fazla olduğu, bölümün temel bir anabilim dalı olan Kentleşme ve Çevre Sorunları anabilim dalına ait derslerin yine belirgin bir şekilde az olduğu görülmektedir. Bu durum anabilim dallarındaki görevli öğretim üyelerinin sayılarıyla kıyaslandığında, sayıların paralel seviyede olduğu görülmektedir. Bu durumda müfredatların alana, disipline veya şartlara göre değil bölümün mevcut durumuna göre şekillendiğini söylemek mümkündür.

Grafik 15. Anabilim Dallarına Göre Derslerin Dağılımı

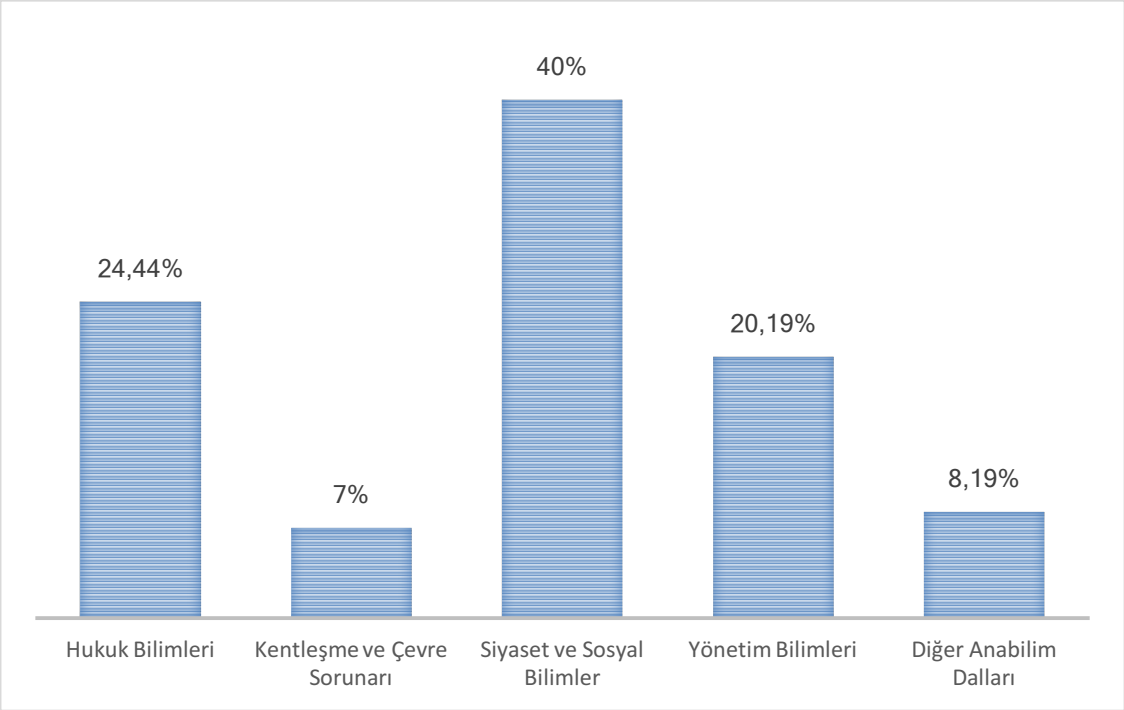

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

[10] Hukuk, İktisat, Maliye, Muhasebe ve İşletme gibi dersler.

2.3.1.3. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Dağılımı

Devlet üniversitelerindeki SBKY bölümlerinin müfredatları siyaset bilimi-kamu yönetimi ayrımında incelendiğinde, zorunlu derslerde siyaset bilimi derslerinin kamu yönetimine göre daha fazla ağırlıkta olduğu tespit edilmiştir. Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi bilim dallarına ait seçmeli dersler rakamsal olarak neredeyse aynı düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu verilerden yola çıkarak devlet üniversitesi bünyesinde SBKY bölümlerinde bir 'Siyaset Bilimi' eğilimi olduğu sonucuna ulaşabiliriz.

Grafik 16. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Alanlarına Göre Derslerin Dağılımı

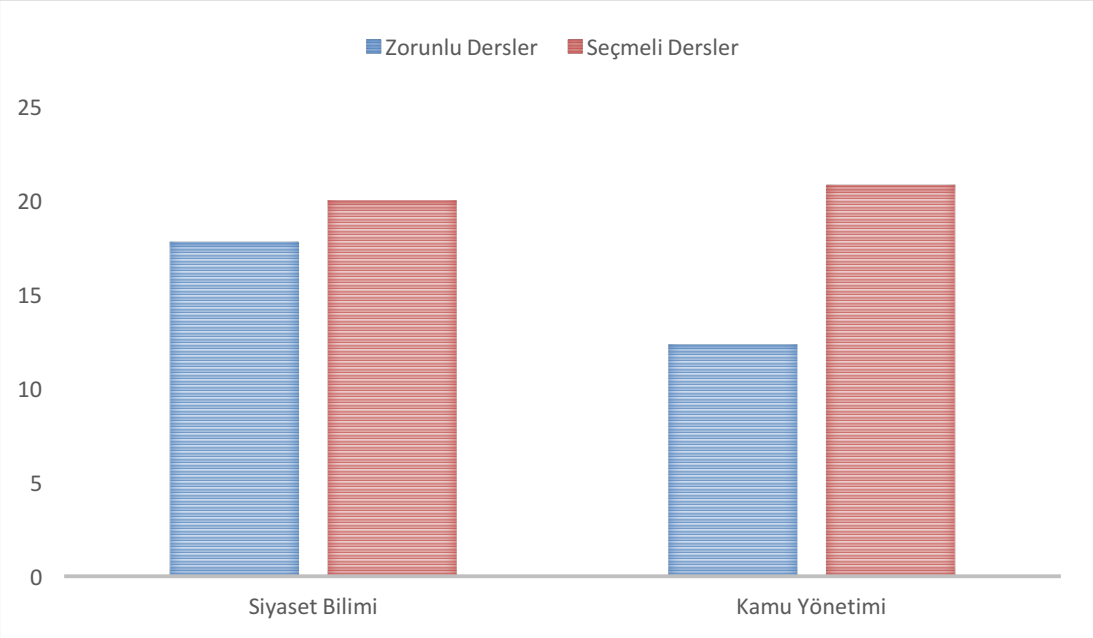

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

2.3.2. SBKY VAKIF ÜNİVERSİTELERİ

Mevcut durumda Türkiye'de vakıf üniversiteleri bünyesinde 11 adet Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü bulunmaktadır. Bu 11 bölüm ders müfredatlarının yapısı incelenmiş ve birtakım tespitlerde bulunulmuştur. Öncelikle şu belirtilmelidir ki, vakıf üniversitelerindeki SBKY bölümleri incelendiğinde genel dağılımın devlet üniversiteleriyle ufak farklılıklara rağmen paralel seviyede olduğu görülmektedir. Devlet üniversitelerindeki gibi %61'ini bölüm anabilim dalı derslerinin oluşturduğu, %39'luk kısmın ise üniversite zorunlu dersler, fakülte bölüm dersleri, yabancı dil gibi

dersler tarafından oluşturulduğu vakıf üniversitelerindeki SBKY bölümleri için de geçerlidir.

Vakıf üniversitelerindeki SBKY bölümleri devlet üniversitesi bünyesindeki SBKY bölümlerinden fakülte dersleri ve yabancı dil ders sayısı konusunda ayrılmaktadır. Vakıf üniversitelerinde Hukuk Bilimleri ABD ile birlikte değerlendirildiğinde KPSS'ye yönelik derslerin müfredatın %20'sini oluşturduğu, seçmeli derslerde ise bu durumun %15 seviyelerinde bulunduğu gözlemlenmiştir.

2.3.2.1. Genel Dağılım

Genel olarak I. Sınıf dersi olan Atatürk İlke ve İnkılapları Tarihi I-II (AİİT), Türk Dili I-II ve Siyasi Tarih ve/veya Uygarlık Tarihi dersleri öğretim programında, tıpkı devlet üniversitesi bünyesindeki SBKY bölümleri gibi zorunlu derslerin %12'sini oluşturmaktadır. Fakat Zorunlu Üniversite veya Alan Dersleri olarak niteleyebileceğimiz bu derslerin müfredatlardaki sayısı ortalama 4,5'e tekabül etmektedir. Bu sınıftaki dersler vakıf üniversitelerinde sayı olarak daha az yer alırken oransal olarak paralel seviyelerde seyretmektedir.

Bölümün Temel Anabilim Dalı Dersleri ve bu sınıfa ek olarak Bölüm Anabilim Dersleri olarak nitelendirilen dersler 23,1 ders sayısı ortalamasına sahiptir. Bu sınıfa ait derslerin seçmeli derslerdeki sayısı ise 23,3'e tekabül etmektedir. Bu sınıftaki derslere yüzdesel olarak bakıldığında zorunlu dersler içerindeki oranı yine devlet üniversitelerindeki SBKY bölümlerinde olduğu gibi %61, seçmeli derslerdeki oranı ise %67 şeklindedir. Vakıf üniversitelerindeki Bölüm Temel Anabilim Derslerinin devlet üniversitelerine oranla seçmeli derslerden daha fazla yer verildiği görülmektedir.

Fakülte Bölüm Dersleri ve KPSS'ye Yönelik Dersler olarak nitelendirilen grupta, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde öğretilen ve KPSS A meslek grubuna yönelik dersler 5,3 ders sayısı ortalamasına sahip iken bu dersler seçmeli derslerde 5,6 ders ortalamasına sahiptir. Bu sınıfa ait dersler yüzdelik dilimlerine göre incelendiğinde zorunlu derslerdeki oranı %14,07, seçmeli derslerdeki oranı ise %14,7 şeklindedir. Burada vakıf üniversitelerinde devlet üniversitelerine göre bu gruba ait derslerin öğrencilere bariz bir şekilde daha az sunulduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 11. Devlet Üniversitelerinde SBKY Bölümlerinin Genel Müfredat Analizi

DERS SINIFLARI ve DERSLER		ZORUNLU DERSLER		SEÇMELİ DERSLER	
		Ortalama	Yüzdelik	Ortalama	Yüzdelik
I. (II.) Sınıf Zorunlu Üniversite veya Alan Dersleri	Atatürk İlke ve İnkılapları Tarihi	**1,7**	4,50	-	-
	Türk Dili	**1,8**	4,80	-	-
	Siyasi Tarih-Uygarlık Tarihi	**1**	2,70	-	-
ARA TOPLAM		**4,5**	12	-	-
Bölüm Temel Anabilim Dalı Dersleri	Yönetim Bilimleri	**4,6**	12,20	**6,3**	18
	Kentleşme ve Çevre Sorunları	**0,6**	1,60		
	Yerel Yönetimler-Mahalli İdareler	**0,6**	1,60		
	Hukuk	**3,8**	10,10	**2,6**	7,5
	Siyaset Bilimi	**8,3**	22,00	**9,6**	26,4
	Sosyal Bilimler	**4,5**	11,90	**2,1**	5,6
Bölüm Anabilim Dersleri	Kamu Politikası	**0,1**	0,26	**1,3**	6
	Karşılaştırmalı Siyaset	**0,6**	1,60	**1,4**	3,5
ARA TOPLAM		**23,1**	61,26	**23,3**	67
Fakülte Bölüm Dersleri veya KPSS'ye Yönelik Dersler	Ekonomi (İktisat)	**2,2**	5,83	**1,4**	3,5
	Maliye	**0,8**	2,12	**1,0**	2,5
	ÇEKO	**0,3**	0,80	**0,6**	1,3
	Muhasebe	**0,3**	0,80	**0,1**	0,2
	Uluslararası İlişkiler	**0,8**	2,12	**1,9**	5,5
	İstatistik	**0,6**	1,60	**0,0**	0
	İşletme	**0,3**	0,80	**0,6**	1,7
ARA TOPLAM		**5,3**	14,07	**5,6**	14,7
Diğer	Temel Bilgi Teknolojileri	**0,8**	2,12	**0,1**	0,3
	Yabancı Dil	**3,8**	10,10	**2,0**	6
	Alan Dışı	**0,2**	0,53	**4,3**	12
ARA TOPLAM		**4,8**	12,75	**6,4**	18,3
TOPLAM		**37,7**	**100**	**35,3**	**100**

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Diğer grup altında değerlendirilen dersler ortalama olarak devlet üniversiteleri ile yakın rakamlarda karşımıza çıkarken oransal olarak daha yüksek oldukları yine Tablo 10'da gözlemlenmektedir.

Grafik 17. Devlet Üniversitelerindeki SBKY Bölümlerinde Derslerin Yüzdesel Dağılımı (Anabilim Dalı Dersleri ve Fakülte Bölüm Dersleri Özelinde)

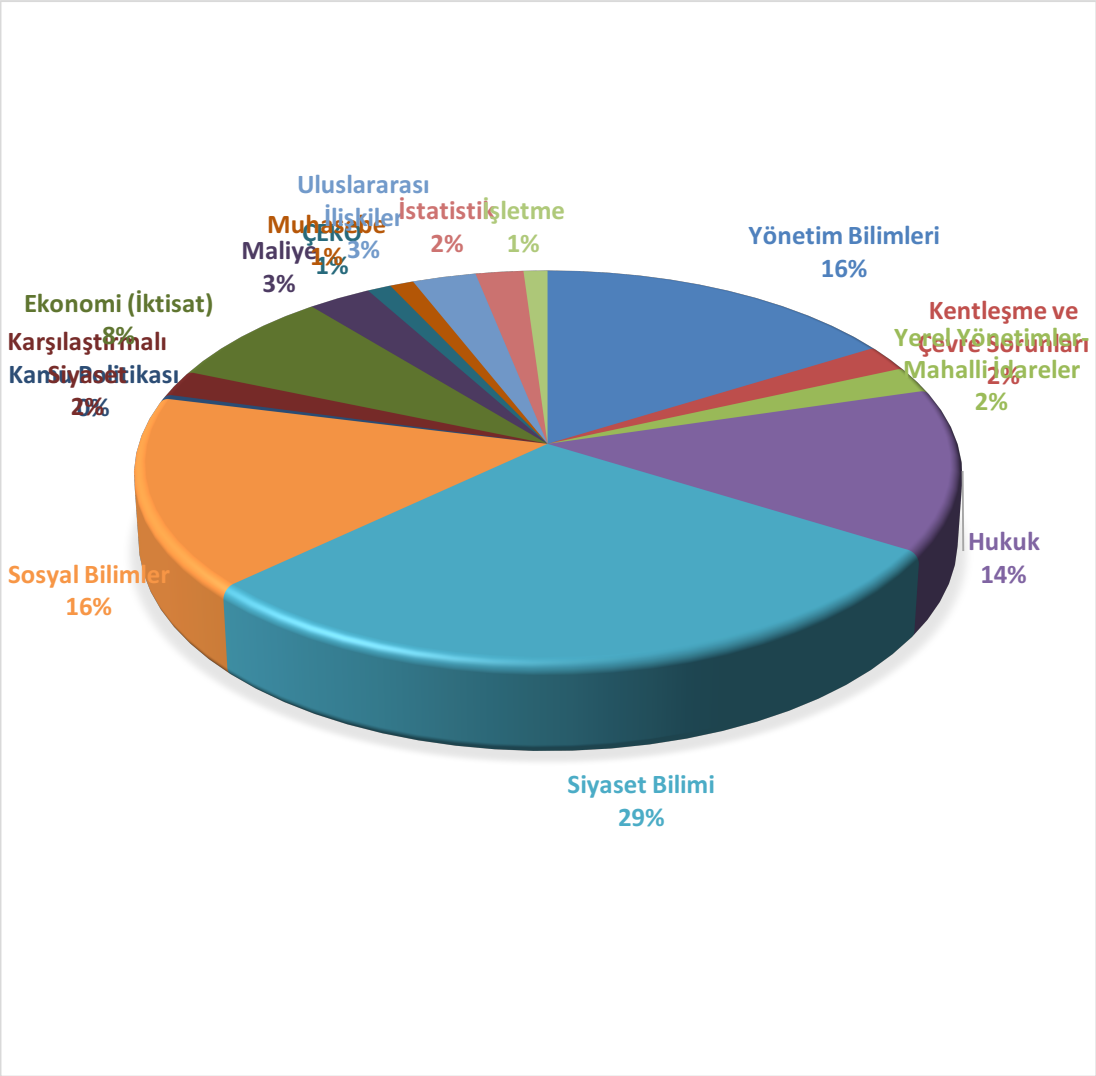

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Vakıf üniversiteleri bünyesindeki SBKY bölümleri incelendiğinde müfredatın %61,26'sını bölüm anabilim dalı derslerinin, %14,07'sini ise Fakülte Bölüm Derslerinin oluşturduğu görülmektedir. Grafik 17'de sunulan verilen devlet üniversitesi bünyesindeki SBKY bölümleri ile karşılaştırma olarak incelendiğinde anabilim dalı derslerinin neredeyse eşit oranla temsil edildiği, fakülte bölüm derslerinin ise daha az oranla temsil edildiği tespit edilmiştir. Devlet üniversitesi bünyesindeki SBKY bölümleri gibi, bölüm anabilim dersleri ve fakülte bölüm dersleri ayrı bir yüzdelik içerisinde incelendiğinde müfredatta en fazla Siyaset Bilimine ait

derslerin yer aldığına ulaşılmıştır. Siyaset bilimini takip eden diğer alan ise, devlet üniversitelerinde farklı olarak Sosyal Bilimler oluşturmaktadır.

2.3.2.2. Anabilim Dalına Göre Dağılım

Anabilim dalına göre dağılım incelendiğinde devlet ve vakıf üniversiteleri arasındaki farklılıklar daha da belirgindir. Vakıf üniversitelerinde bölümün temel anabilim dallarına ait derslerin yarısından fazlası Siyaset ve Sosyal Bilimler anabilim dalına aittir. Yönetim Bilimleri anabilim dalına ait dersler devlet üniversiteleri ile paralel düzeyde iken diğer anabilim dallarında belirgin bir düşüş olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum vakıf üniversitelerinde daha fazla siyaset bilimi ağırlıklı bir müfredatın varlığını kanıtlayan etkenlerden biridir.

Grafik 18. Anabilim Dalına Göre Dağılım

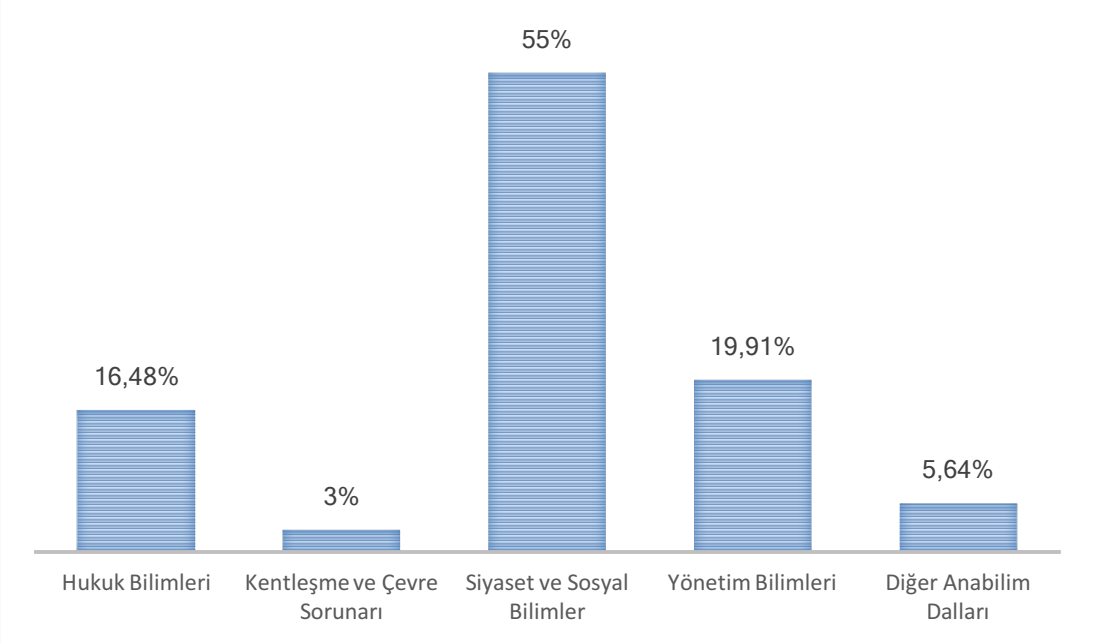

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

2.3.2.3. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Dağılımı

Grafik 19. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Alanlarına Göre Derslerin Dağılımı

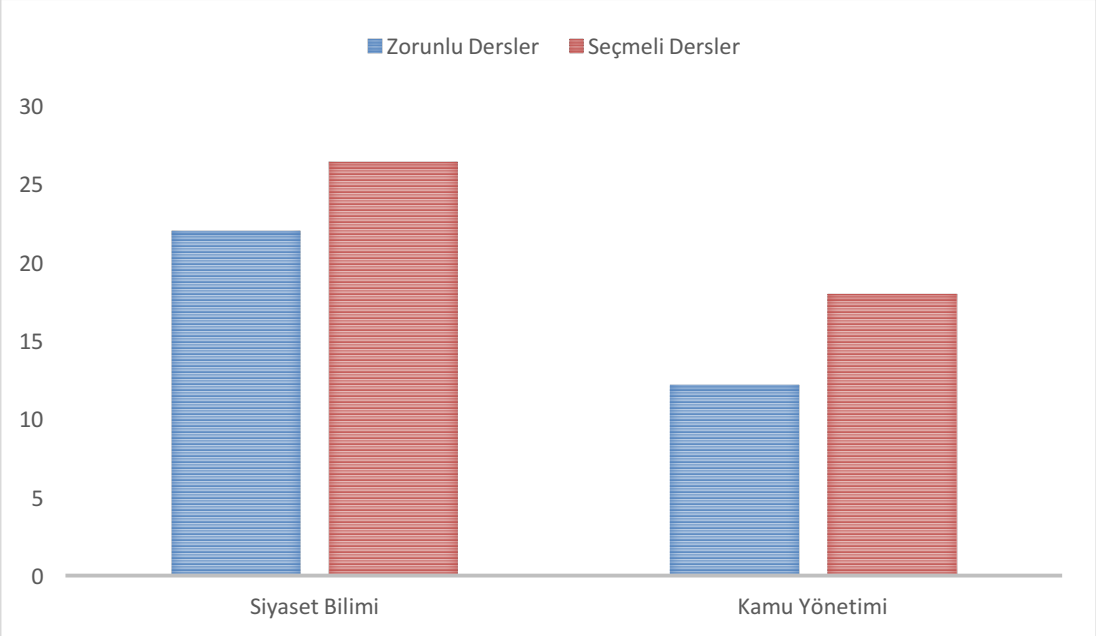

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Yine belirgin bir farklılık da Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi anabilim dalına ait derslerin sayısında karşımıza çıkmakta, müfredatlarda hem zorunlu hem de seçmeli derslerde Siyaset Biliminin Kamu Yönetimine göre belirgin bir şekilde daha fazla yer aldığı ve öğretildiği görülmektedir (Grafik 19).

2.3.3. KY DEVLET VE VAKIF ÜNİVERSİTELERİ

Üçüncü ve son grup olan KY devlet ve vakıf üniversiteleri aynı başlık altında incelenmiştir. Bu şekilde bir inceleme yapılmasının sebebi, vakıf üniversiteleri bünyesinde yalnızca iki adet KY bölümü bulunmasından kaynaklanmaktadır. Mevcut durumda Türkiye'de devlet üniversitelerinde 29 adet vakıf üniversiteleri bünyesinde 2 adet Kamu Yönetimi bölümü bulunmaktadır. Bu 31 bölüm ders müfredatlarının yapısı incelenmiş ve birtakım tespitlerde bulunulmuştur.

2.3.3.1. Genel Dağılım

Genel olarak I. Sınıf dersi olan Atatürk İlke ve İnkılapları Tarihi I-II (AİİT), Türk Dili I-II ve Siyasi Tarih ve/veya Uygarlık Tarihi dersleri öğretim programında, tıpkı devlet üniversitesi bünyesindeki SBKY bölümleri gibi zorunlu derslerin 11,5'ini oluşturmaktadır. Fakat Zorunlu Üniversite veya Alan Dersleri olarak niteleyebileceğimiz bu derslerin müfredatlardaki sayısı ortalama 5,2'ye tekabül etmektedir. Bu sınıftaki dersler SBKY bölümlerine göre rakam olarak daha az yer alırken oransal olarak paralel seviyelerde seyretmektedir.

Bölümün Temel Anabilim Dalı Dersleri 27 ders sayısı ortalamasına sahiptir. Bu sınıfa ait derslerin seçmeli derslerdeki sayısı ise 27,5'dir. Bu sınıftaki derslere yüzdesel olarak bakıldığında zorunlu dersler içerindeki oranı %60, seçmeli derslerdeki oranı ise yaklaşık %54,6 şeklindedir. KY bölümlerindeki Bölüm Temel Anabilim Dersleri içerisinde Kamu Politikası ve Karşılaştırmalı Siyaset bilim dallarına ait dersler diğer SBKY bölümlerine göre oransal ve rakamsal olarak daha az seviyededir.

Fakülte Bölüm Dersleri ve KPSS'ye Yönelik Dersler olarak nitelendirilen sınıfta, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde öğretilen ve KPSS A meslek grubuna hitap eden sınav konularının yer aldığı zorunlu derslerde 8,5 ders sayısı ortalamasına sahip bu dersler seçmeli derslerde 15,1 ders ortalamasına sahiptir. Bu sınıfa ait dersler yüzdelik dilimlerine göre incelendiğinde zorunlu derslerdeki oranı %18,6, seçmeli derslerdeki oranı ise %29,5 şeklindedir.

Diğer sınıfı altında değerlendirilen dersler ortalama olarak devlet ve vakıf üniversitelerindeki SBKY bölümleri ile yakın rakamlar olarak karşımıza çıkarken oransal olarak daha yüksek olduğu yine Tablo 12'de gözlemlenmektedir.

Bu duruma Kamu Yönetimini temsil eden Yönetim Bilimleri anabilim dalına ait derslerin ağırlıkta olması ve bölümün siyaset, yönetim ve hukuk üçgeninde daha fazla hukuk ağırlıklı bir niteliğe sahip olması sebep olarak gösterilebilir.

Anabilim dallarına göre dağılımın bu şekilde olması, KY bölümlerin SBKY bölümlerine göre KPSS ve hukuk ve yönetim ağırlıklı sınavlara daha fazla hitap ettiğini göstermektedir. KPSS'ye yönelik derslerin müfredatta %35'lik bir kısmını oluşturmuş olması da diğer iki sınıfa göre Kamu Yönetimi bölümlerinin daha fazla KPSS'ye yönelik olduğu derslerin niteliği ve niceliği açısından görülmektedir.

Tablo 12. Devlet Üniversitelerinde SBKY Bölümlerinin Genel Müfredat Analizi

DERS SINIFLARI ve DERSLER		ZORUNLU DERSLER		SEÇMELİ DERSLER	
		Ortalama	Yüzdelik	Ortalama	Yüzdelik
I. (II.) Sınıf Zorunlu Üniversite veya Alan Dersleri	Atatürk İlke ve İnkılapları Tarihi	**2**	4,4	-	-
	Türk Dili	**2,0**	4,4	-	-
	Siyasi Tarih-Uygarlık Tarihi	**1,2**	2,7	-	-
ARA TOPLAM		**5,2**	11,5	-	-
Bölüm Temel Anabilim Dalı Dersleri	Yönetim Bilimleri	**6,8**	15,2	**11,9**	23,28
	Kentleşme ve Çevre Sorunları	**2,4**	5,40		
	Yerel Yönetimler-Mahalli İdareler	**1,4**	3,1		
	Hukuk	**6,6**	14,7	**3,6**	7
	Siyaset Bilimi	**6,8**	15,2	**7,9**	15,45
	Sosyal Bilimler	**2,8**	6,2	**3,7**	7,2
Bölüm Anabilim Dersleri	Kamu Politikası	**0,2**	0,4	**0,3**	0,6
	Karşılaştırmalı Siyaset	**0,0**	0,1	**0,1**	0,2
ARA TOPLAM		**27**	60,3	**27,5**	53,73
Fakülte Bölüm Dersleri veya KPSS'ye Yönelik Dersler	Ekonomi (İktisat)	**3,2**	7,1	**3,7**	7,3
	Maliye	**1,8**	4	**2,4**	4,7
	ÇEKO	**0,4**	0,89	**2,3**	4,5
	Muhasebe	**1,3**	2,9	**0,3**	0,58
	Uluslararası İlişkiler	**0,7**	1,5	**3,6**	7
	İstatistik	**0,6**	1,2	**0,5**	1
	İşletme	**0,5**	1	**2,3**	4,5
ARA TOPLAM		**8,5**	18,6	**15,1**	29,58
Diğer	Temel Bilgi Teknolojileri	**0,8**	1,78	**0,2**	0,4
	Yabancı Dil	**3,2**	7,15	**2,9**	5,7
	Alan Dışı	**0,3**	0,6	**5,4**	10,6
ARA TOPLAM		**4,3**	9,53	**8,5**	16,7
TOPLAM		**44,7**	**100**	**51,1**	**100**

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Her iki sınıfta incelendiği gibi KY bölümleri de Anabilim Dalı Dersleri ve Fakülte Bölüm Dersleri özelinde incelendiğinde Siyaset Bilimi ve Hukuk alanına ait derslerin eşit oranla ve en fazla yüzde ile temsil edildiği gözlemlenmiştir. KY bölümlerinde SBKY bölümlerine göre daha fazla hukuk dersi yer almaktadır.

Grafik 20. Devlet Üniversitelerindeki SBKY Bölümlerinde Derslerin Yüzdesel Dağılımı (Anabilim Dalı Dersleri ve Fakülte Bölüm Dersleri Özelinde)

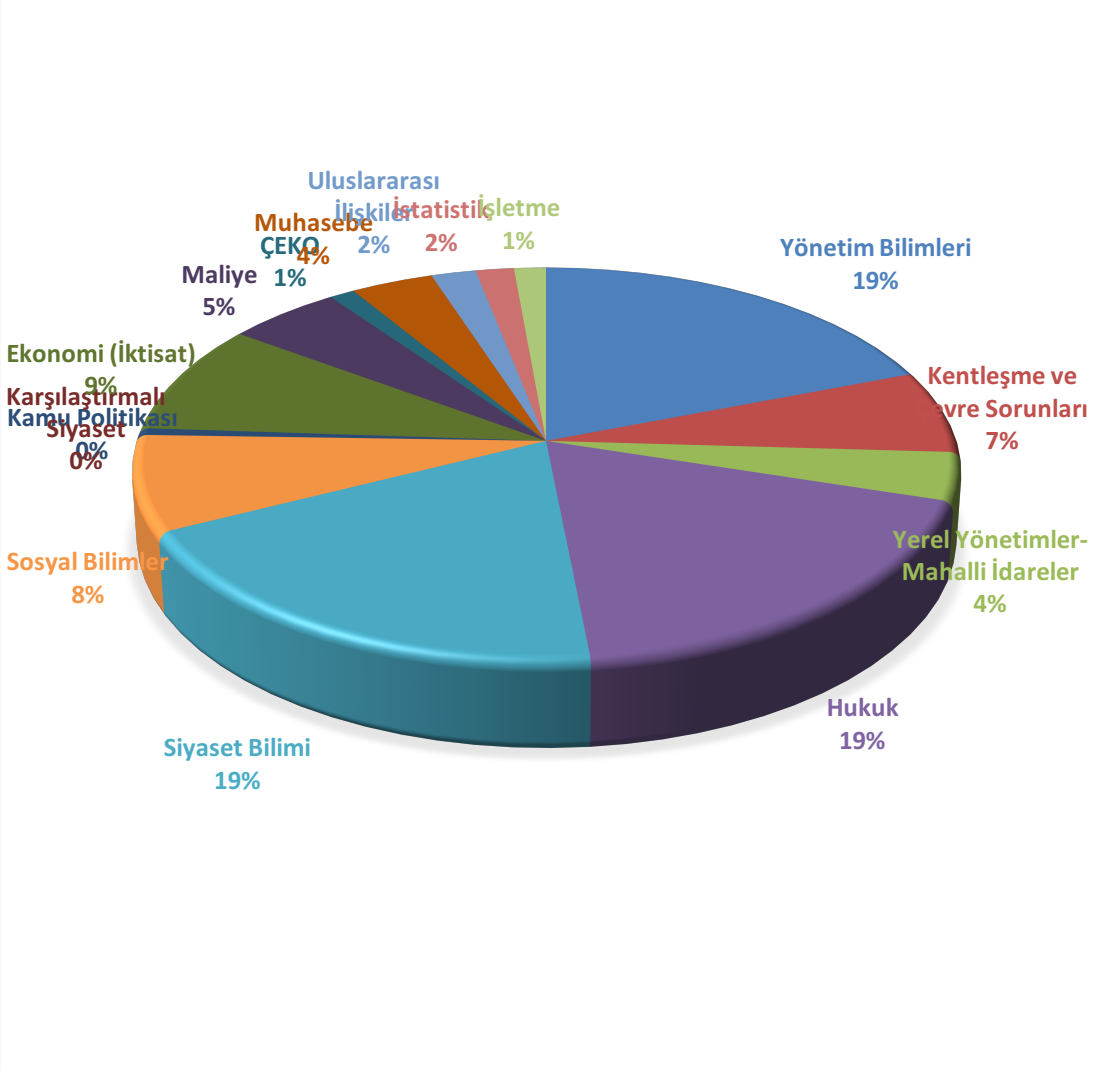

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

2.3.3.2. Anabilim Dalına Göre Dağılım

Müfredatlardaki genel dağılımın belirtilen diğer iki sınıfla, özellikle devlet üniversitesi bünyesindeki SBKY bölümü müfredatlarıyla paralel seviyelerde olduğu Grafik 20'de görülmektedir. Ancak anabilim dalına ait değerler diğer iki sınıfta olduğu gibi, bu sınıfta da farklıdır. Diğer ikisine göre, Siyaset ve Sosyal Bilimler anabilim dalına ait derslerin daha az sayıda olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra, diğer anabilim dalları haricinde Hukuk, Kentleşme ve Çevre sorunları ve Yönetim Bilimleri anabilim dallarında diğer müfredatlara göre daha fazla ders bulunduğu belirgindir.

Grafik 21. Anabilim Dalına Göre Dağılım

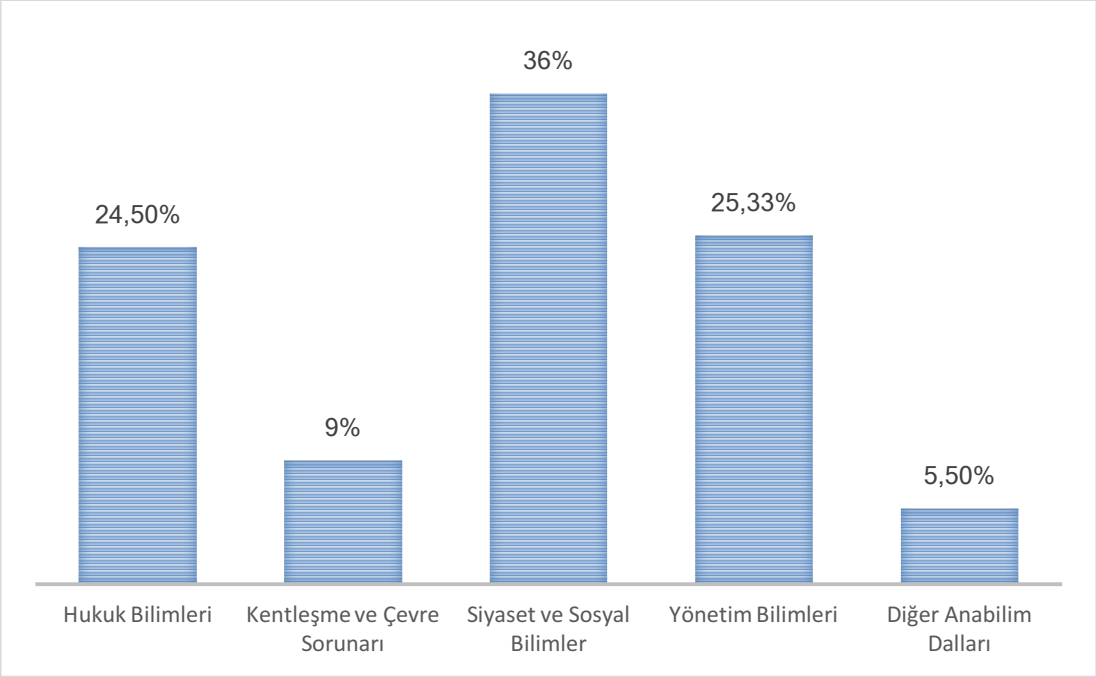

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

2.3.3.3. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Dağılımı

Kamu Yönetimi bölümlerini Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetim ayrımında inceleyecek olursak, zorunlu derslerde devlet üniversiteleri bünyesinde SBKY bölümleriyle paralel bir seviyenin varlığı gözlemlenirken seçmeli dersler bakımından kamu yönetimi disiplinine ait derslerin daha fazla olduğu belirgin bir şekilde göze çarpmaktadır. Paylaşılan Grafik 22, kamu yönetimi bölümlerinin neden kamu yönetimi olarak öğretime devam ettiğini kanıtlar niteliktedir. Ancak çağdaş gelişmeler ışığında ve Siyaset Bilimine evirilmenin devam ettiği bu disiplinde kamu yönetimine ait derslerin ne ölçüde seçildiği veya açıldığı ayrı bir sorudur.

Grafik 22. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Alanlarına Göre Derslerin Dağılımı

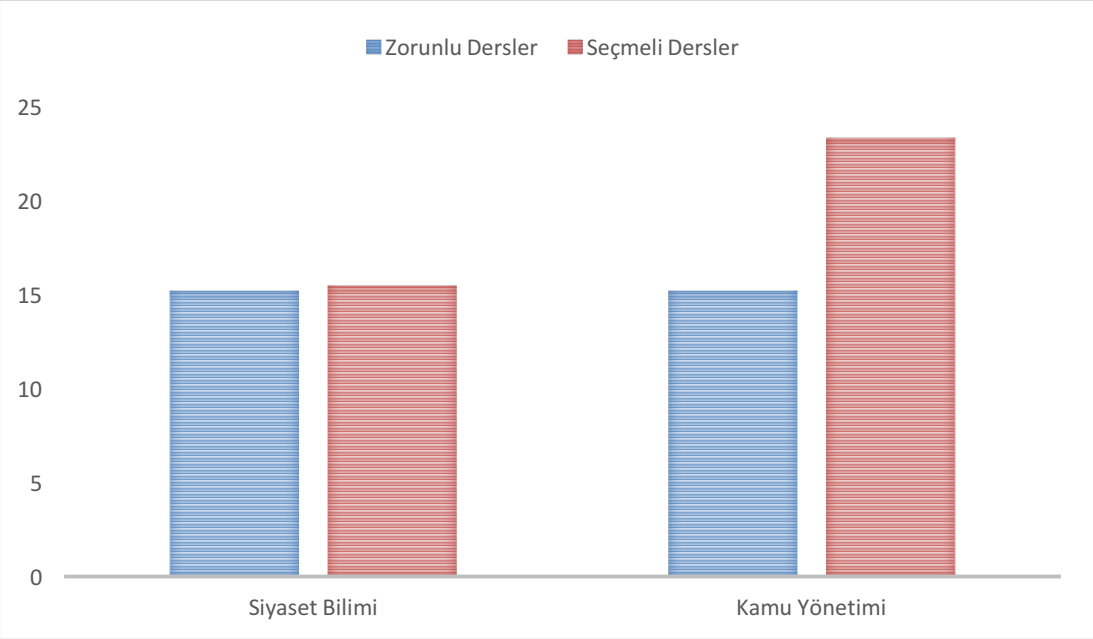

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

2.4. MÜFREDATLAR HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

Çalışmanın bu kısmına kadar incelenen veriler ve ulaşılan tespitlerle beraber, bu bölümde paylaşılacak olan geçmişteki SBKY ve KY bölümlerinin müfredatları incelendiğinde bir takım genel değerlendirmeler yapmak mümkündür. SBKY ve KY bölümleri çalışmanın önceki kısımlarında sık sık belirtiği gibi 20. yüzyılın ikinci yarısı itibariyle akademide yer bulmaya başlamıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nin etkisinin altında şekillenmeye başlayan müfredat Yönetim Bilimi merkezinde oluşmaya başlamış, ilerleyen yıllarla beraber iktisadi ve idari alanda genişlemiş, günümüzde ise sosyal bilimlerin pek çok alanından konular içeren bir yapıya bürünmüştür.

Disiplinin Türkiye'ye geldikten sonra yerleşmeye ve yayılmaya başlaması kurumsal değişiklikler ışığında 20 yıl kadar sürmüştür. Bu süre zarfında bünyesinde bulundukları fakülte isimlerinin değiştirilmesi veya bölümlerin kapatılması gibi birtakım gelişmeler yaşanmıştır. Bu 20 yıllık süre içerisinde Cemal Mıhçıoğlu, 1966 yılında, Amme İdaresi Bülteninde yer alan Siyasal Bilgiler Fakültesi ders programını aktarmıştır. Programda eski ve yeni yönetmeliğe ait değişiklikler paylaşılmıştır.

Program incelendiğinde eski yönetmelik yeni yönetmelik fark etmeksizin hukuk, iktisat ve siyaset bilimi konularının ağırlıkta olduğu görülmektedir. Ancak yeni yönetmelikle beraber hukuk konularında azalma, işletme ve yönetim konularındaki artış kayda değer diğer önemli bir gelişmedir.

Tablo 13. 1966 Yılına Ait Siyasal Bilgiler Fakültesi Müfredatı

	ESKİ YÖNETMELİK		YENİ YÖNETMELİK			
			Zorunlu Öğrence		**Seçimlik Öğrence**	
	Haftalık Toplam Öğrenim Saati	**%**	**Haftalık Toplam Öğrenim Saati**	**%**	**Haftalık Toplam Öğrenim Saati**	**%**
Hukuk Konuları	**46**	**28.2**	**33**	**20.5**	**10**	**9.7**
İktisat Konuları	**44**	**27**	**50**	**31.1**	**30**	**28.8**
Siyaset Bilimi Konuları	**34**	**20.9**	**36**	**22.4**	**32**	**30.8**
İşletmecilik Konuları	**11**	**6.7**	**20**	**12.4**	**12**	**11.5**
Yönetim Konuları	**8**	**5.0**	**6**	**3.7**	**12**	**11.5**
Yönetim Konuları (*)	**(29)**	**(17.8)**	**(20)**	**(12.4)**	**16**	**(15.3)**
Çeşitli	**20**	**12.2**	**16**	**9.9**	**8**	**7.7**
TOPLAM	**163**	**100**	**161**	**100**	**104**	**100**

Kaynak: Amme İdaresi Bülteni, 1966:15 akt. Cemal Mıhçıoğlu 1988:59

SBKY ve KY bölümlerinin müfredatlarına ait diğer önemli çalışma ise 1995 yılında Yahya Kemal Kaya tarafından Türkiye'de Kamu Yönetimi Öğretimi başlıklı bildiri altında incelenmiştir. Kaya şu tespitlerde bulunmuştur:

> *"Kamu yönetimi öğretim programları genellikle, Yönetim Bilimine Giriş, Yönetim Hukuku, Yönetimsel Yargı, Yönetimsel Tarih, Yerel Yönetim, Kamu Maliyesi ve Kamu Personel Sistemi gibi derslerden oluşmaktadır. Bununla birlikte, öğretim programları üniversiteden üniversiteye, bölümdeki öğretim üyelerinin eğitim gördükleri ülkelere bağlı olarak değişmektedir."*

Her iki çalışma karşılaştırmalı olarak incelendiğinde aradan geçen 30 yıl sonunda müfredatı şekillendiren alanların ve konuların çok fazla değişmediğini

görmekteyiz. Değişim ancak kamu yönetimi disiplininin Türkiye'ye gelişinden yarım asır sonra gerçekleşmeye başladığı görülmektedir. 2000'lı yıllarla beraber bölüm isimlerinin başına Siyaset Bilimi eklenmeye başlanmış, müfredatlarda da bu disiplin etkisini göstermiştir. Bunun yanı sıra, kamu yönetimi disiplinini oluşturan temel anabilim dallarına ait dersler müfredatlarda yer bulmaya başlamış, sosyal bilimler alanında çeşitli dersler müfredatlara dahil olmaya başlamıştır. Hem bu çalışmada oluşturulan veri setleri hem de buna paralel veriler sunan Önder ve Brower'in kaleme aldığı makale bu tezleri kanıtlar veriler sunmaktadır.

Tablo 14. 2013 Yılında SBKY ve KY Müfredatları Üzerine Yapılmış Bir İnceleme

Ders	Ortalama Ders Sayısı	Müfredattaki Yüzdesi
İktisat/Ekonomi	4.16	9.03
Sosyoloji	2.65	5.69
Metodoloji ve İstatistik	2.13	4.81
Genel Muhasebe	2.03	4.28
Matematik	1.12	2.66
Bilgisayar	1.66	3.46
Hukuka Giriş	1.05	2.38
Anayasa Hukuku	1.87	4.13
İdare Hukuku	1.97	4.27
Diğer Hukuk Alanları	5.92	12.5
İdare Teorisi	3.42	7.14
Yönetim Teorisi	2.72	5.72
Yerel Yönetimler	1.68	3.62
Kamu Politikası	1.67	4.21
Kamu Maliyesi & Muhasebe	2.03	4.45
Kent ve Çevre	2.25	4.83
İletişim	1.56	3.42
Personel Yönetimi	1.04	2.23
Siyaset Bilimi	8.88	19.47
Uluslararası İlişkiler	2.10	4.45

Kaynak: Önder ve Brower, 2013:135

Geçmiş yıllardaki çalışmalar ışığında yukarıda 3 kategori altında yapılan değerlendirmede Hukuk ve İktisat konularının ağırlığı azalırken diğer konuların ve

derslerin mevcut durumunu koruduğu gözlemlenmiştir. Hukuk ve İktisat konularındaki azalmanın sebebi Siyasal Bilgiler ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri içerisindeki artan bölüm çeşitliliği[11] olarak gösterilebilir.

Grafik 23. Bölüm ve Üniversite Türlerine Göre Müfredatlar Ders Sınıflarının Karşılaştırmalı Olarak Yüzdesel Dağılımı

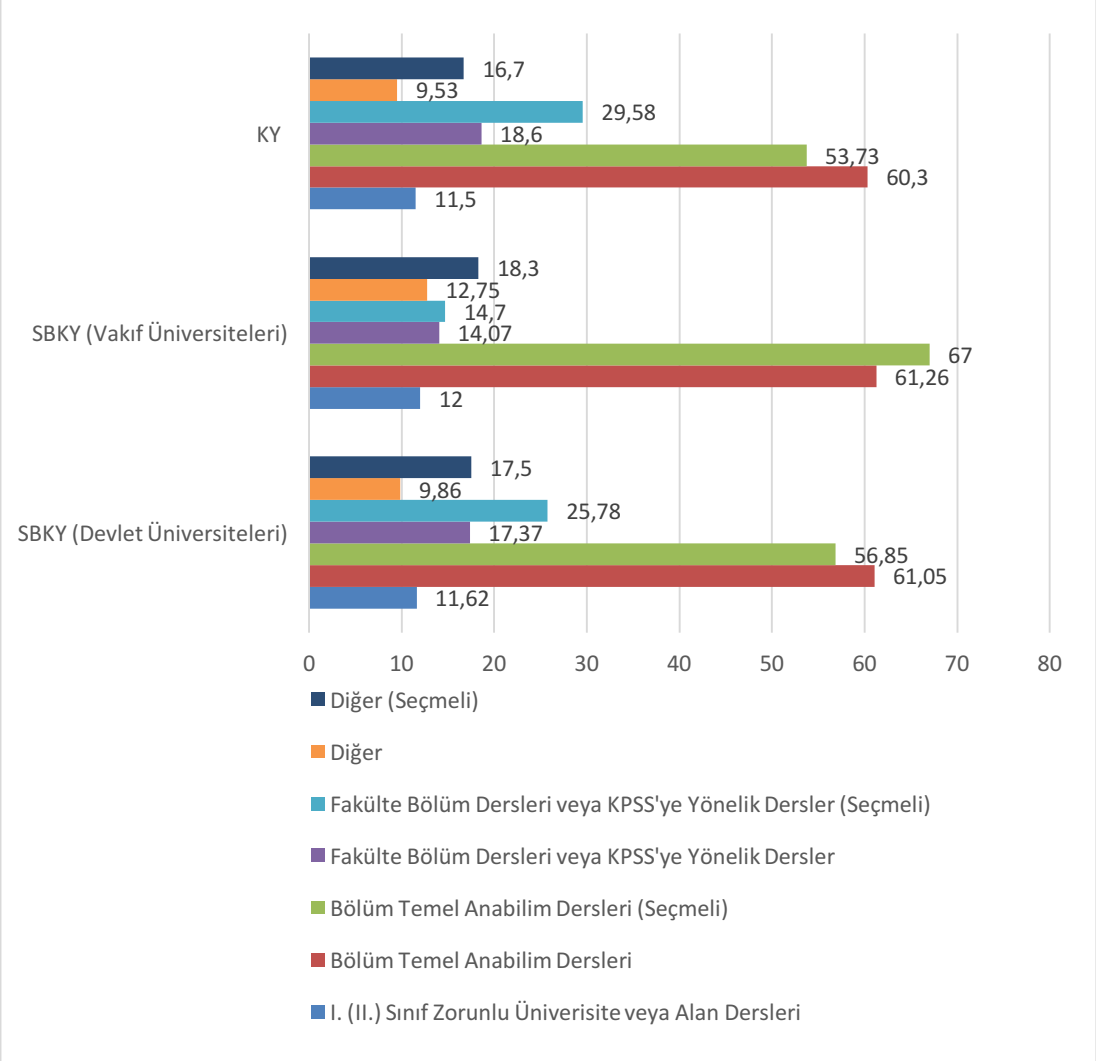

Grafik 23'de yukarıdaki üç kategori ve dört sınıf altında incelenen müfredat içindeki derslerin yüzdesel dağılımı paylaşılmıştır. Devlet Üniversitesi bünyesindeki SBKY ve KY bölümleri arasında Seçmeli Fakülte Bölüm Dersleri veya KPSS'ye

[11] Bu bölüm çeşitliliği Uluslararası İlişkiler, Maliye, Muhasebe ve Çalışma Ekonomisi ve Endüstriyel İlişkiler gibi bölümlerin sayısının artmasından kaynaklanmaktadır.

Yönelik Derslerdeki fark dışında oranlar neredeyse paralel seyretmektedir. KY bölümleri Fakülte Bölüm Dersleri veya KPSS'ye Yönelik Derslerdeki SBKY bölümlerine göre daha fazla yer verirken, SBKY az bir farkla olsa da Bölüm Temel Anabilim Derslerine daha fazla yer vermektedir. Bu fark da Kamu Politikası ve Karşılaştırmalı Siyaset gibi yeni eğilimleri yansıtan anabilim dallarına ait ders oranlarından kaynaklanmaktadır (Tablo 9 ve Tablo 11).

Vakıf Üniversitesi bünyesindeki SBKY bölümleri diğer bölümlere göre belirgin farklılıklara sahiptir. Vakıf Üniversitesi bünyesindeki SBKY bölümleri diğer iki bölüme göre daha fazla Seçmeli Bölüm Temel Anabilim Dersi ve Diğer derslerden sunarken, daha az Zorunlu ve Seçmeli Fakülte Bölüm Dersleri veya KPSS'ye Yönelik Ders oranına sahiptir. Bu oranlardan vakıf üniversitesi bünyesindeki SBKY bölümlerinin kamu kurumlarına personel yetiştirmekten ziyade bölüm anabilim derslerine –bu daha çok siyaset biliminden kaynaklanmaktadır- müfredatlarında yer vermektedir (Grafik 19). Karasu'nun belirttiği gibi (2001: 235) vakıf üniversitesi bünyesinde bulunan SBKY bölümleri müfredatlarında kamu yönetimi formasyonu için son derece gerekli olan anayasa ve idare hukuku, yönetim tarihi, yönetim yapısı, yerel yönetimler ve maliye gibi temel derslerin zorunlu dersler olarak yeterince yer almaması, devletin örgütlenme ve isleyişini bilmeyen kamu yöneticilerinin yetişmesine sebebiyet vermektedir.

Ayrıca ileride tartışılacağı üzere yurtdışındaki örnek bölüm müfredatlarında olduğu gibi Türkiye'deki müfredatlarda …. Politikası, …….. Yönetimi, ……Liderliği gibi doğrudan uygulamaya temas eden ders türüne ve sayısına oldukça nadir rastlanmaktadır. Yine müfredatlarda Stratejik Yönetim, Etik, Toplam Kalite Yönetimi ve Performans Yönetimi gibi yönetim alanındaki yeni eğilimleri temsil eden dersler çoğunlukla seçmeli ders olarak müfredatta yer almakta ve sayısal olarak müfredatın %10'unu geçememektedir.

2.5. SİYASET BİLİMİNE DOĞRU EVRİL(EME)ME

İleride alan araştırması sonuçlarının da ortaya koyulacağı üzere Türkiye'de kamu yönetimi disiplininin özgünlüğü konusunda soru işaretleri mevcuttur. Bu soru işaretleri 20. yüzyılın ikinci yarısında kamu yönetimi disiplinini yükseköğretim boyutunda ele alınmasından önce doğmaya başlamıştır. Bu soru işaretlerine

değinmeden önce Woodrow Wilson'ın aşağıda tartışılan durum tespiti büyük bir öneme haizdir.

Woodrow Wilson, kamu yönetimi disiplinin mihenk taşı niteliğindeki İdarenin İncelenmesi adlı makalesinde kamu yönetiminin ayrı bir bilim alanı olarak incelenmesi gerektiği tezini savunurken kamu yönetiminin, siyaset biliminin son ürünü olduğunu belirtmektedir. Kamu yönetiminin hayatımıza bu kadar geç girmesinin sebebinin daha önce devlet yapısının günümüzde olduğu kadar karmaşık olmamasına ve daha çok devlet yönetim işinin idare hukuku boyutuna değinildiğini ifade etmektedir. Bunun üzerine Prusya ve Fransa'nın idare ilmindeki başarısını dönemin devlet liderleri üzerinden övgü ile açıklamıştır. Ancak İngiltere ve Amerika'daki siyasetin Avrupa'dan üstün olduğunu, sistematik ve uysal olmaktan ziyade yetişmemiş ve serbest olmanın, fikren hür ve uygulamada etkili olmanın hepsinden iyi olduğunu vurgulamıştır (Wilson, 1887;198-208). Bu tespitler Amerika kıtasında kamu yönetimi disiplinin siyaset biliminden ayrılarak, kıta Avrupa'sında ise idare hukukundan ayrılarak doğduğu tespitinde bulunmamıza yol açmaktadır.

Tekrar Türkiye'ye baktığımızda yönetim biliminin 19. yüzyıla dayandığını görmekteyiz. Bu dönemde Karasu'nun (2004) Osmanlı'nın Fransa'yı yakından izlemesi sonucu yönetim biliminin tıpkı Fransa gibi idare hukuk etrafında şekillenmesi ve 20. yüzyılın ilk on yıllarında Almanya menşeili derslerin (işletme iktisadı ve şehircilik gibi) ve ders kaynaklarının yönetim bilimine akademik çerçevede dahil olmaya başlaması Türkiye'de yönetim bilimine Fransa ve Almanya'daki eğilimlere paralel olarak idare hukuku ve işletme merkezli bir yönetim bilimi anlayışı hakim olduğu tespitine ulaşabiliriz (Keskin, 2005: 21).

20. yüzyılın ikinci yarısı itibariyle bu çalışmanın 'Türkiye'de Kamu Yönetimi Eğitiminin Kurumsal Olarak Gelişimi' başlığı altında belirtildiği üzere, kamu yönetimi eğitiminin yükseköğretim düzeyinde ele alınmaya ve incelenmeye başlanması, yabancı uzmanların ve Amerika'da mevcut kamu yönetimi disiplini etkisiyle idare hukukunun idare bilimine doğru kaymasına neden olmuştur. Bu kaymanın nedenini siyaset biliminden ayrılarak kamu yönetimi disiplinini oluşturan Amerikalı uzmanların etkisi olarak görebiliriz. Bu bağlamda Türkiye'nin benimsemiş olduğu kamu yönetimi disiplini, Fransa ve Almanya merkezli yönetim biliminin raylarından çıkmış siyaset biliminden ayrılarak doğan Amerikan merkezli kamu yönetimi disiplininin raylarına

girmiştir (Görmez, 2015:31-32). Türkiye'de kamu yönetimi disipli 20. yüzyılın ikinci yarısının ilk on yıllarında idare hukuku, işletme bilimi, yönetim bilimi ve siyaset bilimini bünyesinde bulunduran bir disiplin haline gelmiştir.

İlerleyen yıllar içerisinde kamu yönetimi ve siyaset bilimine yapılan vurgu azalmış, tekrar hukuk ağırlıklı bir nitelik kazanan kamu yönetimi disiplini, 1980'li yıllarda Yeni Kamu Yönetimi anlayışı ile tüm dünyada olduğu gibi prestijini kaybetmeye başlamış, disiplinin işletme yönetimine kaymasına sebep olmuştur (Görmez, 2015:33). 1980'li yıllar itibariyle Türkiye'de kamu yönetimi içerisinde işletme disiplinine ait derslerin dahil olmasına bağlı olarak muhasebe ve iktisat derslerinin artmasına neden olmuştur. Yine bu dönemde YÖK'ün kurulmasıyla standartlaşmaya başlayan fakülte ve bölümler, 1992 yılında yükseköğretim kurumları sayısında yaşanan yüksek artış hukuk, iktisat, maliye, muhasebe, işletme, yönetim bilimi ve siyaset bilimlerini bir arada barındıran kamu yönetimi disiplininin melez bir yapıya kavuşmasında etkili olmuştur.

Yeni açılan vakıf üniversiteleri, artan üniversite kontenjanları, bölümlerin düşük maliyeti (laboratuvar ve teknik ekipmana ihtiyaç duyulmaması), özel sektörde iş bulma kapasitesini arttırma özelliği ve yükseköğretimde siyaset biliminin çekici niteliği kamu yönetimi disiplinin kurumsal olarak siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümleri etrafında yapılanmasını arttırmıştır (Üstüner, 2012:5 akt. Görmez, 2015:34).

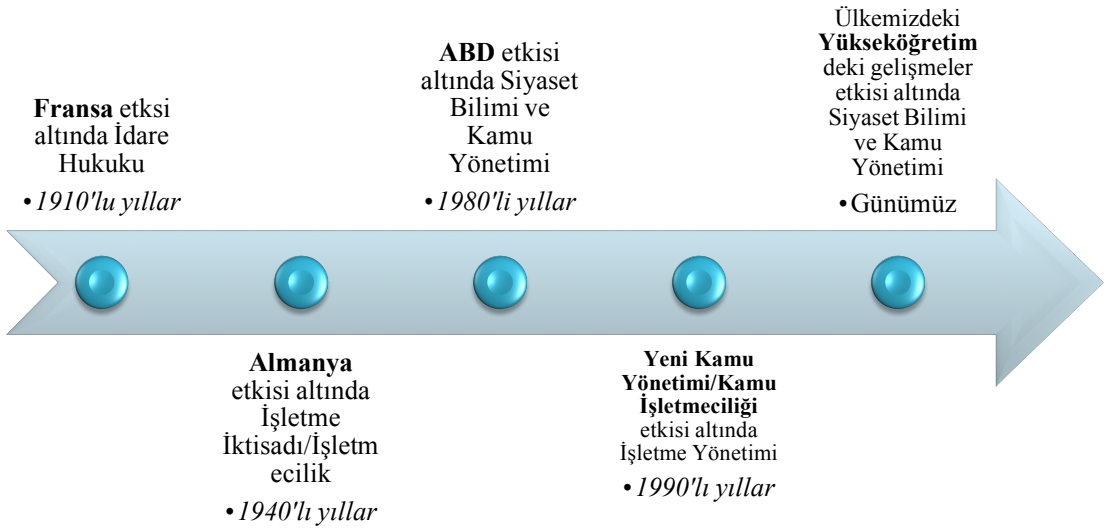

Şekil 1. Türkiye'de Kamu Yönetimi Öğretim İçeriğinin Değişimi

Şekil 1'de görüldüğü gibi Türkiye'de kamu yönetimi disiplini, -uzak geçmişinde olmasına rağmen- yakın geçmişinde pratik bir yönetim anlayışına ve kültürüne sahip olmayışı nedeniyle çeşitli ülkelerin ve konjonktüre bağlı gelişmelerin etkisi altında bir gelişim göstermiştir.

2.6. MÜFREDATLARI ETKİLEYEN DURUMLAR

Türkiye'de KY ve SBKY bölümleri çeşitlendikçe ve arttıkça bu bölümlerin eğitim öğretim programları disiplinde yer alan temel öğretilerin ve program müfredatlarının bilimsel, objektif, yenilikçi ve dönemin şartlarına uygun olarak şekillenmesinden ziyade, bir takım farklı unsura bağlı olarak değişim göstermiştir. Bu unsurlar, çalışmanın devam eden kısmında başlıklar halinde sayısal verilerle desteklenerek aşağıda açıklancaktır.

2.6.1. Akademik Kadro Etkisi

Türkiye'de 2017 yılı itibariyle aktif olarak öğretim faaliyeti bulunmayan bölümlerle beraber ortalama akademisyen sayısı 12,64, sadece aktif olarak öğretim faaliyetinde (öğrencisi) bulunan bölümlerdeki akademisyen ortalaması 13,68'dır.

Tablo 15. Öğretim Görevlisi Sayısı Aralığı ve Sayıları

Öğretim Görevlisi Sayısı Aralığı	Bölüm Sayısı
5 ve altı	12
6-10 arası	29
11-15 arası	23
16-20 arası	14
21 ve üstü	12

Yalnız aktif olan öğretim faaliyetinde (öğrencisi) bulunan bölümlerdeki akademisyenlerin sayı aralıklarının sunulduğu Tablo 15'de 50'den fazla üniversitenin ortalamanın altında sayıda akademik kadroya sahip olduğu görülmektedir. Bu durum, bölümlerde anabilim dalı ve ders çeşitliliğini kısıtlamakla beraber, akademisyen başına düşen öğrenci sayısını arttırmaktadır. Bu durum müfredatlara yansımakta olup

Kamu Yönetimi disiplinini tüm yönleriyle ele alan ve çok yönlü bir eğitim programı oluşturulmasında ciddi bir sorun teşkil etmektedir.

2.6.2. Anabilim Dalı Etkisi

Bir yükseköğretim programı olarak kamu yönetimi disiplini içerisinde, çağın gereksinimleri ve eğilimleriyle beraber yeni doğan anabilim dalları yukarıda paylaşılmıştır. Bölümlerdeki anabilim dalları ve bu anabilim dallarında görevli akademisyen sayısı bölüm programlarının şekillenmesinde ciddi bir etkiye sahiptir.

Grafik 24. Bölümlerdeki Müfredatların ve Öğretim Görevlilerinin Anabilim Dallarına Göre Karşılaştırması

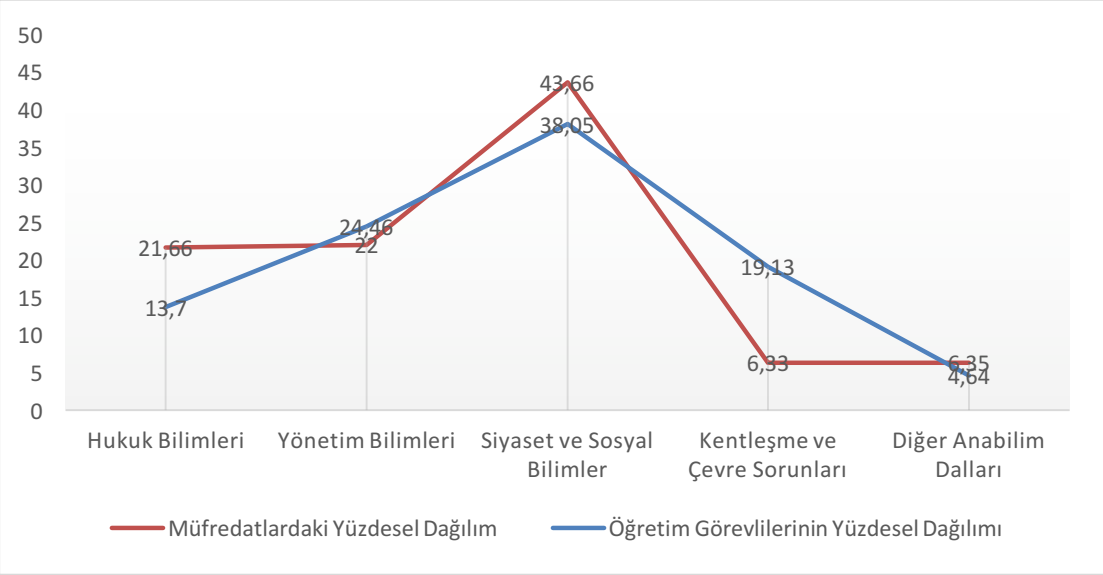

Kaynak: Üniversitelerin Web Sayfalarından Elde Edilen Veriler

Grafik 24 incelendiğinde anabilim dalları belirtilen bölümlerdeki akademisyenler ile müfredatlardaki derslerin ait olduğu anabilim dalları karşılaştırıldığında öğretim elemanlarının bulunduğu anabilim dalının müfredatı ne ölçüde etkilediği ortaya çıkmaktadır. Grafikte Hukuk Bilimleri ABD müfredatlarda diğer anabilim dallarına göre daha fazla yer bulduğu görülmektedir. Bunun nedeni Hukuk alanında bir akademisyenin Hukuk Bilimlerine ait birden fazla dersi verebilmesinden kaynaklanmaktadır. Yine bu anabilim dalı dersleri dışarıdan, sözleşmeli olarak da verilebilen dersler olduğundan dolayı, bu fark anlaşılabilir durumdadır. Yönetim Bilimleri ABD, Siyaset ve Sosyal Bilimler ABD ve Diğer

Anabilim Dalları müfredatlarda anabilim dalı etkisi olduğu hipotezini güçlendiren veriler sunarken, Kentleşme ve Çevre Sorunları Ana Bilim Dalı farklılık göstermektedir. Bunun nedeni Kentleşme ve Çevre Sorunları ABD derslerinin müfredatlarda daha çok seçmeli olarak sunulmakla beraber, bu Ana Bilim Dalına ait derslerin diğer anabilim dalları ile ortak olarak da sunulabilmesidir. Örneğin, Yerel Yönetimler dersi Yönetim Bilimleri anabilim dalına ait bir ders olarak, Çevre Hukuku dersi Hukuk Bilimleri anabilim dalına ait bir ders olarak değerlendirilebilir.

2.6.3. Akademik Birim Yöneticilerinin Etkisi

Bir bölümün kuruluşunda, şekillenmesinde ve programın müfredatının oluşturulmasında bölüm başkanlarının çalışmaları ve bağlı bulunduğu ekol eğitim-öğretime yansıyan diğer unsurlardan birisidir. Bu durum etkisini gerek bölümün akademik yapılanmasında gerekse buna bağlı olarak müfredatlarında göstermektedir. Örneğin Bartın Üniversitesi, SBKY bölümünde diğer üniversitelere nazaran Kentleşme ve Çevre sorunları anabilim dalına ait derslerin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bahsi geçen bu bölümün bölüm başkanı kentleşme ve çevre sorunları alanında çalışmaları olan bir öğretim üyesidir. Yine Bandırma On Yedi Eylül Üniversitesi, SBKY bölümünde diğer üniversitelere nazaran daha fazla Kamu Politikası anabilim dalına ait derslerin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Yine burada kuşkusuz ki bölüm başkanının kamu politikası alanında çalışmalarının olması etkili bir faktördür.

2.6.4. Fakülte Etkisi

KY ve SBKY bölümleri genel olarak İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri bünyesinde eğitim-öğretim faaliyeti göstermektedir. KY ve SBKY bölümlerinin fakülte bünyesindeki diğer bölüm ve anabilim dalları ile olan yoğun ilişkisi aşikârdır. Bu durum bölümlerin gerek zorunlu gerekse seçmeli derslerine yansımaktadır. Örneğin Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi SBKY bölümün ders müfredatında işletme ve iktisat derslerinin hâkim olduğu görülüyor. Bunun sebebi üniversitenin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde yalnızca SBKY, İşletme ve İktisat bölümlerinin bulunmasıdır. Bu durum On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Artvin Çoruh Üniversitesi ve Munzur Üniversitesinde de geçerliliğini korumaktadır.

2.6.5. Fiziki Şartlar

Gerek kamu sektörü gerekse özel sektör olsun günümüzde bilgi teknolojilerinin kullanılmadığı neredeyse hiçbir kurum kalmamıştır. Bu durum her sektörde olduğu gibi her alanda ve mevkide çalışanlar için geçerliliğini korumaktadır. Her ne kadar kamu yönetimi öğretimi pratiğe dayalı olmayan bir bilim dalı olsa da gerek çağımızın gelişmeleri gerekse kişisel belli başlı yeteneklerin geliştirilmesi açısından bir takım fiziki şartların uygunluğuna muhtaçtır. Durum böyle iken, birçok bölümde Temel Bilgi Teknolojileri vb. derslerin müfredatlarda bulunmadığı görülmektedir. Bununla beraber alanda önemli bir yere sahip olan sunum, temsil ve hitabet yeteneklerinin gelişimine olanak veren derslerin uygun sınıf yapısı, ses sistemi, görüntü sistemi vb. fiziki şartların yetersizliğinden dolayı müfredatlarda yer alamadığı görülmektedir.

Tablo 16. 'Temel Bilgi Teknolojileri' Dersinin Müfredatlardaki Yeri

Bölümler	Zorunlu Ders	Seçmeli Ders
SBKY (Devlet Üniversiteleri)	%60,86	%28,57
SBKY (Vakıf Üniversiteleri	%70	%14,28
KY (Devlet ve Vakıf Üniversiteleri	%58,06	%14,81

Fiziki şartların diğer bir boyutu ise Fakülte ve Kampüs etkisidir. Genellikle kampüs içerisinde yer alan fakülte bünyesindeki bölümlerde seçmeli derslerin çeşitliliği ve sayısının fazla olması göze çarpmaktadır. Merkezi ilde bulunan ve ilin gelişmiş ilçelerine kurulan fakülteler bu fırsattan mahrum kalmakta, bu durum müfredatın çeşitlenmesinde negatif etki yaratmaktadır.

2.7. GENEL DEĞERLENDİRME

Çalışmanın bu bölümünde, üniversitelerin ve bölümlerin akademik ve idari yapılanmasının müfredatlar üzerindeki etkisi tartışılmıştır. Veriler, Türkiye'de SBKY ve KY bölümlerinin alanın ihtiyaçlarının öncesinde bir takım akademik, teknik ve bürokratik etkilere bağlı olarak şekillendiğini göstermektedir. Bu durum yukarıda alt başlıklar halinde verilen akademik kadro etkisi, akademik birim yöneticilerinin etkisi,

fakülte etkisi, fiziki şartlar ve üniversitenin sahip olduğu vizyon gerekli sayısal verilerle desteklenerek açıklanmıştır.

Bu bölümde öne çıkan husus, akademik personelin çalışma alanlarının, sahip olduğu ekolün ve bölümdeki sayılarının müfredatların şekillenmesinde ve bölümlerin hangi vizyonu edinip –akademisyen yetiştirmek, kamu görevlisi yetiştirmek vs.- ona göre izlediği öğretim politikasının şekillenmesinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra fakülte ve fiziki şartlar hangi derslerin müfredatta yer almasında veya almamasında etkili olan diğer hususlardır.

3. BÖLÜM

3. DÜNYADA KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİ

"İyi bir örnek, ... en iyi metot değil, tek çaredir."

Albert Schweitzer

Dünyada bilim alanları en geniş ölçüde iki şekilde kategori edilmiştir. Bunlardan biri Fen Bilimleri diğeri ise Sosyal Bilimlerdir. Bu durum Fen Bilimlerinin içinde de değerlendirilebilen Sağlık Bilimlerinin ve Sosyal Bilimler içinde sayılabilecek Eğitim Bilimlerinin de ele alınmasıyla dört kategori şeklinde de karşımıza çıkabilmektedir. Fen Bilimlerinin eğitimi, öğretimi ve uygulamaları tüm dünyada genel ilkeler üzerine kurulduğundan dolayı, eğitiminde ve öğretiminde dünya genelinde çok fazla farklılığa rastlanmamaktadır. Bu farklılık ancak gelişmişlik seviyesine göre artış gösterebilir. Diğer yandan bu durum sosyal bilimler için geçerli değildir. Sosyal bilimler, toplumların, kültürlerin, bölgelerin çeşitli ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir bilim alanı olması nedeniyle, sosyal bilimler eğitim ve öğretimde dünyada oldukça farklı şekillerde ele alınmaktadır. Sosyal bilimlerin bir dalı olarak Kamu Yönetimi disiplininin, eğitimi ve öğretiminde de bu durum fazlasıyla görülmektedir.

Çalışmanın bu kısmında, seçilmiş 8 ülke ve 15 üniversitenin Kamu Yönetimi bölümleri bulunduğu ülke, eyalet/il, fakülte, anabilim dalı, eğitim süresi, THE başarı sırası bilgileri sunulacak ve bölümlerin müfredatları hakkında genel bir değerlendirme ve açıklama yapılacaktır. Seçilen bu ülkeler yükseköğretim eğitiminde önde gelen ülkeler iken seçilen bölümler de ülkemizdeki bölümlere bir projeksiyon olma niteliği sahip olma potansiyeline sahiptir. Böylelikle bu ülkelerdeki kamu yönetimi programları ile Türkiye'deki kamu yönetimi programlarının farkları ve benzerlikleri tespit edilmeye çalışılacaktır.

3.1. Amerika Birleşik Devletleri

Amerika Birleşik Devletleri 4000 civarı üniversitesiyle dünyanın her yerinden gelen öğrenciler için uzun zamandır en popüler ülkelerden biridir. Ülkedeki üniversiteler seçme ve giriş standartları, kurum türü (kamu veya özel), öğrenci sayısı, derece türleri, ücretleri gibi birçok farklı kriter açısından çeşitlilik göstermektedir (URL_1). Türkiye, yükseköğretim sistemini Amerika Birleşik Devletleri'nden almış olmasına rağmen bu ülke ile arasında birtakım farklılar mevcuttur. ABD'de liseyi bitiren öğrenciler üniversite eğitimine iki seçenek dahilinde devam edebilir. İlk seçenek 'college' diye adlandırılan üniversiteler olabilir ancak buradaki kolej kavramı Türkiye'den farklı olarak dört yıllık üniversite veya okullar olarak kullanılmaktadır. Bir de liseden sonra mesleki eğitime yönelik okullar vardır ki bunlar, 'Community College veya Junior College' adında ön lisans derecesinde (associate degree) üniversitelerdir. Lise sonrası eğitimde diğer seçenek, lisans derecesi (bachelor's degree) veren dört yıllık üniversitelerdir. Lisans eğitimini tamamlayabilmek için öğrencilerin genellikle 120 krediyi tamamlamaları gerekir. Eğitimlerini başarı ile tamamlayan öğrenciler eğitim aldıkları alana göre, Bachelor of Arts (B.A), Bachelor of Science (B.S), Bachelor of Education (B.Ed.) gibi diplomalara sahip olurlar (URL_2, URL_3).

3.1.1. Örnek 1: University of South Florida

Ülke/Eyalet/İl: ABD/Florida
Üniversite: South Florida Üniversitesi (University of South Florida)
Fakülte:
Anabilim Dalı:
Program Adı: Kamu Yönetimi (Public Administration)
The Higher Education World University Rankings Sıralaması: 201-250
Eğitim süresi: 4 yıl, 8 dönemdir.

Program kamu yönetimi ve kamu politikası ders içeriklerine sahip olup, kent, kâr amacı gütmeyen kurumlar ve kamu ekonomisi gibi konuları da içermektedir. Programın temel dersleri şu şekildedir (URL_4):

- Matematik/Sosyal Bilimler/Sosyoloji/Psikoloji/Yabancı Dil

- Kamu Yönetimine Giriş
- Kamu Ekonomisi Yönetimi
- Kamu Sektöründe Bilgi Kaynakları Yönetimi
- Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlar ve Kamu Politikası
- Kamu Yönetiminde ve Kamu Politikasında Seçimlik Konular
- Florida'da Siyaset ve Devlet
- Şehir Planlaması ve Toplum Kalkınması
- Şehir Çalışmalarına Giriş
- Günümüzün Farklı Örgütlerinde Personel ve Denetim

3.1.2. Örnek 2: The University of Texas at San Antanio

Ülke/Eyalet/İl: ABD/Teksas
Üniversite: Teksas Üniversitesi SA **(**The University of Texas at San Antonio)
Fakülte: Kamu Politikası Okulu (College of Public Policy)
Anabilim Dalı: -
Program Adı: Kamu Yönetimi (Public Administration)
The Hihger Education World University Rankings Sıralaması: 351-400
Eğitim süresi: 4 yıl, 8 dönem

Teksas Üniversitesi San Antonio, Kamu Politikası Okulu altında vermiş olduğu Kamu Yönetimi programı tanıtımında, programda öğrencileri kamu ve kâr amacı gütmeyen sektörlere hazırlamak amacıyla kentsel yönetim odaklı ve etiğin de dahil olduğu kapsamlı geçmişiyle idarenin/yönetimin temellerinin öğretildiğini belirtmektedir. Bu noktada programdaki temel dersler şu şekildedir (URL_5):

- Amerikan Toplumunda Kamu Yönetimi
- Kamu Varlığının Temelleri
- Kamu Yönetiminde Analiz/Değerlendirme
- Kamu Politikasına Giriş
- Kamu Yönetiminde Çağdaş Konular
- Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlarda Bağış Toplama
- Kent Yönetimi ve Politikasına Giriş
- Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Giriş

- Kamu ve Kar Dışı Mali Yönetim
- Kentsel Ekonomik Kalkınma
- Sivil Toplum Liderliği
- Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşların Yönetimi
- Kamu ve Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlarda Stratejik Planlama
- San Antonio ve Güney Teksas'ın Siyaset ve Politikası
- Kentsel ve Bölgesel Planlama
- Kamu Hukukuna Giriş
- Kamu Yönetiminde Özel Konular
- Stajlar ve Tez

3.1.3. Örnek 3: San Diego State University

Ülke/Eyalet/İl: ABD/San Diego
Üniversite: San Diego Devlet Üniversitesi **(**San Diego State University)
Fakülte: Kamu Meseleleri/İlişkileri Okulu (School of Public Affairs)
Anabilim Dalı: -
Program Adı: Kamu Yönetimi (Public Administration)
The Hihger Education World University Rankings Sıralaması: 41
Eğitim süresi: 4 yıl, 8 dönem

San Diego Üniversitesinde 'major' ve 'minor' şeklinde bulunan Kamu Yönetimi müfredatı ekonomi, sosyoloji, sosyal hizmetler, siyaset bilimi ve psikoloji gibi çeşitli alanlardan derslerin beraberinde, kamu yönetiminde kavramlar ve sorunlar, kentsel, eyalet veya federal hükümetin yönetimi, kamu personeli yönetimi, idari davranış, mali ve bütçesel politika, yönetim ve kamu politikası geliştirme ve karşılaştırmalı kamu yönetimi derslerinden oluşmaktadır. Yine program kamu yönetimi alanında staj imkânı sunmaktadır (URL_6).

Müfredat açısından Türkiye'deki programlarla oldukça yakın bir yapıya sahip olan program, özellikle kentsel politika ve kamu politikası üretimi derslerine verdiği ağırlıkla dikkat çekmektedir.

3.1.4. Örnek 4: University of Kansas

Ülke/Eyalet/İl: ABD/ Kansas

Üniversite: Kansas Üniversitesi **(**University of Kansas)

Fakülte: Kamu Meseleleri/İlişkileri ve Yönetimi Okulu (School of Public Affairs and Administration)

Anabilim Dalı: -

Program Adı: Kamu Yönetimi (Public Administration)

The Hihger Education World University Rankings Sıralaması: 501-600

Eğitim süresi: 4 yıl, 8 dönem

Kansas Üniversitesinde 'major' ve 'minor' şeklinde bulunan Kamu Yönetim programı, öğrencilere, kamuya ait meselelerin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi için gerekli bilgi ve becerileri kazandırma amacındadır. Öğrenciler, kamu politikası hakkında eleştirel ve analitik düşünmeyi öğrenirken kendi toplumlarındaki dinamikleri daha iyi anlama ve daha etkili vatandaş ve kamu görevlisi nasıl olunacağını öğrenmektedir (URL_7). Programı oluşturan dersler şu şekildedir:

- Kamu Yönetimine Giriş
- Kamu Yönetiminde Araştırma Yöntemleri
- Bürokrasi, Kamu Yönetimi ve Özel Sektör
- İşyerinde Etik
- Amerikan Kenti Yerel ve Küresel Bağlamında Metropolitik ve Makro Problemler
- Kamu Kaynaklarının Oluşturulması, Tahsisi ve Yönetimi
- Kamu Kurumlarında Personel Yönetimi
- Suç ve Ceza
- Kamu Yönetiminde Çeşitlilik
- Kar Amacı Gütmeyen Kurumlar
- Kar Amacı Gütmeyen İlişkileri Yönetme
- Proje Yönetimine Giriş
- Kâr Amacı Gütmeyen Hesap Verebilirlik: Kamu İhtiyaçları ve Kamusal Değerler
- Kamu Yönetiminde İş birliği
- Sivil Toplum Kavramı

- Kamu Hizmeti Liderliği
- Örgütler ve Yönetim I-II
- Kamu Hizmetinde Staj
- Kamu Yönetiminde Araştırma Deneyimi
- Kamu Yönetiminde Seçme Okumalar

3.1.5. Örnek 5: Florida International University

Ülke/Eyalet/İl: ABD/ Florida
Üniversite: Uluslararası Florida Üniversitesi **(**Florida International University)
Fakülte: Steven J. Green Uluslararası ve Kamu Meseleleri/İlişkileri ve Yönetimi Okulu (Steven J. Green School of International and Public Affairs)
Anabilim Dalı: -
Program Adı: Kamu Yönetimi (Public Administration)
The Hihger Education World University Rankings Sıralaması: 401-500
Eğitim süresi: 4 yıl, 8 dönem

Uluslararası Florida Üniversitesi, Steven J. Green Okulu bünyesindeki Kamu Yönetimi bölümü, kamu sektöründe ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlara hitaben profesyonel düzeyde eğitim sunmaktadır. Bölüm temel görev olarak, eğitim, araştırma ve uygulama alanlarında mükemmelliği misyon edinmiştir (URL_8). Bölümün dersleri en temel düzeyde aşağıdaki gibidir. Bölüm programının diğer dersleri ise bu temel düzeylere bağlı veya ilişkili derslerden oluşmaktadır:

- Amerikan Devleti
- Mikro/Makro Ekonomi
- İş Hayatı için Bilgi Teknolojileri
- Kamu Yönetimine Giriş
- Politika Geliştirme ve Uygulama
- Global Şehir Yönetimi
- Kamu Maliyesi
- Araştırma Yöntemleri
- Kamu Sektörü için Kişisel Beceriler
- Yönetimde Liderlik ve Davranış

- Kamu Yönetiminde İnteraktif Seminer

3.2. Avustralya

Eğitim kalitesi ve yaşam koşulları nedeniyle dünyada üniversite eğitiminde en çok tercih edilen ülkelerden biri olan Avustralya, yapılan bazı belirlemelere göre dünyada eğitim kalitesi en yüksek 8. ülke konumundadır. Güney yarım kürede bulunması sebebiyle ülkemize göre farklı bir akademik takvime sahip olan Avustralya üniversiteleri şubat ayında açılır, genellikle temmuz ayında ara döneme girerler. Avustralya'da üniversitelerin tamımı hem YÖK hem de dünya genelindeki üniversiteler tarafından kabul görmektedir. Bu ülkedeki üniversiteler arasında çoğunluğu devlet üniversitesi olmakla beraber hem özel hem de devlet üniversitelerine rastlamak mümkündür. Ülkede lisans eğitimi seçilen üniversite ve bölüme göre 3 ile 5 yıl arasında değişmektedir. (URL_9).

Avustralya'da 8 önde gelen üniversitenin incelenmesi sonucu yalnızca 1 Kamu Yönetimi lisans programına rastlanmıştır. Ülkede kamu yönetimi alanında daha çok yüksek lisans programının bulunmasıyla beraber lisans seviyesinde Business Administration ve Public Relations bölümlerinin yaygın olduğu tespit edilmiştir.

3.2.1. Örnek 6: University of Canberra

Ülke/Eyalet/İl: Avustralya/Canberra
Üniversite: Canberra Üniversitesi (University of Canberra)
Fakülte: İşletme, Devlet ve Hukuk Fakültesi (Faculty of Business, Government and Law)
Anabilim Dalı: Devlet ve Politika Okulu/Bilim Dalı (School of Government and Policy)
Program Adı: Kamu Yönetimi (Public Administration)
The Hihger Education World University Rankings Sıralaması: 401-500
Eğitim süresi: 3 yıl, 6 dönemdir.

Canberra Üniversitesi bünyesindeki Kamu Yönetimi programında gerek 'major' ve 'minor' gerek seçmeli dersler incelendiğinde daha çok İşletme Bilimi ve Yönetim Bilimi ağırlıklı bir program olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra, Kamu Politikası ve Hizmetleri, Ekonomi ve Muhasebe derslerinin temel düzeylerde programda yer aldığı ve terör, etik, küreselleşme, iklim değişikliği gibi yeni ve güncel konulara yönelik dersler programda mevcuttur. Programda anayasa ve idare hukuku

gibi derslerden ziyade, işletme/ticaret hukuk ve etik derslerinin varlığı göze çarpan diğer hususlardan biridir (URL_10).

Bölümün tanıtım sayfası incelendiğinde ise, öğrencilere yönetim alanında teori ve uygulama hakkında geniş bir bakış açısı edindirmek misyonu üstelenmiştir. Muhasebe, insan kaynakları yönetimi, işletme analizi veya iletişimi konularında becerileri geliştirmek, yönetişim, ulusal kalkınma, sivil toplum ilişkileri ya da güvenlik alanlarında uzmanlaşmak, analitik ve yaratıcı beceriler uygulamayı ve fikirleri paylaşımı ve disiplin ve kültürel geçmişin farklı karışımlarıyla ekip halinde çalışmak için iletişim becerileri ise programın diğer amaçları arasındadır (URL_11).

3.3. Çin Halk Cumhuriyeti

Daha çok bilimsel araştırmalarla öne çıkan Çin Üniversiteleri dünyanın sayılı üniversiteleri arasında yer almaktadırlar. Çin'de yükseköğrenim eğitimi almak oldukça önemli görülmektedir. Bu ülkede yükseköğrenim kademeli olarak ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktoradır. Eğitim süreleri ise ön lisans 3 yıl, lisans 4 yıl şeklindedir. Devlet üniversitelerinin yanında özel üniversiteler de bulunmakla beraber eğitim kalitesi açısından devlet üniversiteleri daha ön plandadır (URL_12).

Çin Halk Cumhuriyeti'ndeki üniversiteler incelendiğinde Kamu Yönetimi bölümlerine ve okullarına sıkça rastlanmaktadır. Hatta Çin'de Türkiye gibi 'Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi' bölümlerinin oldukça fazla olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra kamu politikası ve kent ve çevre çalışmaları gibi kamu yönetimine ait alt ve üst disiplinlerin üniversitelerin akademik yapılanmalarında mevcut olduğu tespit edilmiştir. Ancak Çin Halk Cumhuriyet'indeki üniversitelere dair örnek bir kamu yönetim programı örneğine ulaşılamamıştır. Bunun en temel sebebi dildir. Üniversitelere, fakültelere ve bölüm sitelerine ulaşılabiliyor, fakat müfredatlar noktasında İngilizce dilinde hata veren veya ulaşılamayan sayfalarla karşılaşılmıştır.

3.4. Hong Kong

Hong Kong eğitim sistemi itibariyle İngiltere'ye benzemektedir. Ülkede bulunan üniversitelerin çoğu devlet üniversitesidir ve yine bu üniversitelerin çoğu Asya ve dünya listelerinde oldukça başarılıdırlar. Ülkede genel olarak eğitim süresi 4 yıldır.

3.4.1. Örnek 7: City University of Hong Kong

Ülke/Eyalet/İl: Hong Kong
Üniversite: Hong Kong Şehir Üniversitesi (City University of Hong Kong)
Fakülte: Liberal Sanat ve Sosyal Bilimler Koleji (College of Liberal Art and Social Science)
Anabilim Dalı:
Program Adı: Kamu Politikası (Public Policy)
The Hihger Education World University Rankings Sıralaması: 119
Eğitim süresi: 4 yıl, 8 dönemdir.

Programın adı Kamu Yönetimi olmamasına rağmen ders içeriğindeki benzerlikler sebebiyle Kamu Politikası örnek olarak incelenmiştir. Programda aşağıda belirtilen ana derslerin yanı sıra kentleşme ve çevre, şehir planlaması ve ulaşımı, sosyal politika ve etik gibi dersler müfredatta yer almaktadır. Programda teorik derslerin dışında kamu politikası analizi ve oluşumu derslerine yer verilmektedir (URL_13).

- Devlet ve Siyaset
- Siyaset Bilimine Giriş
- Devlet, Hukuk ve Toplum
- Kamu Politikası ve Sosyal Kalkınma
- Kamu Sektörü Yönetiminin İlkeleri
- Sosyal ve Siyaset Felsefesine Giriş
- Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri

3.5. Birleşik Krallık

İngiliz yüksek eğitim sistemi, köklü geçmişi, ileri düzey teknolojik alt yapısı ve öğrencilerine sağladığı araştırma olanakları, kütüphane ve laboratuvar imkanları ve dünyaca ünlü akademik kadrosuyla uluslararası eğitim dünyasında özel yere sahiptir. İngiltere'de -İskoçya hariç- lisans eğitimi istisnalar dışında üç yıldır.

3.5.1. Örnek 8: The London School of Economic and Political Science

Ülke/Eyalet/İl: İngiltere/Londra

Üniversite: Londra Ekonomi ve Siyaset Bilimi Okulu Üniversitesi (The London School of Economic and Political Science)

Fakülte: Devlet/Hükümet Bölümü **(**Department of Goverment)

Anabilim Dalı:

Program Adı: Devlet/Hükümet (Goverment)

The Hihger Education World University Rankings Sıralaması: 25

Eğitim süresi: 3 yıl, 6 dönemdir.

Bu üniversitenin programına bakıldığında ilk yıl derslerin bir kısmı devlet (yönetimi) ile ilgili, bir kısmı hükümet sistemleri, seçimler ve oy kullanma teorileri, siyasal ideolojiler gibi dersleri içeren siyaset bilimi ve kalan kısmı sosyal bilimler alanındaki derslerden oluşmaktadır. İkinci yıl, siyaset biliminin alt alanlarını kapsayan devlet/hükümet dersleri geniş ölçekte verilmekte, karşılaştırmalı siyaset konuları ve alan dışı dersler yer almaktadır. Üçüncü yıl ilk iki seneye göre alanın ileri dersleri işlenmektedir. Öğrencinin daha fazla ilgi duyduğu karşılaştırmalı siyaset, siyaset teorisi ve kamu politikası konularıyla ilgili derslerin yanı sıra yine seçmeli ve alan dışı dersler mevcuttur (URL_14).

3.6. Kanada

Sahip olduğu çok uluslu yapısı, zengin ve büyüyen ekonomisi, yüksek yaşam kalitesi ve yükseköğretim alanında oluşturmuş olduğu sıkı denetim mekanizması ile Kanada, yükseköğretim eğitiminde dünyada önde gelen ülkelerden biridir. Yükseköğretim kültürü Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşik Krallık gibi ülkelerle benzerlik gösterirken, bu ülkelere göre okul ücretleri daha makul seviyelerdedir.

Kanada'da ilki üniversiteler, ikincisi sanat/teknik yüksekokulu olmak üzere lise sonrası iki seçenek mevcuttur. Üniversiteler Amerika Birleşik Devletleri'ne benzer şekilde BA, BSc, MA, MSc, PhD, gibi dereceler sunarken, sanat/teknik yüksekokulları sanat dallarında ve teknoloji alanlarında geniş bir istihdam alanı edindirmeyi sağlar. Yine yüksekokullarından, ülkemizdeki gibi, üniversitelere dikey geçiş imkânı bulunmaktadır. Kanada'da bazı üniversitelerde sene içerisinde 3 dönem olabilmektedir. İsteğe bağlı olarak yaz döneminde de ders alıp 4 yıllık bir bölümü 2,5 senede bitirme imkânı mevcuttur (URL_15).

3.6.1. Örnek 9: Concordia University

Ülke/Eyalet/İl: Kanada
Üniversite: Concordia Üniversitesi (Concordia Univeristy)
Fakülte: Sanat ve Bilim Fakültesi **(**Faculty of Arts and Science)
Anabilim Dalı: Toplum ve Kamu İşleri/İlişkileri (School of Community and Public Affairs)
Program Adı: Toplum, Kamu İşleri/İlişkileri ve Politika Çalışmaları
The Hihger Education World University Rankings Sıralaması: 501-600
Eğitim süresi: Akademik altyapıya göre 3 veya 4 yıl

Programın müfredatında genel itibariyle kamu politikası ve kamu yararına giriş, Quebec ve Kanada'da toplum ve kamu işleri/ilişkileri, toplumsal kalkınma ve kamu politikası için ekonomi, istatistik, kamu politikası analizinde sosyal tartışmalar ve konular, kamu işleri/ilişkileri stratejileri, toplum ve yerel aktivizm, staj, seminer, neo-liberal küreselleşme ve küresel adalet hareketi, kamu işleri/ilişkileri iletişimi dersleri bulunmaktadır. Görüldüğü üzere program daha çok kamuyu ilgilendiren teoriden ziyade pratiğe önem veren bir yapıya sahiptir. Yine küresel ve sosyal içeriği olan derslerin varlığı ile güncel ve yenilikçi bir program olarak nitelendirilebilir (URL_16).

3.6.2. Örnek 10-11: York University

Ülke/Eyalet/İl: Kanada
Üniversite: York Üniversitesi (York University)
Fakülte: School of Policy and Administration, Politika ve Yönetim Okulu/Bilim Dalı
Anabilim Dalı:
Program Adı: Kamu Yönetimi ve Hukuk ve Kamu Politikası Analizi
The Hihger Education World University Rankings Sıralaması: 301-350
Eğitim süresi: Akademik altyapıya göre 3 veya 4 yıl

Programın, kamu yönetimi ve kamu yönetimi hukuku çalışma bilgisine sahip olma, hukukun devlet içerisindeki rolünü anlama, devletin yasal ve idari çalışmaları

hakkında iyi derecede bilgi sahibi olma, hukuk, siyaset ve kamu yönetimi ilişkisini eleştirel olarak analiz edebilme, kamu hukuku ve yönetimi ve anayasal araştırmalarla ilgili sosyal bilimler araştırma teknikleri edinme gibi yetenekleri gelişmeye yönelik bir müfredat içeriği bulunmaktadır(URL_17).

Ayrıca, teori ile pratik arasında ilişki kurabilme, gelir kaynakları da dahil olmak üzere kamu politikası programlarının nasıl finanse edildiğini ve fon tahsisi konusunda karar vermede bilgi sahibi olmak, kamu yönetimi yapısı içerisinde kamu politikası uygulamaları hakkında bilgi sahibi olmak, sosyal ve ekonomik politikaların etkileri hakkında bilgi edinme, gelişmiş araştırma ve eleştirel düşünebilme yeteneği, proje odaklı uygulamalarda tecrübe edinme gibi yetenekleri gelişmeye yönelik bir müfredat içeriği bulunmaktadır. Görüldüğü üzere daha çok kamu politikası yapımı ağırlıklı bir program olduğu görülmektedir (URL_18).

3.6.3. Örnek 12-13: Ottowa University

Ülke/Eyalet/İl: Kanada
Üniversite: Ottowa Üniversitesi (Ottowa University)
Fakülte: Sosyal Bilimler Fakültesi
Anabilim Dalı: Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
Program Adı: Kamu Yönetimi ve Hukuk ve Kamu Politikası Analizi
The Hihger Education World University Rankings Sıralaması: 301-350
Eğitim süresi: Akademik altyapıya göre 3 veya 4 yıl

Program, kamu yönetimi, siyaset bilimi ve kamu politikası alanlarının esaslarını içermektedir. Programdaki dersler şu şekildedir (URL_19).

- Kamu Yönetimi Esasları
- Kamu Yönetimi
- Kanada Siyasetine Giriş
- Sosyal Bilimlerde Metodolojiye Giriş
- Kamu Yönetiminde Araştırma Yöntemleri
- Kamu Politikası Geliştirme
- Kamu Kurumları Teorisi
- Kamu Politikası Analizi

- Bütçeleme Politikası ve Kamu Maliyesi

3.7. Polonya

Avrupa'nın birçok ülkesine göre sunduğu eğitim kalitesi, uygun öğrenim ücretleri ve düşük yaşam maliyetiyle yükseköğretimde cazip bir ülke olan Polonya'da, dünyada ve Türkiye'de denkliğe sahip pek çok üniversite mevcuttur. Ülkede lisans eğitim süresi istisnalar dışında 3 yıldır.

3.7.1. Örnek 14: Leck Kaczynski National School of Public Administration

Ülke/Eyalet/İl: Polonya, Varşova
Üniversite: Lech Kaczynski National School of Public Administration (KSAP)
Fakülte:
Anabilim Dalı:
Program Adı: Kamu Yönetimi (Public Administration)
The Hihger Education World University Rankings Sıralaması:
Eğitim süresi: 3 yıl, 6 dönemdir.

Müfredat, uygulamalı, disiplinler arası ve farkındalığa sahip, yönetimin gereklilikleri ve zorluklarına karşı yenilikçi ve gelişim odaklı öğrenciler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Okulda, öğrencilerin kamu hizmetinde etkili ve güvenilir bir iş yürütmek için hem gerekli uzmanlık bilgisine sahip olmaları hedeflenmektedir. Yine okulda pratik becerileri arttırmaya yönelik 18 ila 20 ay arası süren bir eğitim verilmektedir. Öğrencilerin, eğitim süresince, herhangi bir kamu hizmeti yürütülürken temel ilkelere uygun tutum ve kişisel yetkinliklerinin şekillendirilmesine büyük önem verilmektedir. Sınıflar, merkezi yönetimin en üst düzey yetkileri ve KSAP mezunları tarafından değil hem akademisyenlerin hem de uygulayıcıların dahil olduğu öğretim elemanları tarafından özenle yürütülür.

Hukuk ve yönetim, ekonomi ve kamu maliyesi, Avrupa Birliği ve dış politika, imaj yönetimi ve geliştirilmesi müfredatın içeriğini oluşturmaktadır (URL_20).

3.8. Yeni Zelanda

Yeni Zelanda, pek çok dalda sunduğu eğitim, diğer ülkelere kıyasla daha kolay kabul şartları, dünyanın önde gelen ve kaliteli eğitim sistemi, İngiliz eğitim sistemiyle aynı özelliklere sahip olması ve İngiliz eğitim sistemine göre düşük maliyete sahip

eğitim olanağı ile yükseköğretimde cazip ülkeler arasında yer almaktadır. İntibak adı verilen bir yıllık bilimsel hazırlık eğitimi bulunan üniversitelerde lisans eğitimi 3 yıl, intibak ile beraber 4 yıldır. Ülkenin her bölgesine dağılmış az sayıda üniversite vardır ve bunların çoğunluğu devlet üniversitesidir (URL_21).

3.9. Örnek 15: University of Cantenbury Christ Church

Ülke/Eyalet/İl: Yeni Zelanda
Üniversite: Canterbury Christ Church Üniversitesi (University of Canterbury Christ Church)
Fakülte: Hukuk, Adalet ve Bilgisayar Okulu **(**School of Law, Criminal Justice and Computing, /Bilim Dalı)
Anabilim Dalı:
Program Adı: Politika Yapma, Kamu Yönetimi
The Hihger Education World University Rankings Sıralaması: 351-400
Eğitim süresi: 3 yıl, 6 dönemdir.

Üniversitenin sunduğu bu program müfredat içeriği itibariyle Türkiye'de şu an mevcut olmayan polis akademilerine benzer, kamu politikasıyla harmanlanmış bir eğitim-öğretim sunduğu anlaşılmaktadır (URL_40).

3.10 YURTDIŞINDAKİ KAMU YÖNETİMİ PROGRAMLARI ÜZERİNDEN GENEL BİR DEĞERLENDİRME

Çalışmanın bu kısmında dünyanın çeşitli ülkelerinden kamu yönetimi bölümleri veya kamu yönetimine en yakın bölümler örnek olarak ele alınmış ve müfredatları incelenmiştir. Örnek olarak ele alınan bu ülkeler Times Higher Education (THE) sıralamasına girmiş, yükseköğretim seviye ve kalitesi olarak Türkiye'de daha iyi veya Türkiye ile denk ülke ve üniversiteler tercih edilmeye çalışılmıştır. Bu noktada 8 ülke ve 15 üniversite incelenmiştir.

Kurumsal olarak Türkiye'ye en yakın yapı Amerika Birleşik Devletleri ve Amerika Birleşik Devletleri'nin yükseköğretimiyle yakın kültüre sahip ülkelerde görülmektedir. Buna rağmen Türkiye gibi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi adı altında değil bu iki alanın bu ülkelerde farklı eğitim alanları olarak öğretildiği tespit edilmiştir. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi adı altında yaygın kurumsal yapıya sahip ülkelerden biri de Çin Halk Cumhuriyetidir. Ancak burada yukarıda belirtildiği gibi

örnek olarak incelenebilecek bölüm bilgisine çeşitli nedenlerden dolayı ulaşılamamıştır.

Ele alınan ülke ve üniversitelere daha geniş bir çerçevede bakıldığında Kamu Yönetimi disiplinin pek hâkim olmadığı, bunun yerine Kamu Politikası, Kent ve Çevre Çalışmaları/Sorunları, Siyaset Bilimi, Hukuk Bilimi gibi bölümlerini lisans düzeyinde daha yaygın olduğu tespit edilmiştir. Bu durumdan yola çıkarak Türkiye'de kamu yönetimi öğretiminin hem kurumsal hem de müfredat olarak dünya örneklerine kıyasla 'melez' bir yapıda olduğu sonucuna varılmıştır. Yine örnekler incelendiğinde zorunlu ders sayılarının Türkiye'ye göre daha az sayıda ve seçmeli ders noktasında daha özgür bir nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Zorunlu dersler daha çok kamu yönetiminin temel bilgilerini içerirken, hukuk ve ekonomi gibi konuların dahil olduğu inter-disipliner değil daha az sayıda ve disipline ait ana derslerden oluşmaktadır. Seçmeli derslerde ise alana hitap eden teoriden çok uygulamaya yönlendiren, öğrencileri sadece iş hayatında değil sosyal ve bireysel hayatında da geliştirmeyi hedefleyen derslerin varlığı öne çıkmaktadır.

Yukarıda açıklamalar ve incelenen bölümleri daha iyi analiz etmek adına aşağıda paylaşılan Şekil 2, 'word cloud' programı ile oluşturulan bir şekil paylaşılmıştır. Program sayesinde yukarıda yer verilen tüm müfredatlar bir havuz içerisinde toplanmıştır. Bu havuz içerisinde 've', 'giriş', 'ile' gibi yalnız başına kullanıldığında bir anlam ifade etmeyen kelimeler çıkarılmış ve Türkçe karşılığı olan kelime bulutu oluşturulmuştur. Bu bulutun özelliği, havuzda en çok tekrar edilen kelimenin en büyük punto ile temsil edilmesidir. Bu bağlamda Şekil 2 incelendiğinde en büyük puntolarla temsil edilen 'kamu' ve 'yönetimi' kelimeleri dışında 'araştırma', 'siyaset', 'toplum', 'kat gütmeyen', 'sosyal', 'şehir', 'yöntem' gibi kelimelerin ön plana çıktığı görülmektedir.

Şekil 2'nin ortaya koyduğu manzara eşliğinde dünyada incelenen kamu yönetimi bölümü örneklerinin artık kamu yönetiminden 'kamu yönetişimi'ne geçiş yaptığı tespitine ulaşılabilir. Yalnız kamu idaresi değil kamuyu ilgilendiren ve kapsayan tüm kurum ve kurumların amacı, yapısı, mali yapısı ve yönetiminin müfredatlarda yer bulduğu gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra 'araştırma', 'yöntem' ve 'bilgi' kelimelerinin ön plana çıkması dünya örneklerinde metodolojiye ne denli önem verildiğinin göstergesidir.

Şekil, Türkiye ile kıyaslandığında müfredatlarımızda oldukça yüksek bir oranla temsil edilen hukuk ve iktisat (ekonomi) kelimelerine neredeyse hiç yer

almadığı tespit edilmiştir. Bununla beraber Türkiye'de SBKY ve KY bölümleri müfredatlarında en yüksek oranla temsil edilen siyaset bilimi oluşturulan şekilde aynı oranla temsil edilmemektedir. Dünya örneklerinde siyaset yerinde daha çok politika (policy) terimi ön plana çıkmaktadır.

Şekil 2. Word Cloud: Dünyada Kamu Yönetimi Bölümü Örneklerinin Müfredat Analizi

Müfredatları incelenen örnek bölümlerin, Türkiye'ye kıyasla daha çok mesleğe eleman yetiştirmeyi yeğleyen bir müfredat yapısına sahip olduğu tespit edilmiştir. Teorik sayılabilecek derslerin sayısı 5 ila 10 arasında değişmekte olup, bu dersler dışında uygulamaya yönelik politika geliştirme ve uygulama, kamu kurumlarının

yönetimi, kişisel becerilerin geliştirilmesi gibi derslerin mevcudiyeti ön plana çıkmaktadır.

Yine kamu yönetimi öğretiminin lisans düzeyinde Türkiye kadar yaygın olmadığını belirtmekte fayda olduğunu belirtmekle beraber yüksek lisans ve doktora düzeyinde kamu yönetiminin daha yaygın olduğunu belirtmek faydalı olacaktır.

4. BÖLÜM

4. KAMU YÖNETİMİ MEZUNLARININ İSTİHDAM ALANLARI

Türkiye'de Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ve Kamu Yönetimleri bölümleri, siyaset bilimi, yönetim bilimi, hukuk, ekonomi, sosyoloji gibi sosyal bilimlerin önemli alanlarının kesiştiği bir noktada bulunmaları ve müfredatlarının buna paralel olarak şekillenmesi sebebiyle gerek kamu gerek özel sektörde olsun birçok iş alanına hitap etmektedirler. Bu bölümlerden mezun olanlar her türlü kamu kurumu, belediyeler, üniversiteler ve özel sektörde çalışma fırsatı bulabilmektedir. SBKY veya KY bölümü lisans programından mezun olan bir kişi, eğitim-öğretim hayatına devam etmek, kendi işini kurmak, yurtdışı olanaklarından yararlanmak, çalışmayı düşünmemek veya olağanüstü durumlar (ölüm, psikolojik sorunlar vb.) dışında büyük bir çoğunlukla kamu sektöründe, üniversitede veya özel sektörde kariyer planlaması yapmaktadır.

Bir sınava veya mülakata tabi tutan kamu sektörü, üniversite ve özel sektör dışındaki ihtimaller dâhilinde kişisel gelişim ve maddi yeterlilik gibi unsurlar daha ön planda olduğu konusunda çalışmanın bu kısmında SBKY ve KY lisans mezunlarının kamu sektörü, üniversiteler ve özel sektörlerdeki kariyer imkânları ele alınarak istihdam alanları ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Türkiye genelinde çeşitli üniversitelerin KY ve SBKY bölümleri lisans programlarında gören 350 lisans öğrencisinin katıldığı Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Lisans Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri ve Kariyer Beklentileri Araştırması adlı anket çalışmasında yer alan 'Mezun olduktan sonra kariyer planınız nedir?' sorusunda verilen cevapların %90'ı kamu sektörü, üniversiteler ve özel sektör şeklinde olmuştur (Ateş ve Akpınar, 2016). Bu üç alan detaylı bir şekilde ele alındığında kamu sektörü; KPSS A, KPSS B, Kaymakamlık ve İdari Hâkimlik kadroları ve bu alanlara ait veya bağlantılı kadrolar, üniversiteler; araştırma görevlisi, öğretim görevlisi ve uzman kadroları, özel sektör; başlıca bankalar, sigorta şirketleri,

insan kaynakları olmak üzere birçok alan ve kurum istihdam alanı olarak değerlendirilebilir (Şekil 3).

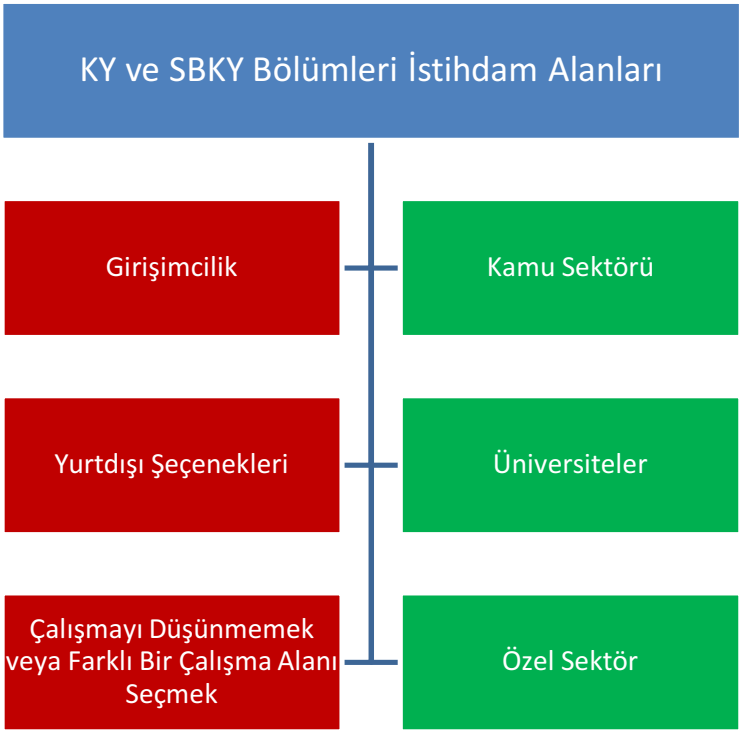

Şekil 3. KY ve SBKY Mezunlarının İstihdam Seçenekleri

Yukarıda da belirtildiği gibi KY ve SBKY mezunlarının kariyer planlaması yapabileceği başlıca üç başlıca alan bulunmaktadır. Bu alanların istihdam edilebileceği sektörler ve sektörlere ait sınavlar Şekil 4'de belirtilmiştir. Bölümün devam eden kısmında Şekil 3 ve Şekil 4'de detaylandırılacak, bu alanlara ait sınavlar, bu sınavların şekli ve sınavlarda sorulan soruların konu dağılımı incelenecektir.

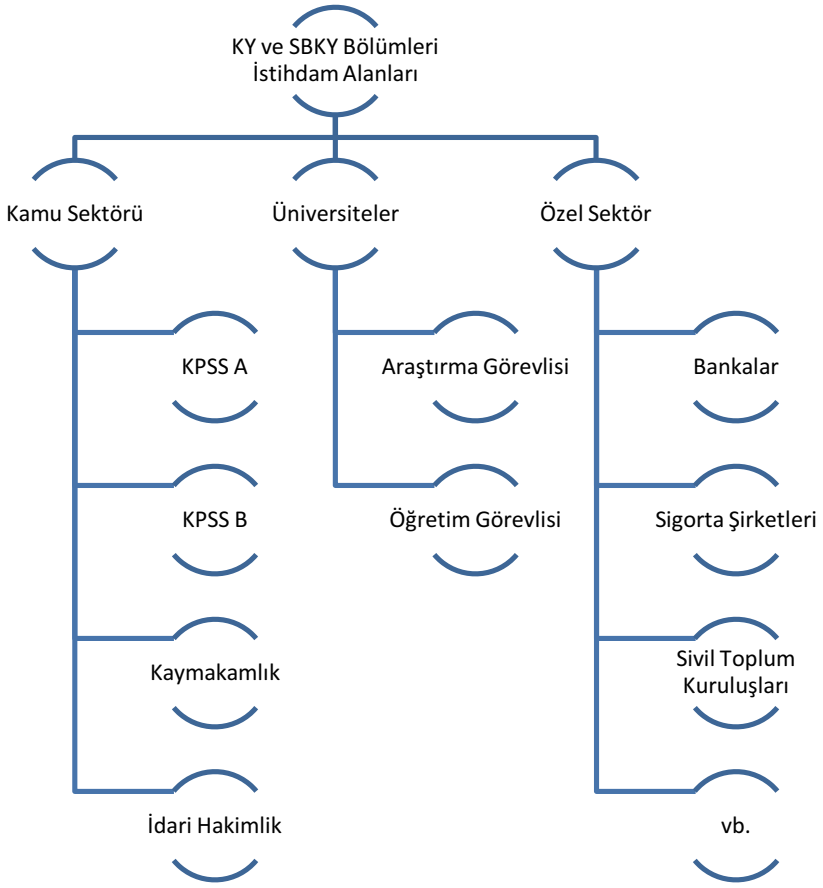

Şekil 4. KY ve SBKY Mezunlarının İstihdam Seçeneklerinin Temel Alanları

4.1. Kamu Sektörü

Kamu sektöründe kariyer yapmak isteyen bir lisans mezunu KPSS sınavına girmek ve geçerli ve yeterli bir puan alarak başvurduğu alanın gerekli diğer aşamalarını (sınav, mülakat, güvenlik soruşturması vb.) başarılı ve eksiksiz bir şekilde tamamlamalıdır.

Kamu Personeli Seçme Sınavı, 1999 yılında kamu kurumlarına memur alımları yapmak adına Devlet Memurları Sınavı (DMS) adı altında başlamış, daha sonra Kamu Personel Yasası çerçevesinde yapılan değişikliklerle beraber sınavın formatı ve kapsamı genişletilerek öğretmenlik, düz memurluk, sözleşmeli personel ve kariyer meslekleri için olan yaklaşık 120 puan türünün yer aldığı bir ön eleme sınavı haline getirilmiştir. 07-08 Temmuz 2001 tarihinde Kurumlar İçin Merkezi Eleme Sınavı (KMS) adı altında yapılmaya başlanmış, 6-7 Temmuz 2002 tarihinde ise Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) adı altında düzenlenmeye devam etmektedir (URL_24).

Çalışmanın bu kısmında KPSS A ve KPSS B grubu sınavlarını açıklamakta fayda faydır. KPSS A Kadroları; genel olarak müfettiş, uzman, denetmen ve kontrolör yardımcılığı ile kaymakam adaylığı kadrolarından oluşmaktadır. KPSS-A kadrolarına genellikle İİBF, SBF ve Hukuk fakültesi mezunları başvurabilmektedir. KPSS-A kadroları dışındaki her kadro KPSS-B kadrosudur. Yani, müfettiş, uzman, denetmen ve kontrolör yardımcılığı ile kaymakam adaylığı kadroları dışındaki her kadro KPSS-B kadrosudur. Bu çerçevede, mühendis, tekniker, teknisyen, memur, psikolog, mimar, veteriner vb. tüm kadrolar KPSS-B kadrolardır (URL_25).

4.1.1. KPSS A Grubu Sınav Alanlarına Yönelik Meslek Örnekleri

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından 3 Ocak 2017 tarihinde yapılan duyuru ile birlikte KPSS Puan türleri ve ağırlıkları yeniden belirlenmiştir. Bu tarihten itibaren 120 puan türü 48'ye[12] indirilmiş ve YDS ağırlığının puanlardan bir istisna dışında tamamen silinmiştir. Puan türlerindeki kalabalık giderilmiş, puan türlerinde daha belirgin ve net bir yapı kazandırılmıştır. Yine yeni sistemle beraber ekonometri oturumu kaldırılmıştır. KPSS A ve B grubuna yönelik güncel puan türleri aşağıdaki tabloda paylaşılmıştır.

Tablo 17. KPSS A Grubu Başlıca Kariyer Meslekleri

TBMM		• Uzman Yardımcısı
SAYIŞTAY		• Sayıştay Denetçi Yardımcısı
BAŞBAKANLIK		• Başbakanlık Müfettiş Yardımcısı • Başbakanlık Uzman Yardımcısı
BAKANLIKLAR	Adalet Bakanlığı	• İdari Yargı Hâkim Adayı • Stajyer Kontrolör
	Millî Savunma Bakanlığı	• Müfettiş Yardımcısı
	İçişleri Bakanlığı	• Kaymakam Aday • APK Uzman Yardımcısı • İl Planlama Uzman Yardımcısı • Göç Uzman Yardımcısı
	Dışişleri Bakanlığı	• Aday Meslek Memuru • Aday İdari Memur
	Maliye Bakanlığı	• Maliye Müfettiş Yardımcısı • Hesap Uzman Yardımcısı • Stajyer Gelirler Kontrolörü • Stajyer Bütçe Kontrolörü • Stajyer Muhasebat Kontrolörü • Stajyer Milli Emlak Kontrolörü

[12] Bu rakamlara ÖABT, Ön Lisans ve Ortaöğretim puanları dahil edilmemiştir.

		• Stajyer Tasfiye Kontrolörü • Mali Suçları Araştırma Uzman Yardımcısı • Devlet Bütçe Uzman Yardımcısı • Devlet Gelir Uzman Yardımcısı • Devlet Muhasebe Uzman Yardımcısı • Devlet Malları Uzman Yardımcısı • Vergi Denetmen Yardımcısı • Muhasebe Denetmen Yardımcısı • Milli Emlak Denetmen Yardımcısı • Maliye Uzman Yardımcısı • Gelir Uzman Yardımcısı • Milli Emlak Uzman Yardımcısı • Vergi İstihbarat Uzman Yardımcısı
	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	• Müfettiş Yardımcısı
	Millî Eğitim Bakanlığı	
	Bayındırlık ve İskân Bakanlığı	
	Sağlık Bakanlığı	
	Ulaştırma Bakanlığı	
	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	
	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	• Müfettiş Yardımcısı • Stajyer Kontrolör
	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	• Müfettiş Yardımcısı • Stajyer Kontrolör • Tüketici ve Rekabet • Uzman Yardımcısı
	Kültür ve Turizm Bakanlığı	• Müfettiş Yardımcısı • Stajyer Kontrolör • Kültür ve Turizm Uzman Yardımcısı
	Çevre ve Orman Bakanlığı	• Müfettiş Yardımcısı • Çevre Uzman Yardımcısı
MÜSTEŞARLIKLAR	DPT Müsteşarlığı	• Planlama Uzman Yardımcısı • Hazine Müsteşarlığı • Stajyer Hazine Kontrolörü • Sigorta Denetleme Uzman ve Aktüer Yardımcısı • Hazine Uzman Yardımcısı
	Dış Ticaret Müsteşarlığı	• Stajyer Dış Ticaret Kontrolörü • Dış Ticaret Uzman Yardımcısı • Denetmen Yardımcısı
	Gümrük Müsteşarlığı	• Gümrük Müfettiş Yardımcısı • Stajyer Gümrük Kontrolörü • Stajyer Gümrük Muhafaza Kontrolörü • Gümrük Uzman Yardımcısı
	Denizcilik Müsteşarlığı	• Müfettiş Yardımcısı
	Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı	
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK)	• Uzman Yardımcısı
	Telekomünikasyon Kurumu (TK)	

	Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)	
	Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK)	
	Kamu İhale Kurulu	
	Rekabet Kurumu	
	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK)	• Bankalar Yeminli Murakıp Yardımcısı • Bankacılık Uzman Yardımcısı
SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI	Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü	• Müfettiş Yardımcısı
	BAĞ-KUR Genel Müdürlüğü	
	Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü	
	Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı	• Müfettiş Yardımcısı • Sigorta Müfettiş Yardımcısı • Uzman Yardımcısı
DİĞER KURUMLAR	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)	• Müfettiş Yardımcısı Araştırmacı • Uzman Yardımcısı
	İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB)	
	Emniyet Teşkilatı	• Komiser Yardımcısı
	Belediyeler ve Belediye Birlikleri	• Uzman Yardımcısı
	Kalkınma Ajansları	

Kaynak: URL_26

Bu kadrolara yönelik çıkan ilanların büyük çoğunluğu Kamu Yönetimi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi veya Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunu olmak ibaresini içermektedir. 2017 yılında çıkan son 11 ilanın 10'u bu tabiri içermesi durumu kanıtlar niteliktedir.

Hem 2017 yılında gelen tüm ilanlar olan hem de son 11 KPSS-A grubuna yönelik olan Tablo 17'de paylaşılan 11 kadronun 10'u SBKY ve KY bölüm mezunlarına hitap etmektedir. Örnek olarak SGK Müfettiş Yardımcısı kadrosuna yönelik mezuniyet şartı şu şekildedir:

> *"En az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarının hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, İktisadi ve idari bilimler fakültelerinden ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca kabul edilmiş yurtiçi ve yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak"*

Tablo 18. KPSS A Kadrolarına Yönelik Gelen Son 11 İlan

KURUM	İLAN TARİHİ	KADRO ADEDİ	KADRO	GENEL ŞARTLAR
YÖK	17 Mayıs 2017	4	Uzman Yardımcısı	• 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımak. • Sınavın yapıldığı yılın Ocak ayının birinci günü itibarıyla 35 yaşını doldurmamış olmak. • Devamlı olarak görev yapmasına engel olabilecek, daimî vücut ya da akıl hastalığı ile vücut sakatlığı ya da engeli bulunmamak.
SGK	2 Mayıs 2017	50	Müfettiş Yardımcısı	
ZB	28 Nisan 2017	3	Müfettiş Yardımcısı	
EPDK	14 Nisan 2017	20	Uzman Yardımcısı	
MB	11 Nisan 2017	300	Müfettiş Yardımcısı	
SPK	5 Nisan 2017	38	Uzman Yardımcısı	
GİB	1 Nisan 2017	2000	Uzman Yardımcısı	
KIZILAY	17 Mart 2017	10	Müfettiş Yardımcısı	
İMMİB	10 Mart 2017	10	Uzman Yardımcısı	
BDDK	21 Şubat 2017	100	Uzman Yardımcısı	
MSB	2 Şubat 2017	15	Uzman Yardımcısı	
TOPLAM KADRO		2550	-	

Kaynak: www.memurlar.net

YÖK kadrosuna ait ilan sadece Hukuk Fakültesi mezunlarına hitap ederken, diğer kalan 10 ilan birkaç ayrıntı dışında aynı içeriğe sahip şartı ilanlarda belirtmektedir. Çalışmada örnek olarak incelenen ilanlar Tablo…'de belirtilen genel şartlar ve yukarıda belirtilen mezuniyet şartı dışında kendi alanına yönelik KPSS puan türünden belirli puan veya puan türlerinden belirli bir puan alma şartı mevcuttur. Örnek olarak Gelir İdare Başkanlığı'nın uzman yardımcısı kadrosuna yönelik puan türü ve şartı şu şekildedir[13]:

[13] Belirtilen puan türleri eski KPSS puan türleri ve ağırlıklarına göre belirtilmiştir.

"ÖSYM tarafından 04-05 Temmuz 2015 ve 22-29 Mayıs 2016 tarihlerinde yapılan Kamu Personel Seçme Sınavlarının birinden KPSS (A) P35 türünden 70 ve üzeri puan almış olmak"

Yukarıdaki belirtilen belirleyici şartlar ve ilanların ayrıntıları dışında bir de ilanların ait olduğu kurumlar tarafından yapılan sınavlar ve mülakatlar mevcuttur. Aşağıdaki tabloda SBKY ve KY bölümlerini ilgilendiren 10 ilanın kurum sınavı olan 7 ilanda belirtilen sınavlar paylaşılmıştır. Tablo incelendiğinde –Anayasa, İdare, Ceza, Medeni ve Borçlar özelinde- Hukuk, Maliye, İktisat ve Muhasebe konu gruplarının sınavlarda ağırlığa sahip olduğu görülmektedir. Bu durum KPSS puan ve ağırlıklarının paylaşıldığı Tablo. 'de de Hukuk, İktisat, Maliye ve Muhasebe konularının puan türlerine etkisi fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 19. Örnek Olarak Ele Alınan Kadroların Kurum Sınavlarının Konu Dağılımı

Konu Grubu	Konular	ZB	EPDK	MB	SPK	GİB	KIZILAY	BDDK
Hukuk Grubu	Anayasa Hukuku Genel Esasları	X	X	X		X	X	X
	İdare Hukuku Genel Esasları	X	X			X	X	X
	İdari Yargı	X	X				X	
	İdari Teşkilat	X						
	Ceza Hukuku Genel Esasları ve Memur Suçları	X		X			X	X
	Medeni Hukuk Genel Esasları ve Ayni Haklar	X		X	X	X	X	X
	Borçlar Hukuku Genel Esasları	X		X	X	X	X	X
	Ticaret Hukuku Genel Esasları	X		X	X	X	X	
	Ceza Muhakemesi Hukuku Genel Esasları	X			X			
	Kamu Mali Yönetimi Mevzuatı	X						
	Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu İle Bağlı Mevzuatı	X						
	İhale Mevzuatı Genel Esasları	X						
	İmar Mevzuatı Genel Esasları	X						
	İş Hukuku	X					X	
	Sosyal Sigortalar Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Bağlı Mevzuatı	X					X	
İktisat Grubu	Makro ve Mikro İktisat	X		X	X	X	X	X
	Ekonomi Politikası	X						
	İktisat Teorisi	X						

	Para Teorisi ve Politikası	X		X	X		X	
	Uluslararası İktisadi İlişkiler Ve Teşekküller	X		X		X	X	
	İşletme İktisadı	X			X	X		
	Güncel Ekonomik Sorunlar	X						
	İktisadi Düşünceler Tarihi			X			X	
	Türkiye (ve Dünya) Ekonomisi			X			X	X
	Dış Ticaret ve Planlama				X			
Maliye Grubu	Maliye Teorisi,	X		X			X	
	Kamu Gelir Ve Giderleri,	X		X	X			X
	Kamu Borçları, Bütçesi,	X			X	X	X	X
	Maliye Politikası,	X			X	X	X	X
	Türk Vergi Sistemi Genel Esasları.	X		X		X	X	X
Muhasebe Grubu	Genel Muhasebe,	X		X	X	X	X	X
	Mali Tablolar Analizi.	X		X		X	X	X
	Şirketler Muhasebesi			X		X	X	
	Maliyet Muhasebesi			X	X	X	X	
Diğer	Yönetim Bilimi,		X					
	Siyaset Bilimi,		X					
	Siyasi Tarih,		X					
	Türk Dış Politikası,		X					
	Uluslararası İlişkiler,		X					
	Uluslararası Kuruluşlar.		X					
	5393 Sayılı Belediye Kanunu,	X						
	5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu,	X						
	2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu,	X						
	1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu,	X						
	5302 Sayılı II Özel İdaresi Kanunu Ve İlgili Mevzuat.	X						
	Genel Matematik ve İstatistik				X			
	Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi					X		
Yabancı Dil					X		X	X

Kaynak: Tabloda Belirtilen Sınavların İlan Metinleri

Tablo 15 incelendiğinde örnek olarak incelenen kurum sınavlarında konu ağırlıklarının KPSS A grubu puan türlerinde konu ağırlıkları ile paralel bir seviyede olduğu görülmektedir (Grafik 24).

Tablo 20. KPSS A Grubu Sınav Soruları Konu Dağılım

HUKUK	%	İŞLETME	%
Anayasa Hukuku	10	Temel Kavramlar	10
İdare Hukuku ve İdari Yargı	15	İşletme Yönetimi	25
Ceza Hukuku	15	Üretim Yönetimi	25
Medeni Hukuk	15	Pazarlama Yönetimi	20
Borçlar Hukuku	15	Finansal Yönetim	20
Ticaret Hukuku	15	**ÇEKO**	**%**
İcra ve İflas Hukuku	15	İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku	55
İKTİSAT	**%**	Çalışma Ekonomisi	30
İktisadi Doktrinler Tarihi	5	Çalışma Psikolojisi ve Sosyolojisi	15
Mikro İktisat	30	**İSTATİSTİK**	**%**
Makro İktisat	25	Olasılık ve Stokastik Süreçler	15
Para-Banka-Kredi	10	Matematiksel İstatistik	15
Uluslararası İktisat	10	Yöneylem Araştırması	5
Kalkınma-Büyüme	10	Çok Değişkenli Analizler	10
Türkiye Ekonomisi	10	Parametrik Olmayan Testler	5
MALİYE	**%**	Uygulamalı İstatistik	15
Maliye Teorisi	10	Zaman Serileri Deney Tasarımı	10
Kamu Gelirleri	15	Örnekleme	10
Kamu Giderleri	15	Regresyon Analizi	10
Kamu Borçları	15	**KAMU YÖNETİMİ**	**%**
Bütçe	15	Siyaset Bilimi	15
Vergi Hukuku	15	Anayasa	15
Maliye Politikası	15	Yönetim Bilimleri ve Kamu Politikası	20
MUHASEBE	**%**	Yönetim Hukuku	20
Genel Muhasebe	65	Kentleşme ve Çevre Sorunları	15
Mali Tablolar Analizi	15	Sosyoloji	5
Ticari Aritmetik	10	Türk Siyasi Hayatı	10
İhtisas Muhasebesi	10	**ULUSLARARASI İLİŞKİLER**	**%**
Kaynak: http://www.kamupersoneli.net/kpss/kpss-a-grubu-sinav-kapsami-ve-konu-dagilimi-h4011.html Erişim Tarihi: 05.06.2017		Uluslararası İlişkiler Teorisi	20
		Uluslararası Hukuk	25
		Siyasi Tarih	15
		Uluslararası Güncel Sorunlar	15
		Uluslararası Örgütler	10
		Türk Dış Politikası	15

Tablo 21'de paylaşılan ve henüz alım yapılmayan puan türleri incelendiğinde önceki puan türü sınıflandırmasında ve konu ağırlıklarında çarpıcı değişiklikler olduğu görülmektedir. İlk olarak puan türlerinde ciddi bir sadeleştirmeye gidilmiştir. 120 puan türü kariyer meslek gruplarını ilgilendiren 45 puan türüne düşürülmüştür. İkinci olarak her KPSS sınavının öncesinde belirli puan türlerinin hesaplanması için YDS vb. sınavlara girme zorunluluğu yani puan türlerinden yabancı dilin ağırlığı kaldırılmıştır. Bu noktada yabancı dil inisiyatifi kurumları bırakılmış olduğu düşünülmektedir. Diğer bir değişiklik Ekonometri oturumunun kaldırılmış olup, her bir konunun ayrı bir oturum şeklinde düzenlenmesidir. Nihayetinde daha düzenli puan türleri ve alan bilgisini öne çıkaran bir KPSS puan sistemi adayları beklemektedir (URL_27).

Tablo 21. KPSS Puan Türleri ve Ağırlıkları

KPSS PUAN TÜRÜ	GENEL YETENEK	GENEL KÜLTÜR	HUKUK	İKTİSAT	İŞLETME	MALİYE	MUHASEBE	ÇEKO	İSTATİSTİK	KAMU YÖNETİMİ	ULUSLARARASI İLİŞKİLER
KPSSP1	0,70	0,30									
KPSSP2	0,60	0,40									
KPSSP3	0,50	0,50									
KPSSP4	0,20	0,20	0,60								
KPSSP5	0,15	0,15	0,50	0,20							
KPSSP6	0,15	0,15	0,40							0,30	
KPSSP7	0,15	0,15	0,40								0,30
KPSSP8	0,15	0,10	0,35	0,20		0,20					
KPSSP9	0,10	0,10	0,35	0,15		0,15				0,15	
KPSSP11	0,10	0,10	0,35	0,15		0,15					
KPSSP12	0,20	0,20							0,60		
KPSSP13	0,20	0,10	0,30						0,40		
KPSSP14	0,20	0,20		0,60							
KPSSP15	0,15	0,15	0,20	0,50							
KPSSP16	0,15	0,10	0,15	0,40		0,20					
KPSSP17	0,10	0,10	0,15	0,30		0,20	0,15				
KPSSP18	0,10	0,10	0,15	0,20	0,15	0,15	0,15				
KPSSP19	0,20	0,20				0,60					

KPSSP20	0,15	0,15	0,20			0,50					
KPSSP21	0,15	0,10	0,15	0,20		0,40					
KPSSP22	0,10	0,10	0,15	0,20		0,30	0,15				
KPSSP23	0,10	0,10	0,15	0,15	0,15	0,20	0,15				
KPSSP24	0,20	0,20			0,60						
KPSSP25	0,15	0,15			0,50		0,20				
KPSSP26	0,15	0,10		0,20	0,40		0,15				
KPSSP27	0,10	0,10	0,15	0,20	0,30		0,15				
KPSSP28	0,10	0,10	0,15	0,15	0,20	0,15	0,15				
KPSSP29	0,20	0,20								0,60	
KPSSP30	0,10	0,10	0,30							0,50	
KPSSP31	0,10	0,10	0,25	0,15						0,40	
KPSSP32	0,10	0,10	0,20	0,15		0,15				0,30	
KPSSP33	0,10	0,10	0,20	0,20		0,15				0,25	
KPSSP34	0,20	0,20									0,60
KPSSP35	0,10	0,10	0,30								0,50
KPSSP36	0,10	0,10	0,25	0,15							0,40
KPSSP37	0,10	0,10	0,20	0,15		0,15					0,30
KPSSP38	0,10	0,10	0,20	0,20		0,15					0,25
KPSSP39	0,20	0,20						0,60			
KPSSP40	0,10	0,10	0,30					0,50			
KPSSP41	0,10	0,10	0,25	0,15				0,40			
KPSSP42	0,10	0,10	0,20	0,15		0,15		0,30			
KPSSP43	0,10	0,10	0,20	0,20		0,15		0,25			
KPSSP44	0,20	0,20					0,60				
KPSSP45	0,15	0,15			0,20		0,50				
KPSSP46	0,15	0,10		0,20	0,15		0,40				
KPSSP47	0,10	0,10	0,15	0,20		0,15	0,30				
KPSSP48	0,10	0,10	0,20	0,20		0,20	0,20				

Kaynak: URL_28

Tablo incelendiğinde 50 puan türünden 7'sinin Kamu Yönetimi ile ilişkili olduğu görülmektedir. Kamu Yönetiminin puan ağırlığı ise %15 ila %60 arasında değişmektedir. Tablo hakkında genel bir değerlendirme yapmak gerekirse puan türlerinin daha çok Hukuk ve İktisat alanlarının şekillendirdiği görülmektedir.

Grafik 25. Güncel KPSS Puan Türlerinde Ağırlığı Bulunan Puan Türü Sayısı

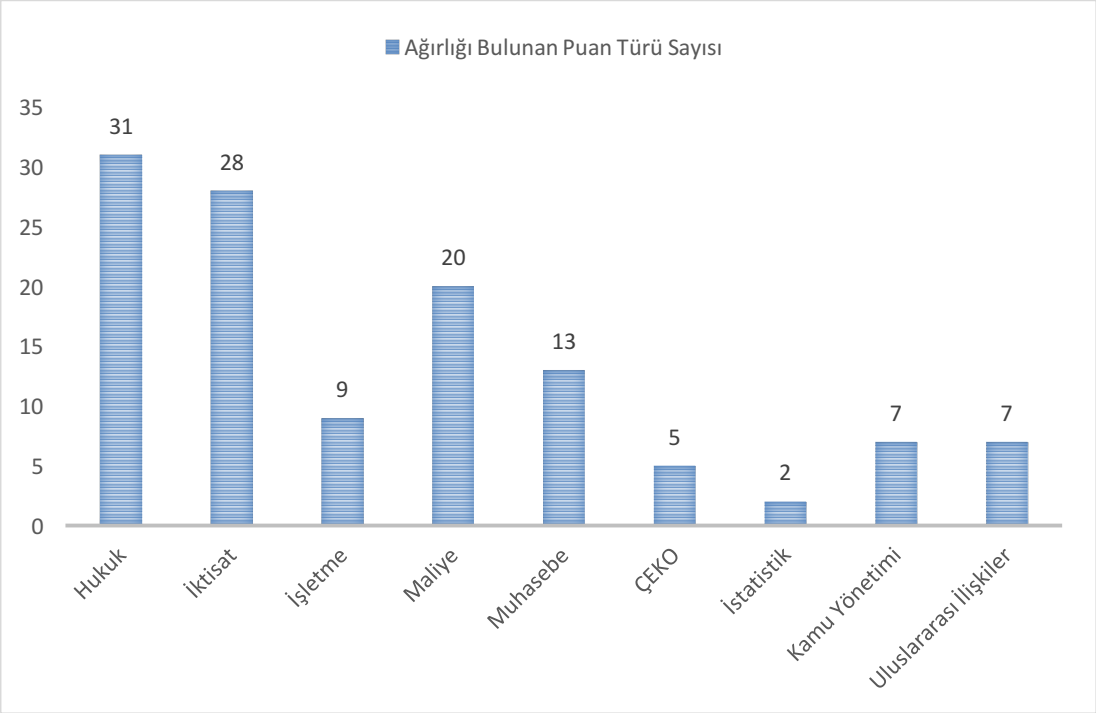

4.1.2. Kaymakamlık Sınavı

Kaymakam, ilçenin genel yönetiminden sorumlu olan, devleti ilçede temsil eden, ilçenin en yetkili kamu görevlisidir. 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu uyarınca ilçe genel idaresinin başı ve mercii kaymakamdır.[14]

7 Kasım 2014 tarihinden önce Kaymakam olmak isteyen adayların KPSS'ye girip KPSS P37 puan türünden 80 ve üzeri bir puan alıp İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan kurum sınavına girmesi gerekiyordu. Ancak Resmî Gazetede yayımlanan "Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar için Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik"te yapılan değişiklik sonrası sadece ilgili bölümden veya fakülteden mezun durumunda olunması şartı getirildi. Bu değişiklikten sonra sınava; üniversitelerin, siyasal bilgiler, hukuk, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakülteleri ile bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtdışındaki en az dört yıl süreli fakültelerden mezun olan adaylar başvurabilmektedir. Yine sınava, sınavın yapıldığı yılın Ocak ayının birinci günü itibarıyla 35 yaşını doldurmamış olanlar başvurabilmektedir.

[14] Kaymakamın görev ve sorumlulukları için bknz. http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.5442.pdf, III. Bölüm

Sınavda adayların, kendisinden istenen bir konuda uzun ya da kısa bir metin yazmasına, verilen problemleri yazarak çözmesine ya da verilen sorulara uzun veya kısa, yazılı cevaplar vermesine dayanan açık uçlu (yazılı) 3 sınav uygulanmaktadır. Sınavda adaylara;

- En az 16 açık uçlu sorudan oluşan Genel Yetenek ve Genel Kültür
- En az 24 açık uçlu sorudan oluşan Alan Bilgisi uygulanmaktadır.

Soruların, konular içerisindeki yaklaşık oranı şu şekildedir:

- Genel Yetenek ve Genel Kültür (%40)
    - Türkçe (%15),
    - Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (%5),
    - Türkiye'nin Sosyo-Ekonomik Yapısı (%10)
    - Türkiye'de Demokratikleşme ve İnsan Hakları (%10)
- Alan Bilgisi (%60)
    - Anayasa Hukuku (%10)
    - İdare Hukuku (%20)
    - Türkiye'nin İdari Yapısı (%8)
    - Türkiye'de Mahalli İdareler (%7)
    - Ekonomi (%15)

Soruların konu içerisindeki oranı %20 oranında eksik veya fazla olabilecektir. (URL_29).

4.1.3. İdari Hakimlik Sınavı

İdari Hakimlik Sınavı, ÖSYM tarafından aşağıdaki konulardan belirtilen soru sayıları ile gerçekleştirilmektedir;

- 7 Anayasa Hukuku
- 7 İdare Hukuku
- 7 İYUK
- 7 Ceza Hukuku
- 7 Medeni Hukuk
- 7 Medeni Usul Hukuku
- 7 Borçlar Hukuku
- 7 Vergi Usul Hukuku

- 7 Vergi Hukuku
- 7 İktisat-Maliye
- 30 Genel Kültür-Genel Yetenek

Yazılı sınavda başarılı sayılmak için; alınacak aday sayısının 3 katı kadar aday içinde bulunmak gerekmektedir. Bu noktada adayların hangi bölüm veya fakülteden mezun olduğunun bir önemi yoktur. Ancak mülakat esnasında kanuna göre alınacak aday sayısının 'azami' %20'si mesleğe girebilmektedir. örnek vermek gerekirse 200 kişilik bir alımda; mülakatta en fazla 40 İİBF/SBF'li aday mesleğe adım atabilmektedir. (URL_30).

4.1.4. Göç İdaresi ve Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı (KDMG)

Kamu yönetimi bölümleri ile özdeşleşmiş Kaymakamlık, KPSS A meslek grupları ve diğer yukarıda ele alınan meslekler dışında kamu yönetimi bölümlerine yönelik önemli kurumlardan ikisi Göç İdaresi ve Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığıdır. Bu iki kurum İç İşleri Bakanlığı'na bağlı bulunmaları itibariyle kamu yöneticileri adayları açısından önemli bir yere haizdir. Her iki kurumun istihdam olanakları incelendiğinde yakın geçmişte iki ilan gelmiştir. Birincisi 19 Şubat 2015 tarihinde ilana çıkan 14 KDGM uzman yardımcısı kadrosu, diğeri ise 29 Haziran 2016 tarihli 11'i merkez teşkilatında görevlendirmek üzere 82 ilk göç uzman yardımcısı ilanıdır. Her iki ilan da yukarıda bahsedilen genel şartlar altında ve KPSS A grubunun özellikle kamu yönetimi ağırlıklı puan türlerine göre kurum sınavlarına çağrı yapmıştır.

KDGM yapacağı sınavın şeklini ve konularını şu şekilde duyurmuştur:

- Giriş sınavı, yazılı ve sözlü olmak üzere iki aşamalıdır.
- Giriş sınavının yazılı bölümünün sınav sorularının %60'ı lisans eğitimine ait mesleki bilgilerden, %20'si Müsteşarlığın görev alanına ait temel bilgilerden, %20'si ise genel kültür ve genel yetenek konularından oluşmaktadır. Yazılı sınav klasik olarak yapılacaktır.
- Genel kültür ve genel yetenek soruları ile Müsteşarlığın görev alanına ilişkin sorular bütün gruplar için ortak olacaktır.
- Kamu yönetimi grubu lisans eğitimine ait mesleki bilgilere ilişkin sınav konuları;
    - Yönetim Bilimi,

- Siyaset Bilimi,
- Siyasi Tarih,
- Türk Dış Politikası,
- Uluslararası İlişkiler,
- Uluslararası Kuruluşlar.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ise yapacağı sınavın şeklini ve konularını şu şekilde duyurmuştur:

- Giriş sınavı, yazılı ve sözlü olmak üzere iki aşamalıdır.
- Giriş sınavının yazılı bölümünün sınav sorularının %80'i lisans eğitimine ait mesleki bilgilerden, %20'si Genel Müdürlüğün görev alanına ait temel bilgilerden oluşmaktadır.
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün il göç uzman yardımcılığı giriş sınavının yazılı bölümü test usulünde gerçekleştirilecek olup sınav konuları şunlardır:
- Genel Müdürlüğün görev alanına ilişkin sınav konuları;
    - Yabancılar hukuku, 04.04.2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu.
- Lisans eğitimine ait mesleki bilgilere ilişkin sınav konuları;
    - Mikro ve Makro İktisat,
    - Türkiye Ekonomisi,
    - Uluslararası Ekonomik İlişkiler ve Kuruluşlar,
    - Kamu Maliyesi,
    - Maliye Politikası,
    - Anayasa Hukuku,
    - İdare Hukuku,
    - Ceza Hukuku (Genel Hükümler),
    - Medeni Hukuk (Başlangıç-Kişiler Hukuku),
    - Borçlar Hukuku (Genel Hükümler),
    - Uluslararası Hukuk,
    - İnsan Hakları,
    - Yönetim Bilimi,
    - Siyaset Bilimi,
    - Siyasi Tarih,

- Türk Dış Politikası,
- Uluslararası İlişkiler,
- Uluslararası Kuruluşlar.

4.2. Üniversiteler

SBKY ve KY bölümleri mezunlarının istihdam alanlarında biri de üniversitelerde çalışabileceği uzman, araştırma görevlisi, öğretim görevlisi, eğitim ve öğretim planlamacısı kadrolarıdır. SBKY ve KY bölümleri özelinde uzman ve eğitim ve öğretim planlamacısı kadroları son yıllarda ilanlarda yer almasa da 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununda tanımlanmıştır. Bu kadroların dışındaki araştırma görevlisi kadrosu üniversitelerin fakültelerinde SBKY ve KY bölümlerinde, sosyal bilimler enstitülerinde veya diğer bölümlerin bünyesinde SBKY ve KY ilişkili anabilim dallarında[15] olabilmektedir. Öğretim görevlisi kadrosu ise yine fakülteler ve çoğunlukla 2 yıllık ve 4 yıllık yerel yönetimler, büro yönetimi ve yönetici asistanlığı ve özel güvenlik ve koruma gibi bölümlerinde olabilmektedir.

Bu kadrolara giriş şartları ve usulü 2/9/1983 tarihli ve 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 8. maddesi ile 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 65 inci maddesine dayanılarak hazırlanan 'Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanı Kadrolarına Naklen veya Açıktan Yapılacak Atamalarda Uygulanacak Merkezi Sınav ile Giriş Sınavlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte' mevcuttur.[16] Yönetmeliğin 6 ila 12. maddeleri atamalara ilişkin esasları, özel şartları ve hükümlerini belirtmektedir. Yönetmelik kapsamındaki öğretim elemanı kadrolarına yapılacak atamalarda özet olarak (URL_33, Madde 6); 657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde belirtilen şartları taşımak, ALES'den en az 70, aşağıda açıklanacak olan dil sınavlarından en az 50 puan veya eşdeğerliliği bulunan bir puan almış olma şartı aranır. Ayrıca, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüleri senato kararıyla, yukarıda belirtilen puan barajlarının üzerinde bir puanı asgari puan olarak belirleyebilirler. Etik ve liyakat ilkeleri hususunda ise,

---

[15] Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümü Siyaset Bilimi anabilim dalı araştırma görevlisi kadrosu ve Yerel Yönetimler anabilim dalı araştırma görevlisi kadroları örnek gösterilebilir.

[16] Ayrıntılı bilgi için bknz. http://www.yok.gov.tr/web/guest/icerik/-/journal_content/56_INSTANCE_rEHF8BIsfYRx/10279/17576

"*Yükseköğretim kurumları, bu Yönetmeliğe tabi öğretim elemanı kadro ilanlarında lisans veya lisansüstü mezuniyet alanları dışında adayı tanımlayan özel şartlar koyamazlar.*"

ibaresine madde olarak yer verilmiştir.

Bu kadroların ilanı 8. maddede şu şekilde belirlenmiştir:

"Yükseköğretim kurumlarında ihtiyaç duyulan öğretim üyesi dışındaki öğretim elemanı kadroları, ... rektörlüğe iletilir. Rektörlükler kendilerine ulaşan kadro taleplerini en geç bir ay içinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bildirirler. ... izni verilen kadrolar Yükseköğretim Kurulunun internet adresinde yayınlanmak üzere rektörlükçe Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir. İlan metninde adaylarda ... belirlenen şartlar, son başvuru tarihi, ön değerlendirme sonuçlarının ilan tarihi, giriş sınavı tarihi ve sonuçlarının açıklanacağı günleri içeren sınav takvimi de belirtilir. Son başvuru tarihi ilan tarihinden itibaren 15 günden az olarak belirlenemez. Adayların başvuruları internet üzerinden de alınabilir."

4.2.1. Araştırma Görevlisi

Yukarıda belirtilen genel şartların yanı sıra Araştırma Görevlisi kadrosuna başvurabilmek için 35 yaşından gün almamış olmak gerekir. Araştırma Görevlisi kadrosu için alım iki aşamada gerçekleşmektedir. İlk aşama yönetmeliğin 10. maddesinde düzenlenmiştir. Maddenin ilgili kısmı şu şekildedir:

"Sınav jürisi; müracaatlarda, müracaat eden adaylar arasından ilan edilen kadro sayısının on katına kadar adayı ALES puanının %60'ını ve yabancı dil puanının %40'ını dikkate alarak belirler ve kadro ilanında belirtilen internet adresinde ilan eder. Bu sıralamaya göre son sırada aynı puana sahip birden fazla adayın olması halinde, bu kişilerin tamamı sınava çağrılır. Başvuru sayısının ilan edilen kadronun on katından az olması halinde, adayların tamamı giriş sınavına alınır. Adayların ön değerlendirmede dikkate alınan puanları ile lisans mezuniyet notları kadro ilanında belirtilen internet adresinde ilan edilir."

Giriş sınavları jüri tarafından yazılı olarak yapılır. Bu sınavlarda adayın mesleki ifade becerisi, analitik düşünme ve akademik yeteneği, genel kültür düzeyi ve başvurduğu alanla ilgili beceri ve ilgi düzeyi değerlendirilir. Sınav sonucu nihai değerlendirme, Araştırma Görevlisi kadrosu için şu şekildedir (URL_33, Madde 12):

"... ALES notunun %30'unu, lisans mezuniyet notunun %30'unu yabancı dil puanının %10'unu ve giriş sınavı notunun %30'unu ... hesaplayarak ilan edilen kadro sayısı kadar adayı başarı sırasına göre belirler."

4.2.2. Öğretim Görevlisi

Yukarıda belirtilen genel şartların yanı sıra Öğretim Görevlisi kadrosuna başvurabilmek şu özel şartlar mevcuttur (URL_33, Madde 7):

a) Lisans düzeyinde eğitim yapılan birimlere (rektörlüğe bağlı bölümler dahil) başvuracak öğretim görevlisi adaylarında en az yüksek lisans mezunu veya lisans mezunu olmak şartıyla en az alanında on yıl tecrübeli olmak,
b) Güzel Sanatlar Fakülteleri, Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri, Konservatuarlar ile ön lisans düzeyinde eğitim yapılan birimlere başvuracak öğretim görevlisi adaylarında en az lisans mezunu olmak ve belgelendirmek kaydıyla alanları ile ilgili iki yıl tecrübeli olmak.

Öğretim Görevlisi kadrosu için alım yine iki aşamada gerçekleşmektedir. İlk aşama yönetmeliğin 10. maddesinde düzenlenmiştir. Maddenin ilgili kısmı şu şekildedir:

"Sınav jürisi; müracaatlarda, müracaat eden adaylar arasından ilan edilen kadro sayısının on katına kadar adayı, ALES puanının %70'ini ve lisans mezuniyet notunun %30'unu dikkate alarak belirler ve kadro ilanında belirtilen internet adresinde ilan eder. Bu sıralamaya göre son sırada aynı puana sahip birden fazla adayın olması halinde, bu kişilerin tamamı sınava çağrılır. Başvuru sayısının ilan edilen kadronun on katından az olması halinde, adayların tamamı giriş sınavına alınır. Adayların ön değerlendirmede dikkate alınan puanları ile lisans mezuniyet notları kadro ilanında belirtilen internet adresinde ilan edilir."

Öğretim Görevlisi kadrosunun giriş sınavları da jüri tarafından yazılı olarak yapılır. Araştırma Görevlisi kadrosunda belirtilen ölçütler bu kadro için de değerlendirilir. Sınav sonucu nihai değerlendirme, Öğretim Görevlisi kadrosu için şu şekildedir (URL_33, Madde 12):

> *"... ALES notunun %35'ini, lisans mezuniyet notunun %30'unuve giriş sınavı notunun %35'ini ... hesaplayarak ilan edilen kadro sayısı kadar adayı başarı sırasına göre belirler."*

4.2.3. Üniversitelerde İstihdam Alanlarına Girişte Gerekli Skorlar ve Sınavlar

Üniversiteler kariyer yapmak isteyen SBKY ve KY mezunları alan bilgisi dışında üç sınava veya skora önem vermesi gerekir: Akademik Lisans Eğitim Sınavı (ALES), Yabancı Dil Sınavı (YDS) ve lisans not ortalaması. Bu sınavlara ait skorların ağırlıkları aşağıdaki tabloda, sınavlara ve skorlara dair ayrıntılar aşağıda başlıklar halinde sunulmuştur.

Tablo 22. Üniversite İstihdam Alanlarına Girişte Gerekli Skorlar ve Ağırlıkları

Kadro		**Sınav/Skor ve Ağırlığı**			
		ALES	Yabancı Dil	Lisans Mezuniyet Notu	Giriş Sınavı
Araştırma Görevlisi	*Ön Değerlendirme*	%60	%40	-	-
	Nihai Değerlendirme	%30	%10	%30	%30
Öğretim Görevlisi	*Ön Değerlendirme*	%70	-	%30	-
	Nihai Değerlendirme	%35	-	%30	%35

Kaynak: URL_33

4.2.3.1. Akademik Lisans ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı (ALES)

Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı, 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanları Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye, 5538 sayılı Kanunla eklenen Ek Madde 8 uyarınca,

- Yükseköğretim kurumlarında öğretim görevlisi, okutman, araştırma görevlisi, uzman, çevirici ve eğitim öğretim planlamacısı kadrolarına yapılacak atamalarda,
- Ülkemizde lisansüstü eğitime girişte,
- Yurt dışına lisansüstü eğitim için gönderilecek adayların seçiminde ilgili kurumların kullanacakları puanları sağlayan sınav sistemidir.

ALES, SÖZEL ve SAYISAL şeklinde iki bölüme ayrılmış 100 soruluk bir sınavdır. Bu bölümlerin ağırlıklarına göre üç puan türü hesaplanır: SÖZEL, SAYISAL ve EŞİT AĞIRLIK. SBKY ve KY bölümlerine ilişkin atamalar EŞİT AĞIRLIK puan türü üzerinden yapılmaktadır. EŞİT AĞIRLIK adayların puanının %50'si SÖZEL, %50'si ise SAYISAL bölümlerinden alınan skorlara göre şekillenmektedir. Bu bölümlere adaylara Türkçe Matematik konuları üzerinden –özellikle son yıllarda- mantık soruları sorulur ve 150 dakika süre verilir. Bu sınav İlkbahar ve Sonbahar olmak üzere yılda iki kere gerçekleştirilir. Uluslararası geçerliliği olan ve ALES ile benzer bir formata sahip olan GMAT ve GRE sınavları da ÖSYM tarafından denklik verilmektedir.[17]

4.2.3.2. Yabancı Dil Sınav(ları)ı

Eskiden yabancı dil bilgisi seviyesini belirlemek için yapılan KPDS veya ÜDS şeklinde yapılan sınav, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2. maddesi ve 4 Ocak 2013 tarihli ve 28518 sayılı "Yabancı Dil Bilgisi Seviye Belirleme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" uyarınca Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı (YDS) adı altında yapılmaya başlanmıştır ve bu sınav (ÖSYM) tarafından uygulanmaktadır. YDS İlkbahar ve Sonbahar Dönemi olmak üzere senede iki defa yapılır. YDS'nin yanı sıra ilk olarak 5 Mart 2017 tarihinde gerçekleştirilen Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil (YÖKDİL) Sınavı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı koordinasyonunda Anadolu Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi iş birliği ile düzenlenmektedir. YÖKDİL sınavı soruları Ankara Üniversitesi tarafından hazırlanmakta, sınav organizasyonu ise Anadolu Üniversitesi tarafından gerçekleştirilmektedir. Sınav, Fen Bilimleri, Sağlık Bilimleri ve Sosyal Bilimler alanlarında; Almanca, Arapça, Fransızca ve İngilizce dillerinde yapılacaktır. Sınava;

[17] ALES hakkında denklikler için bknz.
http://www.yukseklisans.net/ornekler/GMAT_GRE_ALES.pdf

Yükseköğretim kurumlarımızda lisansüstü eğitim ve doçentlik sınavına başvurmak isteyen adaylar ile üniversitelerce akademik yükseltmelerde kendilerinden akademik dil yeterliliği puanı istenen adaylar katılabilir. Bu sınavlarla beraber TOEFL IBT/CBT/PBT ve PEARSON PTE Academic gibi uluslararası geçerliliği olan sınavlar ÖSYM tarafında denklik alabilmektedir.[18]

4.2.3.3. Lisans Mezuniyet Notu

Her dönem sonunda öğrencilerin başarı durumunu gösteren, bölümün zorunlu dersleri ve öğrencinin seçtiğini derslerin kredisi (AKTS) ile bu derslerin harf notu katsayısının çarpım sonucu toplamının ders kredilerinin toplamına bölünerek elde edilen skordur. Bu işlem bir dönem içerisinde yapılırsa 'dönem not ortalaması' o zamana kadar alınmış bütün dersler için yapılırsa 'genel not ortalaması' elde edilir. Mezun olunan dönem sonunda sahip olunan genel not ortalaması ise öğrencinin 'lisans mezuniyet notu'nu oluşturmaktadır (URL_32).

4.3. Kamu Dışı veya Kamu Ortaklığı Bulunan Sektörler

4.3.1. Kamu Ortaklığı Bulunan Özel Sektör: Türk Hava Yolları Örneği

2015 yılında Türk Hava Yolları'nın Pazarlama & Satış bünyesinde değerlendirilmek üzere Uzman ilanı Siyasal Bilgiler, İktisadi ve İdari Bilimler vb. fakültelerden mezun olmuş T.C. vatandaşı olmak, adli sicil ve adli sicil arşiv kaydı bulunmamak, erkek adaylar için; askerliğini yapmış, askerlikten muaf veya askerliği en az 2 yıl tecil ettirmeyi taahhüt etmek, 01.01.1980 ve sonrası doğmuş olmak, dil belgelerinden (YDS : 60 puan, TOEFL (IBT) : 70 puan, IELTS : 5,5 puan) birini almış olmak şartları altında ciddi sayıda alım yapılmıştır (URL_31).

İlgili pozisyon Pazarlama ve Satış, Gelir Yönetimi, Kurumsal Pazarlama ve Alternatif Dağıtım Kanalları ve Üretim Planlama Başkanlıklarında görevlendirilmek üzere oluşturulmuştur. Kadro için aranan nitelikler arasında iyi derecede ofis işlerini yürütmekte yardımcı bilgisayar programlarını bilmek, analitik düşünme ve problem çözme yeteneğine sahip olmak, takım çalışmasına yatkın olmak, sözlü ve yazılı iletişimi iyi olmak ve çözüm odaklı olmak gibi şartlar bulunmaktadır. Sınavın ilk

[18]Yabancı Dil Sınavları hakkında denklikler için ayrıntılı bilgi için bknz. http://www.osym.gov.tr/Eklenti/101,yabanci-dil-esdegerlikleri-250713pdf.pdf?0

aşaması adayların bilgisayar ortamında sözel ve sayısal olmak üzere 50 mantık sorusu üzerinden yapılmıştır. Bu sınavda başarılı olan adaylar ise yüz yüze yapılan bir mülakat sonucunda istihdam edilmiştir. Bu mülakatta adayların yukarıdaki niteliklere sahip olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

4.3.2. Kamu Ortaklığı Bulunan Bankalar: Vakıfbank ve Ziraatbank Örneği

Ziraat Bankası tamamı Hazine müsteşarlığına ait bir banka iken, Vakıfbank %58'lik büyük kısmı Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne, geri kalan %16'lık kısmı ise Vakıfbank çalışanlarının Vakfına ait kamu sermayeli bir bankadır (URL_34). Bu bankalar genellikle İktisadi ve İdari Bilimleri Fakültesi bünyesinde bulunan bölümlerden mezun memur, uzman ve müfettiş yardımcısı istihdam etmektedir. Örneğin, Vakıfbank'ın Aralık 2015 tarihli müfettiş yardımcısı ve Ziraatbank'ın Mart 2015 tarihli ilanında "… Kamu Yönetimi, … Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümlerinden mezun olmak ve son sınıfta okuyor olmak" ibaresine yer vermektedir. Bu bankalara memur alımı yukarıda verilen Türk Hava Yolları örneğinde olduğu gibi sayısal ve sözel sorulardan oluşan mantık sınavı ve ardından gerçekleştirilen sözlü mülakat ile istihdam edilirken uzman yardımcısı ve müfettiş yardımcısı alımlarında daha kapsamlı sınavlar gerçekleştirilmektedir.

Uzman yardımcısı ve müfettiş yardımcısı sınavlarında, adaylara, genel kültür-genel yetenek, yabancı dil, hukuk, ekonomi, maliye ve muhasebe alanlarından sorular yöneltilmektedir. KPSS A ve B sınavları ile paralel niteliği sahip bu sınavlar sonrasında sözlü mülakat gerçekleştirilir ve alımlar yapılır (URL_35 ve URL_36).

4.3.3. Belediye Birlikleri ve Kalkınma Ajansları

Belediye Birlikleri, belediyecilik alanında faaliyet göstermek üzere kamu yararına katkı sağlamak amacı ile kurulmuş belediyelerin hak ve menfaatlerini korumaya yönelik faaliyetler yürüten kuruluşlardır (URL, 39). Kalkınma Ajansları ise bölgeler arası eşitsizliklerin azaltılması ve bölgesel kalkınmanın sağlanması için Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda kurulmuş özerk kamu kuruluşlarıdır. Asıl görevi kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında iş birliğini destekleyerek yerel potansiyelin açığa çıkmasını sağlamak olan Ajanslar, kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, bölgesel

gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla kurulmuştur (URL_38). Belediye Birlikleri, 5355 sayılı kanun, Kalkınma Ajansları ise 5449 sayılı kanun gereğince kurulmuştur. Bu birlik ve ajanslar başvuru şartları arasında KPSS A grubuna ait belirli bir puan barajı isterken, başvuru sonrası bir de yazılı veya sözlü sınav yapabilmektedir.

4.3.4. Kamu Dışı ve Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlar

Bu gruba kamu dışı tüm sektörler dahil olabilmektedir. Sigorta şirketleri, pazarlama ve satış şirketleri, otomotiv, turizm veya inşaatla ilgili şirketlerin mali ve idari departmanları SBKY ve KY mezunlarından uygulayıcı ve yönetici istihdam edebilmektedir. Bu sektörlere istihdam yapılırken kişilerin alan bilgisinden (hukuk, maliye, muhasebe vb.) ziyade yabancı dile ve dillere hakim, ikna kabiliyeti yüksek, iyi temsil yeteneği ve liderlik vasfı olan kişiler tercih edilmektedir. Yani bu sektörlerde daha çok kişisel gelişimini en üst seviyeye çıkarmış ve iş tecrübesi olan kişilere öncelik verilmektedir. Kâr amacı gütmeyen kuruluşlar ise yukarıdaki özelliklerin yanı sıra kurumlarının sahip olduğu ideolojiyi sahiplenen ve kurumun misyonunu gerçekleştirebilecek bireyler tercih edilmektedir. Bu kurumlar sivil toplum kuruluşları olacağı gibi düşünce kuruluşları ve dernekler de olabilmektedir.

4.4. GENEL DEĞERLENDİRME

Çalışmanın bu bölümünde, kamu yönetimi mezunlarının potansiyel istihdam alanları, meslek grupları ve bunlara ilişkin sınavlar incelenmiştir. Meslek grupları, kamu sektörü, üniversiteler ve kamu dışı veya kamu ortaklığı bulunan sektörler olmak üzere üç başlık altında incelenmiştir.

Bu bölümde yapılan incelemeler ve değerlendirmeler göstermektedir ki, kamu sektörü istihdam açısında geniş bir yelpaze sunarken mesleğe girişte hukuk, iktisat, maliye ve muhasebe alanlarına ait konuların sınavlarda sıkça sorulduğu, kamu sektöründe kariyer yapmayı düşünen bir mezunun bu alanlara önem vermesi gerektiğine ulaşılmıştır. Aynı durumun kamu dışı –özellikle bankalar- ve kamu ortaklığı bulunan alanlardaki meslek gruplarında da geçerli olduğunu belirtebiliriz. Kamu dışındaki ve kamu ortaklığı bulunan sektörler, hukuk, iktisat, maliye ve muhasebe konularının yanı sıra kamu sektörüne göre İngilizce düzeyine ve kişisel gelişime de önem verdiği tespitine ulaşılmıştır.

Son yıllarda bir kariyer meslek grubu olarak görülen üniversiteler (araştırma görevlisi kadrosu) de, kamu yönetimi mezunlarının önde gelen istihdam alanlarından biridir. 350 lisans üzerinden yapılan anket çalışması sonuçlarına göre üniversitelerde çalışmak mezun olduktan sonra en çok tercih edilen ikinci kariyer planı olarak karşımıza çıkmaktadır (Ateş ve Akpınar, 2016). Üniversitelerde kariyer yapmak yukarıda örneği paylaşıldığı düğer meslek grupları gibi bir veya iki aşamalı sınav şeklinde gerçekleşmemektedir. Üniversitelerde kariyer yapmak isteyen bir aday ALES skorunu, İngilizce skorunu ve not ortalamasını yüksek seviyelerde tutması gerekmektedir. Bu skorların yanı sıra alanına ait temel bilgiler hakkında yeterli bir birikime sahip olması gerekmektedir.

Yukarıda paylaşılan istihdam alanları, meslek grupları ve sınavları müfredatlar üzerinden yapılan tespitler eşliğinde değerlendirmek gerekirse, eğitim ile mesleğe giriş sınavlarının birbirlerini tamamlama noktasında bir sorun bulunduğu yorumu yapılabilir. Bunun sebebi ise müfredatların sosyal bilimlerin birçok alanından beslenerek oluşması ve bunun sonucu melez bir yapıya sahip olmasıdır. Sınavlar ise hukuk, iktisat, maliye ve muhasebe gibi yüksek ağırlıklarla temsil edildiği konulardan oluşmaktadır. Bu bağlamda ileride tartışılacağı üzere, öğrenciler mezun olur olmaz işine yarayacağı dersler mi verilmelidir yoksa ileride sahip olmak istediği mesleğe yönelik mi dersler verilmelidir tartışması doğmaktadır. Bu sorunun cevabı ileride tartışılmaya çalışılacaktır ancak çalışmanın bu bölümü özelinde bir değerlendirme yapmak gerekirse, Türkiye'de SBKY ve KY bölümlerinde kamu yönetimi istihdam alanlarının sınavlarına hitap eden bir müfredat yapısına sahip olmadığı tespitine ulaşılabilir.

5. BÖLÜM

5. ALAN ARAŞTIRMASI: ELİT MÜLAKATLAR

Çalışmanın bu kısmında kamu yönetimi mezunu olup istihdam alanlarında görev yapan veya akademisyen konumunda bulunan kişilerle yapılan mülakatlar sonucu elde edilen bulgular paylaşılacaktır. Görüşme yapılan kişilerin alanında tanınmış olması ve yüksek lisans ve/veya doktorasını yapmış kişiler olmasına özellikle dikkat edilmiştir.

5.1. Elit Mülakatlar

Harvard Üniversitesi öğretim üyesi Jennifer L. Hochschild *'Yoğun Mülakatlar ve Elit Röportajlar Yürütmek'* adlı bildirisinde, akademik çalışmalarda Türkiye'de çok da yaygın olmayan iki mülakat türünü açıklamaktadır. Hochschild, bildiride, çalışmamızda kullanacağımız 'Elit Mülakat' türünü ayrıntıları ve özgün yönleri ile ortaya konulmuştur (URL_23).

Hochchild, Elit Mülakat tekniğinin diğer araştırma ve görüşme tekniklerine göre daha sade ve gazetecilik geleneğine daha yakın olduğunu belirtmektedir. Bu mülakat türünde röportajı yapan kişi, görüşmeye başlamadan önce mülakatın konusu, bağlamı ve literatürü hakkında mümkün olduğunca geniş bilgiye sahip olmalıdır. Mülakatı gerçekleştiren kişinin, mülakatı gerçekleştirildiği kişinin daha önce söyledikleri ve yaptıklarına atıfta bulunarak hazırlayacağı sorular, araştırmaya ve araştırmayı yapan kişiye güvenilir kazandırır. Yine mülakat öncesi yapılan ufak çaptaki bir araştırma, çalışmayı zenginleştirecek konular, sorular ve başlıklar açılmasına fırsat verir (URL_23).

Mülakatı gerçekleştiren kişi, mülakatı üç temel üzerine kurabilir: birincisi isim belirtmeksizin önceki röportajlardaki veya çalışmalardaki bilgileri sorgulamak, ikincisi daima gelen cevaplara karşı sorular sorarak görüşmeyi derinleştirmek ve son olarak, görüşmeyi etik kurallar çerçevesinde tasvir edilip, hipotezleri doğrulayan cevapları vurgulamaktır (URL_23).

‘Elit Mülakat’ ile yapılan görüşmelerin diğer mülakat tekniklerine göre üç pozitif yönü bulunmaktadır. Birincisi konunun içinden biri olarak görüşme öncesinde ve sonrasında elde edilen veriler, toplumsal ya da ekonomik süreç ile birlikte değerlendirilebilir. İkincisi bu tür görüşmeler kimi araştırma konuları için yöntem ve içerik açısından bir ön test olabilir. Üçüncü ve genel olarak önceki analizlere ve tespitlere anlam kazandırabilir (URL_23).

Elit Mülakat, anket araştırması ve yoğun görüşmeler sonucu elde edilen analizlerle eşdeğer niteliğe sahiptir. Bu tür mülakatlar alternatif araştırma stratejileri oluşturabilir veya bu stratejilerden neyin toplandığını anlamaya yardımcı olabilir (URL_23).

5.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, çalışma hipotezlerinin bir alt sorusu olan ‘SBKY ve KY bölümlerinden mezun olduktan sonra görev yaptığı alanın gerektirdiği yeterliliklere ve yetkinliğe ne ölçüde ulaştığı’ sorusuna yanıt aramaktır.

5.3. Araştırmanın Kapsamı ve Evreni

Araştırmanın kapsamını SBKY ve KY bölümlerinden mezun olmuş yukarıda ele alınan kamu yönetimi istihdam alanlarının birinde görev yapan kişiler oluşturmaktadır. Evreni ise kamu kurumları, kamu ortaklığındaki kuruluşlar, belediyeler öncelikli olmak üzere SBKY ve KY mezunlarının çalışma imkânı bulduğu tüm sektör ve mesleklerden oluşmaktadır. Mülakatın gerçekleştirildiği kişilerin bu alanlarda tanınmış ve lisansüstü eğitimi bulunan veya akademik bir unvanı bulunan kişiler olmasına özellikle dikkat edilmiştir.

5.4. Yapılan Görüşmeler

SBKY ve KY bölümü mezunları ile yüz yüze ve derinlemesine yapılan görüşmeler aşağıdaki tabloda kamu-özel (devlet-vakıf) sektör, eğitimci, yönetici, müfettiş-uzman ve uygulayıcı kategorilerinde ve görev süresi 5 yıl üstü ve altı ayrımında belirtilmiştir. Tablo rehberliğinde kamu yönetimini sektör, pozisyon ve iş tecrübesi boyutları değerlendirilebilecektir.

Tablo 23. Elit Mülakat Metodu ile Yapılan Görüşmelerin Kategorileri

KATEGORİ	Kamu Sektörü/Devlet Üniversitesi				Kamu Dışı Sektör/Vakıf Üniversitesi				Görev Süresi
EĞİTİMCİ	**B**	**-**			**O**				*5 yıl üzeri*
YÖNETİCİ		**H**	**C**	**N**	**D**	**J**	**L**	**M**	*5 yıl üzeri*
		F			-				*5 yıl altı*
MÜFETTİŞ/UZMAN UYGULAYACI	**G**				-				*5 yıl üzeri*
	K				**E**	**I**	**A**		*5 yıl altı*

5.4.1. Kişi A

2013 yılı ve Kamu Yönetimi bölümü mezunu A kişisi, bir ilçe belediyesinin bir birim uygulayıcı olarak görev yapmaktadır. Kendisi ile yapılan mülakat sonucu şu değerlendirmelere ulaşılmıştır. Bölümdeki öğretim üyelerinin nicelik olarak yeterli seviyede ancak nitelik olarak orta düzeyde olduğunu belirtmiştir. Bölüm hocalarının akademik yönlerinin iyi olması sebebiyle bölümün daha çok alana akademisyen yetiştirme misyonu olan bir bölüm olduğunu ifade etmiştir. KPSS'ye ve kişisel ve sosyal gelişime yönelik derslerin yeterli seviye olmadığı gibi alanın teorik boyutuna fazlası ile değinilmiş. Müfredat açısından lüzumsuz dersin bulunmadığını belirten A, pratiğe yönelik derslerin eksikliğini hala iş hayatında karşılaştığı sorunların başında geldiğini belirtmektedir. Bu duruma bağlı olarak müfredatın uygulamaya yönelik derslerle zenginleştirilmesinin, daha az teoriye yönelik daha fazla pratiğe yönelik derslerin olması gerektiğini dile getirmiştir. Türkiye'ye yabancı ders kaynakları olduğunu belirtiştir. İşe giriş aşamasında –çalıştığı kurum itibariyle- yüksek lisansın önemli bir etken olduğu vurgulanmıştır. İşe giriş aşamasında lisans eğitimi boyunca öğretilenlerle çok fazla karşılaşmadığını belirtmiştir. İş hayatında ise yukarıda belirtildiği gibi özellikle usule yönelik derslerin eksikliği en başta gelmektedir. A,

bölümlerde eğitim sırasında bir stajyerlik dersinin olması, eğitim sırasında öğrencilerin potansiyel çalışma alanlarını tanımasının ve daha nitelikli öğretim üyelerinin varlığı daha iyi bir kamu yönetimi eğitimi için önemli olduğunu belirtmiştir.

5.4.2. Kişi B

Kişi B, çeşitli kamu kurumlarında üst düzey görev almış, şu anda bir devlet üniversitesinde Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünde bölüm başkanlığı görevini yürütmektedir. B, Türkiye'de SBKY ve KY bölümlerinin müfredat açısından oldukça yeterli olduğunu belirtmiştir. Öğretilen derslerin yurtdışında örnek gösterilen bölümlerden çok farklı olmadığı sadece üniversitelerin yapılarına göre birbiri arasında farklılık gösterdiğini dile getirmiştir. Bu bölümlerden mezun pek çok yönetici ile eğitimci ile temasları olmuş bu temaslar sonucu ders konusunda bir şikâyete rastlamadığını dile getirmiştir. Kendi bölümlerinde müfredat hazırlanırken ise ortak konular altında bir planı, bu planda da mezun olanların asgari standartları içeren derslere yer veriliyor. Hukuk, kamu yönetimi, yönetim bilimi, siyaset bilimi gibi dersler mezun olan kişinin işe başlaması halinde doğrudan değil dolaylı katkı sağlayan derslerdir. Bu noktada mevzuat, devletin işleyişi gibi bir kısım dersler dolaylı konular olarak öğretilmektedir.

B, mesleğe giriş ile ilgili şu değerlendirmelerde bulunuştur: "SBKY ve KY bölümleri, tıp ve mühendislik gibi mesleğe eleman yetiştiren değil siyaset ve sosyal bilimler alanına eleman yetiştiren bölümlerdir. Alana ve mesleğe yetiştirilen elemanlar arasında fark vardır."

B, SBKY ve KY bölümlerinin eğitimle ilgili sorunlarını ve geliştirilmesi gereken yönlerini birkaç madde halinde belirtmiştir:

- Bölümlerde okutulan ders kaynaklarının toplumun kültürel hayatı ile uyumu konusunda sıkıntılar bulunmaktadır. Anglo-Sakson kültürü ve deneyimi etrafında şekillenmiş literatürün Türkiye'ye aktarılırken ülkemize özgü uyarlanması gerekir.
- Öğretim üyeleri ve elemanları kamu kurumları ile sıkı ilişki içerinde olmalıdır. Uygulamadaki sorunlara odaklı bir eğitim anlayışı bölümlerde hâkim olması gerekmektedir. Öğrencilere kamu ve özel sektörde staj imkânı sağlanmalıdır.
- Bölümler, öğrencinin kendilerini alana ait hissettirecek şekilde şekillenmelidir. Daha interaktif, vaka analizine ve sorun çözme yöntemlerine yer verilen ve hayatın gerçeklerini odak noktasında tutan bir yapıda eğitim-öğretim gerçekleştirilmelidir.

- Müfredatlar yol gösterici niteliğe sahiptir. Burada öğretim üyelerinin rolü önemlidir. Daha fazla seçimlik ders imkânı ile etkin bir öğretim yapısı oluşturulması gerekir.

5.4.3. Kişi C

Kişi C, 1980 yılında bir devlet üniversitesinden mezun olmuş, 1983 yılında göreve başlamış, İstanbul sınırları içerisindeki bir ilçe mülki idare amiridir. C, lisans döneminde aldığı derslerin yerinde ve yeterli olduğunu, müfredat içerisinde mesleği gereği biraz daha hukuk alanına ait derslerin olabileceğini belirtmiştir. Mezun olduktan sonra lisans eğitimde gördüğü dersleri ve konuları tekrar etmesinin mesleğe girişte yeterli olduğunu dile getirmiştir. Lisans eğitiminde alınacak olan teorik arka planın önemli olduğuna değinen C, mesleğe girdikten sonra kısa bir tecrübe ile pekiştirilebileceğini belirtmiştir. Bu noktada hizmet içi eğitime değinen C, lisansta öğrenilenlerin geliştirilmesi ve görevin kurumlar arası bir standarda ulaşmasında önemli olduğunu belirtmiştir.

Eğitimin niteliği ve derslerin niceliğinden ziyade, öğrenilenlerin uygulamaya geçirilmesinin altını çizen C, mesleğe girdikten sonra farklı dinamiklere ve yönetim/bürokrasi geleneğine bu bilgileri adapte edilmesinin önemli olduğunu belirtmiştir. Sağlam bir teorik altyapı sonrası, belirli dönemlerle bilgi ve performans denetimi yapılmasının faydalı olacağını düşünmektedir. C, kamu yöneticisi olarak yetiştirilen kişilerin güncel durumdan haberdar bireyler olması ve uygulamaya yönelik somut derslerin gerekliliğini vurgulamıştır. Usulün esastan önce geldiğinin önemini vurgulamış, etkin bir eğitimden önce metodolojiye ve usule yönelik derslerin müfredatta daha fazla yer alması gerektiğini belirtmiştir.

5.4.4. Kişi D

Kişi D, 1992 yılında bir devlet üniversitesinden mezun olmuş, 1995 yılında bir Büyükşehir Belediyesi ile meslek hayatına başlamıştır. Belediyelerin çeşitli mevkilerinde çeşitli yöneticilik görevlerinde bulunmuş, şu an bir belediyede üst düzey yöneticilik yapmaktadır. Aynı zamanda yüksek lisans ve doktora eğitimi alan D, doktor unvanına sahiptir. D, kendi döneminde aldığı eğitimin görevde bulunduğu meslek ve kamu yönetimi alanı ile örtüştüğünü, aldığı derslerin %70-80 oranında faydalı olduğunu belirtmiştir. Ufuk açan, mesleğe eleman yetiştiren niteliğe sahip ve hukuk ağırlıklı bir müfredat çerçevesinde eğitim almış, işe girişte aldığı bu eğitim

büyük ölçüde işe yaramıştır. Ancak günümüz üniversite ve kamu yönetimi eğitiminde akademinin ve üretilen bilimin toplumun gerisinde kaldığını, bilimsel değil ideolojik kriterlere göre üniversitelerin ve bölümlerin şekillendiğini belirtmiştir.

D, kamu yönetimi bölümlerinde üç hususun eksikliğine dikkat çekmiştir;

- Araştırma yöntemleri, sunum teknikleri, yönetici raporu gibi metodolojiye yönelik derslerin eksikliği ve etkin bir şekilde öğretilmemesi,
- Bilgi analizi yapmayı sağlayan istatistik derslerinin eksikliği,
- Her sosyal bilimler alanının olduğu gibi kamu yönetimi alanında da staj programının ve uygulamaya yönelik bir yapının eksikliği

D, kamu yönetimi programlarının daha iyi bir niteliğe kavuşması için, mesleğe eleman yetiştiren bir bölüm olması gerektiğini, ufku genişleten derslerin müfredatta daha fazla yer alması gerektiğini, güncel ve kaliteli bir dil eğitiminin gerekli olduğunu belirtmiştir. Yine kamu yönetimi disiplini içerisinde bir eğitim geleneği, bir ekol oluşturulmasının altını çizen D, bilimselliğe önem veren farklı görüşleri ve ideolojileri harmanlayan, objektifliğini koruyan, çalışkan ve iyi derecede yabancı dile sahip akademisyenlerin gerekliliğini vurgulamıştır. Bunların dışında yükseköğretimde kalitenin arttırılması ve birtakım eksikliklerin giderilmesi için sistemin bütüncül olarak ele alınması gerektiğini vurgulamıştır.

5.4.5. Kişi E

Kişi E, 2013 yılında bir devlet üniversitesinin yabancı dilde eğitim-öğretim yürüten Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünden mezun olmuştur. 2016 yılından beri bir bankada uzman yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

Lisans eğitimini değerlendiren E, ders sayısının fazlalığına, kamu sektöründe meslek sahibi edindirmeye yönelik ders sayısının ve seçmeli ders sayısının azlığına dikkat çekmiştir. Derslerin daha çok felsefe ağırlıklı olduğunu belirten E, hem alana hem de mesleğe yönelik verimli bir eğitim alamadığını belirtmiştir. Aynı zamanda programın yabancı dilde yürütülmesinin birçok dersin anlaşılmasında sıkıntılar yarattığını dile getirmiştir.

E, mesleğe girerken lisans eğitimi boyunca öğrendiklerinin hiçbir faydası olmadığını, dershane ve kişisel çalışma ile mesleğe girdiğini belirtmiştir. Sosyal bilimler alanında ise yüzeysel bir katkı sağladığını dile getirmiştir. Yine mesleğe

girerken ne alana ne de mesleğe yönelik derslerden ziyade üniversite adının, diplomanın etkili olduğunu savunmuştur.

İçinde bulunduğu sektör itibariyle lisans eğitimi boyunca aldıklarının meslek hayatında etkisini göremediğini, kurum içi eğitimle bu açığı kapattığını belirtmiştir. E, bölümlerin nicelik olarak azaltılması ve nitelik olarak arttırılması önerisinde bulunmuş, müfredatların teorik bir zeminde şekillenmesinden ziyade uygulamalı, çözümleyici, analitik düşünceyi geliştiren ve ezbere dayalı olmayan bir program oluşturulması gerektiğini belirtmiştir.

5.4.6. Kişi F

Kişi F, bir ilçede mülki idare amiri adayı olarak görev yapmaktadır. 2015yılında bir devlet üniversitesinin SBKY bölümünden mezun olan F, 2017 yılında mesleğe girmiştir.

F, lisans eğitimi aldığı bölüm misyonunun kamu personeli ve yöneticisi yetiştirmeye yönelik olduğunu ancak buna uygun bir müfredatın ve kapasitenin olmadığını belirtmiştir. Derslerin Batı felsefesi ağırlıklı, Anglosakson kültürü etrafında şekillendiğini, bölüm hocalarının gerekli eğitimi verecek kapasiteye ve yetkinliğe sahip olmadığını ve yabancı dil konusunda vasat bir durumda olduğunu belirtmiştir. Hocaların kapasitesiyle paralel olarak sosyal bilimler alanında 'kısmen' bir bakış açısı kazanabildiğini dile getirmiştir.

Mesleğe girişte lisans eğitimi boyunca öğretilenlerin yok denecek kadar az katkısı olduğunu belirten F, dershane ve özel çaba ile mesleğe girdiğini belirtmiştir. Mesleğe girdikten sonra hem ders kaynakları hem de dersler itibariyle ülkemizin tarihine ve geleneklerine özgün derslerin olmamasının eksikliğini hissetmiş, bölümlerde bir staj programının faydalı olabileceğini belirtmiştir.

5.4.7. Kişi G

Kişi G, 2000 yılında bir devlet üniversitesinin yabancı dilde eğitim-öğretim yürüten Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünden mezun olmuştur. 2000 yılından beri bir bakanlıkta müfettiş olarak görev yapmaktadır.

Kişi G, öncelikle lisans eğitiminin amacının mesleğe değil alana eleman yetiştirmek olduğunu belirtmiş, aldığı teorik dersler itibariyle ve lisans eğitiminin kazandırmış olduğu düşünce özgürlüğü ve alana özgü düşünebilme disiplininin etkin ve verimli bir lisans eğitimi almasını mümkün kılmıştır. Program G kişisine analitik

düşünce yeteneğini kazandırmıştır. Bölümdeki hocaların ve kaynakların yerinde ve etkin olduğunu da belirtmiştir.

Mesleğe girişte lisans eğitiminde aldığı derslerin çok faydalı olmadığını belirten G, daha çok siyaset bilimi ağırlıklı bir müfredatta eğitim aldığını ve derslerin yabancı dilde verilmesinden dolayı kimi dersleri Türkçe'ye çevirerek veya kendi çabası ile öğrendiğini belirtmiştir.

Mesleğe başladıktan sonra –mesleği gereği- müfredatta biraz daha idareye ve hukuka yönelik derslerin olabileceğini belirten G, kamu yönetimi disiplininin bir meslek haline dönüşmesi için devlet/kamu kurumları iş birliğinin arttırılması gerektiğinin, bölümünde alınan eğitiminin uygulanabilirliğinin arttırılması gerektiğini belirtmiştir. G, üniversitede kazandırılan düşünce özgürlüğünün ve analitik düşünce yeteneğinin mesleğe girdikten sonra işe yaramadığını farklı bir sistem içinde eridiğini belirtmektedir. Bu noktada müfredatın uygulanabilirliğine dikkat çekmiş, öncelikle üniversitelerin ve toplum/bürokrasi içerisinde liyakati ve sürekliliği önde tutan bir sisteme geçilmesini vurgulamıştır.

5.4.8. Kişi H

H kişisi, emekli bir mülki idare amiridir. Kendisi, bölümlerin müfredatlarını oluşturan derslerin içerik olarak yeterli olduğunu ve mesleğe giriş noktasında işe faydalı olduğunu düşünmektedir. Ancak güncel durumda çok fazla bölümün bulunmasının eğitim kalitesini düşürdüğünü, az sayıda ve nitelikli bir yükseköğretim yapısı buna paralel olarak kamu yönetimi bölümleri olması gerektiğini düşünmektedir.

Kişi H, kamu yöneticisi yetiştirilirken yalnızca alanla ilgili teorik derslerin değil spor, kültür, sanat gibi yönlerinin geliştirilmesi gerektiğini, entelektüel seviyesi yüksek bireyler yetiştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Bunun yanı sıra uygulama ile eğitimin dirsek teması içeresinde olması gerektiğini dile getirmiştir. Ya eğitim esnasında öğrencileri istihdam alanları olan kurumlarda bulunması gerektiğini ya da istihdam alanında bulunan kurumlarda görevli kişilerin eğitim sürecine dahil olması gerektiğini savunmuştur. Böylelikle alandaki ve uygulamadaki kişilerin bir arada olmasını sağlayarak mesleğe giren öğrencilerin daha etkin görev yürütebileceğini belirtmektedir.

Bölüm öğrencilerinin çok fazla okumaya, yorum yeteneğini güçlendirmeye ve analitik düşünme yeteneği kazandıran derslere ihtiyacı olduğunu ayrıca dile getirmiştir.

5.4.9. Kişi I

Kişi I, 2012 yılında bir devlet üniversitesinin Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünden mezun olmuştur. 2013 yılından beri bir bankada uzman yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

Lisans eğitimini değerlendiren I, siyaset bilimi ağırlıklı müfredata sahip bir lisans eğitimi aldığını belirtmiştir. Alanında etkin ve yeterli öğretim üyelerinin bulunduğunu, alan ihtiyacına yönelik dersleri iyi seviyede gördüğünü ve genel kültür açısından oldukça iyi bir seviye mezun olduğunu dile getirmiştir. Hazırlık eğitimi haricinde yeterli yabancı dil eğitimi bulunmadığı kişi I'nin belirttiği diğer bir husustur. Mesleği gereği aldığı Hukuk derslerinin iyi seviyede olduğunu ancak iktisat ve muhasebe alanlarında eksik kaldığını dile getirmiştir.

E, mesleğe girerken lisans eğitimi boyunca öğrendiklerinin kısmen faydalı olduğunu belirtirken, mesleğe girdikten sonra aldığı eğitimin faydalı olmadığını ancak lisans eğitimi boyunca oluşturduğu teorik altyapının ve alanı ile ilgili yaptığı okumaların şu bulunduğu görevde oldukça işe yaradığını ve fayda sağladığını vurgulamaktadır.

5.4.10. Kişi J

Kişi J, bir kalkınma ajansında birim yöneticisidir. 1998 yılında bir devlet üniversitesinin Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünden mezun olmuştur ve yüksek lisans diplomasına sahiptir.

Kişi J, lisans eğitimini aldığı bölümün kamuya personel yetiştirme misyonu bulunduğunu ve fakülte dekanlarının kamu yönetimi disiplininden bir öğretim üyesi olmasının bu misyonun gerçekleştirilmesinde katkı sağladığını belirtmiştir. Lisans eğitimi boyunca 81 adet ders gördüğünü bunun nedenini ise dönemin siyasi ve bürokratik şartları dolayısıyla hem kamuda hem de özel sektörde çalışabilecek bireyler yetiştirilmesi hedeflenmesi olarak belirtmiştir. Alanında iyi hocalar ve iyi ders kaynakları eşliğinde iyi bir lisans eğitimi aldığını belirten J, muhasebe, iktisat, hukuk ve istatistik gibi derslerin müfredatta daha fazla olmasının daha iyi kamu yöneticilerinin yetişmesine vesile olacağını dile getirmiştir.

Mesleğe girdikten sonra içinde bulunduğu istihdam alanın ile eğitimde ve eğitimin ders kaynakları arasında bir kopukluk olduğunu, bu kopukluğun büyük

oranda tercüme kitaplardan ve eğitim süresi boyunca kısa süreli de olsa bir staj programının bulunmamasından kaynaklandığını belirtmiştir.

Kişi J, daha iyi kamu yöneticileri yetiştirilmesi için staj uygulamasının önemini vurgularken, lisans eğitimin 3. ve 4. sınıflarında öğrencilerin çalışmayı düşündüğü alana yönelik uzmanlaşmaya gidilebileceğini belirlenen uzmanlık alanlarına göre ders veya program paketlerinin oluşturulabileceğinin faydalı olacağını düşünmektedir.

5.4.11. Kişi K

Kişi K, 2013 yılında bir devlet üniversitesinin Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünden mezun olmuştur. 2015 yılında ise Başbakanlığa bağlı bir kamu kurumuna uzman yardımcısı olarak göreve başlamıştır. K, köklü geçmişi olan bir üniversiteden mezun olması sebebiyle lisans eğitiminin oldukça tatmin edici olduğunu belirtmiştir. Çok sayıda hukuk dersinin yanında siyaset bilimi ve kamu yönetimine ilişkin derslerin bulunduğu bir müfredat çerçevesinde eğitim gördüğünü, seçmeli derslerinin de zengin olduğu belirtmiştir. Bunun yanı sıra aldığı yabancı dil eğitiminin alana uygun nitelikte olmadığını ve ders saati bakımından yetersiz olduğunu düşünmektedir.

Kişi K, lisans eğitimi boyunca aldığı hukuk, kamu yönetimi ve siyaset bilimine yönelik derslerin mesleğe girişte oldukça yararlı olduğunu, daha fazla hukuk ve muhasebe alanına yönelik ders almasının daha faydalı olacağını dile getirmiştir. Buna rağmen aldığı lisans eğitiminin mesleğe girdikten sonra faydalı olduğunu belirtmiş, farklı bir bakış açısı edindiğini belirtmiştir.

Kişi K, daha nitelikli kamu yöneticileri yetiştirilmesi için kariyer planlaması konusunda öğrencilerin bilgilendirilmesi, umutsuzluklarının giderilmesinin altını çizmektedir. Böylelikle meslek sınavlarından ziyade alanın gerekli derslere olan ilginin ve motivasyonun artacağını düşünmektedir. Yine bir staj programına dahil olmanın mezuniyet şartı haline getirilmesinin faydalı olacağını düşünmektedir.

5.4.12. Kişi L

Kişi L, 1987 yılında bir devlet üniversitesinin Kamu Yönetimi bölümünden mezun olmuştur. Aynı yılda Başbakanlığa bağlı bir kurumda iş hayatına başlarken ilerleyen yıllarda bankalarda üst düzey yöneticilik ve yatırım şirketlerinde CEO olarak görev yapmıştır. Şu an bir holdingin yönetim kurulu başkanlığı ve bir vakfın başkanlığını yürütmektedir.

Kişi L, aldığı lisans eğitimi sonucunda tüm kamu kurumu sınavlarına girebilmesine yeterli bir eğitim aldığını belirtmiştir. Verilen derslerin hocaların ideolojilerine ve felsefelerine göre şekillendiğini belirten L, bölüm hocalarının alandan soyutlanmış olduğu dile getirmiştir. Lisans eğitimi programı oluşturulurken neye ihtiyaç olduğunun sorgulanmadığı bunun sonucu alandan kopmuş bir müfredatın oluştuğunu belirtmiştir.

L, meslek hayatında edindiği tecrübeler ışığında daha iyi kamu yöneticileri yetiştirilmesi için şu hususlara dikkat çekmektedir:

Sosyal psikoloji, psikoloji, beden dili, davranış bilimi, ikna psikolojisi ve protokol gibi dersler mutlaka müfredatlarda bulunmalıdır.

Kişilerin kendini tanıma konusunda eksiklikler var bu noktada öğrencilerin kendini tanımasına fırsat veren, ne istediğini bilme konusunda, hedeflerini ve karakterlerini belirlemede yardımcı dersler olmalıdır.

Okuma alışkanlığı kazandıran bir metodoloji ile program yürütülmelidir.

İstihdam alanları ile eğitim programları birbirlerine entegre edilmelidir.

Öğrencilerin kamu kurumlarını tanımalarına fırsat verilmesi, bu kapsamda kamu ve özel sektör kuruluşları ziyaret edilmeli, istihdam alanlarının işleyişleri tanıtılmalıdır.

Çeşitli desteklerle yurtdışında dil eğitimi alınmalıdır.

Özellikle yönetici yetiştirilme konusunda geri bildirim ve performans değerlendirmeli ile nitelikli bir alan oluşturulmalıdır.

5.4.13. Kişi M

Kişi M, 1987 yılında bir devlet üniversitesinin Kamu Yönetimi bölümünden mezun olmuştur. Bir süre kamu yönetiminden farklı bir alanda araştırma görevlisi olarak görev yapan M, kamu ortaklığı bulunan bir özel sektörde birim yöneticisidir.

M, aldığı lisans eğitiminin tamamen kamu yönelik olduğunu, seçmeli derslerin daha fazla olabileceğini belirtmiştir. Yine ikinci ve üçüncü sınıf itibariyle bir alanda yoğunlaşan bir programın olması gerektiğini belirtmiştir. Üniversitelerin kamu kurumları ile yakın ilişkiler içerinde olmasının eğitimin pratikte daha faydalı olabileceğine, öğrencilerin mesleğe daha hızlı adapte olmasına fırsat vereceğini belirtmektedir.

Eğitimde öğretim üyelerini kalitesine değinen M, öğretim üyelerinin alandan daha fazla beslenmesi gerektiğini, daha fazla saha çalışması yapması ve belirli bir

alanda uzmanlaşması gerektiğine, daha özgür düşünmesi ve bir ekol oluşturmaları gerektiğini düşünmektedir.

M, İyi bir kamu yöneticisi yetiştirmek için yönetim ilkelerine hâkim, yöneticiliği tecrübe etmiş, algılarını ve bakış açısını geliştirmiş, mevcut duruma uygun karar verebilen ve uygulayarak öğrenen kişiler yetiştirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

5.4.14. Kişi N

Kişi N, 1991 yılında bir devlet üniversitesinin Kamu Yönetimi bölümünden mezun olmuş, ertesi yıl mülki idare amiri adayı olarak göreve başlamış, şu an İstanbul'un bir ilçesinde mülki idare amiri olarak görev yapmaktadır. N, aldığı lisans eğitiminin faydalı olduğunu düşünürken toplum sosyolojisi ve psikoloji derslerinin kamu yöneticiliğinde önemli olduğunu, bu derslerin müfredatlarda daha fazla yer alması gerektiğini belirtmiştir. Aldığı eğitimin daha çok mesleğe hazırladığını belirten N, alana yönelik ihtiyacı tam karşılayamadığını belirtmiştir.

İdareciliğin bir okulu olmadığını düşünen N, en iyi öğrenme şeklinin uygulamaya geçildiği takdirde gerçekleşeceğini düşünmektedir. Yöneticilik yetiştirilirken, gelenekleri ve görenekleri göz önüne alan, görgü kurallarını iyi bilen ve iletişim yeteneği güçlü bireyler yetiştirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

5.4.15. Kişi O

Kişi O, bir vakıf üniversitesinin Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünde öğretim üyesidir. Aynı zamanda Türkiye menşeili bir düşünce kuruluşunun kurucularından ve üyesidir.

O, Türkiye'de alana eleman yetiştirmesi itibariyle siyaset bilimi ve kamu yönetimi eğitimde büyük bir problem olduğunu düşünmemektedir. Daha nitelikli kamu yöneticilerinin veya siyaset bilimcilerinin yetiştirilmesinin müfredatlarla ilişkili olduğunu düşünmemektedir. Öğrencileri isteğine göre yönlendirmek, aydınlatmak ve kariyer planlaması konusunda bilgilendirmenin daha nitelikli bir eğitime katkı sağlayacağını düşünmektedir.

Bölüm öğretim üyeleri kamu yöneticisi veya siyaset bilimci yetiştirilirken okuma alışkanlığı kazandırmayı, öz disiplin edinmeyi, araştırmayı, bilgiye kıymet vermeyi ve objektif düşünebilen tarafsız bireyler yetiştirmeye hedeflemelidir.

5.5. Bulgular

Çalışmanın bu kısmında, yukarıda paylaşılan görüşmeler sonucu elde edilen tespitler ve öneriler paylaşılacaktır. Aşağıda genel hatlarıyla paylaşılan tespitler çalışmanın ilerleyen bölümünde başlıklar halinde gerekli çalışmalara atıfta bulunarak geniş bir şekilde tartışılacaktır. Elde edilen 10 tespit ve öneri şu şekildedir:

- SBKY ve KY programlarında araştırma yöntemleri, sunum teknikleri, yönetici raporu gibi metodolojiye yönelik dersler yeteli seviyede değilken, mevcut dersler etkin bir şekilde öğretilmemektedir.
- Bilgi analizi yapmayı sağlayan istatistik vb. dersler nicelik ve nitelik olarak eksik durumdadır.
- Bölüm öğrencileri, yalnız teori ve mesleki eğitim değil, sosyal ve kültürel yönden gelişimini sağlayacak, bir yöneticinin sahip olması gereken entelektüel bakış açısını kazandıracak dersler bakımından eksik kalmaktadır.
- Bölümlerde okutulan ders kaynaklarının toplumun kültürel hayatı ile uyumu bakımından sıkıntılar mevcuttur. Anglo-Sakson kültürü ve deneyimi etrafında şekillenmiş literatürü, Türkiye tarihine ve geleneklerine -tamamen olmasa da- kısmen uzak kalmaktadır.
- Bölümlerde görevli öğretim üyeleri, kısmen yeterli seviyede değillerdir.
- Bölüm öğretim üyeleri ve elemanları, uygulamadaki sorunlara yönelik bir eğitim anlayışı bölümlerde hâkim değildir. Her sosyal bilimler alanında olması gerektiği gibi öğrencilere kamu ve özel sektörde staj imkânı tanınmamaktadır.
- Bölümler, öğrencinin kendilerini alana ait hissettirecek şekilde şekillenmelidir. Daha interaktif, vaka analizine ve sorun çözme yöntemlerine yer verilen ve hayatın gerçeklerini odak noktasında tutan bir yapıda eğitim-öğretim gerçekleştirilmelidir.
- Müfredatlar yol gösterici niteliğe sahiptir. Burada öğretim üyelerinin rolü önemlidir. Daha fazla seçimlik ders imkânı ile etkin bir öğretim yapısı oluşturulması gerekir.
- Bölüm öğrencileri mezun olduktan sonra mesleğe girişte 'usul' konusunda eksiklikler yaşamaktadır.

Yukarıdaki genel hatları ile paylaşılan tespitleri alt başlıklar halinde tartışmak, sorunların nedenlerini tespit etme, anlama ve sorunlara çözüm önerisi getirebilme bakımından faydalı olacaktır. Bu bağlamda, 4 tespiti 2001 yılında yayımlanan *'The Big Question of Public Administration Education'* başlıklı makalesinde Robert B.

Denhardt'ın tespit ettiği kamu yönetimi eğitiminin 4 büyük soru(n)u etrafında tartışmak farklı bir perspektif kazandırmada yardımcı olacaktır.

5.5.1. Teorik-Pratik Eğilimli Eğitim Tartışması

Kamu yönetimi disiplini içesinde, alana mı yoksa mesleğe mi eleman yetiştirmesi gerektiği konusu hem dünya hem de Türkiye literatüründe önemli ve net bir cevap bulunamayan bir soru(n)dur. Denhart'ın da 1995 ve 1996 yıllarında diğer alanlardaki bilim adamlarının kendi disiplinlerinin büyük sorularını anlayıp, tartışmalarını izledikten sonra, kamu yönetimi alanındaki "büyük soruları" belirlerken tartıştığı ilk soru öğrencilerin teoriye göre mi yoksa pratiğe göre mi eğitilmesi üzerine olmuştur (Denhart, 2001:526).

Denhart, öğrencilerin teoriye göre mi yoksa pratiğe göre mi eğitildiği konusunun eğitimciler tarafından 1987-97 arasında sıkça tartıştığı bir soru olduğunu, yönetim-siyaset tartışması merkezinde kamu yönetimi olduğu kadar kamu yönetiminin merkezinde teori ve pratik tartışması olduğunu belirtmiştir. Kimileri, kamu kurumu teorilerinin uygulamanın temel ilkelerinin anlaşılmasına katkı sağladığını savunmaktadır. Kimileri ise, teorinin uygulamadan uzak olduğunu, teoriyi anlamanın uygulamada yardımcı olmayacağını ve teoriyi bilmenin uygulamada bir farklılık yaratmayacağını savunmuştur. Diğer bir kesim de daha ılımlı bir konumda, teori öğrenmenin, alanın mantığını öğrenmekle eşit olduğunu, bu yüzden öğrencilerin günün uygulama mantığını öğrenmesinden ziyade alanın mantığını öğrenmesi gerektiğini savunmaktadır. Buna karşıt görüş de işin mantığının öğrenilmesinin yeterli olmadığını, mantığı uygulamaya aktarabilecek yeteneklerin de geliştirilmesi gerektiği üzerine tartışmaktadır. Nihayetinde kısmen üzerinde uzlaşılan düşünce, öğrencilere gerekli temel bilgilerin verilmesi ve yönetici pozisyonuna ulaştıklarında bu bilgiyi pratiğe geçirebilecek spesifik yeteneklerin geliştirilmesi gerektiği üzerinedir (Denhart, 2001:527).

Bir de teorinin mi pratiğe öncelik ettiği yoksa pratiğin mi teoriye öncelik ettiği konusunda tartışmalar mevcuttur. Pek çok kamu yönetimi teorisyeni pratik için ön ayak olduğunu düşünmektedir ancak kayda değer bir kesim bunun tam tersini, araştırmacıların, teoriyi şekillendirdiği düşüncesinin çalışmalara aktarıldığını gözlemlemiştir (Denhart, 2001:527).

İlginçtir ki, teori/pratik tartışmasına öğrenciler mesleğin içinde bulunması veya bulunmaması (başlamaması) olmasına bağlı olarak farklı bir reaksiyon göstermektedir.

Mesleğin içinde bulunmayan (henüz mesleğe girmemiş) öğrenciler daha çok yönetim pratiği ile ilgilenirken, mesleğin içinde olanlar uygulamanın içinde olduğundan teorik bağlamda ne olduğunu ile ilgilenmektedir. Bir kesim de öğrencilerin öğrenme tarzı ve psikolojik durumuna bağlı olarak teori veya pratiği öğrenme konusunda daha az veya daha fazla istekli olduğunu belirtmektedir. Kimi öğrenciler psikolojik olarak konuyu teoriler üzerinden daha iyi kavrarken, kimi öğrenciler ise pratik üzerinden daha rahat kavramaktadır. Bazı fakülteler teori ile daha fazla ilgilenirken, diğerleri pratikle ilgilenir. Bu durum aynı fakültedeki öğretim üyeleri arasında dahi görülebilir (Denhart, 2001:527).

Hem Denhart'ın yapmış olduğu tartışma hem de bulgular etrafında birtakım değerlendirmeler yapmak gerekirse, bulgular ile Denhart'ın görüşlerinin örtüştüğü sonucuna ulaşabiliriz. Öncelikle SBKY ve KY bölümlerinden mezun olmuş ve mesleğe girmiş kişiler yüksek ölçüde herhangi bir mesleğe değil alana yönelik eğitim aldıklarının bilincinde eğitim görmüş ve mezun olmuştur. Ancak alana ne ölçüde etkin ve yetkin yetiştirildikleri sorusunun cevabı mezun olunan okul/bölüm ve mezun olunan yıla göre değişkenlik göstermektedir. Tablo 23'de ayrımı yapılan 5 yıl üzeri ve 5 yıl altı kriteri bu duruma kanıt oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında görüşülen kişilerin mezuniyet yılının geçmişi ile doğru orantılı olarak alana uygun ve etkin bir eğitim aldıklarını belirtmektedir. Günümüze yakın bir mezuniyet tarihine sahip olanlar ise, alana yetiştirilme konusunda kısmen yeterli bir eğitim aldıklarını belirtirken, bölümlerinin ve öğretim üyelerinin kalitesine ve yeterliliğine bağlı olarak bu durumun değişkenlik gösterdiği tespit edilmiştir.

5.5.2. Bölüm Derslerinin ve Misyonunun Mesleğe Giriş Sınavlarına Etkisi

Denhardt (2001:528), öğrencileri ilk işlerine göre mi yoksa ileride arzuladıkları işine göre mi hazırlanacağı sorusuna, öğrencilerin kariyerlerinin farklı noktalarında farklı türde bilgi ve yeteneğe ihtiyaç duyduğu cevabını vermektedir. Mesleğe girmemiş öğrencilerin daha çok analitik yeteneklere ihtiyacı varken meslek içindeki öğrencilerin ise daha çok yönetim yeteneğine ihtiyacı vardır. Bu noktada öğrenciler, mesleğe girmeden önce ihtiyacı olan analitik bilgiye göre mi yoksa ileride lazım olacak yönetim becerilerini geliştirmeye mi yönelik eğitilmelidir sorusu/tartışması doğmaktadır.

Çalışmanın bulgularında bu tartışmaya yönelik yöneltilen cevaplar, öğrencileri herhangi bir mesleğe hazırlamadığını ortaya koymaktadır. Görüşme yapılan kişiler

eğitim aldıkları bölümün birtakım *informal* misyonlarının olduğunu belirtmiştir: kamu personeli/yöneticisi yetiştirmek, akademisyen yetiştirmek veya kamu sektörü dışındaki alanlara eleman yetiştirmek. Sahip oldukları bu misyona rağmen müfredatlarında bu duruma özgün bir durumla karşılaşmadıklarını belirtmektedir. KPSS üzerinden kamu kurumlarına eleman yetiştirmek misyonu edinmiş bir bölümün Hukuk, İktisat, Maliye gibi derslere ağırlık vermesi gerekirken vermemiş olması, yine akademiye eleman yetiştirmek misyonu edinmiş bölümlerin ALES ve yabancı dile yönelik derslerin bulunmaması veya kısıtlı olması bu duruma örnek niteliğindedir.

5.5.3. Uygulamaya Yönelik Eksiklikler

Bulunduğu kategori, sektör ve tecrübe fark etmeksizin görüşme yapılan her kişi bir staj programının gerekliliğini vurgulamıştır. Türkiye'de kamu yönetimi eğitimin teorik yönünün ağır basması ve yönetim konusunun pratik yönünün kuvvetli olması görüşme yapılan kişilerin ve literatürdeki yazının belirttiği gibi bir staj programını zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluk 2015 yılındaIsparta'da gerçekleştirilen Kamu Yönetimi Eğitimi Çalıştayı Özet Sonuç Raporunda da belirtilmiştir (Kamu Yönetimi Eğitimi Çalıştayı, 2015:3).

Bu konuda, Fransız Ulusal Yönetim Okulu (École Nationale d'Administration – ENA) pratiğe dayalı bir kamu yönetimi öğretimi ile örnek gösterilen bir kurumdur. ENA öğrencileri iki yıllık bir eğitime tabi tutulduktan sonra üç sınıfa ayrılır. Bunlar, Avrupa, Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetimlerdir. Öğrenciler seçtikleri alanın sınavını kazandırtan sonra seçilmiş illerde ve ülkelerde staj yapıp, kamu yönetimini ve kamu idaresini tecrübe ederek öğrenirler. Mezun olduklarında ise atanacakları göreve hazır olurlar. Bunun yanı sıra ENA, öğrencilerine olay incelemesi, uygulamalı çalışma ve grup çalışması gibi metotlarla öğrencilerinin durum analizi ve çözüm odaklı çalışma yönlerini geliştirmektedir (Ar, 1986:16-17). Ülkemizdeki SBKY ve KY bölümleri de ENA örneği tarzı bir metot benimseyebilir. Ancak 50.000'e yakın aktif lisans öğrencisinin eğitimi boyunca katılabileceği sağlıklı bir staj programı, istihdam alanları ile eğitim kurumlarının birbirleri ile yeterince entegre olamamasından dolayı pek mümkün gözükmemektedir.

5.5.4. Yabancı Dil Sorunsalı

Çalışmanın 2. Bölümünde yapılan müfredat analizleri ve 4. Bölümünde yapılan mesleklere giriş noktasında yabancı dilin ağırlığı açıkça göstermektedir ki Türkiye'de

SBKY ve KY bölümlerinde büyük bir yabancı dil eğitimi problemi mevcuttur. Mesleğe girişte ve meslek sonrası kullanılacak yabancı dil, SBKY ve KY bölümlerinde yeterli ders sayısında ve yeterli etkinlikte öğretilmemektedir. 2015 yılı itibariyle kaldırılan Hazırlık eğitimi ile durumun daha da vahim olabilme ihtimalini güçlendirmektedir.

Alan araştırması kapsamında yapılan görüşmeler de bunu kanıtlar nitelikte bulgular sunmaktadır. Elbette iyi bir yabancı dil seviyesine sahip olarak mezun olmuş kişiler mevcuttur ancak bu kişiler ya üniversite eğitimi öncesinde iyi bir yabancı dil eğitimi almıştır ya kişisel çaba sonucu yabancı dilini geliştirmiştir ya da yabancı dilde öğretim yapan programların birinden mezun olmuştur. Yabancı dilde öğretim faaliyetlerini yürüten programlarda da mesleğe giriş sınavlarına yönelik problemler yaşanmıştır. Görüşmeler sonucu yabancı dilde eğitim alan kişiler Muhasebe ve İktisat gibi dersleri Türkçe olarak yeniden çalışmak zorunda kaldığını belirtmektedir.

5.5.5. Öğretim Üyelerinin Yeterliliği

Denhardt'ın (2001:528) tartıştığı son soru(n) olan, 'kamu yöneticisi eğitmeni olarak neler vaat ediyoruz' sorusu Türk kamu yönetimi eğitiminde de ele alınması gereken bir konudur. Denhart daha çok bölümün bütününe nasıl hitap edilebileceği ve öğretim üyelerinin de öğrencilerle etkileşim içerisinde olarak kendilerini geliştirme tartışması konuları üzerinde dururken, Türk kamu yönetimi eğiticileri benzer konular üzerinden tartışılabilmektedir. Kişi H ve B'nin de belirttiği gibi kamu yönetimi eğitmenleri alanı bilen, kamu kurumları ile sıkı ilişkiler içeresinde –Kişi H'nin deyimi ile 'dirsek mesafesinde'- olması ve uygulamadaki sorunları takip etmesi gerekmektedir. Bunları yaparken ulusal ve uluslararası eğilimleri takip edebilmeli ve akademik yönünü geliştirmiş öğretim üyeleri olmalıdır.

Van'da düzenlenen 14. KAYFOR'da sunulan Ateş ve Akpınar tarafından sunulmuş 'Türkiye'de Kamu Yönetimi Bölümü Akademisyenlerinin Performansları: İki Kriter Çerçevesinde Bir İnceleme' başlıklı bildiri Türkiye'de SBKY ve KY bölümlerinde görev yapan öğretim üyelerini Akademik Teşvik Puanları ve Google Scholar Citations 5000 Turkey listesi olmak üzere performanslarını değerlendirmektedir. Çalışma, Türkiye'de SBKY ve KY bölümü öğretim üyelerinin akademik performans bakımından Türkiye ortalaması altında kaldığı göstermektedir. Bölüm akademisyenlerinin Akademik Teşvik Puanı ortalaması 45 iken, Google Scholar Citations 5000 Turkey listesinden yalnız 11 akademisyen bulunmaktadır.

5.5.6. Ders Kaynaklarının Özgünlüğü

Çalışma kapsamında görüşülen kişiler farklı kategorilerde bulunması ve görev süresi bakımından farklılık göstermesine rağmen ders kaynaklarındaki özgünlük konusuna dikkat çekmiştir. Bir eğitimci olan B kişisi bölümlerde okutulan ders kaynaklarının toplumun kültürel hayatı ile uyumu konusunda sıkıntılar bulunduğunu, Anglo-Sakson kültürü ve deneyimi etrafında şekillenmiş literatürün Türkiye'ye aktarılırken ülkemize özgü uyarlanması gerektiğini belirtmiş, henüz bir mülki idare amiri adayı olan F kişisi ise ders kaynaklarının ve içeriklerinin Batı felsefesi temelli olduğunu, ülkemizin tarihini ve geleneklerini yansıtan kaynakların eksikliğine temas etmiştir.

Bu bulgulara ek olarak, Emre (2003:18) ve Ömürgönülşen (2010:154) 2000'li yıllara kadar kamu yönetimi öğretiminde kullanılan kaynakların öğretim programlarında yaşanan sorunları yansıttığını, Batı'daki gelişmelerden kısmen ve gecikmeli olarak etkilendiğini ve güncel gelişmelere ve sorunlara yer vermeyen nitelikte olduğunu belirtmektedir.

5.5.7. 'Usul Esastan Önce Gelir' İlkesinin Eğitime Yansıması

Çalışma kapsamında görüşülen kişiler 'usul esastan önce gelir' ilkesinin altını sıkça altını çizme ihtiyacı duymuşlardır. Meslekte yeni olanlar üstlerinin protokol konusunda ikazları ile karşılaştığını belirtirken, meslekte uzun yıllar görev yapanların ise mesleğe yeni girmiş kamu yöneticilerin usul, yol ve yöntem bilme konusunda eksik kaldığını belirtmektedir. Teoriye ve pratiğe yönelik eğitimden önce usul bilen, içerisinde bulunduğu mesleğin geleneklerine uygun hareket edebilen ve içinde bulunacakları kurumun karakterine uygun davranışlarda bulunabilen bireylerin yetiştirilmesi kamu yönetimi ve kamu yöneticileri açısından önemli görülmektedir.

5.5.8. Metodolojiye Yönelik Derslerin Eksikliği

Sosyal bilimlerin bir dalı olarak kamu yönetimi, birçok disiplinden faydalandığını da dikkate alırsak, alana eleman yetiştiren önemli bir bilim dalı olduğunu söyleyebiliriz. Alana böylesi hitap eden bir disiplinin –her sosyal bilimler dalının olduğu gibi- metodolojiye yönelik eksikliği önemli bir sorun teşkil etmektedir.

Denhart'ın (2001:528) bölüme 'en uygun dersler ve müfredat nedir' etrafında yaptığı ABD özelindeki tartışma teknolojik imkanların kamu yönetimi eğitimine ne ölçüde dahil olduğu ve ne ölçüde metot olarak kullanıldığına yöneliktir.

Yükseköğretimde gelişmiş ülkeler için metodolojiye yönelik dersler olmazsa olmaz niteliğinde iken ülkemizde bu durum üzerinde çalışılması gereken bir konudur. (3. Bölümde paylaşılan kelime bulutu, bu ifadeyi destekler bir niteliğe sahiptir.) SBKY ve KY bölümlerinin bu çerçevede önemli bir açığı mevcuttur. Araştırma kapsamında D kişisinin de vurguladığı gibi bilgi analizi yapmayı sağlayan istatistik, sunum teknikleri, araştırma yöntemleri, vaka analizi, verileri yorumlama gibi derslerin müfredatlarda eksik kaldığı aşikardır.

5.5.9. Kişisel Gelişime Yönelik Eksiklikler

Çalışmanın 2. Bölümünde yapılan analizler de göstermektedir ki, müfredatların seçmeli dersleri kamu yönetimi disiplininin beslendiği neredeyse her alandan derslerle oluşturulmuştur. Ancak Kişi H'nin de belirttiği gibi bölüm öğrencileri yalnız teori ve mesleki yönden değil sosyal ve kültürel yönden gelişimini sağlayacak, bir yöneticinin gereği olan entelektüel yönden öğrencilerin yetiştirilmesi gerekmektedir. Dünyaca ünlü müzisyen Beethoven'ın 'insanı sadece bilim ve sanat yüceltebilir' sözüne referansla alınan eğitimin yanı sıra tiyatroya, sinemaya, edebi eserlerle, sportif faaliyetlere yönlendiren hiç değilse teşvik eden derslere müfredatlarda oldukça nadir rastlanmaktadır.

5.5.10. Yükseköğretim Sistemine Özgü Problemler

Kişi G ve H'nin özellikle, görüşülen diğer kişilerin yüzeysel olarak değindiği bir konu da kamu yönetimine özgü derslerin, kaynakların, müfredatların ve bölümün kalitesinin arttırılmasından önce yükseköğretim yapısında birtakım değişiklikler ve reformlar yapılması gerektiğini belirtmiştir. Bu değişiklikler ve reformlar bölüm sayılarının ve öğrencilerinin sayısının azaltılıp kalitenin arttırılması, eğitim-öğretim programlarını istihdam alanları ile uyumlu hale getirilmesi ve birbirine entegre edilmesi ve liyakat ilkesinin öne çıkarılması şeklinde gerçekleştirilebilir.

SONUÇ

Kamu yönetimi, insanlık tarihinde siyasal ve kamusal kurumlarının doğuşu ile birlikte felsefi, hukuki, iktisadi ve siyasi boyutlarıyla ele alınmış, gelişmiş ve gelişmekte olan bir disiplindir. Devleti en iyi şekilde yönetebilecek kamu yöneticisi yetiştirme meselesi coğrafyamızda Enderun mektebi ile kıta Avrupa'sında Kameral Bilim kürsüleriyle ve Amerika Birleşik Devletleri'nde Woodrow Wilson'ın 'İdarenin İncelenmesi' adlı makalesi ile eğitim boyutunda ele alınmaya başlamış, felsefe, hukuk ve siyaset alanların etkisini özünde barındırarak günden güne bu alanlardan daha özgür ve özgün bir akademik disiplin olarak incelenmeye ve öğretilmeye başlanmıştır.

1808 yılında Charles-Jean Bonnin'in kamu yönetimi kavramını literatüre kazandırmadan önce, siyaset, yönetim ve yönetici üzerine dünyada ve tarihimizde düüşünsel boyutta pek çok katkıda bulunulmuştur. Bu katkılar ideal bir devlet yöneticisi ve ideal bir devlet yönetimi nasıl olmalıdır soruları etrafında şekillenerek gelişmiştir. 18. yüzyılda topraklarımızda Enderun Mektebi ile kamu yönetiminin ve yöneticiliğinin eğitimi ve öğretimine başlanırken kıta Avrupa'sında kamu yönetimi öğretimi Kameral bilimler kürsüleri başladığı kabul edilmektedir. Bu dönemde Fransız yazınından da beslenen kamu yönetimi disiplini 20. yüzyıla kadar gelişimini devam ettirirken Woodrow Wilson ile ayrı bir disiplin olarak incelenmeye başlamış, sosyal bilimler alanında yeni ve özgün bir kimlik kazanmaya başlamıştır. Ülkemizde kamu yönetimi disiplininin bu özgün ve yeni hali 20. yüzyılın ikinci yarısı itibariyle yükseköğretim seviyesinde ele alınmaya başlamış ve günümüze kadar kurumsal düzeyde artarak gelişmiştir.

Ülkemizde öncelikle Fransız yazının İdare Hukuku etrafında ardından Almanya yazınının işletmecilik kavramı etrafında şekillenmeye başlayan kamu yönetimi disiplini, Amerika Birleşik Devletleri'nin etkisi ve katkılarıyla siyaset bilimi, yönetim bilimi ve sosyoloji alanları ile yakın ilişkiler kurmuş, iktisadi ve idari bilimlerin diğer alanlarından da faydalanarak günümüzdeki niteliğine kavuşmuştur. Bu süreçte öğretim görevlisi sayısı, öğrenci sayısı ve üniversitelerdeki bölüm sayısı

yıldan yıla artmış 103 bölümün 142 programı bünyesinde 1365 öğretim elemanı ve görevlisi ve 48375 güncel lisans öğrencisiyle eğitim-öğretim faaliyetlerine devam eden, yükseköğretimde kayda değer bir bölüm niteliği kazanmıştır. Yine gelişimini devam ettirirken kamu yönetimi bölümlerinin önüne siyaset bilimi ibaresi eklenmesi kamu yönetimi disiplinini kurumsal gelişiminde kayda değer bir gelişmedir. Günümüzde KY ve SBKY bölümleri müfredatlarında Siyaset Bilimine yönelik dersler en yüksek yüzde ile yer almaktadır. Siyaset Bilimini Yönetim ve Bilimi ve Hukuk alanlarına ait dersler takip ederken, KY bölümlerinde SBKY bölümlerine nazaran Hukuk alanına ait derslerin müfredatta daha fazla yer aldığı göze çarpmaktadır.

Müfredatlarımız yalnız Batı literatürü etkisinde kalmamış, ülkemizde yükseköğretimdeki özgü durumlara bağlı olarak da şekillenmiştir. 41 bölümün 10 ve altı öğretim görevlisi ile eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmesi, programın öğretim üyelerinin ağırlıkta olduğu anabilim dalına göre ve akademik birimin yöneticisine göre şekillenmesi, fakülte bünyesindeki diğer bölümlerin seçmeli dersleri şekillendirmesi ve üniversitenin/fakültenin/bölümün sahip olduğu vizyon KY ve SBKY bölümlerinin müfredatlarını şekillendiren kayda değer hususlardır.

Müfredatlardaki mevcut durumu anlamak adına 8 ülkeden 15 üniversite bünyesinde bulunan KY, SBKY ve eşdeğer bölümler incelendiğinde bu bölümlerde teoriden çok pratiğe yönelik derslerin varlığı öne çıkmaktadır. Bunun yanı sıra Türkiye'de bulunan bölüm müfredatları aksine hukuk alanına ait daha az ders mevcuttur ve Kamu Politikası, Karşılaştırmalı Siyaset, Kamu Dışı kuruluşlar gibi dersler ön plana çıkmaktadır. Bu örneklerde Türkiye'den farklı olarak siyaset bilimi ağırlıklı bir programdan ziyade daha çok 'politika' ağırlıklı bir niteliğe sahiptir. Türkiye'den farklı olarak öne çıkan diğer bir husus da incelenen örneklerin müfredat yapısının yönetimden 'yönetişim'e geçmiş olmasıdır. Müfredatlarda yalnız kamu kurum ve kuruluşları, bunların mali yapısı ve işleyişi değil kamuyu ilgilendiren tüm kurum ve kuruluşların (STK'lar ve Kar Amacı Gütmeyen Kamu Kuruluşları gibi) işleyişi ve yönetimine ait dersler müfredatlarda yer bulmaktadır.

Çalışmanın dördüncü kısmında Türkiye'de KY ve SBKY bölümlerinden mezun olan bir öğrencinin potansiyel istihdam alanları analiz edilmiştir. Bu istihdam alanlarına ait meslekler ve bu mesleklere girişin gereklilikleri ayrıntılarıyla incelenmiştir. Bu kapsamda kamu kurumlarında girişte Hukuk, İktisat, Maliye,

Muhasebe ve yabancı dil gibi alanların ağırlıkta olduğu, üniversitelere girişte yabancı dilin yanı sıra sayısal ve sözel mantık yürütmeye bağlı ALES'in etkili olduğu ve özel sektörde hem kamu hem de üniversitelerde aranan şartların yanı sıra kişisel gelişime önem verildiği görülmüştür.

Çalışmamızı özgün kılan bölümlerden biri olan 'Elit Mülakatlar' kapsamında yapılan görüşmeler, Türkiye'de kamu yönetimi eğitiminin ne ölçüde istihdam alanlarının ihtiyacını karşıladığı noktasında kayda değer çıkarımlar yapmamıza yardımcı olmaktadır. Bu mülakatlar kapsamında bulunduğu sektör ve alanda tanınmış, lisansüstü eğitimi bulunan, içinde bulunduğu veya bulunmuş olduğu sektörü/sektörleri iyi tanıyan gerek kamu sektörü gerekse özel sektörde görev yapmış veya yapmakta olan 15 kişi ile görüşülmüştür. Görüşmeler sonucu kamu yönetimi eğitimine yönelik 10 tespitte bulunulmuştur. Bu tespitler sonucu ve çalışmanın önceki bölümleri ışığında Türkiye'de KY ve SBKY bölümlerinin alanın ihtiyacını kısmen karşıladığı tespit edilmiştir. Hem çalışmamızda elde edilen bulgular ve tespitler hem de 2015 yılında yapılan Kamu Yönetimi Eğitimi Çalıştayı özet sonuç raporuna atıfta bulunarak, SBKY ve KY bölümlerinde ayrı ekoller oluşturulması, entelektüel düşünceyi geliştiren derslerin arttırılması, yoğunlaştırılmış zorunlu dersler ve gruplandırılmış seçmeli derslerin oluşturulması, ders kaynaklarının geliştirilmesi ve müfredatları yaşanan gelişmeler ve dönüşümleri dikkate alarak şekillendirmesi hiç kuşkusuz ki SBKY ve KY bölümlerinin alanın ihtiyacını karşılamada daha başarılı olmasında katkı sağlayacaktır (Kamu Yönetimi Eğitimi Çalıştayı, 2015:3-5).

Yapılan mülakatlar sonucu uygulamaya/pratiğe yönelik derslerin veya bir eğitim yapısının eksikliği ön plana çıkmaktadır. Bunun yanı sıra mesleğe giriş sınavlarında çoğunlukla lisans eğitiminin katkısı olmadığını, öğrencilerin daha fazla hukuk, iktisat, maliye ve muhasebe gibi derslere ihtiyacı olduğu gözlemlenmiştir. Bu iki problem ön plana çıkan iki problem olması ile birlikte kamu yönetimi lisans düzeyinde iyileştirilebilecek ve çözülebilecek sorunlar değildir. Bu sorunların çözümü için sistemsel ve topyekûn bir düzenleme şarttır. 50.000'e yakın kamu yönetimi lisans öğrencisinin staj programlarına dahil olarak mezun olması alanın kalitesini yükselten bir faaliyet olarak öngörülemez. İstihdam alanlarının bu staj programlarına yer açması, kamu kurumları veya diğer kurumlar ile ortaklıklar geliştirilmesi hepsinden önemlisi kamu kurumlarının işleyişi ile eğitimini uyumlu hale getirmek gerekir. Mesleğe giriş

sınavlarında ise iyi bir kamu yönetiminin gereği olan hukuk ve iktisat gibi derslerden ziyade yönetim bilimini ve yeteneğini ölçen sınavlarla adayların seçimi yapılmalıdır. Yine tekrar etmek gerekirse bu iki husus sistemsel ve iş birlikleri ile ele alınması gereken konulardır.

Sistemsel sorunlara değinmişken şuna da değinmekte fayda vardır. Yönetim işinin sanat yönü literatürde sıkça vurgulanmaktadır. Yöneticilik herkes tarafından icra edilemez, konu bir devletin yapı taşlarını oluşturan kamu yönetimi ise daha fazla özen gösterilmesi gerekir. Bu noktada yeni bir yükseköğretime geçiş sistemine geçiş tartışmaları devam ederken kamu yönetimi bölümleri için puan/sıralama barajı getirilebilir veya özel yetenek sınavları uygulanabilir.

Kamu yönetimi lisans eğitimini daha işler hale getirebilecek ve kısa vadede çözüm üretilebilecek konular ise ders programlarında revizyona gidilmesi ve akademik performansın denetlenmesi ile gerçekleştirilebilir. Öğrencilere teoriye ve alana yönelik derslerin öncesinde yönetimde usul, protokol, davranış bilimi, sosyal psikoloji gibi derslerin müfredatlarda yer bulması önemlidir. Yine Türkiye ortalaması altında bulunan bölüm akademisyenlerinin, akademik performanslarının yükseltilmesi daha nitelikli bir kamu yönetimi eğitimi için kaçınılmazdır.

Özetle, Türkiye'de KY ve SBKY bölümlerinin lisans programları disiplin ve müfredat bakımından melez bir yapıya sahipken, istihdam alanlarında bulunan potansiyel meslek gruplarına yönelik sınavlardan büyük ölçüde bağımsız bir program niteliğindedir. İstihdam alanındaki meslekler ise analitik düşünce, yönetme sanatı ve politika ve çözüm geliştirebilme yeteneği gerektiren meslekler iken hukuk, iktisat, maliye gibi alanlardan sınava tabii tutularak göreve getirilmektedir. Nihayetinde, lisans programlarının sahip olduğu geniş yelpaze alanın ihtiyacını kısmen karşılayabilmekte, özünde etkin ve yetkin kamu yöneticileri yetiştirilmesine fırsat vermemektedir.

KAYNAKÇA

KİTAP, MAKALE, BİLDİRİ ve TEZ KAYNAKLARI

Aktel, Mehmet., Kerman, Uysal., Altan, Yakup ve Güven, Ferit (2015) "Kameralizmi Anlama Çabası", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* Cilt: 7 Sayı: 12 ss.83-98

Altan, Yakup., Kerman, Uysal ve Aktel, Mehmet (2009) "Kamu Yönetimi Lisans Öğretimi: Kamu Yönetimi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma" *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi.* Sayı:20 ss.227-252

Ar, Fikret (1986) "Fransa ve Türkiye'de Yönetici Yetiştiren Başlıca Kurumlar-ENA, IIAP ve TODAİE", *Amme İdaresi Dergisi.* Cilt:19, Sayı:4 ss.13-24

Ateş H. ve Akpınar A. (2016) 'Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Lisans Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri ve Kariyer Beklentileri Araştırması' Anketi, Yayınlanmamış Anket.

Ateş, H. ve Akpınar, A. (2017) "Türkiye'de Kamu Yönetimi Bölümü Akademisyenlerinin Performansları: İki Kriter Çerçevesinde Bir İnceleme", Sunulmuş Bildiri, *XIV. Kamu Yönetimi Forumu (KAYFOR),* Van, 27-28-29 Nisan 2017

Aykaç, Burhan (2012) "Türkiye'de Kamu Yönetimi Eğitiminin Gelişimi" içinde **Türkiye'de Kamu Yönetimi,** Ed. Burhan Aykaç, Şenol Durgun ve Hüseyin Yayman, 2. Baskı, Nobel Yayınevi, Ankara

Bağce, Emre (2010) "Dünyada ve Türkiye'de Siyaset Bilimi ve Kamı Yönetimi Bölümleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme" içinde **Küreselleşme Sürecinde Kamu Yönetiminde Eğitim ve Araştırma.** Ed. İ.E Taş ve A. H. Aydın. Erişim Tarihi: 24.08.2017 http://www.emrebagce.com/yayinlar/Dunyada-ve-Turkiyede-kamu-yonetimi-bolumleri-uzerine-karsilastirmali-bir-inceleme.PDF

Balta, Tahsin Bekir (2012) "İdare İlmi Sahasındaki İncelemeler", içinde **Türkiye'de Kamu Yönetimi,** Ed. Burhan Aykaç, Şenol Durgun ve Hüseyin Yayman, 2. Baskı, Nobel Yayınevi, Ankara

Berkley, George and John Rouse (2004) **The Craft of Public Administration,** 9. Edition, New York

Bonnin, Charles-Jean (1812) **Principes d'Administration Publique,** 3. Edition, Paris

Bozkurt, Ömer., Ergun, Turgay ve Sezen Sabriye (1998**) Kamu Yönetimi Sözlüğü**, 1. Baskı, TODAİE Yayınları, Ankara

Cem, Cemil (1973) "Kamu Yönetiminde Lisans Eğitimi", Amme İdaresi Dergisi, Cilt: 6 Sayı: 1 Erişim Tarihi: 27.02.2017 http://www.todaie.edu.tr/resimler/ekler/17847fb69324143_ek.pdf?dergi=Amme%20Idaresi%20Dergisi

Chalekian, Paul (2013) **POSDCORB: Core Patterns of Administration**. PLoP '13, Erişim Tarihi:20.01.2017 www.hillside.net/plop/2013/papers/proceedings/papers/chalekian.pdf

Denhardt, Robert B. (2001) "The Big Questions of Public Administration Education" *Public Administration Review.* Cilt:61 Sayı:5 ss.526-534

Emre, Cahit (2012) "Yönetim Bilimi" içinde **Türkiye'de Kamu Yönetimi,** Ed. Burhan Aykaç, Şenol Durgun ve Hüseyin Yayman, 2. Baskı, Nobel Yayınevi, Ankara

Emre, Cahit (2003), "Yönetim Bilimi," içinde **Yönetim Bilimi Yazıları**, Ed. Cahit Emre, İmaj Yayınevi, Ankara

Ergun, Turgay ve Polatoğlu, Aykut (1984) **Kamu Yönetimine Giriş**, TODAİE Yayınları, Ankara

Ergun, Turgay (1995) "Kamu Yönetimi Disiplininin Gelişmesine Kısa Bir Bakış: Yeni Arayışlar ve Gerçekler", **Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyumu Bildirileri**, Cilt:1, TODAİE, Ankara

Ergun, Turgay (1988) **Kamu Yöneticilerinin Yetiştirilmesi**, TODAİE Yayını, Ankara

Ergun, Turgay (2004) **Kamu Yönetimi: Kuram, Siyasa, Uygulama,** Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları, Ankara

Ernst, Forsthoff (1953) *Lehrbuch des Verwaltungsrechts,* Cilt: 1 Sayı: 40

Ertuğ, Hasan Refik (1948) "İdare İlimleri Enstitüsü", *Siyasi İlimler Mecmuası,* Sayı: 209

Eryılmaz, Bilal (2000) **Kamu Yönetimi**, Akademi Yayınları, İstanbul

Eryılmaz, Bilal (2014) **Kamu Yönetimi,** 7. Baskı, Umuttepe Yayınları, Kocaeli

Fayol, Henri (2005) **Genel ve Endüstriyel Yönetim,** Adres Yayınları, Ankara

Gözcü, Ali Can (2015) Türkiye'deki Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümlerinin Yenilikçilik Açısından Değerlendirilmesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Atılım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

Gulick, Luther H. (1937) "Notes on The Theory of Organization", **Papers on the Science of Administration,** Ed. L. Gulick and L. Urwick, Institute of Public Administration, New York

Güler, Birgül Ayman (2013) **Türkiye'nin Yönetimi,** 4. Baskı, İmge Kitapevi Yayınları, Ankara

Güler, Birgül Ayman (1994) "Nesnesini Arayan Disiplin: Kamu Yönetimi" *Amme İdare Dergisi,* Cilt: 27 Sayı: 4 Erişim Tarihi: 20.02.2017 http://www.todaie.edu.tr/resimler/ekler/af776b2c059d633_ek.pdf?dergi=Amme%20Idaresi%20Dergisi

Günay, Faruk Ö. (2004) **Üst Düzey Kamu Yöneticilerinin Yetiştirilmesi.** *Yayınlanmış Doktora Tezi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Erişim Tarihi:24.02.2017 www.acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/1733/2388.pdf

Kamu Yönetimi Eğitimi Çalıştayı (2015). Süleyman Demirel Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü.

Karasu, Koray (2004) "Kamu Yönetimi Disiplininin Kökenine İlişkin Bir Not", *II. Kamu Yönetimi Forumu Bildirileri,* ss.225-242 Erişim Tarihi: 20.02.2017 http://acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/1857/

Keskin, Nuray E., (2005) "Türkiye'de Kamu Yönetimi Disiplininin Köken Sorunu", Erişim Tarihi: 24.02.2017 http://yonetimbilimi.politics.ankara.edu.tr/files/2013/09/disiplin-koken.pdf

Langrod, Georges (1970) "Yönetim Hukuku ve Yönetim Bilimi" Çev. Visalettin Pekiner, *Amme İdaresi Dergisi,* Cilt: 3 Sayı: 2, ss.156-172, Erişim Tarihi: 21.02.2017 http://www.todaie.edu.tr/resimler/ekler/06e9d77ad015392_ek.pdf?dergi=Amme%20Idaresi%20Dergisi

Learned, E. ve Sproat A. (1972). **Örgüt Kuramı ve Politikası**, Çev.Gencay Şaylan, TODAİE, Ankara

Leblebici, Doğan Nadi (2004) "Türkiye'de Kamu Yönetimi Öğretiminin Yüksek Lisans ve Doktora Düzeyinde İncelenmesi", içinde **Türkiye'de Kamu Yönetimi,** Ed. Burhan Aykaç, Şenol Durgun ve Hüseyin Yayman, 2. Baskı, Nobel Yayınevi, Ankara

Leonard, D. White (1945) "The Just Offical", *Public Administration Review,* Volume 5, pp.271-274 Erişim Tarihi: 20.02.2017 www.cjbonnin.org/REFERENCIAS/whitebonnin.pdf

Mıhçıoğlu, Cemal (1988) **Türkiye'de Çağdaş Kamu Yönetimi Öğretiminin Başlangıç Yılları**, AÜ SBF Yayını, Ankara

Mıhçıoğlu, Cemal (1972) **Daha İyi Bir Kamu Hizmeti İçin: Siyasal Bilgiler Fakültesi Üzerine Bir Araştırma,** Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara

Orhan, Gökhan (2007) 'Kamu Politikalarıyla İlgili Sorunlar Nasıl Çözülür? Disiplinler Arası Bir Yaklaşım Olarak Kamu Politikaları Analizi ve Getirdiği Açılımlar' https://www.academia.edu/30701930/Kamu_Politikalarıyla_İlgili_Sorunlar_Nasıl_Çözülür_Disiplinler_Arası_Bir_Yaklaşım_Olarak_Kamu_Politikaları_Analizi_ve_Getirdiği_Açılımlar Erişim Tarihi: 06.06.2017

Onar, Sıddık Sami (1952) **İdare Hukukunun Umumi Esasları**

Ömürgönülşen, Uğur (2004a), "Türkiye'de Lisans Düzeyinde Kamu Yönetimi Öğretiminin Kurumsal Gelişimi ve Sorunları," içinde **Kamu Yönetimi: Gelişimi ve Güncel Sorunları**, Öktem, M. Kemal ve Uğur Ömürgönülşen (ed.), İmaj Yayınları, Ankara

Ömürgönülşen, Uğur (2004b) "Dünyada Kamu Yönetimindeki Dönüşümün Türkiye'deki Lisans Düzeyi Kamu Yönetimi Öğretimine Yansımaları," içinde **Dünyada Kamu Yönetimindeki Dönüşüm ve Türkiye'de Kamu Yönetimi Öğretimine Yansımaları, II. Kamu Yönetimi Forumu (KAYFOR II)** Ed. Öktem, M. Kemal ve Uğur Ömürgönülşen, Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri Basımevi, Ankara

Ömürgönülşen, Uğur (2010) "Türkiye'de Lisans Düzeyi Kamu Yönetimi Öğretiminde Yakın Dönemde Yaşanan Gelişmeler: Mevcut Durum, Sorun Alanları ve Gelişme Eğilimleri" *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi,* Cilt: 65 Sayı: 3, Erişim Tarihi: 20.01.2017

http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423870150.pdf

Önder, Murat ve Brower S. Ralph S. (2013) "Public Administration Theory, Research and Teaching: How Does Turkish Public Administration Differ?" *Journal of Public Affairs Education* Sayı:19 Cilt:1 ss.117-139

ÖSYM (1987) **1986-1987 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri,** Ankara

ÖSYM (1994) **1993-1994 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri,** Ankara

ÖSYM (2002) **2001-2002 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri,** Ankara

ÖSYM (2010) **2009-2010 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri,** Ankara

Özer, M. Akif (2016) "Herbert Simon'un Yönetim Bilimine Katkıları Üzerine Değerlendirmeler", *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi,* Cilt:5 Sayı: 11, Erişim Tarihi: 22.02.2017 http://www.egejfas.org/download/article-file/263393

Polatoğlu, Aykut (2003) **Kamu Yönetimi**, 2.Baskı, ODTÜ Yayıncılık, Ankara Kalkışım, Hasan Mahmut (2011) "Kamu Yönetimi Disiplini", Erişim Tarihi: 22.02.2017 http://earsiv.gumushane.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/123456789/615/Kamu%20Yönetimi%20Disiplini.doc?sequence=1&isAllowed=y

Simon, H.A., D.W. Smithburg ve V.A. Thompson. (1985) **Kamu Yönetimi,** Çev. Cemal Mıhçıoğlu, Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara, Erişim Tarihi: 22.02.2017 http://kitaplar.ankara.edu.tr/dosyalar/pdf/145.pdf

Şen, Mustafa Lütfi. (1992) Türk Kamu Yönetiminde Eğitim-İstihdam İlişkisi *Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir

Şengül, Ramazan (2007) "Henri Fayol'un Yönetim Düşüncesi Üzerine Notlar", *Yönetim ve Ekonomi Dergisi,* Cilt:14 Sayı:2, ss.257-273 Erişim Tarihi: 20.02.2017 www2.bayar.edu.tr/yonetimekonomi/dergi/pdf/C14S22007/RS.PDF

Taylor, Frederic (2005) **Bilimsel Yönetimin İlkeleri,** Çev. H. Bahadır Akın, Adres Yayınları, Ankara

Tribe, Keith (2008) "Cameralism and The Science of The State", Ed. Mark Goldie, Robert Wokler, **The Cambridge History of Eithteenth Century Poltical Thought**, Campridge University Press, pp.525-543

United Nations Technical Assistance Programme (1954) Institute of Public Administration in Turkey, New York

Weber, Max (1986) **Sosyoloji Yazıları,** Çev. Taha Parla, Hürriyet Vakfı Yayınları, İstanbul

Wilson, Woodrow (1887) "The Study of Administration", *Political Science Quarterly,* Volume 2, pp.197-222

Yayman, Hüseyin (2012) "Türkiye'de Kamu Yönetimi Disiplininin Gelişimi" içinde **Türkiye'de Kamu Yönetimi,** Ed. Burhan Aykaç, Şenol Durgun ve Hüseyin Yayman, 2. Baskı, Nobel Yayınevi, Ankara

İNTERNET KAYNAKLARI

URL_1, https://www.academix.com.tr/yurtdisinda-universite/amerikada-universite.aspx Erişim Tarihi: 20.05.2017

URL_2, https://www.academix.com.tr/yurtdisinda-universite/amerikada-universite.aspx Erişim Tarihi: 20.05.2017

URL_3, http://fulbright.org.tr/amerikada-egitim/amerikan-egitim-sistemi/ Erişim Tarihi: 20.05.2017

URL_4, http://ugs.usf.edu/eight-semester-plans/?display=plan&catyr=1617&progcode=BSAS-APS-APU Erişim Tarihi: 20.05.2017

URL_5, http://copp.utsa.edu/department/undergraduate-program3/ Erişim Tarihi: 20.05.2017

URL_6, http://arweb.sdsu.edu/es/catalog/2012-13/parts/Public%20Administration.pdf Erişim Tarihi: 22.05.2017

URL_7, http://kupa.ku.edu/overview-ba-puad Erişim Tarihi: 22.05.2017

URL_8, http://pa.fiu.edu Erişim Tarihi: 22.05.2017

URL_9, https://www.academix.com.tr/yurtdisinda-universite/avustralyada-universite.aspx Erişim Tarihi: 22.05.2017

URL_10, http://www.canberra.edu.au/coursesandunits/course/_nocache?course_cd=210JA&version_number=2&title=Bachelor-of-Public-Administration&location=BRUCE&rank=AAA&faculty=Faculty-of-Business,-Government---Law&year=2017 Erişim Tarihi: 23.05.2017

URL_11,http://www.canberra.edu.au/coursesandunits/course/_nocache?course_cd=210JA&version_number=2&title=Bachelor-of-Public-Administration&location=BRUCE&rank=AAA&faculty=Faculty-of-Business,-Government---Law&year=2017 Erişim Tarihi: 23.05.2017

URL_12, http://www.allstudy.com.tr/cinde-universite/ Erişim Tarihi: 23.05.2017

URL_13, http://www.cityu.edu.hk/ug/current/Minor/MNR-MPP.htm Erişim Tarihi: 23.05.2017

URL_14, http://www.lse.ac.uk/government/home.aspx Erişim Tarihi: 23.05.2017

URL_15, https://www.academix.com.tr/yurtdisinda-universite/kanadada-

universite.aspx Erişim Tarihi: 23.05.2017

URL_16, https://www.concordia.ca/academics/undergraduate/community-public-affairs-policy-studies.html Erişim Tarihi: 23.05.2017

URL_17, http://futurestudents.yorku.ca/graduate/programs/public-policy-administration-and-law Erişim Tarihi: 23.05.2017

URL_18, http://futurestudents.yorku.ca/program/public-administration Erişim Tarihi: 23.05.2017

URL_19, https://socialsciences.uottawa.ca/why-social-sciences/compass/profile-public-administration Erişim Tarihi: 23.05.2017

URL_20, http://ksap.gov.pl/ksap/en Erişim Tarihi: 23.05.2017

URL_21, http://www.teoriegitim.com/yurtdisinda-universite/yeni-zelanda/ Erişim Tarihi: 24.05.2017

URL_22, http://www.yok.gov.tr/web/guest/tarihce Erişim Tarihi: 24.05.2017

URL_23, https://scholar.harvard.edu/jlhochschild/publications/conducting-intensive-interviews-and-elite-interviews Erişim Tarihi: 24.05.2017

URL_24, http://kpssbilgisistemi.blogcu.com/kpss-tarihcesi-sadelestirilmistir/9799168 Erişim Tarihi: 24.05.2017

URL_25, http://www.memurlar.net/haber/44551/kpss-a-nedir-kpss-b-nedir.htm Erişim Tarihi: 24.05.2017

URL_26, http://www.xn--hseyinmutlu-thb.com.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=121:kurumlar-ve-karyer-meslekler&catid=40:manset Erişim Tarihi: 25.05.2017

URL_27, http://forum.tercihiniyap.net/topic/607/ösym-nin-kpss-yeni-puan-sisteminin-ayrıntılı-analizi Erişim Tarihi: 25.05.2017

URL_28, www.dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2017/KPSS/EK-1PuanTurleri03012017.pdf Erişim Tarihi: 25.05.2017

URL_29,http://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2016/KYMK/KILAVUZ021120166.pdf Erişim Tarihi: 25.05.2017

URL_30, https://www.tercihiniyap.net/meslek/idari-yargi-hakimligi Erişim Tarihi: 25.05.2017

URL_31, http://ilan.memurlar.net/ilan/32156/thy-uzman-adaylari-alim-ilani.html Erişim Tarihi: 25.05.2017

URL_32, https://www.youtube.com/watch?v=fhaSQdKStSA Erişim Tarihi: 29.06.2017

URL_33,http://www.yok.gov.tr/web/guest/icerik/-/journal_content/56_INSTANCE_rEHF8BIsfYRx/10279/17576 Erişim Tarihi: 25.05.2017

URL_34, https://www.kredibankalar.com/haberler/turkiye%27de-hizmet-veren-bankalarin-sahibi-kim-h2392.html Erişim Tarihi: 25.05.2017

URL_35, http://webservis.vakifbank.com.tr/sinav/Brosur.aspx Erişim Tarihi: 25.05.2017

URL_36, http://ilan.memurlar.net/ilan/31551/ziraat-bankasi-mufettis-yrd-uzman-yrd-ve-avukat-alim-ilani.html Erişim Tarihi: 27.05.2017

URL_37, http://www.tbb.gov.tr/basin-ve-yayin/duyurular/20170322-turkiye-belediyeler-birligi-personel-alim-ilani Erişim Tarihi: 27.05.2017

URL_38, https://www.gmka.gov.tr/kalkinma-ajansi-nedir-gorevleri-nelerdir Erişim Tarihi: 27.05.2017

URL_39, http://www.tbb.gov.tr/birligimiz/kurulus-ve-gorev/ Erişim Tarihi: 27.05.2017

URL_40, https://www.canterbury.ac.uk/study-here/courses/undergraduate/policing-public-administration-17-18.aspx Erişim Tarihi: 27.05.2017

URL_41, http://www.yok.gov.tr/web/uluslararasi-iliskiler/bologna-sureci-nedir Erişim Tarihi: 19.07.2017

VERİ SETİ OLUŞTURULURKEN YARARLANILAN İNTERNET KAYNAKLARI

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://iibf.ibu.edu.tr/tr/bolumler/kamu-yonetimi

Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://psapa.adanabtu.edu.tr/PagesTR/DefaultTR.aspx

Adıyaman Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://kamuyonetimi.adiyaman.edu.tr/TR/Sayfalar/Bolumumuz

Adnan Menderes Üniversitesi, SBKY ve KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://akademik.adu.edu.tr/bolum/sokeisletme/kamuyonetimi/ ve http://www.akademik.adu.edu.tr/bolum/nazilliiibf/kamuyonetimi/

Afyon Kocatepe Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://kamu.aku.edu.tr

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, https://www.agri.edu.tr/tr/fakulteler/iktisat/kategori/kamu-genel-bilgiler

Ahi Evran Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://iibf.ahievran.edu.tr/index.php/2011-08-28-14-26-00/2011-08-28-15-17-12/2011-08-28-15-17-13

Akdeniz Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://iibf.akdeniz.edu.tr/kamu-yonetimi

Aksaray Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://kamu.aksaray.edu.tr

Anadolu Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, https://www.anadolu.edu.tr/acikogretim/acikogretim-fakulteler/1581/kamu-yonetimi/program-profili

Ankara Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://www.politics.ankara.edu.tr/?bil=bil_icerik&icerik_id=265&menu=0&ens_birim=2300

Ardahan Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, https://www.ardahan.edu.tr/birim.aspx?id=1002040

Artvin Çoruh Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://www.artvin.edu.tr/tr/menu/1773/615/hakkinda

Atatürk Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, https://atauni.edu.tr/kamu-yonetimi-bolumu-1

Atılım Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://pol.atilim.edu.tr/?lang=tr

Avrasya Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://kamu-yonetimi.avrasya.edu.tr/kamu-yonetimi-bolumu-tanitim/

Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://www.balikesir.edu.tr/index.php/baun/birim_bolum/177/bolum_hakkinda

Bartın Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://iibf.bartin.edu.tr/bolumAnasayfa.aspx?bolumId=8
Batman Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://iibf.batman.edu.tr/Sayfalar/Akademik-Birimler/Fakulteler/Iktisadi-ve-Idari-Bilimler--Fakultesi/Bolumler/Siyaset-Bilimi-ve-Kamu-Yonetimi--Bolumu/Genel-Bilgiler/924
Bayburt Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://iibf.bayburt.edu.tr/tr/Birim/kamu-yonetimi
Beykent Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://www.beykent.edu.tr/akademik/lisans/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakültesi/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi-1
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://w3.bilecik.edu.tr/iibf/bolumler/sbky/
Bingöl Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://www.bingol.edu.tr/tr/akademik/fakulteler/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi/bolumler/kamu-yonetimi-bolumu/genel-bilgi
Bitlis Eren Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://www.bitliseren.edu.tr/AkademikBirim.aspx?Program=9&zcms=116
Bülent Ecevit Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://iibf.beun.edu.tr/bolum.asp?id=13
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://sbky.comu.edu.tr/sayfa/17/hakkimizda, http://biibf.comu.edu.tr/bolumlerimiz/kamu-yonetimi.html
Çankırı Karatekin Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://sky.karatekin.edu.tr
Cumhuriyet Üniversitesi, , KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://iibf.cumhuriyet.edu.tr/bolum.php?bolumkodu=340300209
Dicle Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://www.dicle.edu.tr/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi_kamu-yonetimi
Dokuz Eylül Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://iibf.deu.edu.tr/akademik-birimler/kamu-yonetimi/genel-bilgiler/
Dumlupınar Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://iibf.dpu.edu.tr/index/sayfa/262/kamu-yonetimi
Erciyes Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://iibf.erciyes.edu.tr/index.aspx
Erzincan Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://iibf.erzincan.edu.tr/?page_id=219&lang=tr
Erzurum Teknik Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://iibf.erzurum.edu.tr/Menu/157/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://iibf.ogu.edu.tr/Sayfa/Index/43/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi-bolumu
Fırat Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016,

http://sbkyb.iib.firat.edu.tr/tr/node/125
Gazi Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016,
http://iibf.gazi.edu.tr/posts/view/title/kamu-yonetimi-3622?siteUri=iibf
Gaziantep Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016,
http://www.gantep.edu.tr/ab/index.php?bolum=20255814&bolum_id=202561
Gaziosmanpaşa Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016,
http://iibf.gop.edu.tr/bolumDefault.aspx?dilId=1&birimlerId=10&bolumlerId=125&menuKod=unitetanitimi
Gedik Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016,
http://www.gedik.edu.tr/akademik-birimler/fakulteler/iktisadi-idari-ve-sosyal-bilimler-fakultesi/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi/bolum-hakkinda
Giresun Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016,
http://iibf.giresun.edu.tr/index.php?id=311
Gümüşhane Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016,
http://iibf.gumushane.edu.tr/sayfa/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi
Hacettepe Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016,
http://www.kamu.hacettepe.edu.tr
Hakkâri Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016,
http://iibf.hu.edu.tr/1713-genel-bilgi.html
Harran Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016,
http://iibf.harran.edu.tr/kamubolumu
Hitit Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016,
http://www.iibf.hitit.edu.tr/sbky/
Iğdır Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016,
http://www.igdir.edu.tr/iktisadi-idari-bilimler-fakültesi-siyaset-bilimi-ve-kamu-yönetimi-genel-bilgiler
Ihsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://pols.bilkent.edu.tr/?page_id=1132&lang=tr
İnönü Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
https://cms.inonu.edu.tr/tr/cms/sbky
İstanbul Arel Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://www.arel.edu.tr/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi-bolumu
İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://www.kemerburgaz.edu.tr/tr/akademik-birimler/fakulteler/iktisadi-idari-ve-sosyal-bilimler-fakultesi/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi/bolum-baskaninin-mesaji
İstanbul Medeniyet Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://sbky.medeniyet.edu.tr/tr
İstanbul Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://siyasal.istanbul.edu.tr/?p=6240
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://sbk.ikc.edu.tr

Kadir Has Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://www.khas.edu.tr/1715/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi
Kafkas Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://iibf.kafkas.edu.tr/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi/hakkimizda
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://kamuyonetimi.ksu.edu.tr/Default.aspx?SId=1367&Med=7130
Karabük Üniversitesi , SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://iibf.karabuk.edu.tr/index.aspx
Karadeniz Teknik Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://www.ktu.edu.tr/kamuyonetimi
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://sbky.kmu.edu.tr
Kastamonu Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
https://iibf.kastamonu.edu.tr/index.php/tr/fakultemiz-bolumler/bolumler-siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi.html
Kilis 7 Aralık Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://iibf.kilis.edu.tr/bolum/IIII03/bolum/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi-bolumu
Kırıkkale Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://sbky.kku.edu.tr
Kırklareli Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://kamu.klu.edu.tr/Kisiler/199-akademik-kadro.klu
Kocaeli Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://sbky.kocaeli.edu.tr/bolum/index.php
Marmara Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
https://siyasal.marmara.edu.tr
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://iibf.mehmetakif.edu.tr/kamu-yonetimi/
Mersin Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://www.mersin.edu.tr/akademik/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi/bolumler/kamu-yonetimi-bolumu
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://kamu.mu.edu.tr/tr/bolum-hakkinda-886
Muş Alparslan Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://www.alparslan.edu.tr/bolum.xhtml?page=51
Mustafa Kemal Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://www.mku.edu.tr/main.php?page=readpage&id=3196&location=ky
Namık Kemal Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://iibf-ky.web.nku.edu.tr
Necmettin Erbakan Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
https://www.konya.edu.tr/siyasetbilimikamuyonetimi
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016

http://iibf.nevsehir.edu.tr/tr/bolumler_kamu_yonetimi
Ömer Halisdemir Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 http://www.ohu.edu.tr/iibf/kamuyonetimi
Nişantaşı Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 https://www.nisantasi.edu.tr/bolumler-46418/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi-20
Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 http://sbky.nny.edu.tr/default.aspx?lid=1&pid=550
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 http://iibf.omu.edu.tr/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi/68
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 http://padm.metu.edu.tr/tr/genel-bilgiler
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://sky.osmaniye.edu.tr
Pamukkale Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 http://www.pau.edu.tr/sbky/tr/sayfa/tarihce-15
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016
http://sbky.iibf.erdogan.edu.tr
Sakarya Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://www.kamu.sakarya.edu.tr
Selçuk Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://www.selcuk.edu.tr/iktisadi_ve_idari_bilimler/kamu_yonetimi/tr
Şırnak Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 http://sirnak.edu.tr/fakulte/iibf/KD92_bolum-hakkinda.html
Süleyman Demirel Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 http://iibf.sdu.edu.tr/tr/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi/bolum-hakkinda-6962s.html
Trakya Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 http://iibf.trakya.edu.tr
Munzur Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 https://www.munzur.edu.tr/birimler/akademik/fakulteler/iibf/bolumler/siyaset/Pages/hakkimizda.aspx
Türk-Alman Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 http://www.tau.edu.tr/iktisadiidaribilimlerfakultesi/siyasetbilimikamuyonetimi
Uludağ Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 http://iibf.uludag.edu.tr/?page_id=102
Uşak Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 https://iibf.usak.edu.tr/#
Yeditepe Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016, http://kamu.yeditepe.edu.tr/#
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, SBKY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 http://www.ybu.edu.tr/siyasalbilgiler/siyasetb/
Yüzüncü Yıl Üniversitesi, KY Bölüm Bilgileri, Erişim Tarihi: 30.12.2016 https://iibf.yyu.edu.tr/AkademikBirimler/index.php?s=10

EK-1. Devlet Üniversiteleri Bünyesinde Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümleri Müfredat Analizi

Zorunlu Dersler	ADÜ	Ağrı	Ahi E	Aksa	Ankz	Artvi	Banc	Bart	Bilec	Çana	Çank	Dicle	Erciy	Erzin	Osm	Fırat	Gazi	Gire	Güm	Hacc	Hakk	Hitit	İnön	Medi	İstan	Katip	Kafkı	Kara	Kast	Kırık	Kilis	Koca	Mari	Mari	Mun	Necr	Ondo	ODTÜ	Osm	Pam	Rece	Saka	Sülej	Türk	Yıldı	**Ortalama**	Yüzdelik
Atatürk İlke ve İnkılapları Tarihi	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	**1,98**	4,62
Ekonomi (İktisat)	2	4	2	4	3	3	2	2	2	4	3	2	3	4	2	3	3	5	3	2	5	3	4	3	6	2	4	4	3	3	5	1	2	3	6	4	3	4	2	1	2	5	3	4	4	2	**3,17**	7,4
Yönetim Bilimleri	6	7	4	9	8	3	4	7	3	4	6	2	4	1	6	8	4	6	4	3	5	6	3	6	2	3	3	7	6	5	4	8	6	7	3	8	5	6	5	10	7	7	6	8	3	5	**5,28**	12,32
Hukuk	8	3	7	7	12	7	5	8	6	6	6	9	8	8	6	8	5	5	6	3	7	6	8	5	7	5	8	6	7	6	5	4	8	4	7	8	4	7	8	4	5	8	8	5	5	5	**6,39**	14,91
Siyaset Bilimi	8	7	5	8	12	7	6	9	8	8	8	6	7	7	6	8	6	8	5	5	6	3	7	6	8	5	7	10	4	6	6	3	9	10	8	10	9	6	8	5	8	13	8	8	5	9	**7,61**	17,76
Sosyal Bilimler	4	3	3	4	2	3	2	4	3	1	2	2	2	2	1	6	2	3	2	4	6	2	4	3	3	4	2	4	3	3	4	3	2	3	3	5	2	3	2	1	2	1	4	2	3	5	**2,89**	6,74
Türk Dili	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	**1,98**	4,62
Yabancı Dil	2	2	8	2	14	2	2	2	2	6	2	4	3	2	2	4	2	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0	18	2	2	1	2	0	3	2	0	2	1	2	8	5	**3,04**	7,09
Siyasi Tarih-Uygarlık Tarihi	1	0	1	0	2	1	2	2	1	2	0	1	0	0	1	2	1	1	2	1	2	2	0	1	2	1	2	2	0	1	2	0	0	1	0	2	1	1	0	1	2	2	0	1	1	0	**1,02**	2,38
Yerel Yönetimler-Mahalli İdareler	2	1	1	2	2	1	1	1	1	3	2	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1	0	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	0	1	2	1	1	1	1	0	**1,17**	2,73
Maliye	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	3	1	2	0	2	1	4	2	2	0	2	2	1	1	1	1	2	2	3	0	2	2	0	0	2	2	0	1	2	2	1	2	0	**1,20**	2,8
Kentleşme ve Çevre Sorunları	1	3	0	2	2	2	0	3	1	0	2	2	2	2	2	2	1	4	2	2	0	2	2	2	1	2	3	2	2	2	2	5	2	2	0	0	4	3	0	2	1	3	2	2	0	3	**1,83**	4,27
Temel Bilgi Teknolojileri	0	2	1	1	0	1	1	2	0	0	1	1	2	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	2	1	0	0	2	2	0	0	2	0	0	2	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	**0,78**	1,82
ÇEKO	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	**0,28**	0,65
Muhasebe	0	2	0	2	0	1	0	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	0	1	0	2	2	0	0	1	2	2	2	2	0	0	1	0	0	0	1	1	2	2	0	2	2	1	2	0	0	**1,17**	2,73
Alan Dışı	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	4	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0	**0,41**	0,95
Kamu Politikası	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	**0,26**	0,6
Karşılaştırmalı Siyaset	0	0	0	0	2	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	2	1	1	1	0	0	2	1	1	0	0	0	0	2	1	1	1	1	2	1	1	0	0	0	0	2	2	2	**0,74**	1,72
Uluslararası İlişkiler	0	0	0	0	0	2	2	1	1	4	2	0	0	0	1	0	0	0	2	1	1	1	2	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	3	0	0	0	2		2	3	4	1	1	**1,04**	2,42
İstatistik	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	**0,46**	1,07
İşletme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0,13**	0,3
TOPLAM	**39**	**41**	**37**	**47**	**69**	**42**	**34**	**49**	**40**	**44**	**38**	**40**	**43**	**39**	**37**	**52**	**35**	**49**	**38**	**29**	**53**	**45**	**44**	**39**	**43**	**36**	**44**	**46**	**36**	**43**	**55**	**43**	**32**	**53**	**40**	**48**	**46**	**43**	**32**	**43**	**41**	**52**	**36**	**54**	**40**	**41**	**42,83**	**99,9**
Seçmeli Dersler																																																
Siyaset Bilimi	10		6	11	6	33	8	7	8	13	14	10	4	11	15	4	7	7	15	21	5	11	8	10	4	8	5	6	17	14	7	10	12	6	8	18	6	11	15	7	7	11	9	4	3	20	**10,04**	20
Kamu Yönetimi	14		10	15	5	19	8	8	8	12	8	12	2	10	18	4	9	9	15	16	4	8	10	7	5	6	6	6	30	27	6	8	19	6	6	7	6	8	10	9	9	12	18	13	3	17	**10,40**	20,8
Muhasebe	2		2	0	1	2	3	0	0	0	0	0	0	1	2	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2	0	1	0	0	0	0	3	0	7	0	0	0	0	**0,69**	1,3
Hukuk	2		5	4	2	3	4	4	1	6	2	2	2	2	2	4	6	5	6	6	1	6	1	3	7	4	3	4	5	3	0	3	3	3	3	2	1	5	5	0	3	4	4	1	1	3	**3,24**	6,4
Sosyal Bilimler	1		2	1	1	5	5	2	0	8	0	4	1	8	5	1	5	7	3	5	0	4	0	1	3	5	3	4	6	6	1	8	3	3	6	7	1	4	7	1	4	4	6	0	1	1	**3,40**	6,8
Uluslararası İlişkiler	7		3	4	1	8	12	2	3	3	0	2	2	4	6	0	2	5	7	1	1	0	1	1	0	3	2	2	4	4	1	3	1	1	1	4	0	2	5	3	0	6	4	0	1	0	**2,71**	5,4
ÇEKO	3		0	1	0	0	1	2	2	1	0	0	0	2	3	0	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	2	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	22	1	3	1	1	0	0	**1,31**	2,6
Temel Bilgi Teknolojileri	1		0	1	1	2	0	6	3	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0,42**	0,8
Maliye	6		3	3	0	2	2	0	7	2	0	1	2	1	1	2	1	1	3	0	0	4	0	0	1	2	2	0	3	1	1	0	2	1	2	2	3	0	0	1	3	18	6	2	0	2	1	**2,04**	4
İşletme	4		1	0	0	4	1	10	10	0	0	2	4	4	6	0	1	1	0	0	0	1	0	0	1	4	3	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	8	1	0	23	5	1	0	0	0	0	**2,20**	4,4
İstatistik	1		0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	**0,24**	0,48
Alan Dışı	1		0	0	1	6	3	0	0	2	6	0	0	4	1	10	0	0	8	1	1	0	0	1	6	4	100	0	2	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	85	0	0	0	**5,60**	10
Kamu Politikası	1		0	1	0	0	3	1	0	0	1	0	0	0	2	0	1	1	0	3	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	**0,56**	1,2
Karşılaştırmalı Siyaset	1		1	0	0	0	0	0	0	2	1	2	2	1	0	2	0	1	0	2	0	1	1	3	1	0	1	0	1	1	0	2	1	2	1	1	0	0	2	0	1	1	0	0	0	0	**0,82**	1,65
İktisat	1		2	2	0	7	1	3	10	1	0	3	3	7	7	0	3	1	2	1	5	4	1	3	10	1	1	2	5	4	1	8	1	1	4	7	0	7	4	7	34	4	3	0	1	2	**3,87**	7,6
Yabancı Dil	0		0	5	0	5	0	2	4	20	0	1	1	6	0	0	0	0	2	0	0	2	2	0	0	4	20	12	2	2	2	12	4	0	0	13	0	0	9	0	2	16	3	0	0	0	0	**3,36**	6,7
TOPLAM	**55**	**0**	**35**	**49**	**23**	**93**	**48**	**47**	**60**	**74**	**27**	**39**	**27**	**59**	**81**	**15**	**41**	**45**	**52**	**63**	**19**	**39**	**24**	**37**	**42**	**148**	**37**	**32**	**79**	**67**	**29**	**58**	**46**	**24**	**50**	**51**	**14**	**57**	**50**	**38**	**139**	**65**	**136**	**20**	**13**	**44**	**49,80**	**100,13**

EK-2. Vakıf Üniversiteleri Bünyesinde Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümleri Müfredat Analizi

Zorunlu Dersler	Atılım	Beykent	Gedik	Bilkent	Arel	Kemerburgaz	Medipol	Kadir Has	Nişantaşı	NuhNaci	**Ortalama**	Yüzde
Atatürk İlke ve İnkılapları Tarihi	2	1	2	0	2	2	2	2	2	2	**1,7**	4,50
Ekonomi (İktisat)	2	2	2	2	3	3	2	3	1	2	**2,2**	5,83
Yönetim Bilimleri	8	6	5	0	8	3	2	4	4	6	**4,6**	12,20
Hukuk	2	3	4	3	6	3	5	3	5	4	**3,8**	10,10
Siyaset Bilimi	14	17	5	8	7	6	6	7	6	7	**8,3**	22,00
Sosyal Bilimler	4	8	2	4	6	11	2	4	3	1	**4,5**	11,90
Türk Dili	2	0	2	2	2	2	2	2	2	2	**1,8**	4,80
Yabancı Dil	7	1	8	2	2	0	4	4	4	6	**3,8**	10,10
Siyasi Tarih-Uygarlık Tarihi	2	1	1	2	0	3	0	0	1	0	**1**	2,70
Yerel Yönetimler-Mahalli İdareler	0	0	1	0	0	1	0	1	1	2	**0,6**	1,60
Maliye	0	2	2	0	1	1	0	1	1	0	**0,8**	2,12
Kentleşme ve Çevre Sorunları	0	0	2	0	2	1	0	0	1	0	**0,6**	1,60
Temel Bilgi Teknolojileri	0	1	0	1	1	1	0	1	1	2	**0,8**	2,12
ÇEKO	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	**0,3**	0,80
Muhasebe	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	**0,3**	0,80
Alan Dışı	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	**0,2**	0,53
Kamu Politikası	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	**0,1**	0,26
Karşılaştırmalı Siyaset	0	1	0	1	2	1	0	1	0	0	**0,6**	1,60
Uluslararası İlişkiler	0	0	1	0	2	1	0	0	3	1	**0,8**	2,12
İstatistik	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	**0,6**	1,60
İşletme	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	**0,3**	0,80
TOPLAM	**43**	**47**	**38**	**27**	**46**	**40**	**26**	**38**	**35**	**37**	**37,7**	**100,08**
Seçmeli Dersler												
Siyaset Bilimi	13		12	0		16		10	10	6	**9,6**	26,4
Kamu Yönetimi	12		7	0		1		2	8	14	**6,3**	18
Muhasebe	0		0	0		1		0	0	0	**0,1**	0,2
Hukuk	4		4	5		0		0	2	3	**2,6**	7,5
Sosyal Bilimler	2		7	0		1		0	3	2	**2,1**	5,6
Uluslararası İlişkiler	0		2	0		1		0	9	1	**1,9**	5,5
ÇEKO	2		0	0		1		0	0	1	**0,6**	1,3
Temel Bilgi Teknolojileri	0		1	0		0		0	0	0	**0,1**	0,3
Maliye	1		1	0		1		0	2	2	**1,0**	2,5
İşletme	0		2	0		0		0	0	2	**0,6**	1,7
İstatistik	0		0	0		0		0	0	0	**0,0**	0
Alan Dışı	0		28	0		0		0	1	1	**4,3**	12
Kamu Politikası	1		1	0		7		0	0	0	**1,3**	6
Karşılaştırmalı Siyaset	0		1	0		8		0	1	0	**1,4**	3,5
İktisat	2		1	0		0		0	4	3	**1,4**	3,5
Yabancı Dil	0		2	0		0		0	12	0	**2,0**	6
TOPLAM	**37**		**69**	**5**		**37**		**12**	**52**	**35**	**35,3**	**100**

EK-3. Devlet ve Vakıf Üniversiteleri Bünyesinde Kamu Yönetimi Bölümleri Müfredat Analizi

Zorunlu Dersler	Aban	Adıyç	Adna	Afyo	Akde	Anad	Atatü	Avra	Bayb	Celal	Cumh	Çomü	Doku	Dumlu	Gazic	Harrş	Sütçü	KATÜ	Kırklı	Mehı	Mers	Muğl	MKÜ	Hacı	Ordu	ÖHÜ	Traky	Uludı	Uşak	Yedit	Yüzü	**Ortalama**	Yüzdelik Kısım
Atatürk İlke ve İnkılapları Tarihi	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	**2**	4,4
Ekonomi (İktisat)	3	3	2	2	1	3	3	1	5	5	5	4	2	3	4	3	4	4	3	5	3	3	3	5	5	2	2	2	4	2	3	**3,2**	7,1
Yönetim Bilimleri	8	9	8	6	10	7	4	5	6	7	11	3	7	7	6	4	8	6	5	11	7	3	8	5	8	3	7	5	5	9	12	**6,8**	15,2
Hukuk	7	7	5	5	5	5	7	7	4	10	8	7	9	5	6	4	8	7	6	7	6	6	10	7	8	8	6	4	8	5	8	**6,6**	14,7
Siyaset Bilimi	7	7	5	9	7	6	4	5	8	5	10	7	5	5	9	3	7	7	7	7	7	8	6	8	7	7	8	10	5	8	6	**6,8**	15,2
Sosyal Bilimler	4	4	1	3	4	7	1	5	2	2	3	3	2	4	2	2	4	4	1	3	2	1	2	2	4	1	3	2	2	4	4	**2,8**	6,2
Türk Dili	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	**2,0**	4,4
Yabancı Dil	4	2	2	1	1	6	6	2	2	2	2	6	2	2	0	6	6	2	3	2	6	12	2	4	2	2	2	2	4	0	4	**3,2**	7,15
Siyasi Tarih-Uygarlık Tarihi	1	1	4	3	1	2	1	1	2	1	1	0	2	2	0	1	1	0	1	1	2	2	1	2	3	0	0	0	0	1	1	**1,2**	2,7
Yerel Yönetimler-Mahalli İdareler	2	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	**1,4**	3,1
Maliye	0	1	2	1	0	5	0	1	0	5	3	1	1	2		2	5	1	3	2	2	2	1		1	2	2		1	1	2	**1,8**	4
Kentleşme ve Çevre Sorunları	4	2	1	2	2	2	3	0	1	2	2	1	3	4	2	3	5	2	2	4	3	2	3	2	2	4	3	4	0	2	2	**2,4**	5,40
Temel Bilgi Teknolojileri	0	0	1	0	1	2	1	1	0	2	2	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	2	0	2	0	0	2	0	0	**0,8**	1,78
ÇEKO	1	0	0	0	0	2	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	**0,4**	0,89
Muhasebe	0	1	0	0	0	2	2	0	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	0	1	1	2	0	2	1	2	0	2	**1,3**	2,9
Alan Dışı	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	**0,3**	0,6
Kamu Politikası	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	**0,2**	0,4
Karşılaştırmalı Siyaset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0,0**	0,1
Uluslararası İlişkiler	0	0	0	2	0	1	0	0	0	1	1	2	4	2	0	0	2	1	0	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0	0	1	**0,7**	1,5
İstatistik	1	0	1	0	0	1	1	2	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	**0,6**	1,2
İşletme	0	0	1	0	0	2	1	0	0	1	1	2	0	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	**0,5**	1
TOPLAM	**46**	**43**	**40**	**39**	**39**	**59**	**40**	**36**	**38**	**52**	**56**	**46**	**47**	**48**	**38**	**37**	**63**	**42**	**40**	**52**	**47**	**47**	**44**	**45**	**52**	**38**	**44**	**37**	**40**	**39**	**53**	**44,7**	**100,0**
Seçmeli Dersler																																	
Siyaset Bilimi	17	4	10	9	13			6	4	4		6	6	8	4	9	2	12	12	3	18	11	3	5	2	5	7	9	17		7	**7,9**	15,45
Kamu Yönetimi	32	17	14	5	15			11	7	3		14	12	9	7	14	4	5	12	12	17	13	11	13	6	10	9	12	35		3	**11,9**	23,28
Muhasebe	0	2	0	2	0			0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	1		0	**0,3**	0,58
Hukuk	7	3	5	3	2			1	6	1		5	5	4	3	8	3	2	3	3	3	4	3	0	5	5	4	6		1	**3,6**	7
Sosyal Bilimler	3	20	5	2	3			3	3	2		12	3	4	4	3	2	0	6	2	0	3	1	2	0	3	1	1	10		3	**3,7**	7,2
Uluslararası İlişkiler	2	3	5	2	12			3	3	4		6	2	4	2	5	1	1	3	1	8	3	2	1	0	2	5	9	6		1	**3,6**	7
ÇEKO	2	8	1	1	2			0	2	0		1	1	1	2	2	2	1	4	0	1	2	1	1	9	2	3	12	1		0	**2,3**	4,5
Temel Bilgi Teknolojileri	0	1	0	0	0			0	1	0		0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	**0,2**	0,4
Maliye	2	4	0	2	19			1	1	2		1	2	2	4	5	0	2	0	0	1	1	1	1	0	2	1	9	2		0	**2,4**	4,7
İşletme	3	2	0	0	5			0	0	4		0	0	1	1	3	2	0	6	0	1	2	2	1	8	8	1	7	5		0	**2,3**	4,5
İstatistik	0	3	0	1	0			0	2	1		1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0		0	**0,5**	1
Alan Dışı	0	1	0	1	35			25	2	3		5	3	0	0	0	12	0	2	0	0	0	0	1	0	0	50	0	5		0	**5,4**	10,6
Kamu Politikası	1	1	1	0	0			1	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1		0	**0,3**	0,6
Karşılaştırmalı Siyaset	0	0	0	0	0			1	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1		0	**0,1**	0,2
İktisat	1	6	3	4	7			1	0	0		2	4	2	3	9	1	2	6	0	4	3	4	3	10	6	3	12	5		0	**3,7**	7,3
Yabancı Dil	8	2	0	1	15			2	0	0		16	5	2	6	1	2	0	4	0	0	0	4	4	0	1	0	0	4		0	**2,9**	5,7
TOPLAM	**78**	**77**	**44**	**33**	**128**			**55**	**31**	**24**		**69**	**43**	**37**	**37**	**61**	**33**	**25**	**58**	**21**	**54**	**43**	**35**	**37**	**35**	**46**	**85**	**77**	**99**		**15**	**51,1**	**100,01**

EK-4. Devlet ve Vakıf Üniversiteleri Bünyesinde Kamu Yönetimi Bölümleri Müfredat Analizi

Sıra	Üniversite	Türü	İlan Kurulu	Şehir	Fakülte	Bölüm	Prof.	Doç.	Yrd. Doç.	Araş. Gör.	TAS	Kayıtlı Öğrenci Sayısı	Erkek (%)	Kız (%)	Kayıtlı Öğrenci Sayısı	Erkek (%)	Kız (%)
1	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Devlet	1992	Bolu	İİBF	Kamu Yönetimi	3	2	23	1	19	445	44,9	55,1	428	52	48
2	Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	Devlet	2013	Adana	Sosyal Bilgiler Fakültesi	Işletme Bölümü ve Kamu Yönetimi			2	4	6						
3	Adıyaman Üniversitesi	Devlet	2006	Adıyaman	İİBF	Kamu Yönetimi	1	1	4	4	10	265	46,8	53,2	235	47,5	52,5
4	Adnan Menderes Üniversitesi	Devlet	2014	Aydın	İşletme Fakültesi	Kamu Yönetimi			4	5	7	182	45,1	54,9	96	49,0	51,1
4			2008		İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	1		3	6	10	500	52,8	47,2	485	54,6	45,4
5	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Devlet	1992	Afyon	İİBF	Kamu Yönetimi		2	3	4	9	315	42,2	57,8	259	45,9	54,1
6	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Devlet	2007	Ağrı	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi		1	3	5	9	258	52,6	47,4			
7	Akdeniz Üniversitesi	Devlet	2006	Antalya	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi		3	2	5	10	258	42,5	57,5	244	42,6	57,4
8	Aksaray Üniversitesi	Devlet	1987	Aksaray	İİBF	Kamu Yönetimi	3	2	5	4	14	488	60,9	39,1	482	58,5	41,5
9		Devlet	2006	Aksaray	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	2	2	6	15	25	558	36,6	63,4	535	49	51
10	Anadolu Üniversitesi	Devlet	1993	Eskişehir	İktisat Fakültesi	Kamu Yönetimi	2		3	1	4	308415	66,7	33,3			
11	Ankara Üniversitesi	Devlet	1955	Ankara	Siyasal Bilgiler Fakültesi	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	22	8	7	17	54	825	65,4	34,6			
12	Ardahan Üniversitesi	Devlet	2010	Ardahan	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	1		4	8	13						
13	Artvin Çoruh Üniversitesi	Devlet	2010	Artvin	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi			3	7	10	348	46,4	53,6			
14	Atatürk Üniversitesi	Devlet	1982-2008	Erzurum	İİBF	Kamu Yönetimi	1	2	3	5	11	268	56,1	43,9	247	57,5	42,5
15	Atılım Üniversitesi	Vakıf	2000-2010	Ankara	İşletme Fakültesi	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	2	2	2	1	8	171	52,6	47,4			
16	Avrasya Üniversitesi	Vakıf	2010	Trabzon	İİBF	Kamu Yönetimi	1		2	1	4	115	65,7	34,3			
17	Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi	Devlet	2004	Balıkesir	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	2		2	5	7	579	49,9	50,1	194	52,9	47,1
18	Bartın Üniversitesi	Devlet	2008	Bartın	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	1	1	3	8	13	268	41,5	58,5	284	57,4	42,6
19	Batman Üniversitesi	Devlet	2010	Batman	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi			3	1	4	47	46,3	53,7			
20	Bayburt Üniversitesi	Devlet	2008	Bayburt	İİBF	Kamu Yönetimi	1		3	6	10	84	36,5	63,5	82	51,2	48,8
21	Beykent Üniversitesi	Vakıf	2010-2015	İstanbul	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	2			1	3	186	62,3	37,7			
22	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	Devlet	2007	Bilecik	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi		2	4	4	11	549	45	55	521	49,6	50,4
23	Bingöl Üniversitesi	Devlet	2007	Bingöl	İİBF	Kamu Yönetimi	1			10	11						
24	Bitlis Eren Üniversitesi	Devlet	2008	Bitlis	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi			4	1	5						
25	Boğaziçi Üniversitesi	Devlet	2015-2017	Yozgat	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi					0						
26	Bülent Ecevit Üniversitesi	Devlet	1992	Zonguldak	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi		1	5	1	7	295	50,3	49,7	196	49,4	50,6
27	Celal Bayar Üniversitesi	Devlet	2013	Manisa	İİBF	Kamu Yönetimi		4		5	9	318	52	48	266	51,9	48,1
28	Cumhuriyet Üniversitesi	Devlet	1994	Sivas	İİBF	Kamu Yönetimi	1	3	1		5	398	44,2	55,8	411	52,6	47,4
29	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Devlet	2013	Çanakkale	İİBF	Kamu Yönetimi		4	2	5	11	388	44,5	55,5	378	47,9	52,1
29			2012		Sosyal Bilgiler Fakültesi	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	2			5	5	220	40,4	59,6	51	54,9	45,1
30	Çankırı Karatekin Üniversitesi	Devlet	2010	Çankırı	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi		2	7	10	19	225	44,4	55,6	198	48,6	51,4
31	Değişiklik	Devlet	2009	Diyarbakır	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi		5	1	4	8						
32	Dokuz Eylül Üniversitesi	Devlet	1982	İzmir	İİBF	Kamu Yönetimi	4	2	9	15	30	946	58,2	41,8	524	53,2	46,8
33	Dumlupınar Üniversitesi	Devlet	1992	Kütahya	İİBF	Kamu Yönetimi	1	5	6	5	17	948	45,6	54,4	995	46,8	53,2
34	Ercives Üniversitesi	Devlet	2010	Kayseri	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	1	1	2	4	8	231	56,6	43,4			
35	Erzincan Üniversitesi	Devlet	2008	Erzincan	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi		1	2	11	14	279	43,7	56,3	258	49,6	50,4
36	Erzurum Teknik Üniversitesi	Devlet	2015-2017	Erzurum	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi					0						
37	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Devlet	1993	Eskişehir	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	1	1	3	1	6	138	57,3	42,7	148	55,5	44,5
38	Fırat Üniversitesi	Devlet	2010	Elazığ	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	2		3	5	10	288	44,6	55,4	288	53,1	46,9
39	Gazi Üniversitesi	Devlet	1982	Ankara	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	6	5	6	13	30	896	61,9	38,1			
40	Gaziantep Üniversitesi	Devlet	2009-2015	Gaziantep	İİBF	Kamu Yönetimi		1	2	2	5	96	24	76			
41	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Devlet	1992	Tokat	İİBF	Kamu Yönetimi		1	2	8	11	478	38,6	61,4	447	47,8	52,6
42	Gedik Üniversitesi	Vakıf	2011	İstanbul	İİ, Mühendislik ve Sosyal Bilimler Fakültesi	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	2	1	1	1	5	96	42,7	57,3			
43	Giresun Üniversitesi	Devlet	2012-2017	Giresun	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	2	1	3		6	52	46,2	53,8	51	49,1	50,9
44	Gümüşhane Üniversitesi	Devlet	2011	Gümüşhane	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi		1	3	8	12	282	44,1	55,9	198	51,5	48,5
45	Hacettepe Üniversitesi	Devlet	1963	Ankara	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi	9	5	6	19	39	396	52,5	47,5			
46	Hakkâri Üniversitesi	Devlet	2009-2015	Hakkâri	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi				2	2						
47	Harran Üniversitesi	Devlet	1992	Şanlıurfa	İİBF	Kamu Yönetimi	1	1	4		6	335	48,2	51,8			
48	Hitit Üniversitesi	Devlet	2006	Çorum	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi		4	6	5	15	484	46,1	53,9	484	51	49
49	Iğdır Üniversitesi	Devlet	2013	Iğdır	İİBF	İşletme Bölümü ve Kamu Yönetimi			1	1	2						

EK-4. Devlet ve Vakıf Üniversiteleri Bünyesinde Kamu Yönetimi Bölümleri Müfredat Analizi (Devamı)

50	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	Vakıf	1987	Ankara	Si, idari ve Sosyal Bilimler Fakü	yaset Bilimi ve Kamu Yönetim	2	2	8	9	21	677	48,1	51,9				
51	İnönü Üniversitesi	Devlet	1983	Malatya	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	4	4	5	2	15	494	59,5	40,5	413	56,2	43,8	
52	İstanbul Arel Üniversitesi	Vakıf	2000-2010	İstanbul	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	2		4	1	7	166	60,8	39,2				
53	İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi	Vakıf	2014-2017	İstanbul	Si, İdari ve Sosyal Bilimler Fakü	yaset Bilimi ve Kamu Yönetimi			4	1	5	109	56	44				
54	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	Devlet	2012	İstanbul	Siyasal Bilgiler Fakültesi	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	3	1	5	4	13	61	59	41				
55	İstanbul Medipol Üniversitesi	Vakıf	2010-2015	İstanbul	an ve Toplum Bilimleri Fakültesi	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	2	1	1	1	5	62	58	42				
56	İstanbul Rumeli Üniversitesi	Vakıf	2015	İstanbul	di, İdari ve Sosyal Bilimler Fakü	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi			2		2							
57	İstanbul Üniversitesi	Devlet	1979	İstanbul	Siyasal Bilgiler Fakültesi	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	6	10	17	17	50	872	66,2	33,8				
58	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	Devlet	2013	İzmir	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	1		9	3	13	123	54,5	45,5				
59	Kadir Has Üniversitesi	Vakıf	2002-2012	İstanbul	Si, İdari ve Sosyal Bilimler Fakü	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	3	1	1		5	84	58,3	41,7				
60	Kafkas Üniversitesi	Devlet	2001	Kars	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi			2	6	8	342	52,6	47,4	266	63,2	39,8	
61	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Devlet	1992	Kahramanmaraş	İİBF	Kamu Yönetimi	1	2	1	4	8	603	45,8	54,2	463	50,5	49,5	
62	Karabük Üniversitesi	Devlet	2010	Karabük	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	1	1	4	7	13	421	46,8	53,2	293	56	44	
63	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Devlet	1991	Trabzon	İİBF	Kamu Yönetimi	3	1	5	7	16	470	52,6	47,4	385	56,6	43,4	
64	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Devlet	2007	Karaman	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	1	1	4	6	12	416	40,1	59,9	527	48,6	51,4	
65	Kastamonu Üniversitesi	Devlet	2009	Kastamonu	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim		3	2	2	7	283	54,8	45,2	230	51,3	48,7	
66	Kırıkkale Üniversitesi	Devlet	1993	Kırıkkale	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	3	3	6	9	21	449	44,5	55,5	446	55,6	44,4	
67	Kırklareli Üniversitesi	Devlet	2007	Kırklareli	İİBF	Kamu Yönetimi			4	6	10	270	49,3	50,7	250	56,4	43,6	
68	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	Devlet	2007	Kilis	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi			2	4	6	40	32,5	67,5	41	51,2	48,8	
69	Kocaeli Üniversitesi	Devlet	1992	Kocaeli	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	1	4	2	5	12	541	57,9	42,1	504	60,1	39,9	
70	Marmara Üniversitesi	Devlet	2013	İstanbul	Siyasal Bilgiler Fakültesi	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	2	9	4	4	19	72	62,5	37,5				
70			1981		Siyasal Bilgiler Fakültesi	Bilimi ve Kamu Yönetimi(Fran	4	1	6	6	17	449	45	55				
71	Mehmet Akif Ersoy Üniversites	Devlet	2011	Burdur	İİBF	Kamu Yönetimi	1	1	3	4	9	295	34,6	65,4	294	42,5	57,5	
72	Mersin Üniversitesi	Devlet	1992	Mersin	İİBF	Kamu Yönetimi	2	4	4	5	15	413	43,1	56,9				
73	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Devlet	1992	Muğla	İİBF	Kamu Yönetimi	4	4	7	11	26	684	55,6	44,4	666	56,8	43,2	
74	Munzur Üniversitesi	Devlet	2008	Tunceli	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi			5	5	10	212	45,3	54,7	210	48,1	51,9	
75	Mustafa Kemal Üniversitesi	Devlet	1992	Hatay	İİBF	Kamu Yönetimi	4	3	3	8	18	371	44,5	55,5	385	49,4	50,6	
76	Muş Alparslan Üniversitesi	Devlet	2007	Muş	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	1	1	3	10	15	234	51,7	48,3				
77	Namık Kemal Üniversitesi	Devlet	2014-2017	Tekirdağ	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi		1	3	3	7							
78	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Devlet	2015	Konya	syal ve Beşeri Bilimler Fakülte	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	2		4	1	7	263	53,2	46,8	235	49,8	50,2	
79	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Devlet	2007	Nevşehir	İİBF	Kamu Yönetimi			5	7	12	253	43,1	56,9	57	40,4	59,6	
80	Nişantaşı Üniversitesi	Vakıf	2012	İstanbul	Si, İdari ve Sosyal Bilimler Fakü	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	1		2	1	4	104	72,1	27,9				
81	Nuh Naci Yazgan Üniversitesi	Vakıf	2009	Kayseri	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	3	2	5	6	16	153	57,5	42,5				
82	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Devlet	1970-1980	Samsun	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi		3		10	13	372	56,5	43,5				
83	Ordu Üniversitesi	Devlet	2011	Ordu	İİBF	Kamu Yönetimi		1	3	4	8	181	39,5	60,2	189	55	45	
84	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Devlet	1957	Ankara	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	6	8	11	17	42	591	47,9	52,1				
85	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Devlet	2010	Osmaniye	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi		1	3	6	10	101	52,5	47,5	93	57	43	
86	Ömer Halisdemir Üniversitesi	Devlet	1992	Niğde	İİBF	Kamu Yönetimi	1		5	7	13	359	38,4	61,6	344	48,3	51,7	
87	Pamukkale Üniversitesi	Devlet	1992	Denizli	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	3	3	11	8	25	636	59,1	40,9	628	61	39	
88	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	Devlet	2012	Rize	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	1	1	1	7	10	114	46,5	53,5				
89	Sakarya Üniversitesi	Devlet	1992	Sakarya	Siyasal Bilgiler Fakültesi	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	4	9	7	9	29	507	62,7	37,3	456	57,9	42,1	
90	Selçuk Üniversitesi	Devlet	1970-1980	Konya	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	4	3	2	11	20	725	49,1	50,9	695	52,7	47,3	
91	Sinop Üniversitesi	Devlet	2014-2017	Sinop	İİBF	Kamu Yönetimi			1		1							
92	Süleyman Demirel Üniversitesi	Devlet	1992	Isparta	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	3	4	4	9	20	596	42,3	57,7	625	51,2	48,8	
93	Şınak Üniversitesi	Devlet	2015-2017	Şınak	İİBF	Kamu Yönetimi			1	16	17							
94	Trakya Üniversitesi	Devlet	1993	Edirne	İİBF	Kamu Yönetimi	4	4	4	6	18	398	50	50	340	50,6	49,4	
95	Türk-Alman Üniversitesi	Devlet	2010-2015	İstanbul	İİBF	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	1		7	3	11	56	48,2	51,8				
96	Uludağ Üniversitesi	Devlet	1982	Bursa	İİBF	Kamu Yönetimi	2	4	2	10	18	622	59,2	40,8	548	56,9	43,1	
97	Uşak Üniversitesi	Devlet	2002	Uşak	İİBF	Kamu Yönetimi		2	3	7	12	468	49,6	50,4	444	50,9	49,1	
98	Yeditepe Üniversitesi	Vakıf	2005	İstanbul	İİBF	Kamu Yönetimi	1		3		4	276	48,9	51,1				
99	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	Devlet	2010-2015	Ankara	Siyasal Bilgiler Fakültesi	iyaset Bilimi ve Kamu Yönetim	2	3	5	8	18	235	60,9	39,1				
100	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Devlet	1980-1990	Van	İİBF	Kamu Yönetimi		2	5	5	12	265	50,9	49,1	238	62,2	37,8	
							167	**185**	**391**	**559**	**1302**	**396025**	**50,05**	**49,95**	**18770**	**52,24**	**47,81**	

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Aydın Akpınar
Uyruğu: T.C.
Doğum Tarihi ve Yeri: 24 Mart 1993, İstanbul
Elektronik Posta: *akpinaraydin@hotmail.com*

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Yılı
Lisans	Balıkesir Üniversitesi Bandırma İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü	2015
Lisans	İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İspanyol Dili ve Edebiyatı Bölümü	2020
Yüksek Lisans	İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Kamu Yönetimi Bilim Dalı	2017

İŞ TECRÜBESİ

Tarih	Kurum	Görev
2017	Marmara Üniversitesi III. Stratejik Kamu Yönetimi Sempozyumu	Organizasyon Kurulu
2017	Marmara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü	Araştırma Görevlisi
2017	Büyükçekmece I. Uluslararası Yerel Yönetimler Kongresi	Raportör

YABANCI DİLLER

İleri Düzeyde İngilizce; YDS **83,75** (Mart, 2016)

Başlangıç Düzeyinde Lehçe; Bialystok University of Technology EILC, **C+**

Başlangıç Düzeyinde İspanyolca; İstanbul Üniversitesi, İspanyolca Hazırlık Eğitimi

YAYINLAR

Akpınar, A. (2016) "Türkiye Turizm Stratejisi 2023'ün Avrupa Birliği Turizm Politikalarıyla Uyumu", Sunulmuş Bildiri, *II. Uluslararası Avrasya Turizm Kongresi,* Konya, 03-04-05 Mayıs 2016

Ateş, H. ve Akpınar, A. (2017) "Türkiye'de Kamu Yönetimi Bölümü Akademisyenlerinin Performansları: İki Kriter Çerçevesinde Bir İnceleme", Sunulmuş Bildiri, *XIV. Kamu Yönetimi Forumu (KAYFOR),* Van, 27-28-29 Nisan 2017

Ateş, H. ve Akpınar, A. (2017) "Hükümet Sistemleri ve Özgürlük: Karşılaştırmalı Bir İnceleme", Sunulmuş Bildiri, *III. Stratejik Kamu Yönetimi Sempozyumu (SKYS)*, İstanbul, 13-14 Nisan 2017

Ateş, H. ve Akpınar, A. (2017) "Üniversitelerdeki FETÖ Yapılanması: Türk Üniversitelerinden İhraç Edilen Akademisyenler Üzerine Bir Araştırma" *Strategic Public Management Journal (SPMJ)*. Cilt:3 Sayı:5, ISSN 2149-9543 İstanbul

Ateş, H. ve Akpınar, A. (2017) "Yerel Yönetimlerin Mültecileri Topluma Entegrasyonundaki Etkinliği: İstanbul İli İçerisinde Karşılaştırmalı Bir İnceleme", Sunulmuş Bildiri, *XI. Kamu Yönetimi Sempozyumu (KAYSEM*), Elâzığ, 28-29-30 Eylül 2017

Ateş, H. ve Akpınar A. (2017) "Stratejik Kamu Kurumlarını Ele Geçirmenin Aracı Olarak Yükseköğretimde Yapılanmak: FETÖ'nün Yargı, Mülkiye, Emniyet ve Askeriyeye Eleman Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarındaki Yapılanmasının Sayısal Analizi", Sunulmuş Bildiri, *Uluslararası 15 Temmuz ve Darbeler Sempozyumu,* Kocaeli, 26-27-28 Ekim 2017

Ateş H. ve Akpınar A. (2017) "Dijital Çağda Kamu Yönetiminin Başarılı Öğrenciler İçin Çekim Noktası Olma Konusundaki Performansı: Kamu Yönetimi Öğrencilerinin Kamu Yönetiminde Kariyer Yapma Niyetlerine İlişkin Bir Araştırma", Sunulmuş Bildiri, *XV. Kamu Yönetimi Forumu (KAYFOR),* Isparta, 1-2-3 Kasım 2017